

Universitätsbibliothek Wuppertal

Lexicon Taciteum

Gerber, Arnold

Lipsiae, 1903

R

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-2950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-2950)

ipse diversus a maiorum institutis: q. per urbes incederet, lecticae gestamine. 4,31,9 promptius eloquebatur, q. subveniret. 6,10,13 Piso . . obiit, nullius servilis sententiae sponte auctor, et q. necessitas ingrédret, sapienter moderans. 21,1 q. super tali negotio consultaret, edita domus parte . . utebatur. 13,3,16 nec in Claudio, q. meditata *dissereret, elegantiam requireres. 18,16 matrem transfert in eam (domum), quae Antoniae fuerat, q. ipse illuc ventitaret, saeptus turba centurionum. — 12,47,6 mos est regibus, q. in societatem coeant, implicare dextras pollicesque . . nodo praestringere: mox ubi sanguis in artus *se suffuderit, levi ictu cruorem eliciunt.

quotus. i. q. *wie klein* III, 25, 17 et unum militem quotam civium armorum partem (esse)? V, 25, 7 quotam partem generis humani Batavos esse? — **quotus quisque.** i. q. *wie wenige*

D 10, 6 quotus quisque, cum ex Hispania . . in urbem venit, Bassum requirit? 21, 7 quotus enim quisque Calvi in Asitium aut in Drusum legit? at hercle in **omnium* studiosorum manibus versantur accusationes quae . . 6, 9, 14 nam quotus quisque adfinitatis aut amicitiae tot industrium virorum expers erat. D 26, 32 quotus enim quisque scholasticorum non hac sua persuasione fruitur, ut se ante Ciceronem numeret. . . ? 29, 13 quotum quemque *invenies, qui domi quicquam aliud loquatur? cf. quantulus 1, 3, 30 quotus quisque reliquus (erat), qui rem p. vidisset? [M 13, 55, 8 quotam, quod retin. Nipp., Pftzn.]

quosque. i. q. *wie lange* 1, 13, 14 'q. patieris, Caesar, non adesse caput rei p.?' 28, 15 'q. filium imperatoris obsidebimus? quis certaminum finis? . . '

quum. cf. cum.

R

rabies. I, *63, 5 raptis repente armis ad caedem innoxiae civitatis, non ob praedam aut spoliandi cupidine, sed *furore* et rabie et causis incertis. II, 38, 14 eadem illos deum ira, eadem *hominum* rabies, eadem scelerum causae in discordiam egere. V, 25, 12 *Civilis* rabie semet in arma trusus (esse). III, 80, 13 sacrum . . legatorum ius. *civilis* rabies usque in exitium (sc. legati) *temerasset*. 1, 39, 22 *fatalem* increpans rabiem, neque militum, sed deum ira *resurgere*. 31, 10 miles in rabiem prolapsus est.

radii. D 20, 27 (templa) marmore nitent et auro radiantur.

radius. G 45, 25 Occidentis . . terris inesse crediderim, quae (i. q. stoffe, die) vicini *solis* radiis expressa atque liquentia in proximum mare labuntur. 2, 61, 3 saxea effigies, ubi radiis solis icta est. . . G 45, 5 sonum . . emergentis (solis) audiri formasque **equorum* et *radios copitis* adspici i. q. ein strahlenhaupt.

rado. i. q. *erado* 3, 17, 19. cf. erado.

ramale. 13, 58, 3 arborem . . mortuis ramalibus et arescente trunco deminutam (esse).

ramus. G 46, 17 in aliquo ramorum *nexu* (conteguntur infantes). IV, 53, 8 spatium . . ingressi (sunt) milites, quis fausta nomina, *felicibus* ramis. V, 6, 7 ut quisque ramus *intumuit*, si vim ferri adhibeas, pavent venae. 2, 16, 5 insurgebat silva, *editis* in altum ramis et pura humo inter arborum truncos. 17, 21 tarpi fuga in summa arborum nisi ramisque se occultantes . .

rapax. I, 20, 7 rapacissimo cuique ac perditissimo non agri aut faenus, sed sola instrumenta vitiorum (manebant).

rapidus. i. q. *reissend, schnell a)* 1, 40, 10 milites Romani . . *rapidi equis* forum inrumpunt. [*al. rapidis.*] — II, 30, 5 *rapido agmine* Caecinae iunguntur.

β) de rebus i. q. *schnell wirkend* 12, 67, 8 pinnam rapido *veneno* inlitam faucibus eius demisisse creditur. 13, 15, 27 decoquitur *virus* cognitum antea *venenis* rapidum.

b) *adverb.* IV, 71, 14 eo *rapidius* Cerialis . . contracto quod erat militum . . tertis castris Rigodulum venit. — [II, 54, 7 cf. raptim.]

rapina. III, 47, 6 corrupto in spem rapinarum egentissimo quoque.

rapio. 1) in *unic.* A) *propr. a)* i. q. *hastig ergreifen, rasch an sich nehmen* III, 17, 6 vexillarium fugientem hasta (transverberat); mox raptum *vexillum* in hostem vertit. 1, 38, 8 exterritis qui obstiterant, raptum vexillum ad ripam vertit. III, 80, 2 vulgus urbanum arma cepit. paucis scuta militaria, plures raptis quod cuique obvium *telis* signum pugnae exposcunt. I, 31, 3 cohors . . nullo adhuc consilio **raptis signa* [Meiser cf. com. crit.] i. q. eiligst unter die waffen treten. 63, 3 **raptis* repente *armis ad caedem* i. q. eiligst die w. ergreifen, anlegen cf. rabies. III, 10, 6 rapiuntur arma **metu* proditionis. IV, 37, 4 adventante Civile raptis temere armis ac statim omissis, in fugam vertuntur. 1, 49, 7 intellecto in quos saeviretur pessimi quoque arma rapuerant. 2, 19, 4 qui modo abire . . parabant, pugnam volunt, arma rapiunt. 14, 31, 10 qua contumelia et metu graviorum . . rapiunt arma (Iceni) commotis ad rebellionem Trinobantibus. — III, 30, 6 *rapi ignes* Antonius inferrique . . aedificiis iubet i. q. feuerbrände eilends fassen, herbeischaffen.

b) i. q. *fortraffen, eilig wegnehmen* I, 38, 13 aperiri . . armamentarium iussit. rapta (sc. sunt ex armam.) statim *arma*, sine more et ordine militiae. 80, 15 severissimos centurionum obtruncant, rapta (sc. sunt ex vehiculis et armamentario) arma, nudati gladii cf. 80, 5 vehicula cohortis incipiente nocte onerari aperto armamentario iubet (Crispinus). Sic etiam Orelli-Meiser, Her. explic.; Wölfl. (Philol. 27, 134), Wolff ad a trahunt. 83, 24 an et illic nocte intempesta rapiuntur arma? V, 19, 4 non ausus oppidum . . armis tueri, raptis *quae* ferri poterant, ceteris injecto igni, in insulam concessit. — 6, 37, 11 quia eorum, quae terra caelove

portenderentur, *certainior fides* (esset), fluminum instabilis *natura* simul ostenderet **omina* raperetque. 13,16,9 (*venenum*) ita cunctos eius artus pervasit, ut *vox* pariter et *spiritus* raperentur.

c) i. q. *cilig von dammen führen, eilends weg-schleppen* V,22,5 prono amne rapti i. q. rasch stromabwärts getrieben. I,26,5 ut .redeuntem a cena *Othonem* rapturi fuerint (in castra praetorianorum), ni . . . 27,14 (*Othonem*) consalutatum imperatorem ac . . . sellae festinanter impositum strictis mucronibus rapiunt (in castra praet.). 29,2 adfertur rumor rapti in castra incertum quem *senatorem*, mox *Othonem* esse qui raperetur. 1,35,24 spatium fuit, quo Caesar ab amicis in tabernaculum raperetur. — de *ducibus* i. q. *raptim ducere* III,6,2 Antonio *vexillarios* e cohortibus et *partem equitum* ad invadendam Italiam rapienti comes fuit Varus. IV,67,3 *Sabinus* . . . magnam et inconditam popularium *turbam* in Sequanos rapit. 1,56,6 expeditum *exercitum* in Chattos rapit. 15,8,2 *Paetus* . . . nullo rei frumentariae provisum rapit *exercitum trans montem Taurum recipendis* . . . *Tigranocertis vastandisque regionibus*. 4,25,5 expeditae *cohortes alaeque*, quam in partem ducerentur ignarae, cito agmine rapiuntur. 12,31,5 gnarus primis eventibus metum aut fiduciam gigni, citas cohortes rapit.

d) *praegn.* i. q. *rasch erobern* IV,33,4 rapiunt in transitu *hiberna alae*. Both, al. explic. plündern.

B) *transl.* a) i. q. *hastig ergreifen* I,13,21 *spem* adoptionis statim conceptam acrius in dies rapiebat i. q. *nachiagen*. III,41,4 rapere *inalicitas voluptatis* i. q. *eilig geniessen*.

b) i. q. *rasch fortreißen* IV,21,11 incensus ira (*Civilis*) universam *Batavorum gentem* in arma rapit.

II) *admixta notione actionis per vim factae*
A) *propr.* a) i. q. *mit gewalt an sich nehmen, entreißen* 15,15,9 circumsteter (Armenii) vias, captiva olim mancipia aut iumenta agnoscen-tes *abstrahentesque* (sc. militibus R.): raptae (sunt) etiam *vestes*, retenta arma.

b) *mit gewalt fortführen, -reißen, -schleppen* I,86,12 rapti (sunt) inundatione Tiberis) e publico *plerique*, plures . . . in cubilibus intercepti. 1,70,6 impulsu aquilonis, simul sidere aequinoctii, quo maxime tumescit Oceanus, rapi agique *agmen, oppon.* iter quietum habuit cf. quietus. 2,23,12 (auster) horridior rapuit disiecitque *naves* in aperta Oceani aut insulas. 24,17 *quidam* (milites) in Britanniam rapti (sunt) tempestatibus) i. q. *delati*. 55,14 cum orta tempesta raperet in abrupta (*Pisonem*). IV,30,8 machinamento plures hostium *sublime* rapti cf. *machin.* — II,17,12 (*Padum*) repente . . . transgressi raptis quibusdam *exploratoribus* ita ceteros terruere, ut. — 2,39,5 fraude aut vi raptum *Agrippam* ferre ad exercitus Germanicos. 4,72,12 rapti (sunt) a Frisiis) qui tributo aderant *milites* (R.) et patibulo adfixi. 11,1,15 a quo (praefecto) repertus est apud Baias *vinclisque inditis* in urbem raptus. 15,55,7 acciri *reum* iussit. is raptus per milites (sc. ad Neronem) et defensionem orsus . . .

2,77,11 an festinamus cum Germanici cineribus adpellere, ut *te* inauditum et indefensum *planctus* Agrippinae ac *vulgus* imperitum primo rumore rapiant (sc. ad supplicium, mortem)? 6,18,3 nullo pavore diem natalem celebrans raptus in curiam pariterque damnatus interfectusque est. 40,7 moribundus festinatis lictorum manibus in carcerem raptus est. 16,18,17 maiore parte familiae in vincla rapta. 15,60,3 (*Plautius*) raptus in locum servilibus poenis sepositum . . . trucidatur.

c) de *praeda, rapina* i. q. *gewaltsam fortnehmen, rauben* A30,21 auferre trucidare rapere falsis nominibus imperium . . . appellant. II,12,10 tamquam externa litora et urbes hostium urere, vastare, rapere eo atrocius, quod . . . 56,3 dispersi per municipia . . . *Vitelliani* spoliare, rapere, vi et stupris polluere. III,19,7 idem audaciae (esse) per tenebras inrumpentibus et maiorem rapiendi licentiam. I,37,23 iam plus rapuit Icelus quam quod *Polycleti* . . . *perdiderunt. 67,5 initium bello fuit avaritia . . . legionis; rapuerant *pecuniam* missam in stipendium castelli. II,85,7 (legiones) rapta . . . *pecunia* (kriegskasse) et inter se divisa hostiliter egerant. IV,2,5 is *pecuniam* familiamque e principis domo quasi *Cremonensem praedam* rapere. 2,7,6 neque *Silio* . . . aliud actum (est) quam ut modicam *praedam* et *Arpi* . . . *coniugem filiamque* raperet. II,43,8 legio . . . plurima *signa vexillaque* ex hostibus rapuit. 44,19 ne *Vitellianis* quidem incrementam foisse victoriam, pulso equite, rapta legionis *aquila*. 1,61,16 referebant hic cecidisse legatos, illic raptas *aquilas*. III,50,21 nec pecuniam aut frumentum providerant, et festinatio atque aviditas praepediebant, dum *quae* accipi poterant rapiuntur. IV,22,6 parum provisum, ut *copiae* in castra conveherentur; rapti permisere. V,4,9 raptarum *frugum* argumentum. 1,37,7 cum *fisci* de imperatore rapti inter signa . . . veherentur. 13,25,4 comitantibus (*Neronem*) qui raperent **venditioni* exposita. 1,55,14 *Arminius* filiam eius alii pactam rapuerat. 2,7,6 cf. supra. 1,59,3 *Arminium* . . . rapta *uxor* . . . vaecordem (agebat). *subst. α* *masc.* III,33,7 ubi adulta virgo aut quis forma conspicuus incidisset, vi manibusque *rapiendum* divulsus ipsos postremo *direptores* in mutuam perniciem agebat. *β* *neutr.* IV,40,8 sorte ducti (sunt), per quos redderentur bello *rapta*. 4,48,6 versi in luxum et *raptis* opulenti omittere stationes cf. 48,3 iis permissum vastare, urere, trahere praedas.

d) i. q. *diripere, raptare, plündern* 13,6,2 prorupisse . . . *Parthos* et rapti *Armeniam* adlatum est. *Nipp.* ad I. A. d trahit.

e) vi *praegn.* de morte 2,71,5 iustus mihi dolor etiam adversus deos esset, quod *me* parentibus liberis patriae intra iuventam *praemature exitu* raperent.

B) *transl.* a) i. q. *an sich reißen* II,6,12 *Othonem* ac *Vitellium* scelestis armis *res Romanas* raptum ire vulgatum est. 4,1,7 quo facinore *dominationem* raptum **ierit* (*Seianus*), expeditam. IV,42,20 ex funere rei p. raptis consularibus *spoliis*.

b) i. q. *wegreißen* IV,72,5 quid tantum *Cre-*

monam meruisse? quam e gremio Italiae raptam (esse), quia. — [Loc. corrupt. A 28, 8 ad aquandum atque utilia raptum egressi.]

raptim. i. q. *eilends* II, 54, 7 et Coenus quidem r. in [Iac. Gronov; M rapidum; al. rapide in] urbem *vectus*. IV, 50, 3 illi (equites) r. *vecti*. III, 18, 10 quos (auxiliares) multi e legionariis quamquam r. *ductos* aequabant. 48, 4 *effectisque* r. Liburnicis. IV, 18, 10 equites. r. *transmisit*. 1, 34, 4 audito legionum tumultu r. *profectus*. 2, 24, 14 quas (naves) r. *refectas* misit. 6, 33, 10 Hiberi. Sarmatam in Armenios r. *effundunt*. 11, 37, 13 isque r. in hostes *praegressus*. 15, 4, 2 *acto* r. agmine. 6, 7 r. *erectis* tuguriis. 16, 13, 8 plebes r. *extingui* i. q. subito.

rapto. I) in *univ.* i. q. *hastig reissen propr.* III, 22, 17 permixta (erant) *vevilla*, ut quisque globus capta ex hostibus *huc* vel *illuc* raptabat.

II) *admixta notione actionis per vim factae propr. a*) i. q. *fortreissen* 1, 30, 7 vix tutari *signa* (poterant), quae turbine atque unda raptabantur.

b) i. q. *plündern* 12, 54, 11 (Galilaei et Samaritae) raptare inter se, immittere latronum globos. 4, 23, 5 adhuc raptabat *Africam* Tacfarinas.

raptor. i. q. *räuber a*) II, 86, 11 (Antonius) raptor, largitor cf. larg. A 30, 17 (Romani) raptore *orbis*, postquam cuncta vastantibus defuere terrae, iam et mare scrutantur.

b) i. q. *entführer* 1, 58, 7 raptorem *filiae* meae, violatorem foederis nostri, Arminium apud Varum . . reum feci.

raptus. a) i. q. *rapina, räuberei, plünderung* II, 73, 7 ipse exercitusque . . saevitia libidine raptu in externos mores proruperant. IV, 50, 19 quae (discordiae) raptu *frugum* et *pecorum* inter agrestes . . exercebantur. *plur.* G 14, 14 materia munificentiae (principum) per *bella* et raptus. 35, 9 nulla provocant bella, nullis raptibus aut *latrociniiis* populantur. I, 46, 13. II, 58, 7 per latrocinia et r. 2, 52, 4 latrociniiis suetos ad *praedam* et r. congregare cf. latrocin. I, 51, 19 expugnationes urbium, populationes agrorum, raptus *penatium* (von haus u. hof) hauserant animo. 83, 4 cum . . vulgus et plures . . per turbas et raptus facilius ad civile bellum impellerentur. IV, 14, 12 iniurias et raptus et cetera servitii mala enumerat. 15, 38, 26 ut raptus licentius *exercent*.

b) i. q. *entführung* 6, 1, 15 (servi), si retinerent propinquus aut parens, vim raptus suaque ipsi libita velut in captos *exercebant*.

raresco. *transl.* G 30, 4 colles paulatim rarescunt.

rarus. I) *adi. A*) *propr.* A 37, 19 sicubi *artiora* erant, partem equitum dimissis equis, simul rariores *silvas* equitem persultare (iussit) i. q. *lichter*.

B) *transl. a*) i. q. *einzel, zerstreut* A 37, 23 in fugam versi, non *agminibus*. nec alius alium respectantes, rari et vitabundi in vicem longinqua . . petiere. II, 99, 6 lentum et rarus (erat) *agmen*, fluxa arma *q.* *lückenhaft*. III, 25, 3 rariores iam Vitellianorum *acie* i. q. *dünn, gelichtet*.

b) i. q. *einzel, wenig, selten* I) in *univ.*

a) i. q. *nur hier und da —, einzeln vorkommend*, sim. G 6, 2 rari gladiis . . utuntur: hastas . . gerunt i. q. nur wenige, einzeln. I, 81, 12 rari domos, *plurimi* amicorum tecta . . petivere. II, 84, 13 rariissimi quisque . . licentiam habuerunt i. q. paucissimi. I, 82, 11 velut capta urbe clausae (erant) domus, rarus per vias *populus*, maesta plebs. IV, 35, 7 cohortes velut multa pace ingredi accepit, rarus apud signa *militem*, arma in vehiculis, cunctos licentia vagos. 77, 13 palantes . . manipulos et rarus apud signa *militem* . . videt. 1, 68, 7 summa valli prensant, raro super milite et quasi ob metum defixo. 4, 33, 17 antiquis scriptoribus rarus (erat) *obtrektor*. — G 45, 11 rarus ferri, *frequens* fustium *usus* (est). A 10, 20 rariores (sunt) *terrae montesque* cf. mons. 4, 6, 22 rari (erant) per Italiam Caesaris *agri*, modesta servitia, intra *paucos* libertos domus. G 2, 5 Oceanus raris ab orbe nostro *navibus* aditur. V, 6, 4 rari (sunt) *imbres*. 2, 24, 12 claudae naves raro *remigio* . . revertere. 15, 4, 11 raris *sagittis* neque clausos exterret et semet frustratur (Parthus). I, 55, 3 legiones . . sacramento pro Galba adactae (sunt), multa cunctatione et raris primorum *ordinum* *vocibus*. 4, 52, 14 audita haec raram occulti pectoris vocem elicere. A 12, 5 rarus (est) duabus tribusve civitatibus ad propulsandum commune periculum *conventus*. G 30, 14 rari (sunt) *excursus* et fortuita *pugna*. [C raro.] 2, 2, 12 ipse diversus a maiorum institutis, raro *venatu*, segni equorum cura. 13, 45, 11 rarus (erat) in publicum *egressus* (Poppaee). I, 1, 19 rara temporum *felicitate*, ubi sentire quae velis et quae sentias dicere licet. 3, 69, 17 quanto rarior apud Tiberium *popularitas* (erat), tanto laetioribus animis accepta (est). 21, 3 dedecore suorum . . anxius, raro ea tempestate et e veteri memoria *facinore* decumum quemque ignominiosae cohortis . . fusti necat. 40, 5 R. civitas olim data (erat), cum *id* rarum nec nisi virtuti pretium esset. G 38, 8 in aliis gentibus . . rarus et intra iuventae spatium, apud Suebos usque ad canitiem horrentem capillum *retorquent cf. 31 s. II. 2, 84, 3 Livia . . duos virilis sexus simul enixa est. quod rarum laetumque etiam modicis *penatibus* tanto gaudio principem adfecit, ut . . A 9, 12 nec illi, quod est rarissimum, . . severitas amorem deminuit. G 30, 10 (Chatti) virtutem inter certa numerare, quodque rarissimum nec nisi *Romanae disciplinae concessum, plus reponere in duce quam in exercitu cf. I, 89 s. II. IV, 12, 9 nec opibus (*rarum *in [Tiedke; M romanis] societate validiorum) adtritris [M adtritri] viros tantum armaque imperio ministrant. 1, 39, 17 ac ni aquilifer . . vim extremam arcuisset, rarus etiam inter hostes, legatus populi R. Romanis in castris sanguine suo altaria deum commaculavisset. 56, 7 nam (rarum illi caelo) siccitate et annibus modicis inoffensum iter properaverat. 6, 10, 11 Piso pontifex, rarus in tanta claritudine, fato obiit. 13, 2, 3 hi rectores imperatoriae inventae et, rarus [Boxhorn; M parum] in societate potentiae [M potentia et], concordēs . . Cf. Wölfl. Philol. 26, 107. — G 25, 6 verberare servum . . rarus (est): occidere solent.

β) 2,57,12 rarus in tribunali Caesaris Piso, et si quando adsideret, atrox. 14,56,16 (Seneca) prohibet coetus salutantium, vitat comitantis, rarus per urbem, quasi valetudine infensa. domi adtineretur. 15,53,2 Caesar rarus egressu domoque . . clausus . .

2) *spec. i. q. selten in seiner art, vortrefflich* D 10,4 quando enim rarissimarum recitationum fama in totam urbem penetrat? cf. com. crit. Wolff ad 1 trahit i. q. 'der ohnehin so seltenen vorlesungen', wenigstens v. bedeutenden werken. A 4,7 mater Iulia Procilla fuit, raras castitatis. 7,16 ita successor simul et ultor electus (Agricola) rarissima moderatione maluit videri invenisse bonos quam fecisse. Potest etiam ad 1 trahi.

II) *raro, adv. i. q. selten* D 35,22 quidquid in schola cotidie agitur, in foro vel r. vel numquam. G 25,8 liberti non multum supra servos sunt, r. aliquod momentum in domo, numquam in civitate. 22,6 crebrae . . rixae r. conviciis, saepius caede . . transiguntur. 42,9 r. armis nostris, saepius pecunia invantur. I,58,5 saevitiam militum . . saepius adprobat, r. [Fr. Iacob; M paro] simulatione vinculorum frustratur. D 22,13 tarde commovetur, r. incalescit; pauci sensus apte . . terminantur. 41,18 quid (opus est) voluntariis accusationibus, cum tam r. et tam parce peccetur? G 31,1 alii Germanorum populis usurpatum r. [B¹ rara] et privata cuiusque audientia apud Chattos in consensum vertit . . crimem barbarumque submittere . . I,89,12 legiones classesque et, quod r. alias, praetorianus urbanusque miles in aciem deducti. III,86,5 studia exercitus r. cuiquam bonis artibus quaesita perinde adfuerunt quam huic per ignaviam. 3,30,18 id et Maecenati acciderat, fato potentiae r. sempiternae. 4,7,12 neque r. neque apud paucos talia iaciebat. 26,6 Garamantum legati, r. in urbe visi.

ratio. D) i. q. *rechnung* a) 15,35,7 eum inter libertos habere, quos ab epistulis et libellis et rationibus appellet. 16,8,3 Silanum increpuit . . , tamquam diserneret iam imperii curas praeficeretque rationibus et libellis et epistulis libertos. 6,16,17 annus . . sexque menses dati (sunt), qui secundum iussa legis rationes familiares quisque componerent i. q. seine vermögensverhältnisse in ordnung bringen.

b) 13,14,7 pepigerat Pallas, ne cuius facti in praeteritum interrogaretur paresque rationes cum re p. haberet i. q. dass seine rechnung mit dem staate sich hebe, dass er mit dem staate quitt sei cf. Nipp. 50,10 ratio quaestuum (einnahmen) et necessitas erogationum inter se congrueret.

II) A) i. q. *rechnung, berechnung, rechenschaft, aufschluss* D 24,15 cum . . centum et viginti annos . . effici ratio temporum *collegerit i. q. die zeitrechnung. 11,11,3 utriusque principis (Augusti et Claudii) rationes praetermitto, satis narratas libris, quibus . . i. q. zeitberechnung, zeitbestimmung. 1,6,21 neve Tiberius vim principatus resolveret cuncta ad senatum vocando: eam condicionem esse imperandi, ut non aliter ratio constet (die rechnung richtig sei, stimme), quam si uni reddatur (abgelegt

verde). — IV,14,24 (belli) ambiguum fortunam Vespasiano imputaturos (Romanos): victoriae rationem non reddi i. q. rechenschaft ablegen. 1,6,14 nuntianti centurioni . . factum esse quod imperasset, neque imperasse sese et rationem facti reddendam apud senatum respondit. 13,49,15 rationem poscentibus amicis.

B) 1) in univ. a) i. q. *rücksicht auf* III,51,5 nec illis (ducibus) aut honorare eam (sc. fratris) caedem ins hominum aut ulcisci ratio belli permittebat. 15,61,2 se rationem valetudinis et amorem quietis excusavisse.

b) i. q. *berücksichtigung, beachtung* G 22,14 postera die retractatur, et salva utriusque temporis ratio est i. q. beide zeiten kommen dabei zu ihrem rechte.

c) i. q. *das sichverhalten* α) i. q. *verfahren, verfahrungsweise, weg, methode* D 33,21 eandem esse rationem et percipiendi quae proferas et proferendi quae perceperis. IV,56,3 plerique interficiendos censebant. . . vicit ratio parcendi. 3,21,14 Tacfarinas . . spargit bellum, ubi instaretur, cedens ac rursus in terga remeans, dum ea ratio (sc. belli gerendi) barbaro fuit, . . Romanum . . iudificabatur. 15,62,9 rogatus (Seneca amicos lacrimantes), ubi praecepta sapientiae, ubi tot per annos meditata ratio adversum imminetia? i. q. verhaltungsweise. Nipp. explic. überlegung, besonnenheit. 11,25,13 famosos probris quonam modo senatu depelleret anxius, mitem et recens repertam quam ex severitate prisca rationem adhibuit.

β) i. q. *verhältniss, art und weise* D 36,3 magna eloquentia, sicut flamma, materia alitur et motibus excitatur et urendo clarescit. eadem ratio in nostra quoque civitate antiquorum eloquentiam provexit. G 6,4 eodem telo, prout ratio (sc. pugnae) poscit, vel comminus vel eminus (pugnant). 45,15 nec quae natura (suecini sit) quaeve ratio gignat, ut barbaris, quaesitum (est) i. q. naturprocess. I,4,5 ut non modo casus eventusque rerum, qui plerumque fortuiti sunt, sed ratio causaeque noscantur.

2) vi praegn. a) i. q. *vernünftige berechnung, verständige überlegung, vernunft, klugheit, ein-sicht* A 6,17 ludos et inania honoris *medio rationis atque abundantiae duxit. 4,19 sublime . . ingenium . . speciem magnae . . gloriae vehementius quam caute adpetebat. mox mitigavit ratio et aetas i. q. das vernünftigere alter. 18,20 ut in subitis consiliis naves deerant: ratio et constantia ducis transcevit. 20,11 multae civitates . . castellis circumdatae (sunt), *et tanta ratione curaque, ut . . G 30,7 (Chattis in re militari est) multum, ut inter Germanos, rationis ac sollertiae (geschick): praepone electos, . . II,80,2 animo spes timor, ratio casus observantur i. q. planmässiges verfahren. 25,8 (Paulinus) cunctator natura et cui tanta potius consilia cum ratione quam prospera ex casu placerent. III,59,10 quae (fortuna) Flavianis ducibus non minus saepe quam ratio adfuit. 60,11 initia bellorum civilium fortunae permittenda: victoriam consiliis et ratione *perfici. 20,7 ut pro virili portione armis ac manu victoriam invenir, (sc. ita se) ratione et consilio, propriis ducis artibus, profuturum. 14,

55,10 ratione consilio praeceptis pueritiam, dein inventam meam fovisti (Seneca) i. q. vernünftige Vorstellung. Nipp. explic. methode, schule. I, 83, 18 num. . . omnia consilia cunctis praesentibus tractari ratio *rerum* aut occasio- num velocitas *patitur*? i. q. plammässiges ver- fahren, vernünftiger plan beim handeln. II, 19, 10 Spurrina, non tam culpam exprobrans quam rationem [Nipp.; M, Gantrelle ratione] *ostendens* . . . IV, 63, 4 ad excidium civitatis trahebantur: *obstabat ratio belli* et novum im- perium inchoantibus utilis clementiae fama i. q. eine vernünftige kriegsführung: aliter III, 51 s. I. a. 2, 14, 6 non campos modo militi R. ad proelium bonos (esse), sed si ratio *adsit*, silvas et saltus i. q. wenn man's mit verstand angreife. I, 32, 12 eundi ultro, *si ratio *sit*, eandem mox facultatem i. q. vernünftiger plan, rätlich. c. *inf.* III, 22, 3 exercitus, cui ad- quiescere Cremonae. . . ratio fuit, . . . Flavianis in- pingitur i. q. vernünftig gewesen wäre.

b) i. q. *grund* 1) *in unic.* a) II, 26, 16 deleri cum universo exercitu Caecinam potuisse, ni Paulinus receptui cecinisset, . . . (percrebruit). timuisse se Paulinus ferebat . . . ne . . . apud paucos ea *ducis ratio probata* (est), in vulgus *adverso rumore fuit*. III, 82, 3 temptavit Antonius. . . legiones mitigare, ut. . . postera die ur- bem ingrederentur. ratio *cunctandi* (fuit), ne asperatus . . . miles non populo, non senatui . . . consuleret. 6, 26, 6 grave famae suae, si pro- ximus amicorum nullis *moriendi* rationibus vi- tam fugeret. 1, 28, 2 luna claro repente caelo visa (est) languescere. id miles *rationis ignarus* omen . . . accepit. 36, 9 *volutatis* inter se ratio- nibus placitum ut . . . i. q. die gründe unter (gegen) einander abwägen. 12, 1, 11 discor- dantes in consilium vocat ac promere senten- tiam et *adicere* rationes iubet.

β) II, 3, 14 simulacrum deae. . . *continuus orbis* . . . , sed ratio *in obscuro* (est) i. q. grund, be- deutung.

2) rhet. t. t. i. q. *begründung* D 1, 18 ut quae a praestantissimis viris. . . dicta graviter accepi, . . . isdem nunc numeris (abschnitte) isdemque rationibus persequar, servato ordine disputa- tionis i. q. gründe, beweismittel. — [G 30, 11 C.]

ratis. 12, 56, 6 cincto ratibus ambitu (lacus). 56, 9 in ratibus . . . manipuli turmaeque adstite- rant. 15, 37, 6 *fabricatus* est ratem, cui . . .

ratus. cf. reor.

rebellatio. 14, 31, 11 commotis ad rebella- tionem Trinobantibus et qui alii nondum ser- vitio fracti resumere libertatem . . . pepigerant.

rebellio. A 18, 18 revocatum (esse) Pauli- num rebellione totius *Britanniae*. II, 11 cf. infra. IV, 13, 2 Paulum Capito falso rebellionis *crimine* interfecit. 11, 19, 10 caede eius motae (sunt) Chaucorum mentes, et Corbulo *semina* rebellionis praebebat. 12, 54, 19 *causis* rebel- lionis auditis. 31, 18 *conscientia* rebellionis . . . clara facinora fecere. 14, 32, 12 impediuntibus qui. . . rebellionis *conscii* consilia turbabant. 13, 55, 5 Boioacalus, vinctum se rebellionem *Cherusca* iussu Arminii referens. II, 11, 6 rebellionem Bri- tanniae *compressa*. 1, 55, 7 Segestes *parari* re- bellionem. . . aperuit. 3, 40, 2 Galliarum civitates

ob magnitudinem aeris alieni rebellionem *coep- tere*, cuius *eastimulator*. Florus erat. 11, 19, 3 natio Frisiorum, post r. clade Apronii *coeptam* infensa.

rebellis. a) *adi.* IV, 15, 10 (Brinno) ipso re- bellis *familiae* nomine placuit. 72, 8 sufficere . . . *rebellis coloniae* ruinas. 3, 46, 7 cohors r. *Tu- ronum* (profligavit). 12, 15, 12 potentiam R. adversus r. *Mithridaten* (ostentabant). — 14, 39, 4 magna Neronis spe posse . . . rebelles bar- barum *animos* pace componi.

b) *subst.* A 14, 13 Monam insulam ut vires rebellibus ministrantem adgressus. IV, 37, 17 donec egregia erga populum R. merita mox rebelles foedarent (Treveri). 70, 1 ceterae re- bellium civitates. 2, 26, 14 ceteras rebellionum gentes. 1, 57, 9 profugus ad rebelles. 4, 73, 5 ad sua tutanda degressis rebellibus. 12, 32, 13 colonia . . . deducitur. . . subsidium adversus re- belles. — de *militibus seditiosis* 1, 40, 3 ad su- periorum exercitum pergeret, ubi obsequia et contra rebellis auxilium.

rebello. A 34, 16 nunquam exercitui im- putari potuisse aut moras belli aut causas re- bellandi. 12, 50, 10 Armeniam Radamistus in- vasit, truculentior quam antea, tamquam ad- versus defectores et in tempore rebellaturos [Rhenan.; M bellaturos].

recedo. 1) a) *propr.* A 15, 16 recessuros (Ro- manos), ut divus Iulius recessisset, modo vir- tutem maiorum suorum aemularentur (Britanni). G 14, 4 infame (est) . . . superstitem principi suo *ex acie* recessisse.

b) *transl. de loco* G 35, 2 (Germania) in septen- trionem ingenti flexu recedit [Her.; codd. redit] i. q. tritt zurück.

II) non nisi *transl.* a) i. q. *sich trennen*, etwas *aufgeben* D 14, 24 nondum *ab* scholasticis controversiis recessit (Aper).

b) i. q. *sich entfernen, abweichen* D 15, 18 ut longius *absit* ab Aeschine . . . Sacerdos ille Ni- cetes . . . , quam . . . *vos ipsi a Cicerone. . . recessis- tis. 24, 14 exprobre nobis. . . causas cur *tantum* [CF in tantum] *ab* eloquentia eorum recesserim. 32, 25 hanc primam. . . causam arbitror, cur *in tantum ab* eloquentia antiquorum ora- torum recesserimus. — [D 9, 33 codd.]

recens. 1) A) *propr.* a) de *rebus* 1) *adi.* 1) α) c. *oppos.* et *sim.* I, 50, 1 urbem . . . simul atrocitatem recentis scleris, simul *veteres* Otho- nis mores paventem *novus* . . . nuntius exterruit. 72, 16 eo infensor populus, addita ad vetus Tigellini odium recenti Vini invidia, . . . II, 3, 2 fama recentior tradit. . . cf. 3; 1 vetus memoria. 99, 10 accedebat huc Caecinae ambitio vetus, torpor recens. IV, 58, 31 inter recens et vetus sacramentum. V, 16 cf. infra. 4, 12, 12 vetus Augustae odium, recentem Liviae conscientiam exagitare (Seianus). 21, 15 recentia veteraque odia advertit (in se). 16, 30, 5 vetera haec (erant): sed recens (erat) et quo discrimini patris filiam conectebat, quod pecuniam magis dilargita esset. — IV, 70, 13 copias, recenti Vangionum . . . dilectu auctas, *veterano* pedite atque equite firmavit. — G 2, 17 (Marsos. Van- dilios) eaque vera et *antiqua* nomina. ceteram Germaniae vocabulum recens et nuper additum

(esse). V, 16, 8 Cerialis veterem Romani nominis gloriam, antiquas recentesque victorias (memorabat). 2, 46, 14 cum a Cheruscis . . pro antiquo decore aut recenti [Lips.; M recente] libertate . . certaretur. — D 6, 23 sive accuratam meditatamque profert orationem . . ; sive novam et recentem curam . . attulerit. 8, 3 libentius novis et recentibus quam remotis et obliuatis exemplis utor. 1, 50 cf. supra. IV, 65, 15 donec nova et recentia iura **vetustate* in consuetudinem vertantur. — IV, 85, 8 Mucianus quod *diu* occultaverat, ut recens exprompsit i. q. als einen eben erst erfassten gedanken, einen augenblicklichen einfall: Her. — 3, 62, 6 *dictatoris Caesaris* ob *vetusta* . . merita et recens divi Augusti decretum addulere. 12, 62, 8 memorabant quae . . Pompeio obtulissent, mox recentia in Caesares merita.

β) G 23, 3 cibi simplices, agrestia poma, recens *fera* aut lac concretum i. q. frisch. — D 6, 23 r. *cura* i. q. eben erst entstandene, gemachte arbeit (rede) cf. α. I, 8, 4 Galliae . . obligatae (erant) recenti *dono* Romanae civitatis i. q. kürzlich verliehen. 50, 1 r. *scelus* i. q. eben begangen cf. α. 8, 10. II, 70, 2. IV, 34, 22. V, 16, 8 r. *victoria* i. q. iüngst gewonnen. IV, 18, 13 ut suo militi recens *gloria* ante oculos (esset). 13, 9, 12 *per r. gloriam. 2, 46, 14 r. *libertas* cf. α. II, 101, 10 lubrica . . classe ob memoriam recentis pro Othone *militiae* i. q. iüngst geleistet. 11, 3, 4 percursis Asiatici in rem p. officiis recentique adversus Britanniam militia. IV, 70, 13 copias, recenti Vangionum . . *dilectu* auctas i. q. eben stattgehabt. 15, 23, 15 senatu Antium sub recentem *partum* effuso. 4, 63, 9 sub r. *cladem* patnere procerum domus. 15, 34, 5 ipsam recentis *casus* fortunam celebrans. III, 56, 10 (Vitellius), recentissimum quodque *vulnus* pavens i. q. bei iedem neuen unglücksschlage. 1, 76, 19 libertus . . epulum plebi ob laetitiam recentis *imperii* obtulerat i. q. regierungswechsel. II, 10, 6 nam recenti [Nipp.; M, Meiser recens] Galbae *principatu* censuerant patres, ut . . i. q. als G. seine h. eben angefahren hatte, gleich zu anfang. 20, 7 insita mortalibus natura recentem aliorum *felicitem* acribus oculis introspicere i. q. iüng. IV, 58, 31 r. *sacramentum* i. q. eben geleistet. 65, 15 r. *iura* i. q. iüngst festgestellt cf. α. 3, 62, 6 r. *decretum* i. q. iüngst erlassen. 12, 62, 8 r. *merita* i. q. iüngst erwiesen cf. α. — D 8, 3 r. *exempla* i. q. iüngst aus der gegenwart cf. α. 1, 50, 9 nec iam recentia saevae pacis exempla, sed repetita bellorum civilium memoria captam totiens suis exercitiis urbem . . loquebantur. 1, 48, 3 dandum adhuc spatium ratus, si recenti exemplo sibi ipsi consulenter i. q. eben gegeben. D 12, 10 lucrosae huius . . eloquentiae *usus* recens et malis moribus natus (est) i. q. iüng, aus neuerer zeit stammend. G 2, 17 Germaniae *vocabulum* r. cf. α. IV, 41, 10 Sarioletum et recens *crimen* urgebat i. q. aus iüngster zeit. 11, 23, 16 recentia haec (esse): quid si memoria eorum oreretur, qui . . — II, 3, 2 *fama* recentior tradit . . 2, 76, 10 nec duraturos in partibus . . milites, apud quos recens imperatoris sui *memoria* et penitus infusus in Caesares amor praevaleret i. q. noch frisch.

4, 15, 17 recenti memoria Germanici illum aspici . . rebantur. 14, 63, 6 meminerant adhuc quidam Agrippinae a Tiberio, recentior Iuliae memoria obversabatur a Claudio pulsa. — A 36, 15 (equitum turmae) recentem [B recentes] *terrorem* intulerant i. q. erst eben entstanden, frisch; Draeg. explic. plötzlich, melius Peter einen mit der frischen kraft der neuheit wirkenden schr. 14, 23, 1 Corbulo post deleta Artaxata utendum recenti terrore ratus . . II, 99 *torpor* r. cf. α. I, 34, 3 praemissus (est) in castra Piso, ut iuvenis magno nomine, recenti *favore* et infensus Vinio. 72, 16 r. Vini *invidia* cf. α. 2, 77, 7 plerumque innocentes recenti invidiae in-pares (esse). 13, 4, 7 formam futuri principatus praescripsit (Claudius), ea maxime declinans, quorum recens flagrabat invidia. IV, 1, 7 quae saevitia recentibus *odiis* sanguine explebatur, *dein* verterat in avaritiam. 1, 1, 13 Tiberii Gaique . . res . . , postquam occiderant, recentibus odiis compositae sunt. 4, 21, 15 cf. α. 2, 84, 1 recenti adhuc *maestitia* . . Livia . . duos virilis *sexus* simul enixa est. 3, 6, 6 convenisse recenti *dolori* luctum. 4, 8, 10 posse argui, quod tam recenti dolore subierit oculos senatus. 3, 4 in quem (Drusus) recenti *ira* ferebatur. 12, 12 r. *conscientia* cf. α.

2) c. *abl.* III, 19, 2 cumulos super et recentia caede *vestigia* incessere cf. b. 1. 2.

2) *subst.* III, 24, 9 plura ad tertianos, *veterum* recentiumque admonens. 2, 88, 17 vetera extollimus recentium incuriosi. 3, 13, 5 si recentia purgaret (reus) cf. 13, 3 vetera et inania orditur (accusator). 18, 15 quanto plura recentium seu veterum revolve, tanto . . 1, 51, 21 fidens recentibus ac *priorum* oblitus miles in hibernis locatur i. q. rebus nuper bene gestis. 6, 38, 5 non Tiberium . . mitigabant, quin incerta vel *abolita* pro gravissimis et recentibus puniret.

b) de *hom.* 1) *adi.* 1) A 31, 9 oppon. *vetus*, *novus* cf. b. α p. 974^b. 10, 10 formam . . Britanniae Livius *veterum*, Fabius Rusticus recentium eloquentissimi *auctores* . . bipenni adsimulavere. 4, 71, 7 oblati . . recentibus (*ministris*) veteres et praegraves adfixit. 6, 42, 11 Tiridaten extollunt veterum regum honoribus et quos recens *aetas* largius invenit. — A 18, 7 quibus bellum volentibus erat, . . recentis *legati* animum opperiri. II, 43, 12 accessit recens *auxilium*, Aifenus cum Batavis i. q. neu, frisch, III, 25, 3 gradum inferunt quasi recentibus auxiliis aucti. 50, 7 sex milia Delmatarum, recens *dilectus*, comitabantur i. q. recens conscripta. A 31, 9 recentissimus quisque servorum i. q. ieder neue ankömmling, der zuletzt eingetretene sklav. II, 53, 8 divisio per itinera qui recentissimum quemque percontarentur i. q. ieden neuen ankömmling.

2) c. *abl.* 15, 59, 19 quos (*militēs*) Nero tirores aut stipendiis recentes delegerat: nam *veteris* miles timebatur. III, 77, 20 si recens *victoria* miles et . . secundis ferox Romam contendisset. IV, 39, 11 quos (Antonium Varumque) recentes clarosque (noch im frischen glanze: Her.) rerum fama ac militum studiis etiam populus fovebat. 1, 41, 15 is ut erat recens dolore et ira, . . ita coepit. 4, 52, 3 is recens

praetura, modicus dignationis. . i. q. vor kurzem praetor.

3) 3,1,19 comitatum Agrippinae longo maerore fessum obvii et recentes in dolore anteibant.

2) *subst.* 11,6,10 meminissent Asinii, Messallae ac recentiorum Arruntii et Aesernini.

B) *transl.* i. q. frisch, nicht ermüdet III, 20, 22 lixas calonesque cum recentissimis equitum . . mittit. — II, 26, 14 ne . . miles recens e castris fessos adgrederetur i. q. mit frischen kräften aus dem lager hervorbrechend.

II) *adv. recens* i. q. paulo ante, nuper, modo 6,2,1 quasi r. cognitis Liviae flagitiis ac non pridem etiam punitis. 15,51,10 is mulieri olim cognitus, seu r. orta amicitia, . . spem dedit. . . 11,25,12 mitem et r. repertam quam ex severitate prisca rationem adhibuit. 1,77,14 r. ab exilio reversos nobiles adulescentulos . . sacerdotiis . . recoluit. 12,27,12 r. reversos . . circumvenere. IV,68,20 e r. conscriptis secunda (legio). 83,3 cum Alexandriae r. conditae moenia . . adderet. 2,21,8 (Arminium) r. acceptum vulnus tardaverat. 4,5,6 Hispaniae r. perdomitae tribus (legionibus) habebantur. 69,8 velut r. cognita narraturus. 6,2,1 cf. supra. 12,18,5 (Eunonen) r. coniuncta nobiscum amicitia validum. 14,31,14 in coloniam . . r. deducti (veterani) pellebant domibus. 15,26,7 addidit . . quintadecumanos r. adductos. 6,14 addita quinta (legione), quae r. e Moesia excita erat. 6,10, 16 praefectus urbi r. continuam potestatem . . mire temperavit i. q. die kurze zeit, bevor er sie erhielt, eine ständige geworden war: Nipp. 12,63,12 bello r. fessos invandosque rettulit. Cf. Wölfl., Philol. 27,140.

recenseo. *transl.* i. q. durchgehen, durchmustern a) cogitatione 11,24,27 ac tamen, si cuncta bella recenseas, nullum brevioris spatio . . confectum (est). A 34,3 nunc vestra decora recensete i. q. in memoriam revocate.

b) *scripto* 4,6,1 congruens crediderim recensere ceteras quoque rei p. partes, quibus modis ad eam diem habitae sint.

receptaculum. a) in univ. G 16,12 specus . . multo . . fimo onerant, suffugium *hiemis et receptaculum frugibus. 2,61,6 lacus effossa humo, superfluentis Nili receptacula.

b) *spec.* i. q. zufluchtsort G 46,18 nec aliud infantibus ferarum imbriumque suffugium quam ut in aliquo ramorum nexu contegantur: huc redeunt iuvenes, hoc senum receptaculum. 14, 29,13 Monam insulam, . . receptaculum perfugarum, adgredi parat.

recepto. a) in univ. 4,41,4 ne adsiduos in domum coetus arcendo infringeret potentiam aut receptando facultatem criminantibus praerberet, huc flexit, ut . .

b) *spec.* de tutela asyli 3,60,7 conplebantur templa pessimis servitiorum; eodem subsidio obaerati adversum creditores . . receptabantur.

receptor. 4,23,8 erat illi (Tacfarinati) praedarum receptor ac socius populandi rex Garamantum.

receptus. a) de loco 13,55,10 servarent *receptus gregibus inter hominum *famem i. q. pascua.

b) in re milit. 11,20,5 signum receptui (sc.

ex hostili solo) dedit. — de pugna II,26,12 ni Paulinus receptui cecinisset.

recessus. i. q. abgeschiedenheit A 30,12 nos terrarum ac libertatis extremos recessus ipse ac sinus famae in hunc diem defendit. . . sed nunc terminus Britanniae patet.

recido. *transl.* i. q. zurückfallen, treffen 6, 10,9 sua exempla in consultores recidisse.

recido. *transl.* i. q. beschränken 3,53,16 quid enim primum prohibere et prisum ad morem recidere adgrediar? villarum infinita spatia? . .

recipitor. a) 2,52,21 post illum r. urbis filiumque eius Camillum i. q. wiedereroberer.

b) *spec.* in re iudic. 1,74,23 de pecuniis repetundis ad recipitatores [M recip.] itum est.

recipero (recupero). i. q. wiedererlangen, gewinnen a) de rebus III,22,2 exercitus, cui . . recipieratis cibo somnoque viribus confectum . . inedia hostem . . profligare . . ratio fuit, . . — II, 84,13 ceteri conferendarum pecuniarum exemplum secuti (sunt), rarissimus quisque eandem in recipiendo (sc. pecunias collatas) licentiam habuerunt. — II,24,6 recipere gloriam . . properabat cf. 24,2 (angebait) Caecinam . . senescens exercitus sui fama. III,24,5 illos esse campos, in quibus abolere labem prioris ignominiae, ubi recipere gloriam possent. II,27,5 Valentis copiae . . recuperandi [Halm recip.] decoris cupidine reverentius . . duci parebant. 86,5 senatorium ordinem recipaverat. 2,45,11 Arminius . . ut quosque advectus erat, reciperatam libertatem, trucidatas legiones . . ostentabat. 12,34,4 Caratacus . . illam aciem testabatur aut recuperandae [Halm recip.] libertatis aut servitutis aeternae initium fore. 14,5,6 Acerronia . . paenitentiam filii et recuperatam [Halm recip.] matris gratiam . . memorabat. — 11,22,21 quam

quam equites iudicia recipavissent [M recip.] . . — A 17,2 ubi cum cetero orbe Vespasianus et Britanniam recuperavit [Lips., Halm recip.] . . i. q. dubiam bellis civilibus possessionem in tuto collocavit: Andres. — in re milit. i. q. wiedererobern A 5,12 recuperatae [Lips., Halm recip.] provinciae gloria in ducem cessit. IV, 77,11 Cerialis . . felici temeritate et fortissimi cuiusque adcuru recuperatum pontem . . firmavit. V,16,18 ad . . exercitum manus tendebat, ut suam ripam, sua castra sanguine hostium recuperarent [Halm recip.]. 6,32,12 recipierandae Armeniae . . Mithridaten deligit. 11,10,1 recuperare [Halm recip.] Armeniam avebat. 12, 49,5 Paelignus auxiliis . . contractis tamquam recuperaturus [Halm recip.] Armeniam, . . 15, 8,3 rapit exercitum . . recipierandis . . Tigranocertis. — II,82,20 praetorianos . . recipierandae militiae praemio invitarent i. q. zur wieder-aufnahme des dienstes.

β) de hom. 13,9,9 praefectum . . recipere obsides iubet i. q. wiederholen, abnehmen.

recipio. A) a) i. q. zurückziehen 4,47,15 eruptione subita turbati sunt receptique subsidio Sugabrae cohortis i. q. wurden aber zurückgez. unter dem schutz. . vel vi reflect. zogen sich zurück.

b) i. q. wiedergewinnen, recuperare a) de rebus IV,50,24 fusi (sunt) Garamantes et recepta (est)

omnis praeda, nisi quam . . . vendiderant i. q. wiederabnehmen. 2, 41, 1 arcus . . . ob recepta signa cum Varo amissa ducta Germanici, auspiciis Tiberii . . . (dicatur). III, 84, 9 ni statim recipiantur (castra), noctem in armis agendam. 13, 34, 14 Corbulo dignum . . . rebatur parta olim a Lucullo Pompeioque recipere. 14, 29, 11 receptae Armeniae decus aequare domitis perduellibus cupiens. — 14, 48, 6 senatorium ordinem precibus Tigellini . . . receperat i. q. wiedererhalten. IV, 33, 19 is error addit animos, et dum alienis viribus confidunt, suas (vires i. q. animum) recepere.

β) de hom. V, 24, 7 caesos (esse) Treveros, receptos Ubios, ereptam Batavis patriam. — IV, 71, 9 recepta iuventute facilius tributa tolerare (Galli) i. q. wiedererhalten cf. 71, 5 dilectus per Galliam habitos in civitates remittit.

B) a) i. q. bei sich aufnehmen α) V, 24, 9 exulem eum et extorrem recipientibus oneri (esse). 2, 63, 19 (Catualda) pulsus . . . Hermundurorum opibus . . . receptusque (sc. a Romanis) Forum Iulium . . . mittit. 4, 53, 6 esse in civitate, qui . . . Germanici coniugem ac liberos eius recipere dignarentur. III, 18, 4 ubi fortuna contra fuit, non laxare ordines, non recipere turbatos i. q. nahmen nicht in ihre mitte. 4, 73, 18 vim legionum implorabat, prorumpunt quintani . . . et . . . hoste pulso recipiunt cohortis alasque fessas vulneribus.

β) add. in IV, 72, 23 recepti (sunt milites) in eadem castra. 1, 39, 21 recepit (Germanicus Plancum) in tribunal i. q. nahm zu sich auf die r. 12, 54, 21 Quadratus Felicem inter iudices ostentavit, receptum in tribunal. — transl. 4, 43, 21 quo iure Vulcatius exul in Massilienses receptus (sc. civis) . . . 11, 24, 12 Transpadani in civitatem recepti (sunt). — 14, 54, 9 iube *rem (i. q. meine habe) per procuratores tuos administrari, in tuam fortunam recipi.

γ) add. inter 6, 12, 3 (librum Sibullae) recipi inter ceteros eiusdem vatis . . . postulaverat. 13, 40, 9 recepta (sunt) inter ordines impedimenta.

δ) add. abl. III, 16, 10 diductis in latera turmis vacuum medio relinquit iter, quo (i. q. ut eo itinere) Varum equitesque eius reciperet. 4, 72, 14 Olennius infensos fuga praevenit, receptus castello. 1, 43, 9 tua, dive Auguste, caelo recepta mens . . .

b) 4, 51, 18 tandem coacta (est) deditio. et proxima sponte incolarum recepta (sunt): reliquis, quo minus . . . subigerentur, . . . saeva hiems subvenit i. q. wurde gewonnen, unterwarf sich. 6, 41, 13 Tiridates . . . Halum et Artemitam Parthica oppida recepit i. q. nahm ein, eroberte. 3, 11, 2 ob receptum Marcoboduum . . . ovans iniret (Drusus). 73, 14 dat negotium Blaeso, ceteros . . . ad spem proliceret arma sine noxa ponendi . . . et recepti (sunt) ea venia plerique.

c) i. q. empfangen, erhalten IV, 32, 11 egregium, inquit, pretium laborum recepi, necem fratris et vincula mea et saevissimas huius exercitus voces. 2, 9, 10 quodnam praemium recepisset exquiri. 1, 28, 22 tarda sunt quae in commune expostulantur: privatam gratiam statim mereare, statim recipias. 14, 56, 12 non tamen sapienti viro decorum fuerit, unde

amico infamiam paret, inde gloriam sibi recipere.

d) i. q. annehmen I, 52, 22 Verginium . . . inparem, si recepisset imperium (a militibus oblatum), tutum, si recusasset. II, 51, 2 ad Verginium versi (milites), . . . ut reciperet imperium, . . . orabant. 3, 47, 14 post . . . tot receptos in iuventa aut spretos (a se, Tiberio) triumphos. 6, 45, 13 decreti (sunt) in principem honores; quos omiserit receperitve, in incerto fuit. 5, 2, 5 Tiberius . . . honores memoriae eius (matris) ab senatu large decretos . . . imminuit, paucis admodum receptis. II, 62, 10 praemisit in urbem edictum, quo vocabulum Augusti differret, Caesaris non reciperet. A 14, 6 quaedam civitates . . . regi donatae (sunt) . . . vetere ac iam pridem recepta populi R. consuetudine. 2, 85, 5 more inter veteres recepto. G 21, 4 luitur etiam homicidium certo . . . pecorum numero recipitque satisfactionem universa domus. 2, 81, 10 non receptae (sunt) condiciones. 11, 36, 9 ne Trauli quidem Montani . . . defensio recepta est. 4, 37, 14 ut semel recepisse (sc. id) veniam haberit, ita omnes per provincias effigie numinum sacrari ambitiosum, superbum (est) cf. 37, 10 sibi . . . templum . . . sisti non prohibuisset.

e) t. t. in re iudic. 2, 74, 8 crimina et accusationem tamquam adversus receptos iam reos instruebant. 4, 21, 11 quod ut atrocius vero tramissum (est); ceterorum . . . (Piso) receptus est reus. 3, 70, 4 Ennium . . . maiestatis postulatam . . . recipi Caesar inter reos vetuit. 13, 10, 7 neque recepti sunt inter reos.

reciprocus. 1, 70, 3 r. mari cf. levis A. a. recitatio. i. q. vorlesung D 3, 12 si qua omisit Cato, sequenti recitatione Thyestes dicet. 9, 20 ut beatissimum recitationem eius (Bassi) eventus prosequatur, . . . 11, 8 recitatione tragoediarum . . . ingredi famam auspicatus sum. 10, 4 rarissimarum r. fama.

recito. a) i. q. vorlesen α) IV, 25, 9 Hordeonius exemplares omnium litterarum . . . exercitui recitavit cf. 25, 11 (epistulae ab aquiliferis) militi . . . legebantur. II, 55, 10 recitatae (sunt) Valentis epistulae ad consules scriptae. III, 3, 6 recitatis Vespasiani epistulis. 9, 25 recitatae pro contione epistulae addidere fiduciam. 3, 59, 6 recitatae . . . Drusi epistulae . . . pro superbissimis accipiuntur. IV, 24, 16 litterae, quas Flaccus . . . pro contione recitavit. 1, 25, 8 litteras patris recitat. 48, 7 eas (litteras) Caecina aquiliferis signiferisque . . . occulte recitat. 5, 3, 7 post mortem eius recitatae sunt (litterae). 6, 27, 8 recitantur Caesaris litterae. 1, 11, 15 proferri libellum (Augusti) recitarique iussit. 2, 29, 8 libellos et auctores recitat Caesar. 3, 68, 4 libellos divi Augusti de Messalla . . . factumque in eum senatus consultum recitari iubet. 16, 13 recitat codicillos a Pisone . . . compositos. 71, 10 Caesar recitavit decretum pontificum. 4, 55, 17 Sardiani decretum Etruriae recitaverunt. 6, 24, 3 recitari factorum dictorumque eius descripta per dies iussit. 12, 69, 14 testamentum haud recitatum (est). 6, 38, 10 quae ab heredibus occultata recitari Tiberius iussit. 14, 49, 13 his atque talibus recitatis . . .

β) IV, 59, 8 nec illi . . . verba ultra suppedita-

vere, quam ut *sacramentum* recitaret: iuravere qui aderant.

b) i. q. *vorlesen, vortragen* D 2,2 Maternus *Catonem* recitaverat. 3,2 quem pridie recitaverat *librum*. 16,4,6 *carmen* in scaena recitat (Nero).

reclamo. i. q. *laut widerspruch erheben* *absol.* III,68,16 (Vitellius) consuli.. pugionem, velut ius necis vitaeque civium, reddebat. asperrante consule, reclamantibus qui in contione adstiterant, ..

reclinis. 13,16,12 ille ut erat reclinis et nescio similis, .. 14,5,5 Acerronia *super pedes cubitantis* reclinis ..

recludo. A) *propr.* i. q. *aufschliessen, öffnen* 4,70,15 novi magistratus, quo modo *delubra* et *altaria*, sic *carcerem* recludant. 14,44,6 *cubiculi fores* recludere.

B) *transl.* a) i. q. *aufgraben* 2,25,8 (missi) qui .. recluderent *humum*. 11,20,11 in agro Mattiaco recluderat *specus* quaerendis venis argenti.

b) i. q. *aufdecken, bloslegen* a) II,77,14 *aperiet* et recludet *contacta* et tumescencia *victricium partium vulnera* bellum ipsum.

β) 6,6,7 si recludantur tyrannorum *mentes*, posse aspic *laniatus* et *ictus*. 4,71,12 nullam aequae Tiberius .. ex virtutibus suis quam dissimulationem diligebat: eo aegrius accepit recludi *quae premeret*. 16,32,13 (Egnatius) *perfidiosus, subdolos, avaritiam ac libidinem occultans; quae postquam pecunia reclusa sunt*, .. — [A 19,16 Hutter, Nipp.]

recognosco. i. q. *musternd durchgehen, besichtigen* II,70,15 *vulgus militum* .. *spatia certaminum* recognoscere, aggerem armorum, strues corporum intueri mirari. A 6,19 electus a Galba ad *dona* templorum recognoscenda diligentissima conquisitione effecit, ne .. i. q. *ermitein*.

recolo. a) i. q. *zur ehrung wiederherstellen* III,7,9 Galbae *imagines* discordia temporum subversas in omnibus municipiis recoli iussit Antonius. 3,72,7 quo tum exemplo Lepidus .. *avitum decus* (i. e. basilicam Pauli) recoluit.

b) i. q. *wieder ehren, zur ehrung ausstatten* I,77,16 ab exilio reversos nobiles *adulescentulos* avitis ac paternis sacerdotiis in solacium recoluit.

reconciliatio. 12,45,1 *reconciliationis specie* adsumpta. 14,4,4 quo *rumore* reconciliationis efficeret (Nero) acciperetque Agrippina. — [I, 71,10 cf. com. crit.]

reconcilio. a) i. q. *wiederaussöhnen* G 22,7 de reconciliandis invicem *inimicis* .. in conviviis consultant. 15,23,18 *reconciliatum* (esse) se *Thraseae*.

b) i. q. *wiederverschaffen, -gewinnen* IV,45,1 reconciliavit (sc. Muciano) .. *studia* patrum habita in senatu cognitio.

recondo. a) i. q. *im herzen, gedächtniss bewahren* 1,69,18 *odia* in longum iaciens (Seianus), quae reconderet auctaque *promeret* (Tiberius). 7,26 *verba vultus* in crimen detorquens recondebat (Tiberius).

b) i. q. *verbergen, im verborgenen ausüben* 4,57,12 Rhodi secreto vitare coetus, recondere *voluptates* insuerat (Tiberius). — **reconditus**

i. q. *verborgen* D 28,1 non reconditas .. *causas* requiris nec .. Apro ignotas. 33,18 nec quisquam percipere tot tam reconditas .. *res* potest, nisi ..

recordatio. α) *absol.* D 1,14 non ingenio, sed memoria et recordatione opus est, ut .. quae .. dicta graviter accepi, .. persequar. 4,38, 12 (socios civesque precor), ut, quandoque concessero, cum laude et *bonis* recordationibus facta atque famam nominis mei prosequantur.

β) c. *gen.* I,44,4 *recordatio maiestatis* in Galba, *amicitiae* in Vinio .. *animum* (Othonis) imagine *tristi confuderat*. 14,63,9 praesentem saevitiam melioris olim *fortuna*e recordatione adlevabant. 15,36,8 *facinorum* recordatione numquam timore *vacuus*. 2,53,8 sinus Actiaca *victoria* inclutos .. cum recordatione *maiorum suorum* adit.

γ) *seq. acc. c. inf.* III,31,19 *subit* recordatio illos esse, qui ..

recordor. α) *absol.* 16,7,1 mortem Poppaeae .. recordantibus laetam ob impudicitiam eius saevitiamque i. q. für die zurückdenkenden.

β) c. *acc.* A 32,18 recordabantur Galli *priorem libertatem*. I,37,10 quotiens recordor *feralem introitum* et hanc solam Galbae *victoriam*. 15,70,4 (Lucanus) recordatus *carmen* a se compositum .. Potest etiam ad γ pertinere.

γ) *seq. acc. c. inf.* 15,57,1 Nero recordatus .. Epicharim attineri ..

recreo. A) i. q. *zurück-, umschaffen* 6,50,20 vocari qui *recreandae defectioni* cibum adferent i. q. ad tollendam def.

B) *recreari vi med.* i. q. *sich erholen* 2,69,6 adversa Germani valetudine detentus, ubi *recreatum* accepit ..

rector. a) *propr.* A 36,20 exterriti sine rectoribus equi .. obvios incurabant i. q. eques. 1, 65,18 (equi) *excussis* rectoribus disicere obvios. 2,60,3 ob sepultum illic rectorem *navis* Canopum i. q. gubernator.

b) *transl.* II,78,4 (Vespasianus) Seleucum quandam mathematicum rectorem et praescium (wahrsager) palam (habuit) i. q. leiter, rathgeber. 1,24,9 additur .. Seianus .. rector iuveni (Druso). 3,48,7 (Quirinius) datus rector Gaio Caesari Armeniam optinenti .. — de *educatore* 13,2,2 (Burrus et Seneca) rectores imperatoriae *iuventae*. — de *doctoribus campi* (exercier-) et *armorum* (fechtmeister) A 28,4 occiso centurione ac militibus, qui ad tradendam disciplinam inmixti manipulis exemplum et rectores habebantur, .. — de *principe Romano* I,16,1 si .. imperii corpus stare ac librari sine rectore posset. de futuro principe R. 3,59,12 sic imbui rectorem *generis humani*. — 12,11,6 non *dominationem* et servos, sed rectorem et cives cogitaret (Meherdates) i. q. regent. — IV,68,4 nec relinquenda (est) urbs (Roma) sine rectore. — de *legato Caesaris pro praetore, statthalter* I,59,11 Blaesus, Lugdunensis *Galliae* rector. II,59,10 Blaesus Lugdunensis *Galliae* rector. 85,12 Aponius *Moesiae* rector. 2,4,11 rector *Syriae* Silanus. 12,54,16 Quadratus *Syriae* rector. 40,2 Caesar cognita morte *legati*, ne provincia sine rectore foret, Didium suffecit. — de *duce* I,87,15 *peditum equitumque copiis*

Paulinus, Celsus . . rectores destinati (sunt). II, 11, 14 his copiis rector additus (est) Gallus i. q. praefectus est. 36, 7 Sabinum . . Otho rectorem copiis misit, quibus Macer praefuerat. III, 22, 4 exercitus . . indigus rectoris, inops consilii, . . 25, 4 nullo rectore cf. contraho. IV, 37, 3 ut est vulgus sine rectore praiceps pavidum socors. — 14, 27, 12 non, ut olim, universae legiones deducebantur cum tribunis et centurionibus . . , sed ignoti inter se, . . sine rectore.

rectus. I) A) *propr.* G 6, 11 in rectum aut uno flexu dextros agunt (equos) i. q. gerade aus.

B) *transl.* a) i. q. *richtig, fehlerlos* I, 14, 13 Piso . . , ex **aestimatione* recta severus, deterius interpretantibus tristior habebatur. D 7, 14 adulescentes, quibus modo recta *indoles* est et bona spes sui i. q. recht geartet, gesund. — 12, 20, 3 Claudius . . dubitavit . . , accipere captivum pacto salutis an repetere armis rectius foret i. q. besser, gerathener.

b) *α*) 3, 66, 13 Bruttidium artibus honestis copiosum et, si rectum *iter* **pergeret*, ad clarissima quaeque iturum festinatio exstimulabat i. q. gerade, ehrlich.

β) i. q. *honestus*, non nisi *subst. neutr.* i. q. *das gute* A 1, 5 *ignorantia* recti cf. 1, 4 *virtus* cf. ignor. III, 51, 13 haec aliaque . . , quotiens res locusque *exempla* recti aut solacia *mali* poscet, . . memorabimus. IV, 5, 14 (Priscus) opum contemptor, recti *pervicax*, constans adversus metus.

II) *adv.* a) 11, 15, 4 quorum (haruspicum) monitu . . caerimonias . . rectius *habitas* (esse) i. q. richtiger. 14, 43, 4 non quia dubitare, super omnibus negotiis melius atque rectius olim *provisum* et quae converterentur **in deterius* mutari. — 12, 2, 6 longe rectius Lolliam induci i. q. viel besser thue man. 13, 38, 11 dissimulato intellectu rectius de iis . . exercitiis coram dissertaturos respondit.

b) IV, 46, 6 Mucianus, quo rectius stipendia singulorum *spectaret*, . . i. q. die dienstzeit sicherer, genauer prüfen, ermitteln.

c) i. q. *honeste* 3, 53, 14 cum recte *factorum* sibi quisque gratiam trahant, unius (i. e. principis) invidia ab omnibus *peccatur*.

recupero. cf. recip.

recurro. a) *propr.* III, 13, 10 *recurrens in principia* miles.

b) *transl.* i. q. *seine zuflucht nehmen* D 9, 12 si . . in aliquod negotium inciderit, *ad hanc* Secundum *recurret*.

recurso. *transl.* II, 78, 5 *recursabant animo* vetera omina.

recuso. *α*) 1, 3, 10 (Gaium ac Lucium) destinari consules specie recusantis flagrantissime *cupiverat*. 3, 35, 8 respondit Blaesus specie recusantis.

β) c. *acc.* D 5, 2 *antequam me iudicem* Aper recuset. — A 5, 8 (Agricola) nihil *adpetere* in iactationem, *nihil* ob formidinem recusare. I, 52, 22 Verginium . . , inparem, si *recepisset imperium*, tutum, si recusasset. II, 90, 8 *abnuenti nomen Augusti* expressere ut *adsumeret*, tam frustra quam recusaverat.

γ) *seq. inf.* 15, 24, 8 nec recusaturum Tiridaten, . . in urbem venire.

δ) *seq. acc. c. inf.* 1, 79, 10 nec Reatini silebant, Velinum lacum . . obstrui recusantes, quippe in adiacentia erupturum i. q. sich dagegen aussprechen, protestiren.

reddo. I) i. q. *zurückgeben*, sim. A) a) c. *subst. concret.* *α*) IV, 40, 7 sorte ducti (sunt), per quos redderentur *bello rapta*. 4, 43, 6 (*templum*) Lacedaemonii firmabant . . Philippi . . armis *ademptum* ac post Caesaris et Antonii sententia redditum. 14, 56, 8 si reddideris *pecuniam*. — 1, 70, 20 *lux* reddidit *terram* i. q. bei tagesanbruch hatten sie wieder festen boden. — 2, 24, 16 multos (milites) Ampsivarii . . redemptos . . reddidere. 11, 30, 8 redderet uxorem *rumperetque tabulas nuptiales*.

β) *add. dat.* III, 84, 7 *urbem* senatui ac populo R., *templa* dis reddita (esse). 3, 68, 9 reddenda (materna *bona*) filio dixit. 4, 20, 2 stipendiariis *pecuniae* redderentur, quorum nemo *repetebat*. — II, 69, 7 reddita (sunt) civitatibus Gallorum *auxilia*. 1, 22, 6 fratrem mihi cf. b. *β*. 40, 7 illos (filium et coniugem) . . avo et rei p. redderet. 43, 14 si legatos senatui, obsequium imperatori, si mihi coniugem et filium redditis, discedite a contactu. 14, 1, 12 **redderetur ipsa* Othonis coniugio. — G 40, 16 donec idem sacerdos satiatam conversatione mortalium *deam templo* reddat i. q. *zurückbringt in*. II, 67, 7 (*legiones*) suis *hibernis* redditae (sunt) i. q. wurden in ihre alten w. gelegt. 1, 30, 11 si *linquerent* (milites) castra *infausta* . . et . . suis quisque *hibernis* redderentur. 17, 22 quae (praetoriae cohortes) post sedecim annos *penatibus* suis reddantur. — II, 92, 14 *egens nobilitum* turba, quos ipsos *liberosque patriae* Galba reddiderat. 14, 12, 17 feminas *inlustres* Luniam et Calpurniam, praetura *functos* Capitonem et Gabolum *sedibus patriis* reddidit, ab Agrippina olim pulsos. 1, 5, 6 *spem* ex eo fore ut *juvenis penatibus* avi redderetur: 3, 24, 3 solacio adfecit Silanus *luniae familiae* redditus. 13, 11, 6 (Plantium) ordine demotum reddidit *senatui*. 32, 4 redditur *ordini* (senatorio) Varus . . olim percussus. — 14, 21, 20 redditi quamquam *scaenae pantomimi* (Italia pulsi 13, 25, 22) certaminibus sacris prohibebantur.

b) c. *subst. abstract.* *α*) II, 21, 11 dum atrociora metuebantur, in levi habitum (est), reddita *securitate*, tamquam nihil gravius pati potuissent, maerebant. 1, 33, 7 credebatur (Drusus), si rerum potitus foret, *libertatem* redditurus (fuisse) i. q. die freie verfassung wiederherstellen. 2, 82, 8 quia populum R. aequo iure *complecti* reddita libertate agitaverint. 4, 9, 4 ad . . totiens *inrisa* revolutus (Tiberius), de reddenda *re p.* utque consules . . regimen susciperent, . . 6, 43, 10 data (est Artabano) fides reddendae *dominationi* venisse.

β) *add. dat.* I, 52, 3 redditi (sunt) plerisque *ordines* (militiae, rangstellen). 77, 16 redditus (est) Rufo, Blaeso . . *senatorius locus*. 87, 11 Pacensi, cui *ademptum* a Galba *tribunatum* reddiderat. IV, 40, 10 redditur Iuliano *praetura* cf. 39, 5 Iuliano praetura . . *ablata* (est). 1, 59, 12 redderet (Segestes) filio *sacerdotium* **hominum*. 12, 60, 12 cum . . rursus *Serviliae leges* senatui *iudicia* redderent. — 1, 28, 5 si *fulgor et clari-*

tudo deae (lunae) redderetur. 22,5 vos quidem . . . his innocentibus et miserrimis *lucem et spiritum* reddidistis: sed quis fratri meo *vitam*, quis fratrem mihi reddidit? 43,14 *obsequium* imperatori cf. a. β. 3, 27, 14 tribunis reddita (est) *licentia* quoquo vellent populum agitandi. 4, 28, 12 sibi . . . redderent *exilium* (dei) i. q. ihn wieder in die verb. zurückbringen cf. 28, 3 ab exilio retractus. 12, 58, 8 reddita (est) Rhodiis *libertas, adempta* saepe aut firmata. [M, Pfitzn. redditur, em. Nipp.] 54, 23 *quies provinciae* reddita (est).

B) i. q. *dagegengeben* a) III, 38, 24 reddendam (esse) *pro* intempestiva laetitia maestam et funebrem *noctem* i. q. vergelten mit. II, 48, 12 an Vitellium tam inmitis animi fore, ut *pro* incolumi tota domo ne hanc quidem *sibi gratiam* redderet? i. q. abstatten. 2, 13, 6 reddendam *gratiam* in acie (esse Germanico duci a se). III, 75, 13 Vitellius consulis supplicium poscenti populo restitit, placatus ac velut *vicem* (i. q. gratiam) reddens, quod. . . 13, 20, 7 Burrum demovere praefectura (destinavit Nero), tamquam Agrippinae gratia provecum et vicem reddentem. 15, 66, 5 redderet tam bono *principi* vicem. 4, 18, 13 *pro gratia odium* redditur.

b) α) II, 41, 3 ad Caecinam . . . tribuni, conloquium eius postulantibus, venerant: audire *condiciones* ac reddere parabat i. q. darauf erwiedern, bescheid geben.

β) IV, 18, 18 ut virorum cantu, feminarum ululatu sonuit acies, nequaquam par a legionibus. . . redditur *clamor* i. q. erwiedern.

II) i. q. *von sich geben, abgeben* A) a) G 18, 13 accipere se (mulierem) *quae liberis* inviolata ac digna reddat, quae nurus accipiant rursusque ad nepotes *referantur*. III, 68, 16 Vitellius. . . assistenti *consuli*. . . exsolutum a latere *pugionem*, velut ius necis vitaeque civium, reddebat. 11, 20, 2 *Corbuloni* eae *litterae* redduntur. — IV, 14, 24 victoriae *rationem*. 1, 6, 14 *rationem* facti *apud* senatum. 6, 21 *ratio* (rechnung) *uni* cf. ratio II. A. — IV, 21, 6 mittit legatos ad . . . legiones . . . ut idem sacramentum acciperent. redditur *responsum*. . . 12, 63, 3 *Græci, quibus* . . . Apollinem consulentibus, ubi conderent urbem, redditum *oraculum* est, . . . — 4, 60, 6 alius occursum eius (Neronis) vitare, quidam *salutatione* reddita statim averti i. q. debita sal. Neroni facta. Alii ad I trahunt i. q. erwiedern. 14, 33, 17 caedes patibula . . . tamquam reddituri *supplicium* ac praerepta interim ultione, festinabant (Britanni) i. q. zur vergeltung leiden. 16, 5, 15 tenuioribus statim inrogata (sunt) *supplicia, adversum* inlustres dissimulatum ad praesens et mox *redditum odium* i. q. wieder hervorgeholt, ausgeübt.

b) IV, 53, 12 praetor. . . lustrata suovetaurilibus area et *super* caespitem redditis *extis*, . . . deos precatus . . . i. q. dargebracht, gelegt auf . . . als den göttern gebührend.

c) i. q. *darlegen, berichten* D 1, 18 cum singuli *diversas* . . . causas adferrent, dum *formam* sui quisque et animi redderent i. q. zum ausdrück brachten. 15, 12 *causas* huius. . . differentiae scrutetur ac reddat. 6, 15, 10 redditis *absentiae* causis. — IV, 67, 11 *quibus artibus*.

vitam . . . *traduxerit*, simul amicorum eius *constantiam* et insigne. . . uxoris *exemplum* suo loco reddemus. 2, 4, 13 quod ludibrium ut effugere *agitaverit* Vonones, in loco reddemus.

d) t. t. in re *iudic.* 6, 11, 3 *ius* i. q. recht sprechen. 12, 43, 6 *iura*. G 12, 11 i. per pagos vicosque. 13, 51, 5 Romae, per provincias i. *adversus* publicanos cf. p. 729^a. — 1, 72, 15 Tiberius, consultante . . . praetore, an *iudicia* maiestatis redderentur, exercendas leges esse respondit i. q. gerichtliche untersuchung gewähren, anstellen.

B) 2, 61, 3 Memnonis saxea effigies, ubi radiis solis icta est, vocalem *sonum* reddens i. q. von sich geben.

redempto. III, 34, 12 a propinquis adfinibusque occulte redemptabantur (captivi) i. q. schnell loskaufen.

redemptor. t. t. I, 27, 7 exspectari eum ab architecto et redemptoribus i. q. bauunternehmer.

redeo. non nisi i. q. *zurückkehren* A) *prop.* a) de *animantibus* α) *absol.* II, 1, 18 si pergeret in urbem, . . . sin rediret, . . . 22, 13 cum. . . acrius e moenibus vulnerarentur, rediere [M redire] *infra* partium fama. 41, 12 (legio) redire pulsos et pugnam resumere coegit. IV, 6, 3 in *exilium* pulsus, ut Galbae principatu rediit, Marcellum. . . accusare adgreditur. 32, 21 ille ut inritus legationis redit [Rhenan. rediit]. 70, 18 corruptis. . . legionariis; qui. . . ubi duces exercitusque Romanus propinquabant, honesto transfugio rediere. 1, 30, 12 (legiones) rediere (in hiberna). 41, 13 rediret maneret (Agrippina) cf. 41, 14 *regressi*. 44, 3 revocaretur coniunx, rediret legionum alumnus. 12, 2, 3 nihil in penatibus eius novum disserebat, si sueta coniunx rediret (sc. in penates, matrimonium). 13, 47, 11 redeuntibus ministris principis. . . inanem metum fecerant cf. 47, 8 *regredienti* per viam Flaminiam, 47, 10 *remeaverit*. 15, 61, 13 non eo quo venerat *itinere* redisse tribunum cf. 61, 12 *regredi*. [Halm red. tr.; M reditum; Agricola reditum a tribuno.] — 12, 13, 13 equi. . . per saltus vagi nocte demum . . . multo cum anhelitu redeunt.

β) αα) G 46, 17 *huc* redeunt iuvenes cf. receptaculum. — D 9, 8 quis ideo *domum* . . . tibi obligatus redit? II, 53, 6 rediere omnes *Bononiam*, rursus consiliaturi. III, 26, 7 sin Bedriacum redirent. 34, 12 mox rediit Cremonam reliquus populus. — I, 39, 4 alii in Palatium rediret [Nipp.; M redire], alii Capitolium peteret (censebant). III, 68, 22 consilii inops in Palatium rediit [M, Meiser redit]. I, 82, 9 redierunt in castra inviti neque innocentes. IV, 35, 21 aliis redire in castra abnuentibus. V, 15, 10 Germani in castra rediere. 13, 36, 11 qui subsidium ferre debuerant, sua quisque in castra trepida fuga rediere. 1, 30, 15 Drusus. . . in urbem rediit. 5, 1, 7 pace. . . pacta in urbem rediit. 2, 63, 15 Maroboduus . . . quasi rediturus [Rhenan.; M reditus] in regnum ostentabatur. 12, 49, 14 rediret [al., Nipp. redire] in Suriam iubetur, ne. . . I, 46, 18 (miles) inops pro locuplete et iners pro strenuo in manipulum redibat. — 15, 12, 9 quos (milites) *diversas* fugae causas obtendentes redire *ad* signa. . . monebat. — IV,

71,7 socii ad munia pacis redirent (sc. in civitates) securi velut confecto bello. 2,26,7 Tiberius monebat (Germanicum) rediret (sc. in urbem) ad decretum triumphum.

ββ) I, 26, 5 redeuntem a cena Othonem. — IV, 2, 8 redeuntem *Tarracina* Vitellium cum cohortibus. — 3, 11, 1 Drusus rediens *Illyrico*.

b) de rebus α) absol. A 38, 20 (classis) proximo Britanniae latere lecto omni redierat. Aliter Halm.

β) 15, 46, 7 certum ad diem in Campaniam redire classem Nero insserat.

B) transl. 1) a) de hom. IV, 64, 3 redisse vos in corpus nomenque Germaniae. deis. grates agimus. — IV, 77, 17 vos Gallici foederis oblitus *redisse in [Lips.; M praedixerim] memoriam Romani sacramenti. credidi. — 12, 66, 7 ne. Claudius. dolo intellecto ad amorem filii rediret. imperson. 3, 7, 1 tum exuto iustitio reditum (est) ad munia. — IV, 50, 12 Baebius. iam tunc optimo cuique exitiosus et inter [Haase; M in] causas malorum, quae mox tullimus, saepius rediturus.

b) de rebus α) absol. 13, 16, 14 redituros (esse) Britannico paulatim visus sensusque. — A 3, 1 nunc demum redit animus. 1, 71, 4 plus formidinis adferre falsae virtutes et vitia reditura. IV, 37, 1 ubi sedato impetu metus rediit. . . 6, 18, 1 dein redeunt priores metus postulato maiestatis Considio. IV, 83, 19 Ptolemaeus. pronus ad formidinem, ubi securitas rediit, voluptatum. . . adpetens. . . V, 10, 9 pace per Italiam parta. . . externae curae redire [M redire]. 1, 28, 24 tum redire paulatim amor obsequii (sc. militibus seditiosis). 11, 37, 8 languescere ira, redire amor (sc. Claudio in uxorem).

β) c. dat. III, 2, 8 (milites) emollitos aut valetudinibus fessos; sed addito spatio rediturum (esse) et his robur meditatione belli. IV, 81, 16 huic (caeco) non exesam (esse) vim luminis et redituram, si pellerentur obstantia. 6, 50, 20 adfertur redire Tiberio vocem ac visus. — II, 69, 13 ingratum militi, cui eadem munia inter paucos periculaque ac labor crebrius redibant. A 26, 8 Romanis rediit [Wex; codd., Peter redit] animus, ac securi pro salute de gloria certabant. III, 15, 4 exercitus adgredi statuit, antequam ducibus auctoritas, militi obsequium et iunctis legionibus fiducia rediret. 66, 12 non ipsi, non amicis eius, non denique exercitibus securitatem nisi extincto *aemulatore redituram (esse). 13, 48, 8 data cohorte praetoria, cuius terrore et paucorum supplicio rediit oppidanis concordia. 15, 40, 4 necdum positus metus aut redierat plebi spes: rursum grassatus ignis. . . Sic Madvig, Andresen; alii aliter cf. com. crit. — I, 85, 5 non tamen quies urbi [Rhenan.; F urbis] redierat: strepitus telorum et facies belli (erat). IV, 39, 26 sic egesto quidquid turbidum rediit [Haase; M redit] urbi sua forma legesque et munia magistratum.

γ) IV, 27, 9 redit in Hordeonium invidia. — IV, 76, 20 quos ubi adspexerint, redituram (esse) in animos formidinem, fugam famemque ac totiens captis precariam vitam.

2) spec. II, 38, 18 me. . . morum reputatio longius tulit: nunc ad rerum ordinem redeo [Her.;

M venio corr. e veniu; Nipp., Meiser venio]. 12, 40, 25 haec, quamquam. . . plures per annos gesta, coniunxi, ne divisa haud perinde ad memoriam sui valerent: ad temporum ordinem redeo. 4, 33, 24 sed ad inceptum [Halm; M ancepto; al. ad incepta; I. Gronov ad coepta] redeo. — [G 35, 2 cf. recedo.]

redigo. I) i. q. zurücktreiben V, 9, 7 Parthi trans Euphraten redacti (sunt). 1, 51, 19 hostem redigunt (sc. e saltibus) in aperta caeduntque. — IV, 44, 9 Mucianus. . . Octavium et Sosianum. . . egressos exilium in eadem insulas redegit i. q. liess zurückschaffen.

II) A) IV, 72, 7 redigeretur praeda in fiscum.

B) a) A 18, 18 Monam insulam. redigere in potestatem animo intendit. 14, 2 redacta (est) paulatim in formam provinciae proxima pars Britanniae. 2, 56, 14 Cappadoces in formam provinciae redacti Veranium legatum accepere. 42, 18 regnum in provinciam redactum est.

b) V, 9, 15 Claudius, defunctis regibus aut ad modicum redactis, Iudaeam provinciam. . . libertis permisit i. q. beschränkt auf. 6, 16, 10 dein rogatione tribunicia ad semencias redactum (est faenus), postremo vetita versura i. q. herabgesetzt auf. [Halm redactum; M redactu; Beroaldus, Ritter, Otto redacta.]

redimo. A) i. q. an-, erkaufen I, 47, 12 Pisonem. . . uxor. . . Vinium. . . filia composuere, quaesitis redemptisque capitibus, quae venalia interfectores servaverant. 1, 17, 15 denis in diem assibus animam et corpus aestimari: hinc (damit) vestem arma tentoria, hinc saevitiam centurionum (cf. B) et vacationes munerum redimi. I, 46, 14 (milites) per latrocinia et raptus aut servilibus ministeriis militare otium redimebant cf. 46, 16 miles. . . fatigari, donec vacationem emeret. A 6, 10 quamquam. . . pro consule. . . quantalibet facilitate redempturus esset mutuam dissimulationem mali. IV, 42, 14 nec dignitatem aut salutem illa saevitia redemisti.

B) i. q. loskaufen a) 2, 24, 16 multos (milites) Ampsivarii. . . redemptos ab interioribus reddere.

b) i. q. abkaufen, abwenden 1, 17, 15 hinc saevitiam centurionum cf. A. — 3, 73, 12 nedum. . . latro Tacfarinas pace et concessione agrorum redimeretur.

redintegro. a) IV, 13, 15 si redintegratum (esset) bellum. 28, 16 detrusos redintegrare certamen iubet. 34, 24 redintegrata acie. 1, 21, 1 horum adventu redintegratur seditio. 3, 15, 9 redintegratam accusationem. . . perpessus. 11, 15, 4 saepe. . . accitos, quorum monitu redintegratas (esse) caerimonias et in posterum rectius habitas. 13, 37, 15 redintegrata amicitia.

b) 4, 33, 13 situs gentium, varietates proeliorum, clari ducum exitus retinent ac redintegrant legentium animum.

reditus. A) i. q. rückkehr 1, 44, 4 reditum Agrippinae excusavit ob imminentem partum. 3, 24, 21 neque reditu Silani dissoluta (esse) quae Augustus voluisset. 47, 9 decrevere patres vota pro reditu eius. IV, 44, 13 senatus consulto damnati pulsique, quamvis concesso aliis reditu, in eadem poena retenti sunt. 2, 43, 13 concesso reditu petitione honorum abstinnit.

4,58,6 iis motibus siderum excessisse Roma Tiberium, ut reditus illi *negaretur*. 3,64,2 Augustae valetudo atrox necessitudinem principii fecit *festinati in urbem reditus*.

B) plur. i. q. *einkünfte* I,65,4 Galba reditus *Lugdunensium* occasione irae in *fiscum verterat*. 15,18,12 qui (priores principes) gravitate sumptuum *iustos reditus anteissent*.

redoleo. transl. D 21,18 sordes illae verborum et hians compositio et inconditi sensus redolent *antiquitatem*.

reduco. a) *propr.* non nisi in *re milit.* 1,58,22 exercitum reduxit. 15,8,9 instante hieme reduxit exercitum. — II,19,11 Spurrina . . ceteros *Placentiam* reduxit minus turbidos et imperia accipientes. — 1,37,6 legiones Caecina legatus in civitatem Ubiorum reduxit, turpi agmine, cum . . 38,10 reduxit in hiberna turbidos et nihil ausos. 2,26,1 reductus inde in hiberna miles, laetus animi, quod . . — 1,63,10 reducto ad Amisiam exercitu.

b) transl. a) 11,18,12 *legiones* operum et laboris ignavas, populationibus laetantes veterem ad morem reduxit.

β) *spec.* 1,72,7 *legem maiestatis* reduxerat (Tiberius).

redundo. transl. II,93,1 miles, plenis castris et redundante multitudine, . . urbe tota vagus . . i. q. kein unterkommen finden: Her. — c. *abl.* D 36,21 hi *clientelis* etiam exterarum nationum redundabant. II,32,8 Hispanias *armis* non ita redundare.

redux. vi *pass.* i. q. *zurückgekehrt* 1,70,23 Caesarem exercitumque reducem videre.

refello. i. q. *widerlegen* 3,67,9 neque refellere (sc. Tiberium) aut eludere dabatur (reo). — G 3,17 *quae* neque *confirmare* argumentis neque refellere in animo est.

refercio. non nisi *refertus a)* *absol.* II,56,6 milites . . *refertos agros*, dites dominos in praedam aut, si repugnatum foret, ad exitium destinabant. Ref. sc. cultoribus et armentis pectoribusque. Ruperti suppl. frugibus: aliter explic. Roth, Wolff.

b) c. *abl.* D 8,30 his et honoribus et ornamentis et facultatibus *refertas domos* eorum videmus, qui . . 4,34,25 *carmina* Bibaculi . . *referta* contumeliis Caesarum leguntur. — de *hom.* 11,7,9 Asinium et Messalam . . bellorum praemiis *refertos*. D 34,3 iuvenis . . *refertus* honestis studiis i. q. reich ausgestattet mit.

refero. *Forma.* Ritter, Halm, al. omnibus locis scripserunt *rettul.*, Nipp. codicum lectionem servavit. D 23,4 [sic Michaelis quoque]. 4,10,2. 21,2. 12,10,2. 13,1,15. 15,6,10 *retuli*. A 5,5. 3,56,14. 11,15,1 *retulit*. V, 18,4 *retulimus*. D 21,29 [sic Michaelis quoque]. 3,63,6 *retulerunt*. A 10,23 *retulere*. G 31,6. 1,26,10 [Mpr.m.] *retulisse*. — 2,32,10. 57,6. 4,31,19. 32,1. 57,5. 6,4,3. 29,2 [M rectuli]. 40,15. 45,18. 13,19,5. 32,7 [Acidal.; M *rettulit*]. 14,17,3. 15,50,10. 54,6. 67,9 *rettuli*. 1,52,4. 2,86,1. 3,21,9. 4,14,11. 29,14. 6,16,14. 11,25,18. 12,61,1. 63,12. 15,70,6 *rettulit*. 1,59,7. II,27,12. 63,3. IV,15,6. 2,46,23 *rettulimus*. I,1,3 *rettulerunt*. 39,4 *rettulerat*. II,33,3. 1,25,5 [M *sedtulerant*] *rettulerant*. IV,49,29 *rettulisset*.

Significatio. I) i. q. *zurücktragen, zurückbringen* A) a) G 6,21 *corpora* suorum etiam in dubiis proeliis referunt (sc. ex acie). 14,59,12 *caput* interfecti relatum (est Romam). [14,57,20 relatum caput: Nipp., Ritter; perlatum Halm; prelatum M.] 1,28,26 *signa* unum in locum principio seditionis congregata suas in sedes referunt (militis seditiosi). 3,15,12 relatus *domum* (sc. e senatu lectica). . . pauca conscribit. 11,19,15 Claudius adeo novam in Germanias vim prohibuit, ut referri *praesidia* cis Rhenum iuberet i. q. zurückziehen.

b) i. q. *wieder hinwenden* a) IV,49,29 ira in percussorem, quod idem ex interfectorebus Macri cruentas legati sanguine *manus* ad eadem proconsulis rettulisset i. q. von neuem ausstrecken.

β) 3,6,7 convenisse recenti dolori luctum et ex maerore solacia; sed referendum iam *animum* ad firmitudinem i. q. wieder eine feste haltung geben.

γ) i. q. *zurückführen* i. e. *beziehen auf, zuschreiben* G 34,9 quidquid ubique magnificum est, in claritatem eius (Herculis) referre consensimus. c. *praep. ad* A 8,11 nec Agricola umquam in suam famam gestis exsultavit: ad auctorem ac duceum ut minister *fortunam* referebat. 4,57,5 *causam* abscessus quamquam secutus plurimos auctorum ad Seiani artes rettuli, quia tamen . . sex postea annos pari secreto coniunxit, . . permoveor, num ad ipsum referri (sc. *causam*) verius sit. 6,49,3 *causa* ad matrem referebatur, quae . . perpulisset iuvenem. 2,55,15 cum orta tempestas raperet (Pisonem) in abrupta possetque *interitus* inimici ad casum referri. 14,3,6 inter epulas principis si daretur (venenum), referri ad casum non poterat tali iam Britannici exitio. D 16,26 quod *spatium* temporis si ad infirmitatem corporum nostrorum referas, . . longum videatur; si ad naturam saeculorum ac respectum [Spengel, Peter respectu] immensi huius aevi, . . breve . . est. A 5,5 neque segniter ad voluptates et commeatus *titulum tribunatus* et *inscitiam* retulit (Agricola) i. q. pertinere putavit. 2,33,10 *cuncta* ad rem p. referri, qua tenui angustas (esse) civium domos, postquam eo magnificentiae venerit, gliscere singulos i. q. richte sich nach. *simul c. dat.* 14,38,17 cuius (Suetonii) *adversa* privitati ipsius, *prospera* ad fortunam referebat i. q. zuschrieb.

B) a) i. q. *zurückbringen, davontragen* D 20,14 iuvenes . . , qui profectus sui causa oratores sectantur, non solum audire, sed etiam referre *domum aliquid illustre* et *dignum memoria* volunt. 22,15 nihil excerpere, *nihil* referre (sc. domum) possis (sc. ex Ciceronis orationibus). 9,23 nec aut *amicitiam* inde refert (poeta) aut *clientelam* aut mansurum . . *beneficium*, sed *clamorem* vagum et *voces inanes* et *gaudium* volucre i. q. gewinnt. 3,21,9 quo proelio . . gregarius miles servati civis *decus* rettulit.

b) 15,16,7 neminem Romanum Armeniam ingressurum (esse), donec referrentur *litterae* Neronis, an paci adnueret i. q. ein schriftlicher bescheid zurückkomme. seq. *acc. c. inf.* II,33,3 idem placere Gallo . . missi qui con-

silium eius seiscitarentur rettulerant i. q. zurückmelden.

C) a) i. q. *zurückstellen*, *erwidern*, *vergessen* G 31, 6 se tum demum *pretia* nascendi retulisse (sc. patriae ac parentibus) dignosque patria ac penatibus ferunt. 1, 42, 19 primane et vicensima legiones .. egregiam *duci* vestro gratiam referunt? 11, 15, 9 *benignitati* deum gratiam referendam (esse), ne .. 15, 62, 2 quando *meritis* eorum referre gratiam prohiberetur.

b) i. q. *erwiedernd anführen* 2, 9, 10 unde ea deformitas oris interrogat fratrem. illo *locum* et *proclium* referente, ..

D) i. q. *zurückwendend* a) 1, 25, 5 illi quotiens *oculos ad multitudinem* *rettulerant, vocibus truculentis strepere, rursus viso Caesare trepidare. 15, 58, 15 infregit impetum iam *manum ad capulum* referentis i. q. legen an.

b) D 30, 7 (rhetorum) professio quando primum in hanc urbem introducta sit .., statim *dicturus [prius: Acidal., Halm add.] referam necesse est *animum ad* eam disciplinam, qua .. i. q. einen rückblick werfen auf.

E) a) i. q. *wiederholen*, *erneuern* 1, 26, 10 Tiberium olim nomine Augusti desideria legionum frustrari solitum: easdem *artes* Drusum retulisse. 4, 4, 8 velus et saepe simulatum proficiscendi. *consilium* refertur (a Tiberio).

b) i. q. *wieder zum vorschein bringen*, *abspiegeln* G 20, 9 *robora* parentum liberi referunt. 43, 3 Burri sermone cultuque *Suebos* referunt i. q. erweisen sich als echte S.

II) A) i. q. *überbringen*, *abliefern* a) D 21, 29 *carmina* .. in bibliothecis retulerunt i. q. sind nicht ins publicum gedrungen: Andr. 12, 54, 13 *spolia* et *praedas ad* procuratores referre. G 18, 14 *quae* rursus ad nepotes referantur cf. reddo II. A. a. — 14, 58, 15 dum refertur *nuntius Neroni* i. q. überbringen.

b) *litteris* aut *verbis* memorare, tradere 1) *litteris* 1) de *scriptoribus* α) c. *sim.* et *oppos.* A 10, 2. I, 1, 3. 4, 10, 2. 32, 1. 71, 1 compon. *memorare* cf. B. a. 1. α p. 820^b. 4, 10, 2 in *tradenda* morte Drusi quae plurimis .. auctoribus memorata sunt retuli: sed non *omiserim* .. rumorem .. 13, 20, 11 Fabius Rusticus *auctor est*, scriptos esse .. *codicillos*, .. Plinius et Cluvius nihil dubitatum .. referunt; .. nos consensum auctorum secuturi, *quae diversa *prodiderint*, sub nominibus ipsorum *trademus*. 15, 37, 4 quas (epulas) a Tigellino paratas ut exemplum referam, ne saepius eadem prodigantia *narranda* sit.

β) *absol.* 2, 57, 6 et erat, ut retuli, clementior. 4, 21, 2. 31, 19. 6, 4, 3. 12, 10, 2. 15, 6, 10 nam, ut retuli, proprium ducem .. poposcerat. 2, 46, 23 missus (est) Drusus, ut rettulimus, paci firmator. IV, 15, 6 ut supra rettulimus.

γ) c. *acc.* A 10, 2 Britanniae *situm* *populosque* multis scriptoribus memoratos non in comparationem curae ingeniive referam, sed quia .. III, 39, 5 ipsa enim *verba* referam. 14, 59, 12 ipsa principis *verba* referam [Puteol.; M referbam]. 15, 67, 9 cf. infra. 4, 32, 1 cf. infra. 15, 37, 4 *epulas* ut *exemplum* cf. α. 11, 11, 7 (ludis) adfui. tunc praetor, *quod* non iactantia refero, sed quia .. 2, 32, 10 quorum *auctoritates adulationesque* retuli, ut sciretur .. 4, 10, 2 cf. α. 32, 1

pleraque eorum, *quae* retuli *quaeque* referam, .. 15, 67, 9 ipsa retuli *verba*, quia .. 2, 35, 1 *res* eo anno prolatas haud referrem, ni .. 13, 49, 1 non referrem .. *senatus consultum* .., nisi .. A 9, 14 *integritatem* atque *abstinentiam* in tanto viro referre iniuria virtutum fuerit. 1, 73, 1 haud pigebit referre in Falanio et Rubrio .. praemptata *crimina*, ut .. noscatur. 4, 71, 1 ni mihi destinatum foret suum *quaeque* in annum referre. 12, 60, 17 *Matios* et *Vedios* et cetera equitum R. praevalida *nomina* referre nihil attinuerit. D 30, 15 in cuius (Bruti) extrema parte .. sua *initia*, suos *gradus*, suae eloquentiae velut quandam *educationem* refert (Cicero). A 10, 23 *naturam* Oceani atque aestus neque quaerere huius operis est, ac multi retulere. I, 1, 3 octingentos .. prioris aevi *annos* multi auctores rettulerunt, dum res populi R. memorabantur, pari eloquentia ac libertate.

δ) c. *praep.* de 13, 1, 15 Narcissus .. libertus, de cuius iurgiis adversus Agrippinam retuli, .. ad mortem agitur. 15, 50, 10 super Subrium et Sulpicium, de quibus retuli, .. 54, 6 pugionem, de quo supra retuli, .. obtusum increpans. I, 59, 7 centuriones, de quibus supra rettulimus, occidi iussit.

ε) seq. *acc. c. inf.* II, 27, 12 cohortes .., quas .. adiunctas rettulimus, superbe agebant. 63, 3 Dolabellam .., quem .. sepositum ab Othone rettulimus. V, 18, 4 e mole, quam eductam .. retulimus, .. 6, 29, 2 Labeo, quem praefuisse Moesiae retuli, .. 40, 15 Lepida, quam .. Druso nuptam retuli, .. 45, 18 post mortem Claudiae, quam nuptam ei retuli, .. 13, 32, 7 Plautio, quem ovasse de Britannia retuli [Acidal.; M, Ritter, Pfitzn.: qui ovans se de *B. retulit], nupta. 14, 17, 3 Livineius, quem motum senatu retuli, .. 13, 19, 5 Silana, quam matrimonio .. depulsam supra retuli, .. D 32, 28 Cicero *his* .. *verbis* refert, quidquid in eloquentia effecerit, id se .. Academiae spatiis consecutum. 13, 20, 11 cf. α.

2) α) c. *acc.* 3, 56, 14 principio litterarum (ad senatum Tiberius) veneratus deos .. *modica de* moribus adolescentis *neque in falsum aucta* retulit. 14, 39, 11 *cuncta ad* imperatorem in mollius (cf. 2. β 13, 14, 1) relata (sunt).

β) seq. *acc. c. inf.* 14, 11, 10 (in litteris ad senatum missis) *cuncta* .. flagitia in matrem transtulit, publica fortuna exstinctam referens.

γ) seq. *interrog. indir.* 15, 21, 3 mittebantur, qui .. quid de cuiusque (provinciae) obsequio videretur referrent cf. praetor A.

2) *verbis* α) c. *oppos.* et *sim.* D 23, 4 et haec *invitus retuli et plura *omisi*, quae .. 4, 40, 34 ipse quid .. volutaverim, quibus adhuc necessitudinibus inmiscere te mihi parem, omittam ad praesens referre: id tantum *aperiam*, nihil esse tam excelsum, quod .., datoque tempore vel in senatu vel in contione *non reticebo*. 55, 9 Ilienses .., cum parentem urbis Romae Troiam referrent, .. antiquitatis gloria pollebant cf. 55, 5 neque multum distantia inter se *memorabant* de .. 12, 61, 5 *nomina* singulorum referens cf. 61, 2 multa memoravit.

β) *absol.* 13, 14, 1 nec defuere qui in deterius (cf. 14, 39, 11) referrent.

γ) c. acc. D 23,4 haec cf. α. 15,61,8 ubi haec a tribuno relata sunt Poppaea . . coram . . IV, 21,10 quae ubi relata (sunt) Civili . . 2,37,18 nec ad invidiam ista, sed conciliandae misericordiae refero. 1,39,4 Celsus haud laeta retulerat. IV,32,21 sic accensum, sed molliora referre iussum (Montanum) dimittit. II,78,2 post Muciani orationem ceteri . . responsa vatum et siderum motus referre. 3,63,9 Zmyrnaeos oraculum Apollinis . . Tenios eiusdem carmen referre, quo . . propiora Sardonios . . 4,42,6 postulato Votieno . . testis Aemilius . . dum studio probandi cuncta refert . . , audivit Tiberius probra, quis . . 11,6,3 Silius acriter incubuit, veterum oratorum exempla referens, qui . . 34,10 (Messalinae) obstrepere accusator, Silium et nuptias referens. 12,46,4 praefectus hortari Mithridaten ad sancendum foedus, coniunctionem fratrum ac priorem aetate Pharasmanem et cetera necessitudinum nomina referens. 61,5 rettulit (cf. c. 1. γ.) dein (Claudius) de immunitate Cois tribuenda multaque super antiquitate eorum memoravit: . . inter posteros eius (Aesculapii) celebrem (artem medendi) fuisse, nomina singulorum referens et quibus quisque aetatibus viguissent. 16,19,6 audiebat (amicos) referentes nihil de immortalitate animae, sed levia carmina et faciles versus i. q. vorbringen. 15,70,6 (Lucanus) recordatus carmen a se compositum, quo . . tradiderat, versus ipsos rettulit i. q. hersagen. — 11,34,10 Silium. 12,46,4 Pharasmanem cf. supra. 14,55,15 pudet referre libertinos, qui ditiores spectantur. — c. acc. praedic. 4,55,9 parentem urbis Romae Troiam cf. α.

δ) c. praep. de 16,19,6 cf. γ.

ε) seq. acc. c. inf. I,65,10 Lugdunenses exstimulare singulos militum . . adiutos Vindiciis conatus, conscriptas nuper legiones . . referendo. III,11,8 legiones adiutam a se . . ultionem referentes . . iterare culpam gaudebant. 1,61,15 cladis eius superstites . . referebant hic cecidisse legatos, illic raptas aquilas; primum ubi vulnus Varo adactum (sit), ubi . . 4,30,4 Gallus cum Gyaro . . claudendum censeret (in senatu), id quoque aspernatus est (Tiberius), egenam aquae . . insulam referens dandosque vitae usus. 12,11,3 se divo Augusto adaequabat (Claudius), petitum ab eo regem referens, omissa Tiberii memoria. 63,12 modum (onerum) orabant, adnitente principe, qui Thraecio . . bello recens fessos iuvandosque rettulit. 13,43,13 eam orationem Caesar cohibuit, conpertum sibi referens . . 55,6 aderat . . Boiocalus, vinctum se . . referens, mox . . stipendia meruisse, et . . 2,60,11 manebant structis molibus litterae (inschriften) Aegyptiae . . : iussusque e senioribus sacerdotum patrum sermonem interpretari, referere (sc. ex illis litteris) habitasse quondam . .

ζ) seq. interrog. indir. 1,61,15 cf. ε. 2,71,7 referatis patri ac fratri, quibus acerbitatibus dilaceratus . . vitam . . finierim. 4,40,34 cf. α. 12,61,5 cf. γ.

η) t. t. 1) de actione in senatu R. α) 3,17,17 primus sententiam rogatus Cotta consul (nam referente Caesare magistratus eo etiam munere fungebantur) . . censuit . . 5,3,13 contumacem

animum incusavit (Tiberius), magno senatus pavore ac silentio, donec pauci . . , ut referretur postulavere. 4,22,7 Tiberius pergit in domum, visit cubiculum, in quo reluctantis . . vestigia cernebantur. refert ad senatum, datisque iudicibus . . 6,16,14 Gracchus praetor, cui ea quaestio (de faenore) evenerat, multitudine periclitantium subactus rettulit ad senatum.

β) c. acc. 4,29,14 ea Caesar octo post annos rettulit, medium tempus varie arguens. 3,63,4 quorum copia fessi patres . . consulibus permisere, ut perspecto iure . . rem integram rursus ad senatum referrent. consules . . conpertum (esse) asylum retulerunt (63,6): ceteros obscuris . . initiis niti. 14,17,10 et rursus re ad patres relata . .

γ) c. praep. de, super IV,40,4 referente Caesare de restituendis Galbae honoribus, censuit Montanus, ut . . 3,25,1 relatum dein de moderanda Papia Poppaea. 34,2 plures obturbabant, neque relatum (esse) de negotio neque . . 4,14,11 variis et saepius inritis praetorum questibus, postremo Caesar de inmodestia histrionum rettulit: multa ab iis . . temptari; . . 12,61,1 de immunitate Cois tribuenda cf. b. 2. γ. 13,41,21 ut inter festos referretur dies, quo patrata victoria, quo nuntiata, quo relatum de ea esset. 15,22,3 magno adsensu celebrata sententia (antrag), non tamen senatus consultum perfici potuit, abnuentibus consulibus ea de re relatum. 4,21,12 relatum (est) et de Cassio exule, qui . . 5,8,1 relatum (est) inde de Vitellio. illum indices arguebant . . 16,21,5 senatu egressus est, cum de Agrippina *referretur, ut memoravi. 1,52,4 rettulit (Tiberius) ad senatum de rebus gestis multaque de virtute eius memoravit. 6,12,1 relatum (est) inde ad patres a Quintiliano tribuno plebei de libro Sibyllae. 12,53,1 inter quae refert ad patres de poena feminarum, quae . . ; statuiturque, ut . . — 11,15,1 rettulit deinde ad senatum super collegio haruspicum, ne . .

δ) 1,52,4. 3,63,4. 4,22,7. 6,16,14. 11,15,1 referre ad senatum. 6,12,1. 12,53,1. 14,17,10 ad patres cf. supra.

ε) seq. acc. c. inf. 2,86,1 post quae rettulit Caesar capiendam virginem in locum Occiae. 3,63,6 cf. β. 11,25,18 ob ea Vipstanus consul rettulit patrem senatus appellandum esse Claudium.

ζ) seq. quod 3,54,18 at hercule nemo refert, quod Italia externae opis indiget, quod . .

2) 15,22,4 sanxere, ne quis ad concilium sociorum referret agendas apud senatum pro praetoribus . . grates.

B) α) i. q. eintragen, einschreiben 4,67,21 quis additus miles nuntios introitus, aperta secreta velut in annales referebat. 13,28,10 neve multam ab iis (tribunibus) dictam quaestores aeriarii in publicas tabulas ante quattuor menses referrent.

β) i. q. rechnen, zählen unter G 46,9 hi . . inter Germanos potius referuntur, quia . . 13,41,20 inter festos referretur dies, quo . . — [11,33,6 Baiter refertur; M refertur vehitur.]

refert. a) absol. 6,2,4 bona Seiani ablata acario ut in fiscum cogentur, tamquam

[Lips.; M tam, quod retin. Pfitzn.] referret i. q. als ob das etwas ausmachte.

b) seq. *interrog. indir.* α) III, 66, 23 moriendum victis, moriendum deditis: *id* solum referre, novissimum spiritum per ludibrium . . effundant *an* per virtutem. — II, 7, 3 nec referre, Vitellium *an* Othonem superstitem fortuna faceret. 11, 36, 8 sponte *an* coactus tam magna peccavisset, nihil referre.

β) 4, 33, 18 neque refert *cuiusquam* Punicas Romanasne [Nipp.; M, Halm ve] acies laetius extuleris.

c) seq. *quod* D 25, 17 nec refert quod inter se specie differunt [Halm; codd. differant], cum genere consentiant.

d) 15, 65, 6 non referre *dedecori* [Heinsius dedecoris], si citharoedus demoveretur et tragoeus succederet.

refleco. a) 11, 17, 11 *rex* . . pulsus ac rursus Langobardorum *opibus* refectus, . . i. q. wieder eingesetzt.

b) i. q. *ausbessern* 2, 24, 14 quas (*naves*) raptim refectas misit, ut. . . 53, 6 paucos dies insumpsit reficiendae *classi*.

c) α) 13, 44, 21 *ancilla ex* vulnere refecta verum aperuit.

β) 6, 17, 16 sic refecta (est) *fides* (kredit).

reformido. c. acc. IV, 7, 15 hoc senatus iudicio velut admoneri principem, quos *probet*, quos reformidet. D 32, 17 ut . . sapientiae *studium* et *praecepta* prudentium penitus reformident.

refoveo. a) *propr.* I, 31, 20 eos . . longa navigatione aegros impensiore cura Galba refovebat. 14, 8, 18 refotam (se esse) nuntiaret. 12, 66, 2 valetudine adversa corripitur, refovendisque *viribus* mollitia caeli et salubritate aquarum Sinuessam pergit.

b) *transl.* III, 58, 5 ipse (Vitellius) aeger animi studiis militum et clamoribus populi arma poscentis refovebatur. 15, 36, 13 sueti adversum fortuita aspectu principis refoveri. 2, 47, 14 Temnios . . levare . . tributis mittique ex senatu placuit, qui *praesentia* spectaret refoveretque. 54, 6 *provincias* internis certaminibus aut magistratum iniuriis fessas refovebat (Germanicus).

refringo. *propr.* I, 35, 3 refractis Palatii *foribus* ruere intus. 14, 8, 10 refracta *ianua* obvios . . abripit.

refugio. *intrs., propr.* 2, 31, 6 dum trepidant, dum refugiunt. II, 25, 12 spatium Vitellianis datum (est) *in* vineas . . refugiendi. IV, 65, 10 *in* suas quisque sedes refugerunt.

refugus. *propr.* II, 24, 10 equites procedere longius iussi et irritato proelio sponte refugi. . . III, 61, 8 quidam *in* castra refugi. . . *subst.* 13, 40, 11 (equites) *instantibus* comminus resisterent, refugos non sequerentur.

refundo. *propr.* I, 86, 10 (*Tiberis*) immenso auctu proruto ponte sublicio ac strage obstantis molis refusus, . . plana urbis loca . . implevit i. q. sich zurückergießend.

refuto. *transl.* 4, 11, 2 haec vulgo iactata . . prompte refutaveris. — [13, 20, 18 M.]

regero. *transl.* III, 78, 17 Antonius . . dum regerit [Pichena; M regeret] invidiam (sc. in

Mucianum), . . — [II, 21, 6 Puteol. cf. Wölfl. Philol. 27, 140.]

regimen. A) *propr.* 2, 23, 6 variis undique procellis incerti fluctus prospectum adimere, regimen (navium) *impedire* i. q. gubernatio. 13, 3, 19 (Nero) cantus aut regimen *equorum exercere*.

B) *transl.* a) *in re milit.* I, 9, 3 exercitus legatum Hordeonium spernebat. . . ne quieto quidem milite regimen i. q. eos regere poterat. 1, 31, 6 (exercitus superior) *sub* Silio legato (erat), inferiorem Caecina *curabat*. regimen *summae rei* penes Germanicum (erat). 12, 42, 6 si ab uno *regerentur* (cohortes), intentiorem fore disciplinam adseverante uxore, *transfertur* regimen *cohortium* ad Burrum. — I, 84, 11 vobis (militibus) arma et animus sit: mihi (Othoni) consilium et *virtutis* vestrae regimen *relinquite*.

b) de *civitate* α) III, 5, 4 principes Sarmatarum . . penes quos *civitatis* regimen (erat), in commilitium adsciti (sunt). 15, 1, 14 Monobazus, quem penes *Adiabenum* regimen (erat).

β) de *imperio* R. 3, 47, 7 omisa urbe (Roma), unde *in* omnia regimen (esset). 4, 9, 5 (Tiberius) ad vana . . revolutus, de reddenda re p. utque consules seu quis alius regimen *susciperent*. 13, 49, 13 cetera per omnes imperii partes perinde egregia, quam si non Nero, sed Thrasea regimen *eorum teneret*? 14, 17 (Burrus et Seneca) *generis humani* regimen *expostulantes*. 14, 54, 13 superest tibi (Neroni) robur et tot per annos *visum* (erlebt, kennen gelernt) *summi *fastigii* regimen (est tibi cf. Andres).

regina. II, 81, 6 *regina* Berenice partes iuvae. 2, 2 accensus desiderio *Berenices reginae*. III, 45, 4 propriis in Cartimanduum reginam stimulis accendebatur. 12, 36, 2 fidem Cartimanduae reginae *Brigantum* (petivit). 40, 11 cum Cartimanduum reginam matrimonio teneret. III, 45, 11 pro adultero (erat) libido reginae et saevitia. 45, 15 exemere . . periculo reginam.

regio. non nisi *spec.* a) i. q. *gend, land-schaft* A 19, 17 devortia itinerum et *longinquitas* regionum indicebatur. 4, 5, 15 *positu* regionis. I, 70, 11 firmissima *transpadanae* regionis municipia. 15, 12, 3 regionem *Commagenam* (adi.: Nipp.), exim Cappadociam, inde Armenios *petivit*. — 13, 7, 7 regionem *Sophenen* Sohaemo . . *mandat* cf. regius A. a. α. 14, 24, 8 in regionem *Taurauitium* transgressus. — II, 56, 6 milites regionum gnari. III, 50, 17 in regione [Faernus; M legione] bello *attrita*. 15, 3, 9 *egena* aquarum regio est. 4, 27, 7 erat isdem regionibus Cutius Lupus quaestor. 14, 31, 7 praecipui quique Icenorum, quasi cunctam regionem muneri *acceperunt* (sc. centuriones et servi), avitis bonis exuuntur cf. com. crit. 15, 8, 4 rapit exercitum . . *vastandis* regionibus, quas Corbulo *integras omisisset*.

b) de *Roma* i. q. *bezirk* 14, 12, 11 *tactae* (sunt) de caelo quattuordecim *urbis* regiones. 15, 40, 10 in regiones quattuordecim Roma dividitur, quarum quattuor *integrae manebant*, tres solo tenus *deiectae*: septem reliquis pauca tectorum vestigia supererant. — [IV, 5, 4 M cf. Ernesti. 12, 43, 11 et 13, 7, 2 M regionibus pro leg.]

regius. A) *adi.* a) α) III, 47, 9 caesa ibi (Trapezunte) cohors, regium *auxilium* olim. 47, 2 per Pontum arma barbarum mancipium, regiae quondam *classis* praefectus, moverat. 12, 36, 11 incedentibus (in triumpho) regiis (Carataci) *clientelis*. 16, 3, 11 (Bassum) dimissum tradidere adeptis bonis in locum regiae (Didonis) *gazae*. A 16, 2 Boudicca *generis* regii femina duce. IV, 55, 4 *Classicus* nobilitate opibusque ante alios (erat): regium illi genus et pace belloque clara origo. II, 3, 7 ne honore nullo regium genus peregrinam stirpem antecederet i. q. regia familia Cinyradarum. 2, 42, 22 Antiocho Commagenorum, Philopatore Cilicum regibus defunctis turbabantur nationes, plerisque Romanum, aliis regium *imperium* cupientibus. 56, 11 Germanicus in urbe Artaxata . . *insigne* regium capiti eius imposuit. 6, 42, 19 Surena patrio more Tiridaten insigni regio evinxit. 12, 49, 8 *Classicus* regium *insigne* sumere cohortatur (Radamistum). 13, 7, 7 minorem Armeniam Aristobulo, regionem Sophenen Sohaemo cum insignibus regiis mandat (Nero). 15, 29, 6 placuit Tiridaten ponere apud effigiem Caesaris *insigne* regium nec nisi manu Neronis resumere. V, 9, 17 Claudius defunctis regibus . . Iudaeam provinciam . . libertatis permisit, e quibus Felix per omnem saevitiam ac libidinem *ius* regium servili ingenio exerevit. 2, 73, 11 si solus arbiter rerum, si iure et nomine regio fuisset (Germanicus ut Alexander). 4, 23, 7 (Mauri) *libertos* regios et servilia imperia bello mutaverant. 14, 59, 11 (Pelagonem spadonem) Nero centurioni et manipulo, quasi satellitibus *ministerium* regium, praeposuerat. V, 9, 10 post mortem Herodis . . Simo quidam regium *nomen* invaserat. 2, 4, 12 rector Syriae Silanus exitum (Vononem) custodia circumdat, manente luxu et regio nomine. 73, 11 cf. ius supra. 6, 40, 9 ne Tigranes quidem . . nomine regio supplicia civium effugit. 12, 46, 10 *paucicem* regiam polluerat. 6, 37, 19 Abdagaeses gazam et *paratus* regios adicit. IV, 13, 1 Paulus et Civilis regia *stirpe* multo ceteros anteibant. 11, 16, 3 (apud Cheruscos) uno reliquo stirpis regiae. 2, 56, 15 quaedam ex regiis *tributis* deminuta (sunt), quo mitius R. imperium speraretur. G 44, 18 ne libertinum quidem armis praepondere regia *utilitas* est i. q. regibus utile est. — i. q. *herrscherin, Königen zukommend, geziemend* 12, 51, 17 (Zenobia) deducta ad Tiridaten comiterque excepta *cultu* regio habita est. 15, 1, 22 sua retinere *privatae* domus, de alienis certare regiam *laudem* esse. *regium est c. inf.* 6, 32, 5 barbaris cunctatio *servilis*, statim exsequi regium videtur. 14, 14, 3 *concertare *equis regium et antiquis ducibus factitatum memorabat (Nero).

β) *in malam partem* II, 70, 8 extractis altariibus caesisque victimis regium in *morem*. 6, 1, 8 adeo indomitis (libidinibus) exarserat (Tiberius), ut more regio pubem ingenuam stupris pollueret. 42, 9 populi imperium iuxta libertatem, paucorum dominatio regiae *libidini* propior est. 16, 23, 11 ut magnitudinem imperatoriam caede insignium virorum quasi regio *facinore* ostentaret.

b) *de imperatore R.* 13, 42, 17 quibus philosophorum praeceptis intra quadriennium regiae (i. e. Neronianae) *amicitiae* ter miliens sestertium paravisset (Seneca)? 14, 16, 10 nec deerant qui ore vultuque tristi inter *oblectamenta* regia (i. e. Neronis) spectari cuperent.

B) *subst., regia a* i. q. *Königsburg* V, 8, 3 primis munimentis (Hierosolymorum) urbs, dein regia [Mercerus; M de ingia], templum intimis clausum. 11, 19 alia intus moenia regiae circumiecta (erant). 2, 62, 8 inrumpit (Catualda) regiam castellumque iuxta situm (Marobodui). 12, 18, 7 regiam (Eunonis) ingreditur. 50, 12 armis regiam circumveniunt. 11, 10, 20 (Gottarzes) potitus *regiam, per saevitiam . . adegit Parthos. . . 6, 34, 10 Iaso . . *inanem* mox regiam *Aetiae* . . repetivit. 15, 41, 5 *Numae* regia et delubrum Vestae . . exusta (sunt).

b) *meton. de aula principis R.* 14, 13, 4 deterrimus quisque, quorum non alia regia fecundior extitit, invisum Agrippinae nomen . . disserunt. 11, 29, 6 Callistus prioris (Caligulae) quoque regiae peritus i. q. leben u. treiben am kaiserlichen hof. — [12, 40, 17 Nipp.]

regnator. G 39, 10 tamquam inde (ex ea silva) initia gentis, ibi regnator *omnium* deus, cetera subiecta atque parentia (sint).

regnatix. 1, 4, 13 hunc (Tiberium) . . prima ab infantia eductum (esse) in domo regnatrice.

regno. I) *intrs.* A) *propr. a* de *exteris* 6, 28, 12 priores *alites Sesosides primum, post Amaside *dominantibus*, dein Ptolemaeo, qui ex Macedonibus tertius regnavit, . . advolavisse. IV, 74, 13 nisi forte Tutore et Classico regnantibus moderatus imperium speratis. 84, 19 regnante Ptolemaeo. V, 2, 7 regnante Iside cf. 2, 10 rege Cepheo. 6, 42, 7 Artabano regnante. 44, 1 sensit vetus regnandi (Artabanus) falsos in amore odia non fingere.

b) *de Romanis* α) *de regibus* 11, 24, 21 advenae in nos regnaverunt.

β) *de principatu* 4, 52, 16 correptam (Agrippinam) . . admonuit (Tiberius) non ideo laedi (eam), quod non regnaret i. q. nicht herrscherin sei. — 2, 82, 6 vera . . de Druso seniores locutos (esse): displicere regnantibus civilia filiorum ingenia.

B) *transl. i. q. den herrn spielen* IV, 43, 8 Marcellus velut excedens curia 'imus' inquit 'Prisce, et relinquis tibi senatum tuum: regna praesente Caesare'.

II) *trs.*, non nisi *forma pass.* I, 16, 26 neque enim hic, ut *gentibus* quae regnantur, certa dominorum domus et ceteri servi, sed imperaturus es hominibus, qui . . G 25, 10 (eae gentes) quae regnantur. 44, 1 trans Lugios *Gotones* regnantur [c; BbC regnant], paulo iam adductius quam ceterae Germanorum gentes, nondum tamen supra libertatem. 13, 54, 6 auctore Verrito et Malorige, qui nationem eam (Frisiorum) *regebant*, in quantum *Germani* regnantur.

regnum. I) i. q. *herrscher-, Königsgewalt, Königsherrschaft, thron* 1) *propr. A* in *uni.* 4, 1, 19 (Seiano erat) industria ac vigilantia, haud minus noxiae, quotiens *parando* regno finguntur. 13, 17, 6 (facinori) ignoscebant, anti-

quas fratrum discordias et *insociabile* regnum aestimantes.

B) a) 1) α) 2,65,11 Rhescuporis . . Cotyn . . *sacra* regni, eiusdem familiae deos et hospitalis mensas obstantem catenis onerat i. q. die heiligkeit der königswürde. 6,42,14 (Tiridates) consultans, quoniam die *sollemnia* regni capesseret, . . 12,44,9 *cupido* cf. β. 47,18 illi *cupido* regni fratre et filia potior (erat). 15,6,7 in *sede* regni. — 2,64,16 (Augustum) *auctorem* utriusque regni . . vindicem metuebat (Rhescuporis).

β) G37,12 regno *Arsacis* acrior est Germanorum libertas. IV,18,3 in Gallias Germaniasque intentus . . *validissimarum ditissimarumque nationum* regno imminere (Civilis). — IV,73,15 ne quis alius Ariovistus regno *Galliarum* poteretur. 12,44,9 modicum *Hiberiae* regnum senecta patris detineri . . crebrius iactabat, quam ut cupidinem occultaret. 16,23,9 quo (tempore) Tiridates accipiendo *Armeniae* regno adventabat (Romam).

γ) 11,9,9 cuncta in Mithridaten fluxere, *quamquam atrociorum quam *novo* r. conduce-ret. 14,26,13 quo facilius novum r. tueretur. 12,44,9 *modicum* r. cf. β. 13,37,23 posse illi (Tiridati) regnum *stabile* et res incruentas contingere.

δ) IV,74,1 regna bellaque per Gallias semper fuere, donec in nostrum ius concederetur. 13,37,23 regnum cui *contingit* cf. γ. — IV,18 regno imminere cf. β. 11,9,9 conducere cf. γ. — 16,23,9 *accipere* regnum cf. β. 2,88,9 *adfectare* cf. 2. 12,44,4 genti Parthorum Vologeses imperitabat, . . concessu fratrum regnum *adeptus*. 15,24,11 iturum (Tiridaten) ad signa et effigies principis, ubi legionibus coram regnum *auspicaretur*. 11,10,4 Gotarzes paenitentia *concessi* regni et vocante nobilitate . . contrahit copias. 13,34,12 nec Vologeses sinebat fratrem Tiridaten *dati* a se regni *expertem esse* aut alienae id potentiae donum *habere*. 12,44,9 *detinere* cf. β. 48,2 *proditum* (esse) Mithridaten et regnum ab interfecto *optineri*. 19,10 pro Mithridate . . non potentiam neque regnum *precari*, sed ne . . poenas capite expenderet. III,45 *relinquere* cf. 2. 11,9,14 potior Vardanes visus (est) *retinendo* regno. 15,6,7 in sede regni modo retenti. 2,67,11 (liberis Cotyis) nondum adultis Trebellenus praetura functus datur, qui regnum interim *tractaret*. 14,26,13 *tueri* cf. γ. 2,3,8 filius Artaxias . . Arsacidarum vi seque regnumque *tutatus* est. — IV,73 regno *potiri* cf. β. 2,3,3 Artabanus . . reparat vires regnoque potitur. 13,6,3 rapi Armeniam adlatum est, pulso Radamisto, qui saepe regni eius potitus, dein profugus . . 12,29,2 *pellere* cf. 2. *plur.* V,2,5 qua tempestate Saturnus vi Iovis pulsus *cesserit* regnis. — 2,3,12 nec Tigrani diuturnum imperium fuit neque liberis eius, quamquam *socialis* more externo in matrimonium *regnumque*. III,45,9 in matrimonium regnumque *accipere* qm cf. 2. 2,4,8 temptato feminae imperio . . eaque brevi pulsa . . profugum Vononen in regnum accipiunt. 11,10,18 nec Vardanis turbatae (sunt) Parthorum res inter ambiguos, quis in regnum [Lips.; M regno] acciperetur.

2,3,10 datus (est) a Caesare Armeniis Tigranes *deductusque* in regnum a Tiberio Nerone. 12,50,4 Vologeses . . contrahit copias fratremque Tiridaten deducere in regnum parat, ne qua pars domus sine imperio ageret. 14,19 Gotarzes morbo obiit, *accitusque* in regnum Vonones Medos tum praesidens. 2,63,15 *redire*. 11,16,20 *venire* cf. 2.

2) α) de *Germanis* IV,18,3 *validissimarum nationum* r. cf. β. 2,88,9 Arminius . . pulso Marobodno regnum adfectans libertatem popularium adversam habuit. 63,15 Maroboduus . . si quando insolescerent Suebi, quasi rediturus in regnum ostentabatur. 11,16,20 cuius (Arminii) si filius hostili in solo adultus in regnum venisset, posse extimesci. 12,29,2 Vannius Suebis a Druso Caesare inpositus pellitur regno.

β) de *Britannis* III,45,9 armigerum eius Vellocatum in matrimonium regnumque accepit (Cartimandua regina). 45,15 regnum Venutio, bellum nobis relictum (est).

b) de *Romanis* α) de *regimine regio* 1,9,16 non aliud discordantis patriae remedium fuisse quam ut ab uno regeretur. non regno tamen neque *dictatura*, sed *principis* nomine constitutam (esse) rem p. (ab Augusto).

β) de *principatu* 4,3,12 (Livium) ad coniugii spem, *consortium* regni et necem mariti impulit (Seianus). 12,66,10 deligitur artifex talium vocabulo Locusta, nuper veneficii damnata et diu inter *instrumenta* regni habita. 13,14,4 Nero . . demovet Pallantem cura rerum, quis a Claudio impositus velut *arbitrium* regni agebat. 12,7,14 *cupido* auri immensa (Agrippinae) obtentum habebat, quasi subsidium regno pararetur. 65,14 ne quis ambigat (Agrippinam) decus pudorem corpus, cuncta regno viliora habere.

2) *transl.* α) D32,19 detrudunt eloquentiam velut *expulsam* regno suo.

β) de *ludo* 13,15,6 inter alia aequalium *ludicra regnum lusu *sortientium* evenerat ea sors Neroni.

II) *meton.* A) i. q. *königreich* 1) α) G28 regnorum *potentia* cf. 2. 6,36,1 Artabanus tota mole regni ultum iit. 15,13,16 ipsum (Vologesen) adversus duas legiones totis regni *viribus* advenisse. 12,29,13 *fama* cf. 2.

β) 2,45,2 r. *Marobodui* cf. 2. 12,40,17 r. *eius* cf. 2. — 2,1,2 mota (sunt) *Orientis* regna provinciaeque R.

γ) 12,15,3 relictos (esse) in *novo* r. Cotyn iuventa rudem et paucas cohortium. 17,9,51,11 *patrium* r. cf. δ. 20,14 beneficentia adversus supplices utendum (esse); nam triumphos de populis regnisque *integris* acquiri. 15,27,8 *intactum* cf. δ. 12,29,13 *fama ditis* r. cf. 2.

δ) 1,11,17 (libello) continebantur, . . quot classes, regna, provinciae, tributa aut vectigalia cf. quot. — 15,1,18 Tiridates regni profugus . . — IV,83,7 laetum id regno . . fore. 83,22 donec eadem species . . exitium ipsi (Ptolemaeo regi) regnoque denuntiaret. 12,17,9 Zorsines diu pensitato, Mithridatisne rebus extremis an patrio regno *consuleret*, . . apud effigiem Caesaris procubuit. — III,47,4 regnum (Ponti) in formam provinciae *verterat*. — 2,42,18 regnum

(Cappadociae) in provinciam *reductum* est. 15, 27, 8 Tiridati conducere intactum vastationibus regnum dono *accipere*. V, 9, 8 regnum (Iudaeae) ab Antonio Herodi *datum* . Augustus *auxit*. 12, 29, 13 augere cf. 2. 40, 17 *invadere* cf. 2. 2, 1, 2 *movere* cf. β. 12, 30, 8 *partire* cf. 2. V, 3, 3 orta per Aegyptum *tabe* . regem Bocchorim . . *purgare* regnum . . *iussu* (esse). 14, 35, 4 *ulcisci*. 31, 4 *vastare* cf. 2. — 11, 8, 3, Mithridates . . *momente* Claudio in regnum *remeavit*, *fius* Pharasmanis opibus. 12, 51, 11 (Radamistus) *praecipit* Hiberis ad patrium r. *pervadit*. II, 81, 2 Suria omnis in eodem sacramento (Vespasiani) *fuit*. *accessere* cum regno Sohaemus *haud spernendis* viribus, Antiochus *vetustis* opibus *ingens*. 14, 18, 6 (agros) regis Apionis *quondam avitos* et populo R. *cum regno relictos* . . 2, 67, 7 *damnatur* (rex Rhescuporis), *ut procul regno teneretur*. 12, 15, 3 cf. γ.

2) α) de *Germanorum* r. G 28, 5 *sedes promiscuas* . . et *nulla regnorum potentia divisas*. 2, 45, 2 e regno Marobodui *Suebae gentes*, *Semnones* ac *Langobardi*, *defecere* ad eum. 12, 29, 13 *Lugii* . . *adventabant*, *fama ditis regni*, *quod Vannius* . . *praedationibus* et *vectigalibus auxerat*. 30, 8 *regnum* (Vannii) *Vangio* ac *Sido* *inter se partivere*.

β) de *Britannorum* r. 12, 40, 17 *hostes* . . *regnum* [Nipp. *regiam*] *eius* (Cartimanduae) *invadunt*. 14, 31, 3 *rex Icenorum* . . *Caesarem heredem* *duasque filias scripserat*, *tali obsequio ratum* *regnumque* et *domum suam procul iniuria fore*. *quod contra vertit*, *adeo ut regnum per centuriones*, *domus per servos velut capta vastarentur*. 35, 4 (se, *Boudiccam*) *regnum* et *opes* . . *ulcisci*.

B) *plur.* i. q. *regnantes*, *reges* I, 22, 4 *aulam Neronis* et *luxus*, *adulteria*, *matrimonia ceterasque regnorum libidines* cf. *ostento* B. b. α. 3, 55, 7 *plebem socios regna colere* et *coli licitum* (erat).

rego. A) *propr.* α) *absol.* A 28, 13 *amissis per inscitiam regendi navibus* i. q. *gubernare*.

β) c. *acc.* A 18, 23 *quibus* . . *patrius nandi usus* (erat), *quo simul seque et arma et equos regunt*. 14, 14, 10 *spatium*, *in quo equos regeret* (Nero). 52, 11 *detrectare* (Senecam) *vim eius* (Neronis) *equos regentis*. I, 79, 14 *neque conti neque gladii*, *quos praelongos utraque manu regunt*, *usui* (erant).

B) *transl.* i. q. *leiten*, *lenken* I) in *univ.* c. *acc.* D 36, 25 *hi* (oratores) *ne privati quidem sine potestate erant*, *cum et populum et senatum consilio et auctoritate regerent*. II, 87, 8 *tot legatorum amicorumque comitatus* (Vitellii) *inhabilis ad parendum*, *etiam si summa modestia regeretur*. III, 50, 11 *is Silvanum socordem bello* et *dies rerum verbis terentem specie obsequii regebat*. 73, 5 *dux* . . *neque alienis consiliis regi neque sua expedire*. IV, 76, 10 *Germanos* . . *non inberi, non regi, sed cuncta ex libidine agere*. 1, 32, 18 *pariter* (*ardescabant milites seditiosi*), *pariter* (*silebant*), *tanta aequalitate et constantia*, *ut regi crederes*. 4, 8, 24 *Augusti pronepotes* . . *suscipite*, *regite* (p. c.). 13, 6, 7 *quod subsidium in eo*, *qui a femina regeretur*. A 7, 8 *initia principatus* (Vespasiani)

ac *statum urbis* *Mucianus regebat*. G 25, 3 *suam quisque* (servus) *sedem*, *suos penates* *regit*. 3, 33, 21 *quae* (mulieres) . . *domos, fora*, *iam et exercitus regerent* i. q. *regieren*, *starken einfluss haben* auf. V, 4, 16 *de septem sideribus*, *quis res mortales reguntur*. 1, 49, 5 *clamor vulnera sanguis palam*, *causa in occulto*; *cetera* *fors regit*.

II) *spec.* a) de *medico* 6, 50, 8 *medicus* . . *regere valetudines principis solitus*.

b) de *educatore* 14, 56, 7 *ornatum robur* (meum) *subsidio* (tuo) *inpensus regis*.

c) de *provincia* i. q. *administrare* α) *absol.* I, 11, 5 *regebat* *tum Tiberius Alexander* i. q. *administrabat Aegyptum*. 60, 11 *quies provinciae* *quamquam remoto consulari mansit*: *rexere legati legionum*, *pares iure*. II, 81, 10 *inermes legati regebant* (sc. *has provincias*). 12, 54, 10 (Cumano) *Galilaeorum natio*, *Felici Samaritae* *parenter*, *discordes olim* et *tam contemptu regentium minus coercitis odiis*.

β) c. *acc.* A 19, 5 *domum suam coercuit* (Agricola), *quod plerisque* *haud minus arduum* *est quam provinciam regere*. IV, 74, 7 *ipsi plerumque legionibus nostris praesidetis*, *ipsi has aliasque provincias regitis*. 6, 32, 17 *in regendis provinciis prisca virtute egit*. 15, 21, 14 *aequabilibus atque constantibus provinciis regentur*. 25, 15 *procuratoribus* et *qui praetorum finitimas provincias regebant*. I, 48, 18 *Vinius proconsulatu* [Halm *pro consule*] *Galiam Narbonensem* *severe integreque rexit*. II, 9, 2 *Galatiam* ac *Pamphyliam* *provincias Asprenati* *regendas Galba permiserat*. 65, 11 *Hispania*, *quam rexit absens exemplo Arrunti*. 12, 59, 4 *legatus is Tauri Africam imperio proconsulari regentis* . . 13, 43, 3 *direptos* (esse) *socios*, *cum Suillius provinciam Asiam regeret*. — 4, 72, 6 *Olenius* e *primipilaribus regendis Frisiis inpositus*.

d) de *civitate* 1) in *univ.* α) *absol.* D 41, 13 *minor oratorum honor*. *est inter bonos mores* et *in obsequium regentis paratos* i. q. *herrscher*.

β) c. *acc.* 4, 33, 2 *cunctas nationes* et *urbes populus* aut *primores* aut *singuli regunt*.

2) 1) de *principe* R. α) *absol.* 4, 33, 19 *Tiberio regente* *poenam* . . *subiere*. 13, 3, 4 *nihil regente eo* (Claudio) *triste rei p.* ab *externis accidisse*.

β) c. *acc.* D 17, 11 *quibus* (annis) *mox divus Augustus rem p.* *rexit*. 1, 9, 16 *non aliud discordantis patriae remedium fuisse* *quam ut ab uno regeretur*. 11, 5 se (Tiberium) . . *didicisse* *quam* . . *subiectum fortunae* (esset) *regendi cuncta onus*. 12, 12 *unum esse rei p.* *corpus* atque *unius animo regendum*.

2) de *principibus externis* V, 9, 12 *gentem* . . *liberi Herodis tripertito rexere*. 13, 54, 5 *auctore Verrito* et *Malorige*, *qui nationem eam regebant*, *in quantum Germani regnantur*. 15, 27, 11 *scire* . . *quam indomitas* et *praeferoce nationes regeret*.

c) de *exercitu* α) *absol.* II, 12, 7 *Novello* (duci) *nulla auctoritas* (erat *apud milites*): *Clemens ambitioso imperio regebat*. 29, 11 (milites *seditiosi*) *id ipsum*, *quod nemo regeret*, *pavescentes*.

β) c. *acc.* II, 77, 11 *tu hos exercitus* *rege*.

6,27,10 egregium quemque et regendis exercitibus idoneum abnuere id munus. IV,12,13 quas (*cohortes*) vetere instituto nobilissimi popularium (Batavorum) regebant. 6,8,7 videram (Seianum) collegam patris regendis praetoriis cohortibus. 12,42,5 cf. regimen B. a. IV,49,1 tum *legionem* in Africa regebat Festus. 15,7,5 quartam (legionem) Vettonianus eo in tempore, duodecumam Sabinus regebant. IV,24,13 tot armatas fortissimorum virorum *manus* unius senis valetudine regi. — III,57,11 is. *classem* Misensem molli imperio rexerat. — [14,22,2 Walter, Jahrb. f. philol. 1888 p. 727.]

regredior. A) *propr.* a) i. q. *redire* α) *absol.* II,49,6 increpitis seditionis auctoribus regressus. — III,77,18 (L. Vitellius) lauream. ad fratrem misit, percontatus statim regredi se an perdomandae Campaniae insistere iuberet. 1,35,16 praeceps tribunali desiluit. opposuerunt abeunti arma, minitantes, ni regrederetur. 2,76,8 si regrederetur, obsistente Sentio civile bellum incipi. 4,31,14 quod. in laudem vertit (Tiberio) regresso Suillio (sc. ab exilio). 70,8 deseri itinera fora. et quidam regrediebantur ostentabantque se rursus. 11,10,12 extractis monumentis. regreditur ingens gloria. 15,61,12 tribunus. nihil triste in verbis eius. deprensum confirmavit. ergo regredi et indicere mortem iubetur cf. 61,13 **redisse* tribunum. 1,39,1 legati ab senatu regressum iam apud aram Ubiorum Germanicum adeunt. 11,9,15 regresso Vardani deditur Seleucia. 15,25,18 regressum Paetum. facietis insectari satis habuit Caesar. 1,56,9 imbres. regredienti metuebantur. 6,21,5 regredientem. in. mare praecipitabat. 14,25,7 eos regredientes (sc. Roma in Hyrcaniam) Corbulo. ad litora maris rubri deduxit, unde. patrias in sedes *remeare*. — 1,63,13 Caccina. monitus, quamquam *notis itineribus* regrederetur, pontes longos. superare. 13,47,8 regredienti (Neroni) *per viam Flaminiam* compositas insidias. ementitur cf. 47,10 *remeaverit*, 47,11 *redeuntibus* ministris.

β) III,43,12 Valens cum quattuor speculatoribus. *ad naves* regreditur. 61,15 Priscus et Alfenuus desertis castris ad Vitellium regressi. 1,41,14 plurimi ad Germanicum regressi cf. 41,13 *rediret*. 12,45,1 regressus ad patrem. — III,70,9 Vitellium in Palatium, in ipsam imperii arcem regressum (esse). 84,22 in Palatium regreditur. 71,1 vixdum regresso in Capitolium Martiale furens miles aderat. 2,72,3 neu regressa in urbem. validiores inritaret. 4,58,11 in urbem non regressurum (esse Tiberium) haud forte dictum (est). 15,39,2 Nero Antii agens non ante in urbem regressus est, quam. 73,8. fatentur, qui post interitum Neronis in urbem regressi sunt. — 14,12 *Tarentum* cf. γ. — 11,37,5 Claudius *domum* regressus. 15,54,4 regressus domum testamentum obsignavit.

γ) 6,32,18 *unde* (e provinciis) regressus. 51,9 (Tiberius) *Rhodo* regressus. 14,12,21 Silana fato functa erat, longinquo ab exilio Tarentum regressa. — 2,70,10 Piso. moderabatur cursui, quo *propius* (mehr aus der Nähe) regrederetur.

b) *t. t. in re milit.* i. q. *se recipere* 2,81,2 Piso classem. adpugnare frustra temptavit; regressusque. 3,74,16 fratre eius capto regressus est, properantius tamen quam ex utilitate sociorum. A 25,17 *regrediendum citra* Bodotriam. ignavi. admonebant. 6,44,13 Abdagaeses *regrediendum in Mesopotamiam* censebant.

B) *transl.* III,69,8 longius iam *progressus* erat, quam ut regredi posset.

regressus. A) *propr.* i. q. *reditus* I,32,13 *eundi* ultro, si ratio sit, eandem mox *facilitatem*, regressus (sc. in Palatium), si paeniteat, in aliena potestate (esse). [Ritter, Her., Wolf regressum.] 1,30,15 Drusus non *expectato legatorum* regressu. in urbem *rediiit*. 51,8 saltus, *per* quos exercitui regressus (erat), insedere. IV,35,13 non erat dubium, quantum in regressu discriminis adeundum foret frumentatoribus onustis. 2,54,7 (Germanicum) in regressu. obvii aquilones depulere i. q. rückkehr, rückfahrt. 12,17,13 in regressu dispar fortuna fuit, quia navium quasdam (*quippe mari *remcabant*) circumvenere barbari.

B) *transl.* a) II,74,15 esse privatis cogitationibus *progressum*, *esse *regressum [Her. add., sed cf. Meiser]. 4,11,4 nullo *ad* paenitendum regressu.

b) 12,10,12 ut, si domestici imperii taedeat, sit regressus *ad principem* patresque i. q. seine zuluft nehmen, sich wenden.

regulus. A 24,12 Agricola expulsum seditione domestica unum ex regulis *gentis* exceperat ac specie amicitiae in occasionem retinebat. 2,24,17 quidam (militis) in Britanniam rapti et remissi a regulis (sunt). 78,9 regulis *Cilicum* ut se auxiliis iuvarent scribit. 80,5 auxilia Cilicum, quae reguli miserant. 6,33,1 ex regulis prior Mithridates Pharasmanem perpulit.

reicio. *transl.* a) i. q. *zurückweisen* 3,22,11 testes inlexit ad proferenda *quae* velut reicere voluerat. [Coniecturis opus non est.]

b) i. q. *verweisen* 1,26,12 novum id plane, quod imperator sola militis *commoda* ad senatum reiciat. 47,9 adolescentibus excusatum (esse) *quaedam ad patrem* reicere. 3,35,2 Tiberius. castigatis oblique patribus quod *cuncta curarum ad principem* reicerent.

relabor. *propr.* a) 1,76,2 continuis imbris *auctus Tiberis* plana urbis stagnaverat; relabentem secuta est aedificiorum et hominum strages. 2,24,11 relabente aestu.

b) II,41,20 ut cuique audacia vel formido, in primam postremamve aciem *prorumpebant* aut relabebantur i. q. schlichen rückwärts.

relanguesco. *transl.* I,33,10 si *consensus* tantae multitudinis et, quae plurimum valet, prima *indignatio* relanguescat [Halm; M indignatione languescat; lac. Gronov, Nipp., Her., Meiser indignatio elanguescat.]

relatio. *t. t. in senatu* 12,53,4 (Pallantem) *repertorem* eius relationis ediderat Caesar i. q. antrag. — 1,13,16 non inritas fore senatus preces, quod relationi *consulum* iure tribuniciae potestatis non *intercessisset* (Tiberius). — 5,4,6 is. monere consules, ne relationem *inciperent*.

13,26,4 consules relationem incipere non ausi ignaro principe. 49,10 licere patribus, quotiens ius dicendae sententiae accepissent, quae vellent expromere relationemque in ea postulare. 14,49,15 non ideo aut consules mutavere relationem aut Thrasea decessit sententia ceterive quae probaverant deseruere. 2,38,5 a maioribus concessum est *egredi* aliquando relationem et quod in commune conducatur loco sententiae proferre. — 3,53,3 ceteris .in rebus, p. c., magis expediat me (Tiberium) coram interrogari et dicere quid e re p. censeam: in hac relatione subtrahi oculos meos melius fuit.

relatus. I,30,2 neque relatu *virtutum* in comparatione Othonis opus est i. q. erwählung, aufzählung. — de *cantu* G3,3 quorum (*carminum*) relatu, quem barditum vocant, accendunt animos i. q. vortrag.

relégo. *propr. a* in *univ.* A 15,20 iam Britannorum etiam deos misereri, qui R. duces absentem, qui relegatum in alia insula *exercitum* detinerent. 2,82,4 ideo .in extremas terras relegatum (esse Germanicum).

b) spec. t. t. de poena relegationis 12,52,4 Vibia .casus prioris (nam relegata erat) in-patens. 13,22,5 Silana in exilium acta, Calvisius quoque et Iturius relegantur. 14,12,19 quos ipse nuper relegaverat, Iturium et Calvisium poena exsolvit. 3,17,22 Piso exuta dignitate et accepto quinquagies sestertio *in decem annos* relegaretur [Lips.; M religatur]. 68,7 aqua atque igni Silano interdicendum censuit ipsumque in insulam Gyrum relegandum. 13,26,12 quid aliud laeso patrono concessum, quam ut *centesimum *ultra* lapidem in oram Campaniae libertum releget?

relégo. 2,54,9 adito Ilio .relegit *Asiam* adpellitque Colophona i. q. fuhr längs der küste Asiens zurück.

religio. I) in *univ.* i. q. gewissenhaftigkeit 16,4,5 se (Neronem) .religione *iudicum* meritam laudem adsecuturum (esse).

II) *spec. A* i. q. gewissensscrupel, bedencklichkeit I,89,15 fuere qui proficiscenti Othoni moras religionemque *nondum conditorum ancilium adferrent*. IV,41,7 *probabant* religionem patres, periurium arguebant. Her. explic. gewissenhafte eidesleistung. 53,22 altitudo aedibus adiecta (est): id solum religio (sc. quam haruspices attulerant cf. 53,5) *adnuere* .credebatur. Alii explic. die heilige ordnung, die religion. — 3,71,1 *incessit* religio, quonam in templo locandum foret donum i. q. gottesdienstliches bedenken, religiöse frage.

B) i. q. *religiöses gefühl*, sim. 1) *α* *sing.* i. q. frömmigkeit, gottesfurcht 3,63,16 neu *specie* religionis in ambitionem delaberentur. 15,55,8 ferrum, cuius argueretur, olim religione *patria* cultum (esse). — 13,57,4 religione *insita*, eos maxime locos propinquare caelo i. q. glaube.

β) plur. i. q. *religiöse gesinnungen, glaube* 1,79,13 *spectandas* .religiones *sociorum*, qui sacra et lucos et aras patriis annibus dicaverint. V, 5,3 pessimus quisque *spretis* religionibus *patriis* tributa .illuc congregabant.

2) *a* i. q. *heilige verpflichtung* 15,24,9 nec recusaturum Tiridaten .in urbem venire, nisi

sacerdotii religione attineretur. — i. q. *eid* 12, 34,9 talia dicenti adstrepere vulgus, *gentili* quisque *religione obstringi, non telis .cessuros.

b) i. q. *heiligkeit* I,40,12 nec illos Capitoli adspectus et imminentium (foro) *templorum* religio .terrere, quo minus facerent scelus. 43,7 Piso in aedem Vestae pervasit, exceptusque . . et . . abditus non religione nec caerimoniis (aedis), sed latebra .exitium differebat. 1,39, 16 illic (in castris legionis) signa et aquilam amplexus religione sese tutabatur. 15,41,3 *vetustissima* religione (templa) . . exusta (sunt). Pfitzn. *vetustissima* pro nom. accipit.

C) i. q. *religiöse verehrung, gottesverehrung, -dienst, kultus α* *sing.* II,2,10 hand fuerit longum *initia* religionis (Paphiae Veneris), templi ritum, formam deae . . disserere. V,4,14 alii (ferunt) honorem eum Saturno haberi . . *principia* religionis tradentibus Idaeis. 14,31,19 sacerdotes (templi divi Claudii in Britannia) *specie* religionis omnis fortunas effundebant. 3,62,9 Aphrodisiensium civitas *Veneris*, Stratonicensium *Iovis* et *Triviae* religionem *tuebantur*. 12,13,9 Gotarzes . . vota dis loci suscipiebat, praecipua religione **Herculis*. G9,6 pars Sueborum et Isidi sacrificat: unde . . origo peregrino sacro, parum comperi, nisi quod signum ipsum in modum liburnae figuratum docet *advectam* religionem. 43,13 apud Nahanarvalos *antiquae* religionis lucus ostenditur. praesidet sacerdos muliebri ornatu. 5,2,5 ne *caelestis* religio *decerneretur* (Liviae) cf. *β* 1,10,33. — i. q. *religiöser, heiliger brauch* G39,2 fides antiquitatis (Semnonum) religione firmatur. stato tempore in silvam . . *prisca* formidinae sacram . . coeunt . . 13,10,6 *veterem* religionem *calendarum Ianuariarum* inchoando anno retinuit. — 15,23,8 certamen ad exemplar *Actiacae* religionis decretum est i. q. gottesdienstliche feier.

β) plur. i. q. *religiöse, heilige bräuche, gottesdienst, kultus* IV,83,4 cum Alexandriae recens conditae moenia templeque et religiones *adderet* (Ptolemaeus rex). 83,20 Ptolemaeus . . , ubi securitas rediit, voluptatum quam religionum adpetens neglegere. V,13,2 evenerant prodigia, quae neque hostiis neque votis piare fas habet gens (Iudaeorum) superstitioni obnoxia, religionibus adversa. 3,26,13 Numa religionibus et divino iure populum (R.) devinxit. 58,10 post Merulae caedem neminem suffectum (esse flaminem Dialem), neque tamen *cessavisse* religiones. 1,73,14 nec contra religiones fieri, quod effigies eius (Augusti) . . venditionibus hortorum . . accedant. 3,24,8 (adulteria) gravi nomine *laesarum* religionum . . appellando clementiam maiorum, . . egrediebatur (Augustus). 1,10, 33 templum et *caelestes* religiones decernuntur (Augusto a senatu). 16,22,19 *spernit* *religiones (Thrasea). — 3,71,8 de religionibus tractabatur (in senatu) i. q. religionsangelegenheiten. — 3,60,15 senatus . . *numinum* religiones *introspevit* i. q. religionsrechte, verpflichtungen gegen die götter. 4,16,13 *tractatis* religionibus placitum instituto flaminum nihil demutari i. q. die dabei in betracht kommenden religiösen gesichtspunkte.

religo. *propr.* G*38,10 *capillum* cf. retorqueo.

relinquo. D) i. q. *zurücklassen* A) in *univ.*
a) propr. α) II, 19, 10 Spurrina. relictis (sc. in castris) *exploratoribus* ceteros Placentiam reduxit. III, 63, 7 pars Narniae. . subsistere iussi (sunt). relictiae (sunt) simul. *legiones*. . validae. 12, 51, 8 timore aeger, ne quis relicta (*coniuge*) poteretur. V, 21, 8 Civilis. relicto equo tranavit. IV, 83, 27 irent *simulacrumque* patris sui reveherent, sororis relinquerent i. q. dort, an seiner stelle lassen. 14, 32, 7 Oceanus cruento aspectu, *dilatante aestu humanorum corporum *effigies* (bilder) relictiae. . ad metum trahebantur. — III, 32, 8 *tertiadecumanos* ad extruendum amphitheatrum relictos. . inluserant. 1, 56, 7 expeditum exercitum in Chattos rapit, *Apronio* ad munitiones viarum et fluminum relicto. — 12, 38, 9 *cohortes exstruendis* apud Siluras *praesidiis* relictas circumfundunt. — c. dat. IV, 79, 3 Agrippinenses offerebant uxorem ac sororem Civilis. ., relicta *sibi pignora* societatis.

β) II, 57, 3 Vitellius. . ad. . bellum. . exercitus vires trahebat. *pauci* veterum *militum* in hibernis relictis (sunt). 12, 15, 3 Mithridates. . ducem R. roburque exercitus abisse cognoverat, relictos in novo regno *Cotyn* iuventa rudem et *paucas cohortium* cum Aquila equite R. 6, 31, 9 *gazam* a Vonone relictam in Suria Ciliciaque reposcerent. — V, 3, 5 *vulgus*, postquam *vastis locis* (in der wüste) relictum sit, . . Moysen. . monuisse, ne. . 2, 8, 7 *classis Amisiae* relicta (est) *laevo amne* cf. com. crit. — I, 64, 17 legio. . et ala. . abductae (sunt): *cohortem*. . *Lugduni*, solitis sibi hibernis, relinqui placuit. II, 36, 5 Spurrina iussu Othonis, relicto Placentiae modico *praesidio*, cum cohortibus subvenit. III, 6, 9 relictum (est) Altini praesidium adversus classis. . *conatus. 50, 4 expeditum agmen incedere. *signa aquilaeque* victricium legionum, *militēs* vulneribus aut aetate graves, plerique etiam integri Veronae relictis (sunt). 58, 2 *parte copiarum* Narniae cum praefectis. . relicta. . fratrem cum sex cohortibus. . bello opposuit. II, 52, 3 magna *pars senatus*. ., profecta cum Othone ab urbe, dein Mutinae relicta. — 3, 9, 1 Piso. . relictis *apud Anconam navibus* per Picenum. . adsequitur legionem. 4, 48, 1 translata (sunt). . castra hostem propter, relictis apud priora munimenta *Thraecibus*. 15, 12, 1 *parte copiarum* apud Suriam relicta. . Armenios petivit. I, 20, 5 appellari singulos iussit (Galba), decuma *parte liberalitatis* apud quemque eorum relicta i. q. belassen. — II, 66, 17 nocte, qua proficiscebatur legio, relictis *passim, ignibus* pars. . coloniae ambusta (est). IV, 35, 12 (castra) relictorum *illic militum* praesidio tenebantur. 12, 16, 5 Sozam oppidum. . optineri relicto *ibi praesidio* visum (est).

b) *transl.* 2, 39, 17 (falsus Agrippa) relinquebat *famam* aut *praeveniebat* i. q. liess hinter sich. II, 20, 1 Caecina, velut relicta *post Alpes saevitia* ac *licentia*, modesto agmine per Italiam incessit. — 15, 68, 16 (*facetiae*) ubi multum ex vero traxere, acrem sui *memoriam* relinquunt.

B) *spec. 1)* i. q. *zurück-, hinterlassen a) propr.* D 21, 6 ipse mihi Calvus, cum unum et viginti. . *libros* reliquerit, vix in una. . *oratiuncula* satis facit. — c. acc. *praed.* 14, 27, 8 neque coniugiis

suscipiendis neque alendis liberis sueti (veterani) orbas sine posteris *domos* relinquebant. 16, 11, 12 (precabantur) labenti animae celerem exitum, ut relinquerent [M. Pfitzn. relinqueret] *suos* superstites et morituros. — 15, 63, 8 Seneca. . amore, ne sibi unice dilectam (*uxorem*) ad iniurias relinqueret. . inquit. — c. dat. D 13, 24 nec plus habeam quam *quod* possim *cui* velim relinquere. 4, 43, 22 Volcatius exul in Massilienses receptus *bona sua rei p.* eorum ut *patriae* reliquerat. 14, 18, 6 (*agros*) regis Apionis. . *populo R.* cum regno relictos. . invaserant.

b) *transl.* 15, 62, 4 *quod* unum iam et tamen pulcherrimum *habeat, imaginem* vitae suae relinquere (sc. amicis) testatur. — c. dat. 2, 71, 6 scelere Pisonis. . interceptus ultimas *preces pectoribus* vestris relinquo (Germanicus). — Huc referam I, 13, 12 credo et *rei p.* curam subisse (Galbam), frustra a Nerone translatae, si *apud Othonem* relinqueretur i. q. Othoni quasi hereditate.

2) i. q. *übriglassen, überlassen, verstaten*
 1) i. q. *übriglassen a) propr.* IV, 61, 16 *hiberna* subversa cremataque (sunt), iis tantum relictis, quae Mogontiaci ac Vindonissae sita sunt i. q. a Romanis retinebantur. 3, 74, 18 regressus est, properantius tamen quam ex utilitate sociorum, relictis per quos resurgeret bellum i. q. da noch genug übrig blieben. — c. dat. 4, 20, 6 partem *bonorum* publicandam, *pars* ut *liberis* relinqueretur censuerat. 12, 22, 11 publicatis bonis cederet Italia. ita *quinguagiens sesterium* ex opibus immensis *exuli* relictum (est).

b) *transl.* 15, 37, 15 ipse. . *nihil flagitii* reliquerat, quo corruptior ageret i. q. praetermiserat. — c. dat. D 29, 13 quibus occupatus. . animus *quantulum loci* bonis *artibus* relinquit [CF relinquitur]? 13, 27, 9 manu mittendi duas species institutas (esse), ut relinqueretur *paenitentiae* aut novo *beneficio locus*. 1, 10, 24 *nihil* deorum *honoribus* relictum (esse), cum se templis. . coli vellet (Augustus). 2, 26, 18 si foret adhuc bellandum, relinqueret (Germanicus) *materiem*. . *fratris gloriae*. 77, 5 relinquendum (esse) etiam *rumoribus tempus*, quo senescant. 14, 20, 22 noctes quoque dedecori adiectas (esse), ne quod tempus *pudori* relinquatur. — 16, 26, 21 ipse, an venire in senatum deceret, *meditationi* suae reliquit i. q. behielt vor. — c. dat. *person.* D 16, 10 exsequemur eas *partes*, quas intellexerimus te non tam *omississe* quam nobis reliquisse. III, 4, 3 (Fuscus) inclementer in Vitellium invehi solitus *nihil spei* sibi inter adversa reliquerat. 1, 69, 10 *nihil* relictum (esse) imperatoribus, ubi femina manipulos intervistat, *signa* adeat. III, 45, 15 *regnum* Venutio, *bellum* nobis relictum (est) i. q. blieb. 3, 54, 30 *similitates* faciunt ac mihi relinquunt. 6, 8, 19 tibi (Tiberio) summum rerum iudicium di dedere, nobis obsequii *gloria* relicta est. c. acc. *praed.* 16, 22, 29 nihil ipse (Nero) de Thrasea scripseris (ad senatum): *disceptatorem senatum* nobis relinque i. q. lass.

2) i. q. *überlassen* non nisi *transl.* D 21, 23 *Brutum philosophiae* suae relinquamus. I, 68, 17 in Alpinum. . ut concitorem belli Caecina animadvertit: *ceteros veniae* vel *saevitiae* Vitellii

relinquit. 2,26,15 posse et *Cheruscos* ceterasque rebellium *gentes*, quoniam R. ultioni consultum esset, internis *discordiis* relinqui. — IV,7,18 fruere. . in punitate, *Vesposianum* melioribus (masc.) relinqueret. 43,7 Marcellus velut excedens curia 'imus' inquit, 'Prisce, et relinquitur *tibi senatum* tuum: regna praesente Caesare'. — I,84,11 vobis (militibus) arma et animus sit: *mih*i (Othoni) *consilium* et virtutis vestrae *regimen* relinquit. 6,22,9 *electionem* vitae *nobis* relinquit, quam ubi elegeris, *certum* imminet ordinem (esse). — i. q. *preisgeben* I,65,16 si fortuna contra daret, *iratis* (Viennensibus) ne relinquerentur. c. acc. *praed.* II,76,17 torpere ultra et polluendam perdendam *rem p.* relinquit. . ignavia videretur.

3) i. q. in einem Zustand *zurücklassen, lassen* a) *propr.* III,16,9 vacuum medio relinquit *iter*, quo Varum equitesque eius reciperet. 13,41,12 si integra et incustodita relinquerentur (*Ar-taxata*), . . 14,35,8 eo proventus Romanorum cupidines, ut non *corpora*, ne *senectam* quidem aut *virginitatem* in pollutam relinquerent. IV,42,16 *te* securum reliquerat exul pater. A36,14 cohortes . . proximos quosque caedere: ac *perique* semineces aut integri festinatione victoriae relinquebantur i. q. liegen lassen. — IV,68,4 nec relinquenda (erat) *urbs* sine rectore. 15,17,16 *Armenii* sine arbitro relictis sunt i. q. blieben ohne herrn. II,45,17 paucos . . sepelivere, ceterum *vulgus* super humum relictum (est) i. q. liegen lassen.

b) *transl.* III,66,17 non a Caesare *Pompeium*, non ab Augusto *Antonium* incolumes relictos (esse). 67,3 ne pertinacibus armis minus placabilem *victorem* relinqueret coniungi ac liberis. 5,3,17 Tiberius etsi infense invectus *cetera* ambigua reliquerat. 16,26,7 relinqueret incertum, quid . . decreturi patres fuerint. — G46,24 *quod* ego ut incertum in medio [Halm; codd. mediū] relinquam. II,33,18 Otho . . *imperia* ducum in [M om.] incerto reliquerat. — 4,34,26 carmina Bibaculi . . referta contumeliis Caesarum leguntur: sed ipse divus Iulius, ipse divus Augustus et tulere *ista* et reliquere [M relinquire], haud facile dixerim, moderatione magis an sapientia i. q. bestehen lassen. Pfitzn. explic. unbeachtet lassen, Georges ungerächt hingehen lassen.

II) i. q. *verlassen, sich trennen von* A) in *univ.* a) *propr.* A38,4 Britanni . . *deserere* domos . . eligere *latebras* et statim relinquire. G2,7 quis . . *Asia* aut *Africa* aut *Italia* relicta Germaniam peteret. . ? II,8,14 donec Sisenna clam relicta *insula* . . aufugeret. III,14,6 relictis *castris* . . Cremonam pergunt. 15,10,7 relictis *hibernis* . . duxit legiones quasi proelio certaturus. III,68,3 R. principem . . relicta fortunae suae *sede* . . exire de imperio. 2,34,4 Piso . . abire se et cedere urbe . . testabatur; simul *curiam* relinquebat. IV,73,19 ut relictis *paludibus* et *solitudinibus* suis fecundissimum hoc solum (Galliarum) . . possiderent (Germani). A32,20 *deserent illos* (Romanos) ceteri Germani, tam quam nuper Usipi reliquerunt. 4,53,9 Caesar . . sine responso (Agrippinam) quamquam instantem relinquit. c. acc. *praedic.* II,53,11 ipsum

(Othonem) viventem quidem relictum (esse), sed sola posteritatis cura et abruptis vitae blandimentis.

b) *transl.* 13,19,2 statim relictum (est) Agrippinae *limen*: nemo solari, nemo adire. II,46,12 orabat, ne . . milites *desereret* (Otho): maiore animo *tolerari adversa* quam relinqui. 4,34,6 Cremutius, relinquendae *vitae* certus. 14,56,8 nec (tua) quies, si reliqueris *principem*, sed . . meae crudelitatis metus in ore omnium ver-sabitur.

B) vi *praegn.* i. q. *im stiche lassen* a) *propr.* G6,21 *scutum* reliquisse praecipuum flagitium (est). 13,35,22 qui *signa* reliquerat, . . capite poenas luebat cf. 35,24 castra *deseruere*. IV,77,21 nuntiata Vespasiano . . relictum a vobis in acie *ducem*.

b) *transl.* i. q. *aufgeben, verzichten auf, hintersetzen* D9,31 poetis . . relinquenda (est) *con-versatio* amicorum et *iucunditas* urbis, *deserenda* cetera officia. II,47,12 alii diutius *imperium* tenuerint: nemo tam fortiter reliquerit. 15,16,4 Parthos inopes copiarum et pabulo attrito relictos (fuisse) *oppugnationem*. I,57,6 exercitus, speciosis senatus populique R. *nomini*bus relictis, . . Vitellio accessit.

reliquiae. non nisi *propr.* A) in *univ.* IV,53,3 *reliquiae* prioris *delubri* in paludes *aveherentur*. 56,1 de r. [M reliquis] Vitelliani *exercitus* dubitavere. 76,14 nullas esse Ceriali nisi e r. Germanici [M reliquis germanicis] exercitus legiones. — c. *gen. subi.* I,90,2 *reliquias* Neronianarum *sectionum* nondum in fiscum *conversas* revocatis ab exilio *concessit*. — 1,61,9 semiruto vallo. . *accisae* iam *reliquiae* (legionum Vari) *consedis*se intellegebantur.

B) *spec. a)* i. q. *gebene* 1,60,15 haud procul Teutoburgiensi saltu, in quo *reliquiae Vari* *legionumque insepultae* dicebantur. 62,2 Romanus . . exercitus . . trium legionum ossa, nullo noscente *alienas* r. an *suorum* humo *tegeret*, omnes ut coniunctos . . condebant. 2,69,12 reperiebantur solo ac parietibus *erutae* humanorum *corporum* *reliquiae*, carmina et devotiones et. . — c. *gen. subi.* 15,28,10 tribuno ducere manipulos atque *operire* *reliquias* malae *pugnae* imperavit.

b) i. q. *asche* 2,75,6 *feralis* *reliquias* sinu (*ferebat* Agrippina) i. q. 75,3 cineres Germanici. 3,4,1 dies, quo *reliquiae* tumulo Augusti *inferebantur*.

reliquus. i. q. *übrig geblieben, übrig* 1) *propr.* A) *adi. a)* *attribut.* II,57,2 ut ad integrum bellum reliquas Germanici exercitus *vires* trahebat. III,34,13 rediit Cremonam r. *populus*. 84,14 multi . . exspiravere: . . r. *globus* obtulit se victoribus. 11,12,2 ex memoria Germanici, cuius illa (Domitius) *reliqua suboles* virilis (erat). 12,4,13 adactus (est) Silanus eurare magistratum, et reliquus praeturae *dies* in Marcellum conlatus est. 13,17,15 sibi amisso fratris auxilio reliquas *spes* in re p. *sitas* (esse). 15,11,13 veniret prope (Corbulo), *signa* et *aquilas* et *nomen* r. infelicis exercitus tueretur. 4,49,10 cum ingens multitudo . . uno r. *fonte* uteretur. 6,33,12 facile arcebantur, cum alios *incessus* hostis clausisset, unum r. . . aestas impediret.

b) *praedicat.* α) II, 4, 12 profligaverat bellum . . . *obpugnatione* Hierosolymorum reliqua. 11, 16, 2 amissis . . . nobilibus et uno reliquo *stirpis regiae*, qui . . . 25, 7 paucis iam reliquis *familiarum*, quas . . . A 34, 9 acerrimi Britannorum . . . ceciderunt, reliquus est *numerus* ignavorum et metuentium. III, 61, 12 praemiis defectorum versa (est) fides, ac reliquum (erat) perfidiae *certamen*. IV, 17, 13 *quantum* (sc. militum) in Italia reliquum (esse)? 4, 73, 15 legato . . . *quod* reliquum *auxiliorum* (erat) tradit. 1, 3, 30 *quotus quisque* reliquus (erat), qui rem p. vidisset? 3, 4, 5 concidisse rem p., *nihil spei* reliquum (esse) clamitabant. 30, 19 satias capit aut illos, cum omnia tribuerunt, aut hos, cum iam *nihil* reliquum est quod cupiant. 12, 14, 9 Meherdates . . . *quod* unum reliquum (erat), rem in casum dare . . . statuit. 13, 44, 9 *salutem*, quae sola reliqua esset, arbitrio eius permittens. 5, 4, 17 *quid* reliquum (esse) nisi ut caperent ferrum . . . ?

β) *c. dat.* III, 60, 13 *nec plus e* toto terrarum orbe reliquum (esse) *Vitellio* quam quod inter Tarracinam Narniamque iaceat. 1, 2, 4 interfecto Antonio ne Iulianis quidem *partibus* nisi *Caesar* dux reliquus (erat). 65, 29 tot hominum *milibus* unum iam reliquum (esse) *diem* lamentabantur. 2, 15, 11 *aliud sibi* reliquum (esse) quam tenere libertatem aut mori ante servitium? 6, 36, 12 *nec iam aliud* Artabano reliquum (erat), quam si qui externorum corpori custodes aderant. 15, 13, 17 *Romanis orbem terrarum* reliquum (esse), quo bellum iuarent.

B) *subst. a) masc.* I, 87, 4 *reliquos caesarum* . . . et saevitia Galbae in custodia *habitos* in numeros legionis composuerat i. q. rel. e caede, caedis superstites.

b) *neutr. α)* 16, 11, 4 (monebant) magna ex parte heredem Caesarem nuncupare atque ita nepotibus de reliquo consulere. 1, 21, 9 caelum ac deos obstantur, nihil reliqui faciunt quo minus . . . iras permoverent i. q. nihil praetermittere.

β) *c. gen.* 14, 10, 2 *reliquo noctis* . . . per silentium defixus . . . lucem opperiebatur. — IV, 2, 9 extingui *reliqua belli* postulabat. 51, 11 exercitus partem Tito tradit ad reliqua Iudaici belli perpetranda. 14, 38, 2 exercitus sub pellibus habitus est ad reliqua belli perpetranda. 12, 56, 11 reliqua *lacus* classiarii tectis navibus obtinebant.

II) *transl. i. q. übrig, ander A) adi.* III, 77, 12 sex *Liburnicae*. . . evasere . . . ; reliquae in litore captae (sunt). 15, 3, 7 legiones duas . . . Tigrani mittit . . . reliquas *legiones* pro ripa Euphratis locat. 9, 13 quintam legionem procul in Ponto habebat, reliquas . . . com meatibus infirmaverat. 40, 12 septem r. (*regionibus*) cf. regio b. 5, 9, 1 in reliquos Seiani *liberos* adverteretur. 13, 39, 24 inbelle vulgus sub corona venundatum (est), r. *praeda* victoribus cessit.

B) *subst. a) masc. α)* 1, 56, 14 cum quidam ad Germanicum per fugissent, reliqui . . . in silvas disperguntur. 2, 12, 12 (in contione) quae pauci incipiant, reliquos ad strepere. 12, 32, 9 Brigantes, paucis qui arma coeptabant interfectis, in reliquos data venia, resedere. 3, 46, 19 (Sa-

crovir) sua manu, reliqui mutuis ictibus occidere. 4, 24, 3 rem R. aliis quoque ab nationibus lacerari eoque paulatim Africa decedere, ac posse reliquos circumveniri, si . . .

β) *c. gen.* 15, 70, 8 Quintianus et Scaevinus . . . mox reliqui *coniuratorum* periere.

b) *neutr.* 4, 51, 18 proxima sponte incolarum recepta (sunt): reliquis, quo minus vi aut obsidio subigerentur, . . . saeva hiems subvenit. 3, 54, 24 reliquis intra animum medendum est. 13, 50, 10 reliqua mox ita provisa (esse), ut . . . 15, 16, 8 quae ut augendae infamae composita (sunt), sic reliqua non in obscuro habentur, una die quadraginta milium spatium emensum esse Paetum, . . . — [12, 68, 3 Andresen.]

relucesco. IV, 81, 23 caeco reluxit dies.

reductor. *propr.* 4, 22, 6 reluctantis et impulsae (uxoris) vestigia cernebantur.

remaneo. a) i. q. *zurückbleiben α)* I, 19, 15 legati . . . excusati, substituti (sunt), ambitu remanendi (Romae) aut *eundi* (ad Germanicum exercitum). II, 48, 2 irent prope nec remanendo iram victoris asperarent. 33, 16 cum ipso (Othone) . . . valida manus *discessit*, et remanentium fractus (est) animus. 57, 4 pauci veterum militum in hibernis relictis (sunt), festinatis per Gallias dilectibus, ut remanentium *legionum* nomina supplerentur. I, 6, 9 inducta (in urbem) legione Hispana, remanente ea, quam e classe Nero conscripserat, plena urbs exercitu insolito (erat). II, 87, 11 onerabant multitudinem *obvii ex urbe* senatores equitesque, quidam metu, . . . paulatim omnes, ne aliis *proficiscentibus* ipsi remaneret. IV, 35, 19 plures quam iussum erat profecti . . . in agmine fremebant . . . : at qui remanserant, desertos se . . . querebantur. III, 43, 12 Valens cum . . . centurionibus ad naves *regreditur*; Maturato ceterisque remanere et in verba Vespasiani adigi volentibus fuit. IV, 26, 17 in . . . Cugernorum pagos . . . ductus (est) a Vocula exercitus; pars cum Gallo remansit [Nipp.; M permansit].

β) I, 74, 10 legati *apud* Vitellium remansere, promptius quam ut *retenti* viderentur; praetoriani . . . *remissi* (sunt). 13, 8, 10 pars auxiliarium cum duabus legionibus *apud* provinciam Suriam et legatum eius Ummidium remaneret, par civium sociorumque numerus Corbuloni esset. II, 44, 21 magnam exercitus partem *Beldriaci* remansisse.

b) *spec. i. q. verbleiben α)* 12, 52, 12 laudati (sunt) oratione principis, qui ob angustias familiares ordine senatorio sponte *cederent*, motique, qui remanendo inprudens paupertati adicerent.

β) II, 94, 4 bonis (militibus) remanere *inter* legionarios aut alares volentibus permissum (est) i. q. weiter dienen bei.

remedium. a) *propr.* D 35, 20 *pestilentiae* remedia . . . ingentibus verbis (persequuntur). IV, 81, 5 quidam oculorum tabe notus . . . *remedium caecitatis exposcens*. . . 81, 19 *patrati* r. gloriam penes Caesarem, *inriti* ludibrium penes miseros fore. V, 3, 3 orta per Aegyptum tabe, quae corpora foedaret, regem . . . adito Hammonis oraculo *petentem* purgare regnum . . . iussum (esse). 14, 51, 5 quasi *remedium adhibe-*

retur, inlitum (esse) palatum eius noxiō medicamine. 3,9 (Agrippina) *praesumendo* remedia munierat corpus i. q. gegengifte.

b) *transl.* α) I, 83, 2 cum optimus quisque (militum) remedium praesentis *licentiae* posceret. II, 68, 13 remedium *tumultus* fuit alius tumultus. III, 54, 2 Vitellius. nuntios cladis occultans stulta dissimulatione remedia potius *malorum* quam mala differebat. 11, 26, 4 Silius. imminetium *periculatorum* remedium ipsa pericula ratus, urgebat. 14, 6, 5 solum *insidiarum* remedium esse, si non intellexerentur. 1, 9, 15 non aliud *discordantis patriae* remedium fuisse quam ut ab uno regeretur. 4, 17, 17 neque aliud *gliscentis discordiae* remedium (esse), quam si unus alterve maxime prompti subverterentur. 1, 76, 5 auctus Tiberis plana urbis stagnaverat; . . remedium *coercendi fluminis*. Arrantio mandatum (est).

β) IV, 9, 4 praetores aerarii. publicam paupertatem questi modum impensis postulaverant. eam curam consul. . . ob magnitudinem oneris et remedium *difficultatem* principi reservabat. 1, 44, 17 avellerentur (veterani) castris trucibus. . . non minus *asperitate* remedii quam sceleris memoria. 13, 57, 18 neque extingui poterant (ignes), non si imbres caderent, non fluvialibus aquis aut quo alio humore, donec *inopia* remedii [M cf. Andresen 1892 p. 11] et ira cladis agrestes quidam eminus saxa iacere, . .

γ) A 3, 6 natura infirmitatis humanae *tardiora* sunt remedia quam mala. I, 29, 8 *maioribus* r. 1, 29, 9 *fortioribus* r. 3, 52, 10 *mediocribus* r. 14, 61, 23 *modicis* r. 3, 54, 7 *levioribus* r. I, 63, 6 raptis. . . armis. . . furore et rabie et causis incertis eoque *difficilissimum* r. IV, 46, 30 *tutissimo* r. 12, 54, 7 *intempestivis* r. I, 14, 4 Galba. . . ne urbano quidem militi confusus, quod remedium *unicum* rebatur, comitia imperii transigit. 4, 50, 7 ponenda arma, *unum* adflictis id remedium dissebat. 14, 6, 5 *solum* r. cf. α. 27, 2 Laodicea tremore terrae prolapsa, *nullo* a [M, Pfitzn. om.] nobis remedio, propriis opibus revāuit.

δ) I, 37, 19 quae alii scelera, hic remedia vocat, dum falsis nominibus severitatem pro saevitia, . . supplicia et contumelias vestras disciplinam appellat. 4, 72, 12 hinc ira et questus, et postquam non subveniebatur, remedium ex bello (erat). — I, 29, 8 placuit pertemptari animum cohortis. . . nec per ipsum Galbam, cuius integra auctoritas maioribus r. servabatur i. q. temporibus, quae fortiora r. postularent. 3, 50, 6 sin flagitia et facinora sine modo sunt, supplicii ac remediis. . . vestra exempla temperant, . . 2, 47, 10 Magnetes. . . proximi damno ac remedio habiti (sunt). 6, 17, 8 ea, quae remedio quaesita (erant), venditio et emptio, in contrarium mutari. — I, 83, 2 remedium *licentiae* *poscere* cf. α. 1, 17, 4 quando (milites) ausuros *exposcere* remedia, nisi novum. . . principem precibus. . . adirent? 4, 74, 4 pavor internus occupaverat animos, cui remedium *adulatione* *quaerebatur*. 13, 35, 20 quia duritiam caeli militiaeque multi abnuebant deserebantque, remedium *severitate* quaesitum est. 48, 5 *seditio*. . . ne caedem et arma proliceret, Cassius *adhibendo*

remedio *delectus* (est). III, 54, 2 remedia *malorum differre* cf. α. 1, 76, 5 cui *mandare* cf. α. 3, 28, 14 ni Tiberius *statuendo* remedio quinque consularium. . . sorte duxisset, apud quos. . . 6, 4, 13 sufficere ipsum (Tiberium) *statuendis* r. 13, 25, 21 discordi populo et gravioris motus terrore non aliud r. *reperitum* est, quam ut histriones Italia pellerentur. 15, 38, 11 impetu pervagatum incendium. . . *anteit* remedia velocitate mali et obnoxia urbe artis itineribus. — IV, 46, 30 dimissi (sunt) milites. . . *carptim* ac singuli, quo tutissimo r. consensus multitudinis extenuatur. 1, 29, 9 alii. . . comitate *permulcendum* militem (censebant), alii fortioribus r. *agendum*. 3, 52, 10 sperni sumptuarium legem *vetitaeque utensilium* pretia augeri in dies, nec *mediocribus* r. sisti posse. 14, 61, 23 *modicis* r. *primos* motus *consedisse*. 3, 54, 7 ne corporis quidem morbos veteres. . . nisi per dura et aspera *coerceas*: corruptus simul et corruptor, aeger et flagrans animus haud *levioribus* r. *restinguendus* est, quam *libidinibus* ardescit. 12, 54, 7 Felix *intempestivis* r. *delicta* accendebat. 3, 28, 2 Pompeius, tertium consul corrigendis moribus *delectus*, *set *gravior* remedii, quam *delicta* erant, . . — A 29, 4 in luctu bellum inter remedia erat (Agricolae). 1, 36, 1 *consultatum* (est). de remedio. — G 16, 6 suam quisque *domum* spatio *circumdat*, . . *adversus* casus ignis *remedium*. I, 20, 15 *exactorati* (sunt) per eos dies tribuni. . . nec *remedium* in ceteros fuit, sed metus *initium* cf. 4, 50, 7 *adflictis* γ. 74, 4 cui *supra*.

remeo. α) de *hom.* α) III, 4, 6 (Flavianus) *coeptante* legionum motu *profugus*, dein sponte *remeaverat*. 15, 10, 11 duxit legiones quasi *proelio* certaturus. dein. . . *trepidus* *remeavit*. V, 22, 2 *profectus* Novaesium. *navibus* *remeabat*. 12, 17, 14 *navium* *quasdam* (quippe [Nipp.; M quae] *mari* (milites) *remeabant*) . . *circumvenere* barbari cf. 17, 13 in *regressu*.

β) A 40, 10 *libertum*. . . *ad* Domitianum *remeasse*. III, 54, 18 *Agrestis* *ad* Vitellium *remeavit*.

γ) 6, 37, 24 cum legionibus *in* *Suriam* *remeavit*. 11, 8, 3 *Mithridates*. . . *monente* Claudio *in* *regnum* *remeavit*. 13, 47, 10 quoniam *diverso itinere*. . . *in* *hortos* *remeaverit* cf. 47, 8 *regredienti*, 47, 11 *redeuntibus* ministris. 14, 25, 10 eos *regredientes* Corbulo. . . *ad* *litora* *maris* *rubri* *deduxit*, unde. . . *patrias* *in* *sedes* *remeavere*. — 3, 21, 14 *Tacfarinas*. . . *spargit* *bellum*, ubi *instaretur*, *cedens* *ac* *rursus* *in* *terga* *remeans* cf. *Dræg*.

δ) 14, 25, 10 *unde* cf. γ. 15, 60, 18 is forte *an* *prudens* *ad* *eum* *diem* *ex* *Campania* *remeaverat*. II, 79, 6 *Titus*. . . *Suria* *remeans*. 1, 3, 12 *Gaium* *remeantem* *Armenia*. 2, 69, 1 *Germanicus* *Aegypto* *remeans*.

b) I, 86, 15 *insularum* *fundamenta*. . . *remeante* *flumine* *dilapsa* (sunt) i. q. *relabente*.

remex. II, 35, 7 variis *trepidantium* *inclinacionibus* *mixti* *remiges* *propugnatoresque* (*turbabantur*). IV, 16, 14 *pars* *remigum* [M *remigum*] e *Batavis* *tamquam* *inperitia* *officia* *navitarum* *propugnatorumque* *impediabant*; *mox* *contra* *tendere*. . . V, 23, 10 *derexit* *classem*, . .

usu remigum [M remigium], gubernatorum arte . . . potiore. III, 76, 3 Vitellius . . . excidio Tarracinae imminabat, clausis illic gladiatoribus remigibusque, qui non egredi moenia neque periculum in aperto audebant. praecerat. Iulianus gladiatoribus, Apollinaris remigibus. 13, 30, 4 praefectus remigum, qui Ravennae haberentur. V, 21, 11 ne tum quidem R. classis pugnae adfuit, ut inussum erat, sed obstitit formido et remiges per alia militiae munia dispersi. 14, 5, 12 visum (est). remigibus unum in latus inclinare atque ita navem submergere. 15, 37, 7 remiges exoleti. — *sing.* vi collect. 4, 5, 4 (rostratas naves) Augustus . . . miserat *valido* cum remige.

remigium. A) i. q. *remi, ruderwerk* G44, 11 nec velis *ministrant (naves) nec remos in ordinem lateribus adiungunt: *solutum*. . . et *mutabile*, ut res poscit, hinc vel illinc remigium (est). III, 47, 19 sic inter undas volvuntur (amarae), pari utrimque prora et *mutabili* r., quando hinc vel illinc appellere indiscretum et innoxium est. 2, 6, 7 plures (naves) adpositis utrimque gubernaculis, *converso* ut repente r. hinc vel illinc adpellerent. 24, 12 claudae naves raro r. . . revertere. 12, 56, 8 Claudius . . . spatium amplexus ad *vim* remigii, gubernantium artes, impetus navium et proelio solita.

B) i. q. *remiges* 3, 1, 15 classis paulatim successit, non *alacri*, ut adsolet, remigio, sed cunctis ad tristitiam compositis. 14, 4, 11 suaverat (Agrippina) triremi et *classiariorum* remigio vehi. 39, 12 paucas naves in litore remigiumque in iis amiserat. 16, 2, 4 mittit, qui . . . praedam advehent. dantur triremes et *delectum* r. [Boxhorn; M navigium] iuvandae festinationi.

remigo. A 10, 19 mare pigrum et grave remigantibus. *28, 6 cf. gubernator.

reminiscor. 11, 36, 2 *reminisceretur vocis*, qua . . .

remissio. a) i. q. *erlass* 4, 13, 5 (civitatibus) motu terrae labefactis subveniretur remissione *tributi* in triennium.

b) i. q. *erholung* D28, 21 non studia modo curasque, sed remissiones etiam lususque *puerorum* sanctitate quadam ac verecundia temperabat (mater). A 9, 8 *tempora* curarum remissionumque divisa (erant).

remitto. A) a) *propr.* i. q. *zurückschicken* α) 1, 8, 16 dux deerat abducto *Verginio*. . . ; *quem* non remitti. . . crimen accipiebant. 74, 12 legati apud Vitellium remansere. . . ; *praetoriani* . . . remissi (sunt). II, 45, 10 remissa *legatione* patuit vallum. III, 54, 10 nec duces hostium augendae fama deerant, captos Vitellii *exploratores* circumductosque, ut robor victoris exercitus noscerent, remittendo. 2, 24, 17 *quidam* (militum) in Britanniam rapti (sunt) tempestatibus et remissi a regulis. 15, 25, 10 (*legati*) inriti remittuntur, cum donis tamen, unde spes fieret. . .

β) II, 66, 5 remitti eos (quartadecumanos) in Britanniam, unde a Nerone exciti erant, placuit. 69, 5 Batavorum *cohortes*, ne quid truculentius auderent, in Germaniam remissae (sunt). IV, 39, 24 *legio*. . . in Suriam remissa (est). 17, 6 Galliarum societatem Civilis. . . adfectabat, captos

cohortium *praefectos* suas in civitates remittendo. 71, 6 *dilectus* per Galliam habitos in civitates remittit. 2, 23, 2 aestate iam adulta *legionum aliae* itinere terrestri in hibernacula remissae (sunt). — 12, 21, 4 non sum remissus ad te, sed reversus.

b) *transl.* i. q. *über-, verweisen* 3, 10, 14 integram *causam* ad senatum remittit (Tiberius).

B) non nisi *transl.* a) i. q. *erlassen, verzichten auf* α) 1, 8, 20 conclamant patres corpus (Augusti) ad rogum umeris senatorum ferendum. remisit Caesar adroganti moderatione i. q. *erlies* es ihnen, nahm nicht an. — III, 5, 6 plebem quoque et vim equitum. . . offerebant: remissum (est) id *munus*, ne. . . 58, 24 Vitellius pudore inriti conatus *quae* non dabantur (servi et argentum) remisit. IV, 11, 9 nec deerat ipse. . . apparatu incessu excubiis vim *principis* amplecti, *nomen* remittere. 11, 3, 8 hortantibus quibusdam inediam et lenem exitum, remittere *beneficium* Asiaticus ait i. q. *er bedanke sich für*. Nipp. suppl. Claudio cf. *benef.* — I, 46, 9 flagitatum ut *vacationes* praestari centurionibus solitae remitterentur. 2, 47, 9 quantum aerario aut fisco pendebant (Sardiani), in quinquennium remisit (Tiberius). 12, 63, 13 ita *tributa* in quinquennium remissa (sunt) Byzantiis) cf. 58 β. 13, 31, 10 *vectigal* quintae et vicensimae venalium mancipiorum remissum (est), specie magis quam vi, quia . . .

β) c. *dat.* I, 51, 21 (Galli) remissam *sibi* a Galba quartam *tributorum partem*. . . iactabant. 12, 58, 11 *tributum Apamensibus* terrae motu convolsis in quinquennium remissum (est). I, 52, 3 redditi (sunt) *plerisque* (militibus) ordines, remissa *ignominia* (ehrenstrafen), adlevatae notae. 11, 36, 13 *Plautio mors* remittitur. . . ob patris egregium meritum. 3, 55, 1 auditis Caesaris litteris remissa (est) *aedilibus talis cura*. Aliter explic. Roth, al. i. q. *überliess man den aed., sich der sache anzunehmen*. 16, 9, 8 (centurioni ad caedem misso) suadenti venas abrumperere animus quidem morti destinatum ait, sed non *remittere [*al.* *permittere* cf. Nipp.] *percussori gloriam* ministerii. — II, 48, 14 non ultima desperatione, sed poscente proelium exercitu remissae *rei p.* novissimum *casum* i. q. zu gunsten des staates verzichten auf. 1, 10, 14 *privata odia* publicis *utilitatibus* remittere.

b) i. q. *nach-, ablassen* α) 3, 34, 17 placuisse quondam Oppias leges. . . remissum *aliquid* postea et *mitigatum* (esse), quia expedierit. 2, 13, 16 adsultatum est castris sine coniectu teli, postquam crebras pro munimentis cohortes et *nihil* remissum (esse sc. e sollerti custodia) sensere. 14, 23, 5 Corbulo. . . (Tigranocerta) pergit, non infenso exercitu. . . neque tamen remissa *cura*, gnarus facilem mutata gentem.

β) A 27, 8 Britanni. . . *nihil ex* adrogantia remittere, *quo minus* iuventutem armarent. . . III, 55, 7 ipse nihil e solito luxu remittens. . . 6, 25, 3 nihil de saevitia (in Agrippinam) remittebatur. — **remissus.** D 11, 2 *quae* cum dixisset *Aper acrius*. . . et intento ore, remissus et subridens Maternus. . . inquit. . . i. q. *gelassen*. — [III, 55, 9 M dimittere; incerto auctore Nipp. remittere.]

removeo. a) *qm* α) 2, 20, 9 sensit dux in-

parem comminus pugnam remotisque paulum *legionibus* funditores . . excutere tela . . iubet i. q. zurückziehen. — 12,41,12 qui centurionum . . sortem Britannici miserabantur, remoti (sunt) fictis causis et alii per speciem honoris; etiam libertorum si quis incorrupta fide, *depellitur* tali occasione i. q. entfernen. — 3,8,3 *remoto aemulo* aequiore sibi sperabat (Piso Drusum) i. q. beseitigen.

β) 2,50,14 ut (Appuleia) exemplo maiorum propinquis suis (i. q. a prop. s.) *ultra* ducentesimum lapidem (ab urbe) removeretur suasit. — 16,7,8 missa ad senatum oratione removendos a re p. utrosque disseruit (Nero). Per euphemismum dicitur de exilio cf. 9,1 tunc consulto senatus Cassio et Silano exilia decernuntur.

b) *qd* A 15,1 *absentia* legati remoto metu Britanni agitare inter se mala servitutis. 6,51,18 remoto *pudore* et metu suo tantum ingenio utebatur (Tiberius). A 32,9 metus ac terror sunt infirma *vincla* caritatis; quae ubi removeris, qui timere desiderint, odisse incipient. — **remotus.** a) α) 3,38,19 pars turbant *praesentia*, alii montem Haemum transgrediuntur, ut remotos *populos* concirent. 16,5,1 qui remotis e *municipiis* . . advenerant cf. 5,2 per *longinquas* provincias. — D 8,3 libentius *novis* et recentibus quam remotis et obliteratis *exemplis* utor.

β) D 13,18 *me* vero dulces . . Musae, remotum a sollicitudinibus et curis et necessitate cotidie aliquid contra animum faciendi, in illa sacra . . ferant i. q. fern, frei.

b) *neutr. plur. vi subst.* A 19,18 ut civitates *proximis* hibernis in remota et avia deferrent (frumenta) cf. *longinquitas*. — [13,11,6.]

remuneror. 15,71,6 Natalis et Proculi festinata *indicia impunitate* remuneratur.

remus. *propr.* G 44,9 remos lateribus *navium adiungere*, compon. *vela* cf. *remigium* A. 2,6,9 (naves) velis habiles, citae remis. 23,4 primo placidum aequor mille *navium* remis strepere aut velis impelli. 14,5,17 *Acerroonia . . contis* et remis et . . navalibus telis conficitur. 2,15,10 inane victis ventorum remorumve *subsidium* (esse).

renascor. *transl.* III,59,1 terrorem Italiae . . velut renatum ex integro *bellum* intulerat.

[**renavigo.** A 28,6 Mützell, Halm cf. gubernator.]

renideo. i. q. *höhnisch lächeln* IV, 43, 10 ambo infensi, vultu diverso, Marcellus minacibus oculis, Crispus renidens. 15,66,4 minitanti (Faenio) renidens Scaevinus . . ait . . 4,60,9 Tiberius (erat) torvus aut *falsum* renidens vultu i. q. mit tückisch lächelnder miene.

renovo. non nisi *transl.* i. q. *erneuern* II, 30, 2 prope renovata (est) *seditio*, tamquam fraude . . proelio defuissent. 46,18 potuisse renovari *bellum* atrox. 3,20,2 Tacfarinas . . bellum in Africa renovat, vagis primum populationibus. 11,8,16 Gotarzes . . bellum renovat. IV, 10, 3 ea cognitione renovari *odia* accusationum videbantur. 36,10 (milites) veterem in Hordeonium *iram* renovant. 1,8,14 addebat Messalla renovandum per annos *sacramentum* in nomen Tiberii. 2,58,3 (Artabanum) cupere renovari [Nipp. novari; M. cuperere novari] *dextras*.

renuntio. i. q. *aufkündigen* 2,70,8 componit epistulas, quis amicitiam ei renuntiabat.

renuo. i. q. *abwinken* c. dat. 15,58,14 (Faenius) *Subrio* adsisenti *adnuentique*, an . . caedem patraret, renuit. — i. q. *ablehnen*, *sich dagegen erklären* *absol.* 1,76,4 cf. obtego.

reor. Inveniuntur formae *reor*, *rebatur*, *rebantur*. *Reor* II,37,12. V,7,9. 3,65,3. 4,4,14. 6,25,3. 12,24,3. *Rebatur* I,14,4. III,16,8. 1,54,9. 2,44,4. 79,9. 3,56,8. 4,18,11. 71,11. 13,34,14. 37,3. 14,59,4. 15,51,9. *Rebantur* III,50,17. IV,55,12. 63,9. 1,48,10. 3,22,16. 4,15,18. 12,31,4. 14,14,13. Praeterea leguntur participia *ratus*, *rati* (cf. locos infra), *rata* (nom. fem. 12,8,9), *ratum* (acc. masc. 12,12,13. 13,33,6), *ratis* (dat. 12,17,6). Non recte igitur apud Halmium, al. 12,12,6 ingrueret: ita . . *ratus* (sc. est); rectius Draeger signum commatis posuit, sed cf. com. crit. et Nipp.

a) *absol.*, in *parenth.* 14,14,13 evulgatus pudor non satietatem, ut rebantur, sed incitamentum attulit. *ratusque* dedecus molliori, si . . 15,51,9 erat nauarchus . . Proculus . . non ex magnitudine sceleris proventus, ut rebatur. 4,71,11 nullam aeque Tiberius, ut rebatur, ex virtutibus suis quam dissimulationem diligebat. Pertinet 'ut r.' ad 'ex virt. s.' i. q. von seinen vermeintlichen.

b) c. acc. (gen.) *praedic.* α) 3,65,3 quod praecipuum munus annalium *reor*, ne . . 12,24,3 initium condendi . . noscere haud absurdum *reor*. I,14,4 Galba . . quod remedium unicum *rebatur*, comitia imperii transigit. IV,55,12 quos idoneos rebantur conscientia obstrinxere. 1,48,10 illi temptatis quos idoneos rebantur . . 2,79,9 eam (legionem) . . novis consiliis idoneam rebatur. 3,22,16 quod alii civile rebantur . . quidam ad saevitiam trahebant. 13,37,3 Tiridates . . quos fidos nobis rebatur, depopulari. 1,54,9 (Augustus) civile rebatur misceri voluptatibus vulgi. 13,34,14 Corbulo dignum magnitudine populi R. rebatur parla olim a Lucullo . . recipere.

β) *particip.* V,20,10 obpugnationem legionis arduam *rati* egressum militem . . turbavere. 3,20,7 praecerat castello Decrius . . exercitus militia et illam obsidionem *flagitii* *ratus*. 11,26,4 abrupti dissimulationem . . Silius, sive fatali vaecordia an . . periculorum remedium ipsa pericula *ratus*, urgebat. 12,17,6 metus ceteris iniectus (est), nihil tutum *ratis*, cum . . 14,3,4 ubicumque haberetur (mater), praegravem *ratus* interficere constituit. 57,4 validior in dies Tigellinus et malas artes . . gratiores (Neroni) *ratus*, . . metus eius rimatur. II,32,1 Paulinus dignum fama sua *ratus* . . de toto genere belli censere, . . disseruit. IV,56,12 optimum e praesentibus *ratus* . . isdem quibus petebatur grassari, . . descendit. 2,11,3 Caesar nisi pontibus . . inpositis dare in discrimen legiones haud imperatorium *ratus*, equitem . . tramittit. 34,12 Tiberius . . indulgere matri civile *ratus*, . . processit Palatio. III,7,10 Galbae imagines . . recoli iussit Antonius, decorum pro causa *ratus*, si . . partes revirescere crederentur. 3,3,2 publico abstinere, inferius maiestate sua *rati*, si palam lamentarentur. 1,7 multi etiam ignoti . . pars officium in principem (sc. id) *rati*, plures

illos secuti, ruere ad oppidum Brundisium. 12, 8, 9 Agrippina. .veniam exilii pro Seneca. .impetrat, laetum in publicum (sc. id) *rata*. .utque Domitii pueritia tali magistro adolesceret. 15, 68, 9 opperiebatur Nero, ut Vestinus quoque. . in crimen attraheretur, violentum et infensum (sc. eum) ratus.

c) c. acc. c. inf. α) II, 37, 12 ego ut concesserim. . ita neque Paulinum. . sperasse. . vulgi moderationem reor. . neque. . V, 7, 9 ego sicut. . concesserim, ita halitu lacus infici terram. . reor, solo caeloque iuxta gravi. 6, 25, 3 quam (Agrippinam). . spe sustentatam provixisse reor, et. . voluntate extinctam. III, 16, 8 nec sponte Antonii properatum (erat), et fore quae acciderunt *rebat*. 50, 17 teneri praesidiis Appenninum rebantur. 2, 44, 4 iuvenem. . melius in castris haberi Tiberius seque tutiorem rebatur utroque filio legiones obtinente. 3, 56, 8 sic cohiberi pravas aliorum spes rebatur. 4, 15, 18 illum aspici, illum audiri rebantur. 18, 11 destrui per haec fortunam suam Caesar inparemque [Pichena inparemque se] tanto merito rebatur. 14, 59, 4 amore. . liberorum, quibus placabiliorem fore principem rebatur nulla sollicitudine turbatum. — c. *ellipsi verbi 'esse'* 4, 4, 14 quod mihi quoque exsequendum reor, . . IV, 63, 9 neque alium finem belli (fore) rebantur, quam si. . 2, 44, 4. 4, 18, 11. 6, 25, 3 cf. supra. 12, 31, 4 novum ducem. . iturum obviam non rebantur.

β) *particip.* II, 25, 10 pandi aciem iubebat, satis cito incipi victoriam ratus, ubi. . IV, 81, 21 Vespasianus cuncta fortunae suae patere ratus nec quicquam ultra incredibile, . . iussa exsequitur. 1, 53, 9 omnis spei egenam inopia. . peremit, obscuram fore necem. . ratus. 2, 22, 5 de se nihil addidit, metu invidiae an ratus conscientiam facti satis esse. 12, 50, 2 Volonges casum. . obvenisse ratus, . . contrahit copias. 13, 41, 3 Corbulo. . an. . Artaxata pergeret. . agitavit, concessisse illuc Tiridaten ratus. 14, 14, 14 ratusque dedecus molliri, si plures foedasset, nobilium familiarum posteros. . in scaenam deduxit. 31, 3 rex. . Caesarem heredem. . scripserat, tali obsequio ratus regnum. . procul iniuria fore. — c. *ellipsi verbi 'esse'* A 33, 5 Agricola. . militem accendendum adhuc ratus, ita disseruit. 1, 36, 15 fidens viribus et quos adhuc singulos exstimulaverat, accendendos in commune ratus. . ita coepit. IV, 16, 1 Civilis dolo grassandum ratus incusavit. . 57, 21 Vocula. . audendum ratus. . in hunc modum disseruit. 1, 28, 12 utendum inclinatione ea Caesar. . ratus circumiri tentoria iubet. 48, 2 Germanicus. . dandum adhuc spatium ratus. . praemittit literas. 2, 12, 8 explorandos militum animos ratus, quoniam id modo incorruptum foret, secum agitabat. 4, 8, 1 Scianus maturandum ratus deligit venenum, quo. . 37, 4 Caesar, validus alioqui spernendis honoribus et respondendum ratus iis, quorum. . . orationem coepit. 14, 23, 2 Corbulo. . utendum recenti terrore ratus ad occupanda Tigranocerta, . illuc pergit. 15, 5, 2 Corbulo. . moderandum fortunae ratus misit ad Volonges, qui. . A 27, 8 Britanni non virtute *se, sed. . arte ducis *victos rati, nihil ex

adrogantia remittere. III, 49, 3 Antonius nequam pari innocentia post Cremonam agebat, satis factum bello (esse) ratus et cetera ex facili (fore), seu felicitas. . occulta mala patefecit. 52, 8 Mucianus tam celeri victoria anxius et expertem se belli gloriaeque (fore) ratus, ad Primum. . media scriptitabat. IV, 54, 6 Galli sustulerant animos, eandem ubique exercituum nostrorum fortunam rati, vulgato rumore. . 81, 21 cf. supra. V, 22, 14 praetorianam navem. . , illic ducem rati, abripiunt. 11, 7, 16 ut minus decora haec, ita haud frustra dicta princeps ratus, . . statuit modum. 13, 33, 6 Cossutianum Cilices detulerant maculosum foedumque et idem ius audaciae in provincia *ratum*, quod in urbe exercuerat. 15, 57, 2 Nero recordatus. . Epicharim attineri ratusque muliebri corpore impar dolori (fore) tormentis dilacerari iubet. 12, 12, 13 iuvenem ignarum et summam fortunam in luxu *ratum*. . attinuit. II, 95, 12 ipse abunde (esse) ratus, si praesentibus frueretur, . . 6, 37, 20 Vitellius ostentasse R. arma satis ratus monet Tiridaten cf. 2, 22, 5 supra. 12, 54, 3 at non frater. . pari moderatione agebat, . . Iudaeae inpositus et cuncta malefacta sibi impune ratus tanta potentia subnixo. 16, 14, 8 ventitare ad eum nuntios et consultationes non frustra ratus, simul annum pecuniam. . ministrari cognoscit. — *ratus vi adi. i. q. gültig* II, 62, 2 rata fuere eorum. . *testamenta* aut *lex intestatis* (sc. rata fuit). 99, 13 rata apud Vespasianum fore *pacta* transitionis. IV, 64, 11 ut *amicitia societatesque* nostra in aeternum rata sint, postulamus a vobis, muros coloniae. . detrahatis.

reparo. I, 84, 25 *muta ista* (domus, sim). . . *intercidere* ac reparari promisca sunt cf. inanimus. 15, 41, 10 *multa* (templa, statuas, libros, sim.) seniores (meminerunt), *quae* reparari nequibant. — IV, 79, 5 hostes reparatis *viribus* ad spem vel ad ultionem (accingebantur). 2, 3, 2 Artabanus. . fusus reparat vires regnoque potitur. V, 14, 1 Civilis post malam. . pugnam reparato per Germaniam *exercitu* apud Vetera castra consedit. 3, 73, 1 Tacfarinas, quantum saepius depulsus, reparatis per intima Africae *auxiliis* huc adrogantiae venerat, ut. .

repello. *propr. i. q. zurückstossen* 1, 65, 8 *manum* intendentis (Vari) reppulisse. 13, 25, 13 *vi *attemtantem (Neronem) acriter reppulerat.

rependo. *transl. i. q. als vergeltung geben* 4, 35, 10 suum *cuique decus* posteritas *rependit. 13, 21, 10 Iturius et Calvisius adesis omnibus fortunis novissimam suscipiendae accusationis *operam anui* rependunt (sc. pro acceptis ab ea beneficiis) i. q. verfeilschen. — 14, 44, 19 habet *aliquid ex iniquo* omne magnum exemplum, *quod* contra singulos *utilitate* publica rependitur i. q. aufgewogen, ausgeglichen wird.

repens. A) i. q. *repentinus, augenblicklich, plötzlich* I, 23, 1 sceleris *cogitatio* incertum an repens (fuerit): studia militum *iam pridem*. . . adfectaverat. Potest etiam ad B trahi. II, 49, 2 illum supremas iam curas animo volutantem repens *tumultus* avertit.

B) i. q. *recens, frisch, neu* IV, 25, 7 adcursum tot provinciarum extingui repens *perfidia* (potuit) i. q. eben erst begonnene, im entstehen.

6,7,17 neque discerneres... quid repens aut *vetustate* obscurum. 11,24,23 libertinorum filii magistratus mandare non... repens (est) [*al. recens*], sed *priori populo* factitatum est. 15,68,16 accesserat repens [Lips. recens] *causa*, quod..

repente. a) i. q. *plötzlich* α) I,63,3 comitate exceptos *subitus* pavor terruit, raptis r. [M raptisae (e *deleta*) repente] armis ad caedem innoxiae civitatis. 66,11 is *diu* sordidus, r. dives mutationem fortunae male tegebat. 15,19,11 quando quis... *longa* patrum vota r. adaequaret. — A 26,1 *mutato* r. consilio... legionem... adgressi. IV,78,9 mutatis r. animis terga victores vertere. I,63 cf. supra. IV,30,7 machinamentum, quo r. demisso cf. machin. V,18,14 ne eques quidem institit, r. *fusus* imbribus et propinqua nocte. 1,28,2 noctem minam... fors lenivit: nam luna *claro* r. [Lips.; M clamore plena; Weissenborn claro plena] caelo visa (est) languescere. 2,6,7 *converso* ut r. remigio hinc vel illinc adpellerent. 4,59,5 eius (specus) os *lapsis* r. saxis obruit... ministros. 12,69,2 foribus palatii r. *diductis*, comitante Burro Nero egreditur. — De II,54. IV,33. 4,1. 6,2. 50 *cum* r. cf. p. 244^a.

β) 1,25,6 murmur incertum, atrox clamor et r. quies. — I,66,11 r. *dives*. 1,28,2 **claro* *r. caelo cf. α. — 15,19,11 r. *adaequare* cf. α. 6,50,19 egrediebatur, cum r. *adfertur*... V,13,4 **apertae* (sunt) r. delubri fores et audita maior humana vox. 6,2,7 Scipiones haec... censebant, cum r. Togonius... *auditur*. II,16,16 et *aversi* (sunt) r. animi. 13,40,5 igitur r. agmen R. *circumfundit*. 4,1,3 nonus Tiberio annus erat compositae rei p... cum r. turbare fortuna *coepit*. 14,27,13 quasi ex alio genere mortaliū r. in unum *collecti*. II,68,15 pulvis procul et arma adspiciebantur: *conclamatum* (est) r... legionem verso itinere ad proelium venire. 2,6,7 *converso*... r. remigio cf. α. 13,41,16 quod moenibus cingebatur, *r. ita atra nube *cooperatum* fulguribusque *discretum* est, ut cf. E. a. β p. 715. IV,30,7 quo r. *demisso* cf. α. 12,69,2 foribus r. *diductis* cf. α. II,23,13 gladiatores in adversam Padi ripam r. *effudit*. III,69,28 hibernus imber r. *fusus* oculos auresque impediēbat. V,18 cf. α. 2,19,5 iuventus senes agmen R. r. *incursant*, turbant. A 18,23 lectissimos auxiliarium... ita r. *inmisit*, ut... 13,54,24 eques r. immissus necessitatem attulit. I,79,6 vagos... r. *invasit*. 11,9,10 Parthi imperatores cum pugnam pararent, foedus r. *iaciunt*. 4,59,5 *lapsis* r. saxis. 1,32,2 r. *lymphati* districtis gladiis in centuriones invadunt. Böticher, Schlüter, al. trahunt ad invadunt. 12,4,9 Silanus... eo anno praetor, r. per edictum Vitellii ordine senatorio *movetur*, quamquam lecto pridem senatu. D 41,23 si... deus aliquis vitas ac tempora **vestra* r. *mutasset*. A 26. IV,78 cf. α. 33,12 (legiones) sternebantur, cum r. novo auxilio fortuna pugnae mutatur. 14,12,10 iam sol r. *obscuratus* (est) et tactae de caelo... urbis regiones. II,54,2 se iam adulantibus offerebat, cum r. Coenus... mendacio universos *perculit*. 78,6 arbor... r. *procciderat*. I,63 **raptis* *r. armis cf. α. 11,32,12 tribus omnino

comitantibus (id r. solitudinis *erat*) spatium urbis pedibus emensa... II,17,12 Padus, quem r. contra Placentiam *transgressi*... 15,36,7 cum Vestae... templum inisset, r. cunctos per artus *tremens*... 1,63,4 Arminius... suos... propinquare silvis monitos *vertit* r.

b) i. q. *eilends* III,47,15 barbari contemptim vagabantur, *fabricatis* r. navibus.

repentinus. α) de *rebus* III,9,1 repentino *incursu* Antonius stationes hostium inrupit. 4,48,13 auxilia repentino *incursu* territa. 1,55,3 (bellum) initio veris et repentino in Chattos *excursu* praecepit. III,68,5 *repentina vis* dictatorem Caesarem oppresserat, occultae Gaium insidiae. 4,5,16 quae (legiones)... si *repentinum auxilium* Italia posceret, haud procul accirentur. 6,43,11 quae *repentina mutatio* (sit) exquirat. 14,30,12 Suetonio *repentina defectio* provinciae nuntiatur. 6,49,1 Papinius... *repentinum* et informem *exitum* delegit, iacto in praiceps corpore. III,39,10 (Blaesus) sanctus, inturbidus, nullius *repentini honoris*, adeo non principatus appetens... 14,8,15 solitudinem ac *repentinos strepitus* et extremi mali indicia (esse). 12,66,5 ne *repentino* et praecipiti (*veneno*) facinus proderetur i. q. *plötzlich* wirkend, oppon. *lentum* et tabidum.

β) de *hom.* 15,4,8 pauci avidius progressi et *repentinis hostibus* circumventi i. q. *plötzlich* erscheinend.

repercussus. G 3,8 cf. intumescere.

repercutio. *propr.* 4,51,12 montis anfractu *repercussae* velut a tergo *voces* i. q. wiederhallend.

reperio. 4,53,10. 6,7,23 *repperi*. 1,60,12. 64,15. 2,28,1. 3,56,4. 4,52,8 [Ernesti *reperit*]. 11,37,13. 15,31,2 *repperit*. 1,5,14 *repperit*. 11,14,5 *reppererint*. 6,3,5. 11,14,11 *repperisse*.

A) *propr.* a) in *univ.* i. q. *finden, vorfinden* α) IV,70,22 Tutor... *incursu* cohortium... et *reperito vado* proditus *fususque* (est). 4,73,7 *reperitis vadis* alam... *circumgredi* terga hostium iubet. 1,23,7 alii ad quaerendum corpus (effundebantur). ac ni propere neque *corpus* ullum reperiri, et... pernotuisset... 2,69,11 *reperiebantur* solo ac parietibus erutae humanorum *corporum reliquiae, carmina* et *devotiones* et *nomen* Germanici plumbeis tabulis *insculptum*, semusti *cineres*... aliaque *malefica*. — 1,38,5 (*praefectus*) profugus *reperitusque*... 4,45,8 neque diu *fefellit*:... et *reperitus*... clamitavit. 3,15,17 *coepit* luce *perfosso iugulo*... *reperitus* est. 4,59,9 *habitu tali* *reperitus* est a militibus. 14,10,16 *reperitum* (esse) *cum ferro* percussorem Agerinum. 24,11 haud procul tentorio... barbarus *cum telo* *reperitus*... socios per tormenta edidit. — 15,38,19 si in proxima evaserant, illis quoque igni *corruptis*, etiam quae longinqua crediderant, in *eadem casu* *reperiebant* [Gronov; M *repperiebantur*]. — c. *acc. (nom.) praedic.* 1,5,14 neque satis *conpertum* est, *spirantem* adhuc Augustum apud urbem Nola an *exanimem* *reppererit* (Tiberius). 4,52,8 Agrippina... *pergit* ad Tiberium ac forte *sacrificantem*... *repperit* [Ernesti *reperit*]. 11,22,2 Nonius... *ferro accinctus* *reperitur* in coetu salutantum principem. 14,59,8 *reperitus* est... per medium

diei nudus exercitando corpori. 11,37,13 is.. in hortos praegressus repperit *fusam* humi (Messalinam). 12,13,14 reperiuntur *fusae* passim *ferae*. 15,47,5 *bicipites* *partus abiecti* in publicum aut in sacrificiis, quibus gravidas hostias inmolare mos est, reperti (sunt). 2,69, 11 *carmina* et *devot.* et *nomen insculptum* cf. supra. — 6,17,16 sic *refecta* (est) *fides*, et paulatim *privati* quoque *creditors* reperti (sunt) i. q. fanden sich privatleute als gl. — 2,27,3 tum primum reperta sunt *quae* per tot annos rem p. exedere (i. e. iudicia maiestatis, delationes) i. q. fand sich, kam auf. 4,30,13 delatores, *genus hominum* publico exitio repertum i. q. aufgekommen zum. 12,25,12 nullam antehac *adoptionem* inter patricios Claudios reperi. 14,13,3 an *obsequium* senatus, an *studia* plebis reperiret anxius. 6,33,2 repertique *corruptores* ministros Arsacis multo auro ad scelus cogunt i. q. die sich fanden, die man aufzufinden wusste. 13,43,2 repertique *accusatores* directos socios. detulerunt. 6,36,11 adfluentibus.., qui .. repertis *auctoribus* sustulerant animum. 12, 7,7 nec tamen *repertus est nisi unus talis matrimonii *cupitor*, Alledius Severus. — D12, 23 *plures* hodie reperies, qui Ciceronis gloriam quam qui Virgilio detrectant. 4,33,21 ut familiae ipsae iam extinctae sint, reperies [Madvig reperias] qui .. aliena malefacta sibi obiectari putent. 11,42,2 attonitas. mentes falsum gaudium in languorem vertit, repertis qui descivisse. exercitum eumententur. 6,9,1 repertus erat, qui efferret quae omnes animo agitabant.

β) G 3,14 *aram* .. *eodem loco* olim repertam (esse). — 1,49,6 *caput* .. ante Patrobii tumulum .. postera demum die repertum et cremato iam corpori admixtum est. — V, 5, 25 quia .. *vitis aurea* in templo reperta (est), Liberum patrem coli .. arbitrati sunt. [in additum, Nipp. om.] 16,1,5 expromit repertum (esse) in agro suo *specum*. 15,47,5 in sacrificiis cf. α. 4,69,7 Latiaris repertum in publico *Sabinum* .. domum .. trahit. 11,32,5 ceteris .. dilabentibus adfuere centuriones, inditaque sunt vincla, ut quis reperiebatur in publico aut per latebras. 22,2 in coetu cf. α. 6,43,8 is in Hyrcania repertus est, inluevie obsitus et alimenta arcu expediens. — 1,5,14 *apud urbem Nolam* cf. α. 11,1,14 praefectum misit, a quo repertus est apud Baias vinclisque inditis in urbem raptus. 6,14,8 is repertus apud fretum Siciliae retractusque. 15,31,2 digressus Pacorum apud Medos, Vologesen *Ecbatanis* repperit, non incuriosum fratris. — 2,62,9 veteres *illic* (in regia castelloque) Sueborum *praedae* et nostris e provinciis *lizaec* ac *negotiatores* reperti (sunt). 16,35,1 progressus in porticum illic a quaestore reperitur, laetitiae propior. — 14,16,4 hi .. adlatos vel *ibidem* (apud Neronem) repertos *versus* conectere. — 14,24,11 haud procul tentorio cf. α. — 1,60,12 *inter* caedem et praedam repperit. legionis *aquilam* cum Varo amissam. 2,18,3 caesi hostes decem milia passuum cadaveribus atque armis opplevit, repertis inter spolia eorum *catenis*, quas ..

b) *spec. i. q. berichtet finden* 6,7,23 *originem* (Quadrati) non repperi (sc. apud scriptores). —

1,81,3 adeo *diversa* non modo *apud* auctores, sed *in* ipsius orationibus reperiuntur. 3,58,7 nulla de eo populi scita (esse), non *in* libris caerimoniarum reperiri (sc. *id.*) 4, 53,10 *id* ego, a scriptoribus annalium non traditum, repperi *in* commentariis Agrippinae. seq. *acc. c. inf.* 2,88,1 reperio *apud* scriptores senatoresque eorundem temporum. *lectas* (esse) .. *litteras*. 3,3,5 Antoniam non *apud* auctores rerum, non *diurna* actorum *scriptura* reperio ullo .. officio functam (esse). 15,74,10 reperio *in* commentariis senatus Cerialem .. pro sententia dixisse, ut ..

B) *transl.* 1) a) i. q. *finden, wahrnehmen* 3, 7,9 nec nulla *in* corpore *signa* sumpti exitii reperta (esse). *c. acc. praedic.* simulque seq. *acc. c. inf.* 6,22,4 sapientissimos veterum quique sectam eorum aemulantur diversos reperies [M reperias *corr. m. vetere in* reperies], ac multo insitam (esse) opinionem ..

b) i. q. *finden, ermitteln, in erfahrung bringen* 16,14,14 repertis *quae* de .. vita Ostorii composita erant, scribit ad principem i. q. entdecken. 15,6 reperta nuper *coniuratione* magis exterritum (Neronem). seq. *acc. c. inf.* 3,71,4 etsi delubra eius deae multa in urbe, nullum tamen tali cognomento erat. repertum est eadem esse apud Antium, quae sic nuncuparetur.

c) i. q. *finden, erlangen* 13,44,6 repertaque *spe* ditioris coniugis promissa exuere (mulier). 14,57,14 Sullam .. *simulatorem* segnitiae (esse), dum temeritati *locum* reperiret. 2,28,1 ut *satis* *testium* et *qui servi* eadem noscerent repperit, aditum ad principem postulat. 14,58, 13 magni nominis miseratione reperturum (esse eum) *bonos*, consociaturum audaces. 61,16 *duccem* tantum defuisse, qui motis rebus facile reperiretur.

2) etwas neues *ausfindig machen, erfinden, ersinnen* D12,11 lucrosae huius .. eloquentiae *usus* .. in locum teli repertus (est). A 19,14 circumcisus *quae* in quaestum reperta ipso tributo gravius tolerabantur. III,84,4 victores .. *cuncta* .. urbium *excidiis* reperta simul admovent, testudinem tormenta aggerem facesque. V,13,21 *cuncta expugnandis urbibus* reperta apud veteres aut novis ingeniis (struebantur). 3,5,7 *cuncta* a maioribus reperta aut quae posteri *invenerint* cumulata (esse in funere Drusi). 69,14 ne verterent (patres) sapienter reperta (sc. a maioribus) et semper placita. 6,3,5 repperisse prorsus (Gallionem), *quod* divus Augustus non providerit. 14,52,12 quem ad finem nihil in re p. clarum fore, quod non ab illo reperiri credatur? 11,14,5 Aegyptii .. *litterarum* semet *inventores* perhibent; inde Phoenicias .. intulisse Graeciae gloriamque adeptos, tamquam reppererint *quae* acceperant. quippe fama est Cadmum .. *artis eius auctorem fuisse*. quidam Cecropem .. vel Linum .. memorant *sedecim litterarum formas*, mox alios .. ceteras repperisse. 2,83,2 *honores*, ut quis amore in Germanicum aut ingenio validus, reperti decretique (sunt). 3,56,4 id summi fastigii *vocabulum* Augustus repperit. 6,1,11 tunc primum ignota antea vocabula reperta sunt sella-

riorum et spintiarum ex foeditate loci ac multiplici patientia. 4,19,9 proprium id Tiberio fuit *scelera* nuper reperta priscis verbis obtegere. 11,25,12 mitem et recens repertam quam ex severitate prisca *rationem* adhibuit. 13,16,6 ne . . utriusque morte proderetur scelus, talis *dolus* repertus est. 1,64,15 futura volvens *non aliud* reperit quam ut hostem silvis coereret. 3,57,2 nec tamen repertum (est) nisi ut effigies principum, aras deum . . censerent i. q. kamen sie auf nichts anderes. 13,25,21 discordi populo et gravioris motus terrore non aliud *remedium* repertum est, quam ut . . 14,3,11 ferrum et caedes *quonam modo* occultaretur, nemo reperiebat. — IV,7,7 *suffragia* et *existimationem* senatus reperta (esse), ut in cuiusque vitam famamque penetrarent i. q. angeordnet, eingeführt. 3,26,14 dein Numa religionibus . . populum devinxit, repertaque (sunt) *quaedam* a Tullo et Anco. 54,8 tot a maioribus repertae *leges*, tot quas divus Augustus tulit, . . abolitae securiorem luxum fecere. 13,31,5 cum ex dignitate populi R. repertum sit res illustres annalibus, talia diurnis urbis actis *mandare*. — [Huet V,3,14 reperit.]

reperor. 2,30,13 callidus et novi *iuris* reperor Tiberius mancipari singulos . iubet. 4,11,8 Seianus *facinorum* omnium reperor habebatur. 71,3 quos (exitus) . . ceteri *flagitii* eius repertores habuere. 12,53,4 quem (Pallantem) reperitorem eius *relationis* ediderat Caesar.

[**repetitus.** 14,61,4 itur etiam in principis laudes repetitum (uxoris) venerantium cf. Draeger et Ruperti.]

repeto. I) *prop.* i. q. *wiederaufsuchen, zurückkehren* IV,16,4 illi (praefecti) sua quisque *hiberna* repeterent. 1,27,7 *castra* repentem (Lentulum) circumstant. 15,11,8 peditum si quis integer longinqua et avia (sc. petivere), vulnerati castra repetivere. 2,60,4 Menelaus *Graeciam* repetens diversum ad mare . . deiectus est. 3,16,20 repere *Suriam*. 15,17,7 *Suriam* repetiturum (se esse). 2,76,2 centuriones monebant prompta illi legionum studia: repeteret *provinciam* non iure ablatam. 3,12,14 reputate . . , quaesita sint (a Pisone) per ambitionem studia militum, armis repetita provincia, an . . Alii explic. sich wieder zu bemächtigen suchen. 6,34,10 Iaso post avectam *Medeam* . . inanem mox *regiam* Aetiae vacuosque *Colchos* repetivit. 1,6 aditis iuxta Tiberim hortis (Tiberius) *saxa* rursum et *solitudinem* maris repetiit, pudore scelerum et libidinum.

II) *transl.* A) i. q. *zurückverlangen, -fordern* IV,46,2 praetorianam *militiam* repetebant a Vitellio dimissi. I,20,2 proxima pecuniae cura; . . iustissimum visum est *inde* repeti (sc. *pecuniam*), ubi inopiae causa erat i. e. ab iis, quibus effuse data esset a Nerone. — *spec.* i. q. *auf schadenersatz klagen* 13,33,9 *res* ab aliquo cf. infra. 4,20,2 saevitum (est) in bona (Sili), non ut stipendiariis *pecuniae* redderentur, quorum nemo repetebat, sed . . i. q. schadenersatz begehrte. 1,74,23 de *pecuniis repetundis* ad recipiendos itum est. *repetundae* I,77,17 *repetundarum criminibus* sub Claudio . . ceciderant. 4,19,15 nec dubie r. criminibus haere-

bant. 13,43,25 Nerullinum adgressis accusatoribus per invidiam patris et crimina r., intercessit princeps. 12,59,5 pauca r. crimina . . obiectabat (Tauro proconsuli Africae). IV,45,11 *accusantibus Cyrenensibus damnatur *lege* repetundarum. 12,22,15 damnatus (est) *lege* r. Rufus accusantibus Bithynis. 13,33,8 Cosutianum Cilices detulerant. . . . *lege* r. damnatus est. pro Marcello, a quo Lycii *res* repetebant [M licires repetebat], . . 11,6,13 parabatur sententia, qua *lege* r. tenerentur. 15,21,15 *metu* repetundarum infracta avaritia est i. q. quaestio repetundarum. 3,33,15 cogitarent ipsi, quotiens *repetundarum* aliqui *arguerentur*, plura uxori obiectari. 66,2 Silanum pro consule Asiae, r. a sociis *postulatum*, . . 11,7,17 quem (modum capiendis pecuniis) egressi r. *tenerentur*. 16,21,15 Capitonem r. *interrogant* (Cilicum legati). 3,70,2 accusans Prisco Cordus r. *damnatur*. 14,28,8 accusantibus Mauris r. *damnatur*. 46,1 damnatus (est) . . Tarquinius r. Bithynis interrogantibus. 13,30,3 *absolutus* (est) Proculus r. Cretensibus accusantibus. 3,33,3 Priscus Cordum pro consule Cretae *postulaverat repetundis* [Nipp. de r., sed cf. Draeg.].

B) a) i. q. *wieder aufsuchen* 12,20,2 Claudius . . dubitavit . . , accipere (*Mithridaten*) captivum pacto salutis an repeterere *armis* rectius foret i. q. wieder angreifen.

b) i. q. *wiederholen a) wieder aufnehmen, erneuern* 3,6,13 repeterent *sollemnia* (die gewöhnlichen geschäfte), et . . voluptates *resumerent*. IV,40,12 repeti . . *cognitionem* inter Musonium et Publium placuit. 44,4 eos, qui coeptam, deinde omissam *actionem* repeterent, monuit. 12,23,6 *Salutis augurium* . . septuaginta annis omisum repeti ac deinde continuari placuit. 3,19,9 Drusus urbe egressus repetendis *auspicis*, mox ovans introit i. q. um zu erneuern, von neuem anzustellen. 11,22,13 quod *lex curiata* ostendit ab L. Bruto repetita. 13,42,6 eius opprimendi gratia repetitum credebatur *senatus consultum poenaque* Cinciae legis adversum eos, qui . . 4,4,3 Drusus . . togam virilem sumpsit, *quaeque* fratri eius . . decreverat *senatus*, repetita (sunt). 6,29,9 Caesar . . disseruit morem fuisse maioribus, quotiens dirimerent amicitias, interdicere domo eumque finem gratiae ponere: *id* se repetivisse in Laeone i. q. wiederholt, wieder in anwendung gebracht. 4,26,9 *cognitis* Ptolemaei . . studiis repetitus (est) ex (gemäss) vetusto more *honos *missusque e senatoribus, qui . . [Lips. mos missusque cf. com. crit.] 13,16,20 post breve silentium repetita (est) convivi *laetitia*. 2,78,4 se pulsum, ut locus rebus novis patefieret, *curam* exercitus eadem fide qua tenuerit repetivisse i. q. wieder übernommen. I,2,9 Italia novis *cladibus* vel post longam saeculorum seriem repetitis adficta (est) i. q. sich wiederholende, wieder eintretende.

β) *in gedanken wiederholen* D1,12 percontationi tuae respondere . . vix . . auderem, si mihi mea sententia proferenda ac non disertissimorum . . hominum *sermo* repetendus (sc. memoria) esset, quos eandem hanc quaestionem per-

tractantes . . . audiui i. q. michi nur wiederbesinnen müsste auf.

γ) *mündlich wiederholen* 5, 5, 1 Caesar repetitis adversum nepotem . . . *probris* . . . seq. acc. c. inf. 3, 33, 3 Caecina censuit, ne quem magistratum . . . uxor comitaretur (in provinciam), *multum* ante repetito concordem sibi (esse) uxorem . . .

ε) i. q. *herholen, zurückgehen, zurückgreifen* auf I, 50, 9 nec iam recentia . . . exempla, sed repetita bellorum civilium memoria captam totiens suis exercitibus urbem . . . loquebantur. 3, 64, 12 contra dixit Caesar, distincto sacerdotiorum iure et repetitis *exemplis* (sc. ex superioribus temporibus). 4, 56, 1 Zmyrnaei repetita *vetustate*, seu Tantalus . . . illos, sive Theseus . . . condidisset, transcendere ad ea, quis maxime fidebant, in populum R. officiis. 6, 5, 11 quibus (litteris) in modum defensionis, repetito inter se atque Cottam amicitiae *principio* crebrisque eius officiis commemoratis, ne . . . postulavit. 14, 20, 7 antea . . . scaena in tempus structa ludos edi solitos (esse), vel si *vetustiora* repetas, stantem populum spectavisse. IV, 48 *pauca* cf. infra. 15, 72, 10 *qui quia nunc primum oblatum est, pauca repetam. 16, 18, 1 cf. infra. 12, 62, 2 Byzantii data dicendi copia . . . *cuncta* repetivere i. q. holten hervor. 14, 11, 1 adiciebat *crimina longius* repetita i. q. weiter hergeholt. D 19, 12 longa principiorum praeparatio et narrationis *alte* repetita *series* i. q. weit ausholend. II, 27, 9 quam (*seditionem*) *altiore initio* (neque enim rerum a Caecina gestarum ordinem interrumpi oportuerat) repetam i. q. nachholen, nachtragen. IV, 48, 2 ea de caede . . . expediam, si *pauca supra* repetiero [Rhenan.; M petiero]. 16, 18, 1 de Petronio pauca supra repetenda sunt. IV, 5, 3 res poscere videtur, . . . ut *vitam studiaque* eius, et quali fortuna sit usus, *paucis* repetam. 3, 24, 4 *casum* eius paucis repetam. seq. *interrog. indir.* I, 4, 1 antequam destinata componam, repetendum videtur, qualis status urbis . . . fuerit. IV, 5 cf. supra.

δ) i. q. *wieder erlangen, wieder gewinnen* 1, 8, 27 viderant . . . diem illum crudi adhuc servitii et *libertatis* inprospere repetitae [Lips.; M inprospere repetita]. 6, 37, 15 Ornospades . . . repetita *amicitia* regis multo apud eum honore. **repetundae.** cf. *repeto* II. A.

repono. A) i. q. *zurücklegen transl.* A 39, 14 optimum . . . statuit (Domitianus) reponere *odium* (in Agricolam) i. q. ruhen lassen, vor der hand verbergen.

B) a) *propr. α*) i. q. *wieder aufstellen, wieder aufrichten* I, 78, 8 (Otho) *statuas* Poppaeae per senatus consultum reposuit. 3, 14, 16 *effigies* Pisonis traxerant in Gemonias ac divellebant, ni iussu principis protectae repositaeque forent. III, 14, 2 repositis Vitellii *imaginibus*. IV, 37, 8 Vitellii *imagines in castris* et per proximas Bellarum civitates repositae (sunt).

β) i. q. *wieder in den vorigen stand setzen, wiederherstellen* III, 34, 13 reposita (sunt) *fora* *templaque* magnificentia municipum. 16, 13, 17 cladem Lugdunensem quadragiens sestertio solatus est princeps, ut *amissa* urbi reponeret. 1, 63, 20 ruptos *vetustate pontes* reponeret.

b) *transl.* 14, 61, 8 Poppaeae *honus* repositus est cf. 61, 2 *effigies* Poppaeae prouunt.

C) i. q. *hinlegen transl.* a) D 31, 22 orator . . . adhibebit manum et temperabit orationem, parato omni *instrumento* et ad omnem usum reposito i. q. zur hand haben.

b) G 30, 11 (Chatti) *plus* reponere in duce quam in exercitu i. q. grösseres gewicht legen auf, mehr vertrauen setzen auf. — [M I, 10, 5.]

reporto. *propr.* 14, 12, 18 Lolliae *cineres* reportari . . . permisit. 1, 63, 11 *legiones classe*, ut advexerat, reportat. 4, 23, 13 Caesar . . . quasi nullis iam in Africa hostibus, reportari. *legionem* iusserat. 30, 6 *Serenus* **Amorgum* reportatur (sc. in exilium). — [M II, 21, 6.]

reposco. A) i. q. *zurückfordern* 11, 30, 8 **nedum domum servitia* et ceteros fortunae *paratus* (Silio a Messalina dono datorum) reposescet (Claudius).

B) i. q. als ein recht, als eine schuld verlangen, *einfordern* IV, 32, 13 iure gentium *poenas* reposesco. 1, 35, 12 fuere qui legatam a divo Augusto *pecuniam* reposescerent. 6, 31, 9 missis, qui *gazam* a Vonone relictam . . . reposescerent. 14, 54, 14 possumus seniores amici *quietem* reposescere [Halm; M respondere]. 4, 57, 19 Augustus . . . precibus uxoris evictus . . . sibi Tiberium advocavit. *idque* Augusta exprobrabat, reposescebat (sc. a Tiberio) i. q. verlangte den dank dafür. III, 13, 22 quid dicturos reposescentibus aut *prospera* aut *adversa*? i. q. wenn man von ihnen rechenschaft fordern, den nachweis verlange.

reprehensio. i. q. *tadel* I, 49, 13 (Galba) ubi in bonos incidisset, sine reprehensione patiens, si mali forent, *usque ad culpam* ignarus i. q. ut reprehendi non posset.

reprimio. a) *propr.* 15, 47, 9 quia in utero repressum . . . sit (*caput vituli*). — 15, 43, 15 subsidia reprimendis *ignibus*.

b) *transl. α*) de *hom.* II, 25, 2 terga vertentibus Vitellianis Celsus doli prudens repressit *suos*. 1, 38, 3 coeptavere *seditionem*. *vexillarii* . . . et praesenti duorum militum supplicio paulum repressi sunt. 3, 56, 2 Tiberius fama moderationis parta, quod ingruentis *accusatores* represserat, . . .

β) de *rebus* II, 23, 15 *repressus (est) *vincentium impetus*. 1, 73, 3 ut quibus initiis, quanta Tiberii arte gravissimum *exitium* inreperit, dein repressum sit, postremo arserit cunctaque corripuerit, noscatur. 6, 16, 12 multis plebi scitis obviam itum (est) *fraudibus* (feneratorum), quae totiens repressae miras per artes rursus oriebantur. 15, 44, 13 repressa in praesens exitiabilis *superstitio* rursus erumpebat.

repudio. a) 1, 72, 3 *nomen* patris patriae Tiberius, a populo saepius ingestum (ange-tragen), repudiavit.

b) *spec.* 6, 49, 3 quae (mater) pridem repudiata (sc. a marito) . . . i. q. geschieden.

repudium. 3, 22, 6 post dictum repudium i. q. ehescheidung.

repugno. a) *propr. α*) in *univ.* II, 56, 7 milites . . . refertos agros, dites dominos in praedam aut, si repugnatum foret, ad exitium destinabant.

β) in *re milit.* III, 61, 7 missus. Varus cum expedita manu paucos repugnantium interfecit.

b) *transl.* D 25, 9 ne illi quidem *parti* sermonis eius repugno. I, 33, 12 repugnantem huic *sententiae* Vinium. . . invasit.

repulsa. 1, 15, 7 moderante Tiberio ne plures quam quattuor candidatos (praeturae) commendaret, sine repulsa et ambitu designandos. 2, 36, 9 vix per singulos annos offensiones vitari, quamvis repulsam propinqua spes soletur.

reputatio. II, 38, 17 me veterum novorumque *morum* reputatio longius tulit.

reputo. a) *propr.* i. q. *berechnen* II, 50, 12 *tempora* reputantibus initium finemque miraculi cum Othonis exitu competisse.

b) *transl.* i. q. *erwägen* α) *absol.* IV, 17, 16 fuisse inter Verginii auxilia Belgas, vereque reputantibus Gallias suismet viribus concidisse.

β) c. *acc.* II, 16, 14 laborem insolitum perosi *infirmitatem* suam reputabant: insulam esse quam incolerent, et. . . 74, 12 Vespasianus modo in spem erectus, aliquando *adversa* reputabat. IV, 21, 2 Civilis. . . consilii ambiguis et *vim R.* reputans, . . . 2, 67, 2 Flaccus. . . quamvis ambiguum et *scelera* sua reputantem perpulit ut. . . 3, 12, 12 *illud* c. s. 13, 20, 18 reputaret [Lips.; M. Walther, Rup., Roth refutare] *tenebras* et vigilatam convivio *noctem* omniaque temeritati. . . propiora (esse). 15, 54, 16 *secum* servilis *animus* *praemia* perfidiae reputavit.

γ) *seq. acc. c. inf.* I, 70, 20 sed metu, ne. . . simul reputans plus gloriae retenta Italia (fore) et. . . Noricos in cetera victoriae praemia cesuros, . . . 83, 5 Otho. . . simul reputans non posse principatum. . . prisca gravitate retineri, . . . III, 8, 6 quod. . . magni momenti locum obtinuit reputantibus illic Caecinam genitum et patriam hostium duci ereptam (esse). 2, 40, 7 modo nihil sperendum, modo non omnia metuenda (esse) ambiguis pudoris ac metus reputabat. 41, 13 sed suberat occulta formido, reputantibus haud prosperum in Druso. . . favorem vulgi (fuisse), . . . Marcellum flagrantibus plebis studiis intra iuventam ereptum (esse), breves et infaustos populi R. amores (esse). 6, 30, 21 reputante Tiberio publicum sibi odium, extremam aetatem (esse) magisque fama quam vi stare res suas. 11, 28, 8 subibat. . . metus reputantes hebetem Claudium et uxori devinctum multasque mortes iussu Messalinae patratas (esse). 13, 20, 18 cf. β. 14, 6, 1 (Agrippina) illic reputans ideo se fallacibus litteris accitam et honore praecipuo habitam (esse), *quodque* . . . non saxis impulsis navis. . . concidisset, *observans* etiam Acerroniae necem, . . . — c. *abl.* 12, 51, 14 Zenobiam. . . vitae manifestam advertere pastores, et *dignitate* formae haud degenerem (esse) reputantes obligant vulnus i. q. schliessen, urteilen.

δ) *seq. quod*, den umstand dass 14, 6, 1 cf. γ.

ε) *seq. interrog. indir.* 3, 12, 12 simul illud reputate, turbide. . . tractaverit exercitus Piso, quaesita sint per ambitionem studia militum. . . an falsa haec in maius vulgaverint accusatores.

requies. Omnibus locis forma 'requiem'. — 2, 33, 16 quae ad r. *animi* aut salubritatem corporum parentur. 4, 25, 15 non nisi duce interfecto r. *belli* fore. III, 7, 4 ibi pauci dies ad r.

sumpti (sunt a legionibus). 60, 1 duces partium ut Carsulas venire, paucos ad r. dies sumunt. II, 30, 4 (militis) *nolle* r. 3, 45, 5 fremente. . . milite, ne *suetam* r., ne spatia noctium *opperiretur* (Silus). 1, 35, 11 finem tam exercitae militiae neque *inopem* r. *orabant* (veterani) i. q. ein leben in ruhe ohne entbehrung. 12, 31, 7 ne rursus conglobarentur infensaque et infida *pax* non duci, non militi r. *permitteret*.

requiesco. a) *propr.* II, 49, 1 dimotis omnibus paulum requievit.

b) *transl.* 1, 25, 11 ubi primum a luctu requiesset *animus*, acturum apud patres. 6, 38, 1 quae duabus aestatibus gesta coniunxi, quo requiesceret *animus* a domesticis malis.

requiro. I) i. q. *aufsuchen* A) *propr.* II, 45, 15 requisitum. . . legati *corpus*. . . crematur. 14, 6, 11 *testamentum* Acerroniae requiri bonaque ob signari iubet (Agrippina).

B) *transl.* a) i. q. *zu erlangen suchen* 12, 36, 15 at non Caratacus aut *vultu demisso* aut *verbis misericordiam* requirens. . . in hunc modum locutus est.

b) i. q. *vermissen* α) *qd* IV, 6, 10 omisit Priscus (certamen), variis, ut sunt hominum ingenia, sermonibus moderationem laudantium aut *constantiam* requirementium. 3, 5, 1 fuere qui publici funeris *pompam* requirerent. 13, 3, 17 nec in Claudio, quotiens meditata dissereret, *elegantiam* requireres.

β) *qm* 16, 28, 8 requirere se in senatu *consularem*, in votis *sacerdotem*, in iure iurando *civem* (Thraseam).

c) i. q. *erfordern*, *für nöthig erachten* D 31, 37 incidunt causae. . . paene omnes, *in quibus iuris notitia *desideratur*, pleraeque autem, in quibus haec quoque *scientia* requiritur.

II) i. q. *nach etwas fragen, sich erkundigen* α) *aa* *qd* D 28, 1 non reconditas. . . *causas* requiris. 1, 27, 9 Otho, causam digressus requirementibus, cum emi sibi praedia. . . prius exploranda finxisset, . . . in Velabrum. . . pergit. 6, 26, 4 Nerva. . . moriendi consilium cepit. quod ut Tiberio cognitum, adsidere, causas requirere, . . . 16, 24, 3 Thrasea ocurso prohibitus. . . codicillos ad Neronem adposuit, requirens *obiecta* et expurgaturum adseverans. 17, 13 quo (Lucano) interfecto dum *rem familiarem* eius acriter requirit, accusatorem concivit Fabium i. q. strenge nachforschung anstellen über.

ββ) *seq. interrog. indir.* D 1, 1 saepe *ex* me requiris. . . cur. . . nostra. . . aetas. . . vix nomen ipsum oratoris retineat.

β) *qm* D 7, 19 peregrini iam in municipiis. . . suis *auditos*, cum primum urbem attigerunt, requirunt ac velut adgnosceret concupiscunt. 10, 7 quotus quisque, cum ex Hispania vel Asia. . . in urbem venit, *Bassum* requirit? atque adeo si quis requirit, ut semel vidit, transit. I, 23, 6 (Otho militum) alios adgnosceret, *quosdam* requirere et pecunia. . . iuvare.

res. A) a) i. q. *sache, angelegenheit* α) cum *oppos.* et *simil.* D 26, 19 contempto ordine rerum, omissa modestia. . . *verborum* i. q. *stoff*. 30, 30 is est orator, qui de omni quaestione pulchre. . . dicere pro dignitate rerum, ad utilitatem *temporum*. . . possit. 3, 34, 2 neque rela-

tum de *negotio* neque Caecinam dignum tantae rei censorem. 53,1 ceteris forsitan in rebus, p. c., magis expediat me. dicere quid e re p. censeam: in hac *relatione*.

β) D 37, 23 crescit cum *amplitudine* rerum vis ingenii cf. 37, 22 ingentem eloquentiae materiam subministrabant. 13, 9, 11 *arbitrium* rei obsidibus legatisque. . . permissum (est). 15, 46, 5 *clades* rei navalis accipitur. D 30, 30 pro *dignitate* rerum cf. α. II, 5, 7 cf. infra. D 30, 27 *facultas* cf. vis infra. 13, 11, 4 ut iuvenilis animus levium quoque rerum *gloria* sublatus maiores continuaret. 4, 14, 4 decreto Amphityonum nitebantur, quis praecipuum fuit rerum omnium *iudicium*. D 23, 23 ea electio inventionis, is *ordo* rerum. . . est. . . ut. . . i. q. stoff. 26, 19 cf. α. 12, 40, 9 praecipuus rei *militaris scientia* Venutius. 16, 1, 3 nocturnae quietis imaginem ad *spem* haud dubiae rei traxit [Doederl.; M dubie retraxit]. D 30, 27 neque oratoris *vis* et *facultas*, sicut ceterarum rerum, angustis. . . terminis cluditur i. q. auf den übrigen gebieten: Peter; cf. John, Schwäb. Hall 1892 p. 11. — 3, 34, 2 tantae rei *ensor* cf. α. 11, 31, 2 rei *frumentariae praefectus*. — III, 69, 10 sed quod in *eius modi* rebus accidit, . . — 2, 38, 10 cum *aliis* de rebus convenerint patres. 28, 14 vocantur patres, addito consultandum super re magna et *atroci*. D 30, 27. 3, 53, 1 *ceterae* res cf. supra et α. II, 5, 7 (Mucianus) dispositu provisumque *civilium* rerum peritus. 4, 74, 5 quamquam *diversis* super rebus consulerentur, aram. . . censere (patres). 16, 1, 3 res *dubia* cf. supra. 11, 31, 2. 14, 51, 13 res *frumentaria* cf. p. 487^b. G 10, 8 si prohibuerunt (sarculi), nulla de *eadem* re in eundem diem consultatio (est). 3, 63, 4 perspecto iure. . . rem *integram* rursus ad senatum referrent (consules). 13, 11, 4 *levium* r. gloria cf. supra. 2, 28, 14 r. *magna* cf. supra. G 11, 1 de minoribus rebus principes consultant, de maioribus omnes, ita tamen, ut ea quoque, quorum. . . res *militar* iscf. p. 837. 15, 46, 5 res *navalis* cf. supra. 4, 14, 4 r. *omnium* iudicium cf. supra. 40, 20 te. . . omnibus de rebus consulunt. II, 10, 3 in civitate discordi. . . *parvae* quoque res magnis motibus agebantur. 91, 12 ventitabat in senatum, etiam cum parvis de rebus patres consulerentur. G 11, 1 cf. supra. I, 13, 4 hi discordes et rebus *minoribus* sibi quisque tendentes, circa scilium eligendi successoris in duas factiones scindebantur. 6, 5, 6 cum quibus ob rem *pecuniariam* disceptabat. G 24, 10 ea est in re *prava* pervicacia. II, 91, 17. 1, 72, 10. 3, 74, 21. 12, 5, 11. 16, 28, 2 res *publica* cf. p. 1233^a. 12, 5, 11 ipse curiam ingreditur, *summamque* rem publicam agi obtestans. i. q. es handle sich um die wichtigste staatsangelegenheit. 16, 28, 2 summam rem p. agi clamitabat. II, 80, 1 dum quaeritur tempus locus quodque in re *tali* difficillimum est, prima vox. . . IV, 40, 23 consulendum tali super re principem respondit. II, 63, 11 cunctantem super *tanta* re Sabinum Triaria. . . terruit. IV, 9, 7 tribunus plebis intercessit, ne quid super *tanta* re principe absente statueretur. 3, 34, 2 tantae rei censor cf. α. I, 90, 11 ut in consiliis militiae Paulino et Celso, ita in rebus *urbanis*

Trachali ingenio Othonem uti credebatur. — 12, 5, 11. 16, 28, 2 summa res publica *agitur* cf. supra. 11, 22, 17 creati (sunt quaestores) primum Potitus et Mamercus. . . ut rem *militarem comitarentur*. dein gliscentibus negotiis duo additi sunt, qui Romae curarent. 2, 54, 15 (sacerdos) edit responsa. . . super rebus, quas quis mente *concepit*. I, 84, 8 parendo potius, commilitones, quam imperia ducum seiscitando res *militares continentur*. 13, 11, 4 (res) maiores *continuetur* cf. supra. 3, 74, 21 bene *gesta* re publica cf. supra. 1, 11, 9 Tiberio etiam in rebus, quas non *occuleret*, . . suspensa semper. . . verba (esse). 3, 63, 4 rem *integram* rursus ad senatum *referrent* (consules). 14, 17, 10 rursus re ad patres relata (a consulibus). 51, 13 rem *frumentariam* sine quaestu *tractabat*.

γ) *loco pronominis vel adiectivi neutr.* D 22, 4 nec ulla re magis oratores. . . praecurrit quam iudicio. A 3, 2 Nerva Caesar res olim dissociabiles (miscuit), principatum ac libertatem. G 46, 21 rem difficillimam adsecuti sunt, ut illis ne voto quidem opus esset. D 33, 19 nec quisquam percipere tot tam reconditas, tam varias res potest, nisi. . . 30, 26 ex multa eruditione et plurimis artibus et omnium rerum *scientia* exundat. . . eloquentia i. q. universales wissen. I, 84, 2 in discursu ac tenebris et rerum omnium confusione pateferi occasio etiam adversus me potest. 85, 15 coacto in curiam senatu arduus rerum omnium modus (erat), ne contumax silentium, ne suspecta libertas. IV, 84, 24 deum. . . Iovem ut rerum omnium potentem. . . coniectant. I, 16, 24 cf. p. 141^b b. α. 15, 51, 3 neque illi ante ulla rerum honestarum cura fuerat. 6, 7, 18 quaquam de re locuti incusabantur. 15, 56, 2 interrogantur, quisnam is sermo, qua de re fuisset. D 37, 32. 2, 4. 1, 6, 3. 6, 12, 3. 15, 22, 2. 5, 6, 1. 6, 15, 9. 11, 23, 5. I, 12, 6. II, 45, 9. III, 48, 1. IV, 71, 8. 3, 25, 7. 1, 5, 11. 3, 9, 4. 27, 13. 54, 29. 4, 16, 6. 43, 9. 11, 25, 15. 12, 40, 4. 13, 29, 1. 15, 33, 10 ea res cf. p. 704^b. II, 26, 3 quae res. A 12, 17 utraque res cf. δ.

δ) *resumit enuntiatum vel notionem praecedentem* cf. sub γ D 2, 4 usque ad A 12, 17 et I, 46, 22 Otho. . . fiseum suum vacationes annuas exsoluturum (militibus) promisit, rem haud dubie *utilem* et a bonis postea principibus perpetuitate disciplinae *firmatam*. II, 26, 3 Caecina non simul cohortes, sed singulas acciverat, quae res in proelio trepidationem auxit. A 12, 17 (fruges) tarde mitescunt, cito proveniunt; eademque utriusque rei causa (est), multus umor terrarum caelique. 3, 27, 13 Sulla dictator. . . otium eius rei haud in longum paravit. 54, 29. 4, 16, 6. 43, 9. 11, 25, 15 cf. p. 704^b. 14, 53, 15 iuventae tuae rudimentis adfuisse videor, grandis huius rei pretium. 15, 71, 7 Milichus. . . *conservatoris* sibi nomen, Graeco eius rei vocabulo, adsumpsit.

b) i. q. *geschäft, unternehmung, that, waffen-, kriegsthat, krieg* α) D 21, 21 concedamus C. Caesari, ut propter magnitudinem *cogitationum* et occupationes rerum minus in eloquentia effecerit, quam. . . III, 50, 10 Silvanum socordem bello et dies rerum *verbis* terentem specie obsequii regebat. 15, 8, 10 composuit ad Caesarem

litteras quasi confecto bello, verbis magnificis, rerum vacuas. 4,13,1 opp. *negotia* cf. β . III, 8,19 ex distantibus terrarum spatiis *consilia* post res adferebantur. 15,5,1 cf. β p. 1389^a.

β) 13,36,5 incantos barbaros et bene gerendae rei *casum* offerri scripserat. I,83,16 saepe honestas rerum causas, ni iudicium adhibeas, perniciosi exitus consequuntur. II,76,3 omnes, qui magnarum rerum *consilia* suscipiunt, aestimare debent, an. . . 4,13,1 Tiberius nihil intermissa rerum *cura*, negotia pro solaciis accipiens, . . . i. q. regierungsgeschäfte. 13,14,3 demovet Pallantem cura rerum, quis a Claudio impositus velut arbitrium regni agebat. 49,17 magnarum rerum curam non dissimulatos, qui animum etiam levissimis adverterent. A 39,1 hunc rerum *cursum*. . . pectore anxius excepit (Domitianus). IV,34,7 quem (hostem) si statim impellere cursumque rerum sequi maturasset, solvere obsidium. . . potuit. III,50,10 *dies* rerum cf. α . V,15,12 eius proelii eventus utrumque ducem. . . ad maturandum summae rei *discrimen* erexit i. q. entscheidungskampf. 2,12,7 propinquo summae r. discrimine explorandos militum animos ratus. . . III,52,10 ut ex *eventu* rerum adversa abnueret vel prospera adgnosceret. 1,4,9. 6,48,10. 13,6,12 rerum *experientia* cf. p. 427^a. A 46,18 quidquid ex Agricola amavimus, quidquid mirati sumus, manet mansurumque est in animis hominum, in aeternitate temporum, in [Halm add.] *fama* rerum. IV,39,11 quos (Antonium Varumque) recentes clarosque rerum fama ac militum studiis etiam populus fovebat. 15,59,5 magnam motae rei famam fore. A 10,4 ita quae priores nondum compertit eloquentia percoluere, rerum *fide* tradentur i. q. mit geschichtlicher treue. II, 4, 10 Titus. . . suspensis provinciarum et exercituum mentibus ingens rerum *fiducia* accessit i. q. gewähr für die unternehmungen. 14,56,1 et tibi (Senecae) valida aetas rebusque et *fructui* rerum sufficiens i. q. geschäfte. 2,83,8 arcus additi (sunt). . . cum *inscriptione* rerum gestarum (a Germanico) ac mortem ob rem p. obisse. III,77,17 ipse *lauream* gestae prospere rei ad fratrem misit. 3, 69,9 multos in provinciis contra, quam spes. . . de illis fuerit, egisse: excitari quosdam ad meliora *magnitudine* rerum, hebescere alios. V,14,3 apud Vetera castra consedit, . . ut *memoria* prosperarum illic rerum augescerent barbarorum animi. 15,28,7 cum barbaris delectus esset (locus) ob memoriam laetioris sibi rei. IV,63,6 filium. . . primo rerum *motu*. . . deprehensum honorata custodia habuerant. 85,2 prosperos rerum in Treveris gestarum *nuntios* accepere. D 21,21 *occupationes* rerum cf. α . I,62,17 ea quies interitae alitis fuit, ut haud dubium magnae et prosperae rei *omen* acciperetur. II,27,8 neque enim rerum a Caecina gestarum *ordinem* interrumpi oportuerat. A 13,14 Claudius auctor *iterati* operis (erat), travectis legionibus. . . et adsumpto in *partem* rerum Vespasiano. IV, 71,14 Valentinum monere, ne summae rei *periculum* faceret i. q. eine entscheidungsschlacht wagen. A 18,29 nec Agricola *prospertate* rerum in vanitatem usus. . . cf. 18,31

gesta. I,83,18 num. . . omnia consilia cunctis praesentibus tractari *ratio* rerum aut occasionum velocitas patitur? 1,31,7 (exercitus superior erat) sub Silio legato, inferiore Caecina curabat; *regimen* summae rei penes Germanicum (erat) i. q. oberkommando. II,15,2 securum hostem ac *successu* rerum socordius agentem invadunt. IV,28,12 contusus Ubiis gravior et *successu* rerum ferocior Civilis. . . A 5,12 *summa* rerum et reciperatae provinciae gloria in ducem cessit i. q. die gesamtheit der unternehmungen, das ganze verdienst. IV, 25,25 (militibus) ducem Voculam poscentibus, Flaccus summam rerum ei permisit i. q. oberbefehl. II,33,13 dubiis proeliorum exemptus *summae* rerum et imperii se ipsum reservaret (Otho). Recte Gantrelle cf. p. 574^a. A 19,6 *nihil* per libertos publicae rei agere Agricola i. q. nichts amtliches. G 13,1 nihil neque publicae neque privatae rei nisi armati agunt (Germani). 4,40,5. 41,14 *praecipua* rerum cf. p. 1158^b 2. β . III,46,6 *prima* rerum quieti speculabantur: ubi flagrare Italiam bello. . . accipere. . . Danuvii ripa potiebantur. — 13,43,17 puniendos rerum atrocium *ministros*, ubi. . . scelerata. . . aliis delegent. 2,46,4 Arminium. . . rerum *nescium* alienam gloriam in se trahere. — II, 1,11 angebat famam ipsius Titi ingenium. . . prosperae *Vespasiani* res, praesaga responsa. 3,72,15 res *Blaesi* dignae decore tali fuere. 15,1,2 Vologeses cognitis *Corbulonis* rebus. . . 14,37,14 cognitis *quartadecumanorum*. . . prosperis rebus. 4,34,11 Brutum et Cassium laudavisse dicor, *quorum* res *gestas* cum plurimi composuerint, nemo sine honore memoravit. 12,38,5 censetur Ostorio triumphi insignia, prosperis ad id rebus *eius*, mox ambiguis. — 15,8,10 litteras. . . rerum *vacuas* cf. α . — D 7,13 quinam *inlustriores* sunt in urbe non solum apud negotiosos et *rebus intentos*, sed etiam apud *vacuos* et adulescentes, quibus. . . ? i. q. geschäftsleute und praktisch thätige Männer: John. 14, 56,1 aetas. . . *rebus. sufficiens*. III, 50,6 legio. . . initio cunctata, sed prosperis rebus anxia quod *defuisset*. — A 32,4 quem (exercitum) contractum ex diversissimis gentibus ut secundae res tenent, ita *adversae* dissolvent. I,2,5 prosperae in Oriente, adversae in Occidente res. III,18,6 (milites) haud perinde rebus prosperis ducem desideraverant atque in adversis deesse intellegebant. 12,38,5 prosperae res, *ambiguae* cf. supra. 13,43,17 res *atroces* cf. supra. 1,21,12 res *capitales* cf. infra. 3,72,15 res. *dignae* decore cf. supra. I,62,17 *magnae*. . . rei omen cf. supra. II, 76,3 magnarum rerum *consilia* cf. supra. 13,49,17 cura cf. supra. 6,12 Burrum et Senecam *multarum* rerum experientia cognitos. G 13,1 *privata* res. A 14,12. I,2,5. II,1,11. 57,7. III,6,4. 50,6. V, 14,3. IV,61,12. 12,38,5 *prosperae* res, ambiguae. A 19,6. G 13,1 *publica* res. 1,72,10 si quis. . . male gesta re publica maiestatem populi R. minisset. A 32,4 *secundae* res cf. supra. II, 7,4 rebus secundis etiam egregios duces inolescere. V,11,3 sub ipsos muros struxere aciem, rebus secundis longius ausuri et, si pellerentur, parato perfugio.

11, 10, 9 ibi modus rebus secundis positus (est). 15, 5, 1 Corbulo, quamvis secundis rebus suis, moderandum fortunae ratus . . . 14, 5, 14 visum dehinc remigibus unum in latius inclinare atque ita navem submergere: sed neque ipsis promptus in rem *subitam* consensus (erat), et alii . . . A 20, 9 *quibus* rebus (sc. ab Agricola gestis) multae civitates . . . datis obsidibus iram posuere. IV, 48, 8 ablatam proconsuli legionem misso in *eam* rem legato tradidit i. q. zweck. 4, 44, 10 exercitu Albim transcendit longius penetrata Germania quam quisquam priorum, *casque* ob res insignia triumphii adeptus est. 23, 3 priores duces, ubi impetrando triumphalium insigni sufficere res *suas* crediderant, hostem omittebant. — D 10, 19 tecum mihi, Materne, *res est*, quod . . . 4, 23, 3 *sufficiunt* cf. supra. II, 1, 11 (*augebant*) famam . . . prosperae Vespasiani res. III, 6, 4 quam gloriam ei . . . prosperae in Armenia res *addiderant*. A 32, 4 *tenent, dissolvent* exercitum cf. supra. — A 36, 5 Agricola Batavorum cohortes . . . cohortatus est, ut rem ad mucrones ac manus *adducerent*. IV, 78, 14 Cerialis ut incuria prope rem *adflixit*, ita constantia *restituit*; secutusque fortunam castra hostium . . . capit exciditque. G 11, 5 coeunt . . . certis diebus, cum aut inchoatur luna aut impletur; nam *agendis* rebus hoc auspiciatissimum initium credunt. de 'rem (res) *gerere*' cf. β p. 498^a. A 14, 12 Suetonius prosperas res *habuit*. 15, 59, 5 rem *movere*. IV, 61, 12 prosperas Germanis res et excidium legionum *praedixerat* (Velaeda). 78, 14 rem *restituit* cf. supra. — 1, 21, 12 desertores ac rerum capitalium *dammatos*. — 13, 14, 3 (rebus) a Claudio impositus cf. supra. 15, 25, 8 Corbulo militum atque hostium . . . gnarus gerendae rei praeficitur. — II, 27, 8 rerum a Caecina gestarum (ordo). 4, 23, 12 Caesar post res a Blaeso gestas . . . reportari . . . legionem iussit. 13, 9, 18 ob res a Quadrato et Corbulone prospere gestas laurum fascibus imperatoriis addi. 15, 26, 11 orditur magnifice de auspiciis imperatoris rebusque a se gestis, adversa in inscitiam Paeti declinans. — 2, 35, 11 res *dilatatae* (sunt). 35, 1 res eo anno *prolatas* hand referrem, ni . . . cf. Nipp.

c) i. q. *ereignis, begebenheit, vorfall* α) D 30, 3 nec in notitia vel rerum vel *hominum* vel *temporum* satis operae insumitur. Simul ad b pertinet.

β) I, 4, 4 ut non modo *casus* eventusque rerum, qui plerumque fortuiti sunt, sed ratio etiam *causaeque* noscantur. II, 16, 21 neque eos (interfectores) . . . punit Vitellius, in multa *conluvie* rerum maioribus flagitiis permixtos. I, 4, 4 *eventus* rerum cf. supra. 14, 8, 14 aliam fore *laetae* rei *faciem*. 2, 34, 18 isque *finis* rei (fuit), ex qua neque Piso inglorius et Caesar maiore fama fuit. 5, 10, 20 neque nos originem finemve eius rei ultra comperimus. 14, 17, 8 cuius rei iudicium princeps senatui, senatus consilibus permisit. IV, 49, 19 centurio . . . laeta Pisoni *omina* tamquam principi continuare, obvios et subitae rei *miraculo* attonitos, ut eadem adstreperent, hortari. 4, 32, 12 illa primo aspectu *levia*, ex quis magnarum saepe rerum *motus* oriuntur. D 30, 3 *notitia* . . . rerum cf. α. II, 38,

18 me . . . morum reputatio longius tulit: nunc ad rerum *ordinem* *redeo*. 5, 10, 20 *origo* eius rei cf. supra. 4, 33, 16 obvia rerum *similitudine* et satietate i. q. erscheinungen. — 3, 10, 4 neque se accusatores (esse), sed rerum *indices* et *testes* mandata Germanici perlaturos esse. — 6, 22, 7 alii fatum . . . congruere rebus putant. — 13, 31, 5 ex dignitate populi R. repertum (est) res *inlustres* annalibus, talia diurnis urbis actis mandare. Etiam ad b pertinet. 15, 15, 5 addidit rumor sub iugum missas legiones et alia ex rebus *infaustis*. 14, 8, 14 *laeta* res cf. supra. 4, 32, 12 *magnae* res cf. supra. III, 13, 7 incipientibus (irare) qui conscii aderant, ceteros re *nova* attonitos in verba Vespasiani adigit. 3, 31, 8 ac forte *parva* res magnum ad certamen progressa praebuit iuveni materiem apiscendi favoris. II, 96, 4 neque Aponius cuncta, ut trepidans re *subita*, perscripserat. IV, 49, 19 miraculo subitae rei cf. supra. 11, 20, 2 Corbuloni eae litterae redduntur. ille re subita . . . nihil aliud prolocutus quam i. q. in der über-raschung. 5, 10, 20 *ea* res cf. supra. 2, 34, 18 finis rei, ex *qua* . . . cf. supra. — 3, 31, 8 parva res . . . ad certamen *progressa praebuit* . . . cf. supra. — 13, 31, 5 res *inlustres* annalibus . . . *mandare* cf. supra. III, 25, 10 filius patrem interfecit. rem nominaque . . . *tradam*.

d) i. q. *geschichte* 3, 3, 4 Antoniam non apud *auctores* rerum, non diurna actorum scriptura reperio ullo . . . officio functam (esse). — I, 1, 3 res *populi R.* memorabantur. 4, 32, 4 nemo annales nostros cum scriptura eorum contenderit, qui *veteres* populi R. res *conposuere*. 1, 1, 12 *Tiberii Gaique* . . . res florentibus ipsis ob metum *falsae*, postquam occiderant, recentibus odiis compositae sunt. 11, 11, 4 rationes . . . satis narratas libris, quibus res *imperatoris Domitiani* composui. 3, 30, 6 C. Sallustius, rerum *Romanarum* florentissimus *auctor*. 14, 19, 4 Servilius . . . *tradendis* rebus Romanis celebris.

e) i. q. *lage, sachlage*; plur. *umstände*, (staatliche) *verhältnisse, macht* 1) *sing.* D 31, 30. G 35, 12. 44, 10. I, 79, 20. II, 5, 2 prout (si, ut, ubi) res *poscit* (poscat, posceret) cf. p. 1137^b. III, 51, 13 haec aliaque . . . quotiens res locusque exempla recti aut solacia mali poscet . . . memorabimus. IV, 5, 1 res poscere videtur . . . ut vitam studique eius . . . paucis repetam i. q. *zusammenhang*. I, 35, 5 ignavissimus quisque et, ut res (erfolg) docuit, in periculo non ausurus nimii verbis, linguae feroces. III, 69, 15 Sabinus re *trepida* . . . arcem Capitolii insedit. 4, 73, 16 ille *dubia suorum* re in anceps tractus . . . vim legionum inplorabat. V, 18, 5 *turbata* ibi res (est) et pellebatur . . . acies i. q. da gab es verwirrung. II, 40, 10 Otho increpita ducum segnitia rem in *discrimen* mitti iubebat. 12, 14, 9 Meherdates . . . rem in *casum dare* proelioque experiri statuit. 1, 24, 4 Tiberium perpulere, ut Drusum . . . mitteret, nullis satis certis mandatis, *ex* re consulturum.

2) *plur.* α) *c. oppos. et simil.* I, 15, 20 *fortunam* adhuc tantum *adversam* tulisti: *secundae* res acrioribus stimulis animos explorant, quia *miseriae* tolerantur, *felicitate* corrumpimur. II, 97, 7 legati, . . . *prosperis* Vitellii rebus certaturi ad obsequium, *adversam* eius fortunam ex aequo

detrectabant. 23, 25 (Otho) trepidabat, rebus prosperis incertus et *inter adversa* melior. 59, 19 nimius honos *inter secunda* rebus adversis in solacium cessit. D 5, 25 cuius (eloquentiae) vis. . . rebus prospere fluentibus aliorum perfugio. . . intellegitur: sin *proprium periculum* increpuit. . . I, 88, 17 multi adflicta fide (kredit) *in pace* *anxii, *turbatis* rebus alacres et per *incerta* tutissimi (erant). 3, 52, 2 inturbidus externis rebus annus, *domi* suspecta severitate adversum luxum.

β) I, 84, 25 *aeternitas* rerum et pax gentium. . . incolumitate senatus firmatur i. q. macht, herrschaft. D 8, 13 quo notabilior paupertas et *angustiae* rerum [Lips.; codd. angustia ereptum] nascentes eos circumsteterunt, eo. . . 4, 72, 3 tributum iis (Frisiis) Drusus iusserat modicum pro angustia rerum i. q. mittel. IV, 21, 9 proinde perfuga Batavus *arbitrium* rerum Romanarum ageret. 15, 47, 8 parari rerum humanarum aliud *caput* i. q. welt. I, 3, 7 praeter multiplices rerum humanarum *casus* caelo terraque prodigia i. q. erdenleben, menschenwelt: Her. 7, 7 Capitonem. . . *cogitatione* rerum novarum abstinuisse. 3, 34, 21 male eripi maritis *consortia* rerum secundarum adversarumque. II, 8, 16 multi. . . erecti (sunt) rerum novarum *cupidine* et odio praesentium. III, 4, 8 Flavianum. . . rerum novarum cupido legati nomen resumere. . . impulerat. 15, 18, 4 dissimulandis rerum externarum *curis* Nero frumentum. . . in Tiberim iecit. 14, 62, 4 cui (ancillae) rerum quoque novarum *crimen* adfingeretur. 64, 15 quae rerum secundarum olim, tum publicae cladis *insignia* fuere. 6, 8, 18 tibi (Tiberio) summum rerum *iudicium* di dedere. III, 45, 7 inde opes et rerum secundarum *luxus* (erat) 12, 37, 1 si. . . tanta rerum prosperarum *moderatio* (mihi) fuisset. . . 3, 44, 7 increpabat Tiberium, quod in tanto rerum *motu* libellis accusatorum insumeret operam. 12, 19, 1 Eunones claritudine viri, *mutatione* rerum et prece haud degeneri permotus. . . 64, 1 *mutationem* rerum in deterius portendi i. q. veränderung im staate. I, 78, 6 inter quae *necessitate* praesentium rerum et instantibus curis excusata. . . II, 77, 8 inter nos non idem prosperarum adversarumque r. *ordo* (verhältnis) erit. IV, 54, 11 *possessio* cf. B. a. II, 70, 17 erant quos varia *sors rerum lacrimaeque et misericordia subiret. I, 11, 13 hic fuit rerum R. *status*, cum. . . IV, 11, 1 tali rerum statu, cum discordia inter patres. . . non leges, non princeps in civitate essent, Mucianus urbem ingressus cuncta simul in se traxit. 1, 2, 12 neque provinciae illum rerum statum abnuebant. 16, 1 hic rerum urbanarum status erat, cum. . . III, 12, 10 vulgus rerum novarum *studio* in Vespasianum inclinabat. 3, 13, 8 odio Germanici et rerum novarum studio Pisonem vulgus militum. . . corrupisse. 5, 3, 8 non arma, non rerum novarum studium. . . nepoti obiectabat. II, 81, 12 consilium de *summa* rerum Beryti habitum est i. q. gesamtlage. III, 50, 15 duces. . . iter sistunt, de summa rerum cunctantes, quod. . . 70, 20 iret obviam legionibus et de summa rerum illic certaret i. q. reichsregierung. I, 21, 12 opportunos magnis conatibus *transitus* rerum (esse) i. q. machtwechsel. 15, 6, 17 cetera

ex rerum *usu* sociarent partirenturve. — 2, 73, 11 si solus *arbiter* rerum, si iure et nomine regio fuisset (Germanicus ut Alexander) i. q. wenn er alles allein hätte entscheiden können. II, 78, 3 mox rerum *dominus* (Vespasianus) i. q. imperator. G 36, 8 Fosi. . . adversarum rerum ex aequo *socii* sunt, cum in secundis minores fuissent. I, 65, 15 se. . . partem exercitus et prosperarum adversarumque rerum socios (esse). — 15, 46, 4 iam Spartacum et vetera mala rumoribus ferente populo, ut est novarum rerum *cupiens* pavidusque. IV, 66, 17 Civilis Baetiasios. . . copiis suis adiunxit, *ingens* rerum [Ruperti virium, Völker rerum fiducia] i. q. gewaltig an macht. III, 68, 1 nec quisquam adeo rerum humanarum *immemor* (erat), quem non commoveret illa facies i. q. das irdische, menschenlos. 4, 38, 5 maioribus meis dignum, rerum vestrarum *providum*. . . credant (me, Tiberium). 1, 64, 14 r. *sciens* cf. infra. — G 40, 7 (Nerthum) intervenire rebus *hominum*, invehi populis arbitrantur. 1, 79, 10 optime rebus *mortalium* consuluisse naturam, quae sua ora fluminibus, suos cursus. . . dederit. 6, 22, 2 mihi. . . in incerto iudicium est, fatone res mortalium et necessitate immutabili an forte volvantur. 12, 42, 15 Vitellius, validissima gratia, aetate extrema (adeo incertae sunt *potentium* res) accusatione corripitur. 16, 22, 16 prosperas *principis* res spernit: etiamne luctibus et doloribus non satiatur? III, 65, 5 Sabinus. . . privatis *utriusque* rebus auctoritate pecuniaeque Vespasianum anteibat i. q. so lange beide noch privatleute waren. 2, 62, 6 Catualda, profugus olim vi Maroboduvi et tunc dubiis rebus *eius* ultionem ausus. 63, 8 sin rebus eius (Maroboduvi) aliud conduceret, abiturum fide qua venisset. II, 97, 7 prosperis *Vitellii* rebus cf. a. 6, 36, 5 tum omissa (est) Armenia versaeque *Artabani* res i. q. sein glück wandte sich. 12, 17, 9 Zorsines, diu pensitato *Mithridatis* rebus extremis an patrio regno consuleret. . . IV, 51, 8 Vespasianus in Italiam resque *urbis* intentus. . . 4, 32, 10 maestae urbis res (erant). IV, 82, 2 super rebus *imperii* consuleret (Vespasianus deum). 2, 5, 1 turbari res *Orientis*. 42, 9 Gaio Caesare misso ad res Orientis (sc. componendas). 11, 10, 17 nece Vardanis turbatae (sunt) *Parthorum* res inter ambiguos, quis in regnum acciperetur. 15, 29, 5 laturum novum Caesari decus, non adversis Parthorum rebus supplicem Arsaciden. 12, 14, 21 brevi. . . imperio perfunctus est, resque Parthorum in filium eius translatae sunt i. q. die regierung. G 28, 1 validiores olim *Gallorum* res fuisse. . . divus Iulius tradit i. q. macht. V, 5, 4 tributa et stipes illuc congerebant, unde auctae sunt *Iudaeorum* res. 4, 56, 7 se primos templum urbis Romae statuisset, M. Porcio consule, magnis quidem iam *populi R.* rebus, nondum tamen ad summum elatis i. q. macht. I, 89, 6 divus Augustus res Caesarum composuit (organisierte). II, 86, 8 labantibus *Vitellii* rebus Vespasianum secutus. III, 2, 27 iam reseratae Italiam, impulsas *Vitellii* res audietis. — III, 2, 20 quamquam rebus *adversis* disiectam (esse) *Vitellii* aciem. IV, 37, 5 res adversae discordiam peperere. 11, 32, 7 Messalina, quamquam res

adversae consilium eximerent, . . . 15,29,5 adversis Parthorum rebus. 1,68,14 cadebant, ut rebus secundis avidi, ita adversis incauti. 3, 34,21 consortia rerum secundarum adversarumque cf. supra. II,59,19 cf. *α*. IV,23,13 (milites) praeferoces initio et rebus secundis nimii. sed tum praedae cupidine *adversa* quoque tolerabant. G 36,8 cf. supra. 1,29,14 ut qui adversas res expertus. . . discam ne secundas quidem minus discriminis habere. 15,20 cf. *α*. 1,64,14 Caecina . . . secundarum *ambiguarumque* rerum sciens. III,69,25 circumsideri ipsos et, ni subveniretur, *artas* res nuntiaret. IV,50,23 unde artae Leptitanis res (erant), lateque vastatis agris intra moenia trepidabant. — 6,30,18 firmarent velut foedus, quo princeps (Tiberius) ceterarum rerum (i. q. *macht*) poteretur, ipse (Gaetulicus legatus) provinciam retineret. I, 21,1 Otho, cui *compositis* rebus nulla spes, omne in *turbido* consilium (erat), . . . 3,55,18 nisi forte rebus *cunctis* inest quidam velut orbis. 2,62,6 *dubiis* rebus cf. supra. I,45,8 Celsum . . . Galbae usque in *extremas* res amicum fidumque. 12,17,9 cf. supra. 43,10 quindecim dierum alimenta urbi, non amplius superfuisse constitit, magnaque deum benignitate et modestia hiemis rebus extremis subventum est. 3,52,2 *externae* res. 6,32,2. 15,18,4 res ext. 50,2 finem adesse imperio (R.) deligendumque, qui *fessis* rebus succurreret. I,3,7 rerum *humanarum* casus. IV,54,11 possessio. 15,47,8 caput. III,68,1 immemor cf. supra. 13,37,23 posse illi regnum stabile et res *incruentas* contingere. III,39,8. 12,40,3. 15,25,2 res *integrae* cf. p. 660^a. 4,32,10 *maestae* urbis res (erant). 56,7 cf. supra. II,38,2 potentiae cupido cum imperii magnitudine adolevit erupitque; nam rebus (*macht*) *modicis* aequalitas facile habebatur. sed ubi subacto orbe. . . V,*4, 16. 3,18,16. 13,19,1 res *mortales* cf. p. 866^a B. de *'novae* res, res *novae*' cf. p. 973^b. A*34,11 novissimae res et extremo metu torpor defixere aciem in his vestigiis i. q. *extremae* res. I,78,6 (necessitas) *praesentium* rerum cf. supra. II,46, 3. III,73,7. IV,34,10 *perditae* res cf. p. 1099^b. III,65,5 *privatis* utriusque rebus cf. supra. V, 1,2 Caesar Titus, perdomandae Iudaeae delectus a patre et privatis utriusque rebus militia clarus, . . . *1,35,14. 12,12,14 *promptae* res cf. p. 1212^a. 37,1. 16,22,16 *prosperae* r. cf. supra. 13,53,1 *quietae* ad id tempus res in Germania fuerant, ingenio ducum, qui. . . IV,63,1 Civilis et Classicus rebus *secundis* sublatis. 12,30,4 Vannius funditur proelio, quamquam rebus adversis laudatus, quod et pugnam manu capessivit et. . . III,45,7 rerum secundarum luxus. 14,64,15 rerum secundarum. insignia. Cetera exempla cf. supra. I,16,18 ne ipse quidem ad *securas* res accessi. 13,15,11 exorsus est (Britannicus) carmen, quo evolutum eum sede patria rebusque *summis* significabatur i. q. kaiserthron. 6,30,22 reputante Tiberio. . . extremam aetatem magisque fama quam vi stare res *suas* i. q. *macht*. 4,11,3 quis enim medicori prudentia, nedum Tiberius *tantis* rebus exercitus, inaudito filio exitium offerret. ? 1,3, 27 domi res *tranquillae* (erant). IV,18,21 mi-

les, quamquam rebus *trepidis*, arma ordinesque retinebat. I,31,2 cohors. . . ut *turbidis* rebus evenit, . . . rapit signa i. q. bei ruhestörungen, in wirren. 83,1 Otho, quamquam turbidis rebus et diversis militum animis, . . . ita deseruit. IV,77,9 Cerialis turbidis rebus intrepidus et fugientes manu retinens, . . . i. q. in der not, gefahr. 12,31,2 in Britannia Ostorium pro praetore turbidae res exceptere. 49,11 legatus cum legione mittitur, rebus turbidis pro tempore ut consuleret. 1,16,1 rerum *urbanarum* status cf. supra. — 11,17,12 per laeta per adversa res *Cheruscas* afflictabat (Italicus rex). I,11,13 rerum *Romanarum* status cf. supra. IV,21,9 arbitrium rerum R. cf. supra. II,6,12 Othonem ac Vitellium scelestis armis res Romanas raptum ire vulgatum est i. q. das römerreich. 6,14,6 desperatis rebus R. 12,7,11 rebus R. includere cf. infra. 16,16,9 ira illa numinum in res Romanas fuit. — A*34,11 novissimae res. . . *deficere* aciem. 12,31,2 turbidae res (quem) *exceptere* cf. supra. 11,32,7 res adversae consilium (*eximunt*). I,15,20 secundae res. . . animos *explorant* cf. *α*. IV,37,5 res adversae discordiam *peperere*. 13,37,23 posse illi. . . res *incruentas* contingere. D5,25 res prospere *fluunt* cf. *α*. I,29,14 ne secundas quidem (res) minus discriminis habere. II,86,8 *labantibus* Vitellii rebus. 6,30,22 vi stant res cuius cf. supra. — 11,17,12 res *Cheruscas* afflictabat cf. supra. 3,12,3 Pisonem. . . adiutorem Germanico datum (esse) a se (Tiberio). . . rebus apud Orientem *administrandis*. 14,61,10 non eo loci res suas (Poppaeae) *agi* [Bezenberger, Halm ait], ut de matrimonio certet. 4,28,15 non enim se caedem principis et res novas uno socio *cogitasse*. I,89,6 res Caesarum *composuit* cf. supra. 6,14,6 Rubrio, tamquam *desperatis* rebus Romanis Parthorum ad misericordiam fugeret, custodes additi (sunt). 4,56,7 populi R. rebus nondum. . . ad summum *elatis* cf. supra. I,29,14 adversas res *expertus* cf. supra. III,54,1 Vitellius *fractis* apud Cremonam rebus nuntios cladis occultans i. q. *macht*. 2,27 *impulsas* Vitellii res audietis cf. supra. IV,38,4 descivisse Africanam res *novas moliente* Pisone. 2,27,2. 6,32,2 (Tiberius) consiliis et astu res externas moliri, arma procul habere. 1,57,5 barbaris, quanto quis audacia promptus, tanto magis fidus rebusque **motis* potior habetur. 14,61,15 ducem tantum defuisse, qui motis rebus facile reperiretur. IV,14,2 Civilis. . . *novare* res hoc modo coepit i. q. aufruhr, rebellion. II,6,12 res Romanas *rapere* cf. supra. 16,22,16 prosperas res principis *spernit* cf. supra. I,29,19 solacium proximi motus habebamus. . . res sine discordia *translatas* i. q. regierungswechsel. 12,14,21 res Parthorum in filium eius. . . *translatas* (sunt). I,88,17 in pace anxii, *turbatis* rebus alacres i. q. in unruhigen zeiten cf. *α*. 2,5,1 turbati res Orientis. 4,50,1 rebusque turbatis (sc. inter obsidium castelli) malum extremum discordia accessit i. q. not, bedrängnis. 11,10,17 turbatae sunt Parthorum res cf. supra. 6,36,5 *versae* (sunt) Artabani res cf. supra. 11,28,2 domus principis inhorruerat, maximeque quos penes potentia et, si res (regierung) verteren-

tur, formido, . . aperte fremere. 6,22,2 fatone res mortalium . . *volantur* cf. supra. — rerum potiri cf. p. 1153^b A. b et B. b. 3,55,3 ea arma, quis Galba rerum adeptus est. — 11,7,3 usui et rebus subsidium praeparari, ne quis inopia advocatorum potentibus obnoxius sit i. q. für die nötigen bedürfnisse des lebens: Draeg. — 12,7,11 versa ex eo civitas et cuncta feminae (Agrippinae) oboediabant, non per lasciviam, ut Messalina, rebus Romanis *inludenti*: adductum et quasi virile servitium (erat). 14,61,21 denique, si id rebus (sc. publicis) *conducatur*, acciret dominam. 15,50,2 fessis rebus (sc. imperii Romani) *succurreret*. 16,14,18 Anteium et Ostorium *imminere* rebus et sua Caesarisque fata scrutari i. q. trachteten nach der welt-herrschaft.

B) *spec. a*) i. q. *ding, gegenstand* D 6,12 homines veteres . . in summa rerum omnium *abundantia* confitentes, id quod optimum sit se non habere. 1,78,3 *centesimam* rerum *venalium* . . deprecante populo. A 33,10 seu fortitudine adversus hostis seu patientia ac labore paene adversus ipsam rerum *naturam* opus fuit. Intelleg. montes, silvae, flumina, paludes, sim. D 30,24 ille (Cicero) dialecticae subtilitatem, ille moralis partis utilitatem, ille rerum *motus causasque* cognoverat. — II,32,18 ipsis (esse) . . Italiam et *caput* rerum urbem senatumque et populum i. e. orbis terrarum. 1,47,2 fixum Tiberio fuit non omittere caput rerum neque se remque p. in casum dare. — IV,61,7 si certandum adversus Gallos de possessione rerum foret, . . cf. 54,11 possessionem rerum humanarum Transalpinis gentibus portendi. . . Druidae canebant. — *transl.* 13,33,9 a quo (Marcello) Lycii res *repetebant*.

b) i. q. *wirklichkeit* 1,81,11 speciosa *verbis*, re inania aut subdola.

c) i. q. *besitz, vermögen, hab und gut* I) 1) *res α*) *singul.* 14,54,8 cum *opes* meas ultra sustinere non possim, praesidium peto. *iube *rem* per procuratores tuos *administrari*, in tuam *fortunam* recipi. 4,63,7 ne quis gladiatorum munus ederet, cui minor quadringentorum milium res (esset).

β) *plur.* III,30,8 ignes Antonius inferri . . aedificiis iubet, si *damno* rerum suarum Cremonenses ad mutandam fidem traherentur. — II,56,11 iam pridem attritis *Italiae* rebus tanta peditum equitumque vis damnae . . aegre tolerabantur i. q. wohlstand. III,72,12 Tarquinius Priscus . . iecerat fundamenta (Capitolii) spe magis futurae magnitudinis, quam quo modicae adhuc *populi R.* res sufficerent. 16,10,5 interservis *patroni* rebus. — II,7,10 multo dulcedo praedarum stimulabat (ad bellum), alios *ambiguae* domi res. III,72,12 *modicae* cf. supra. 2,37,15 satis habebam, si *tenues* res meae nec mihi pudori nec cuiquam oneri forent. — 2,37,15 cui pudori sunt. III,72,12 sufficiunt. II,7,10 stimulant cf. supra. — II,56,11 *attritis* Italiae rebus. 16,10,5 *intervertere* cf. supra. 12,23,3 senatoribus (Galliae Narbonensis) non exquisita principis sententia . . res suas *invisere* liceret i. q. güter, besitzungen. 4,6,13 res suas Caesar spectatissimo cuique . .

mandabat i. q. das kronvermögen, die güter und einkünfte des fiskus: Nipp.

2) *res familiaris* cf. p. 449.

II) *res nummaria* 6,17,1 huic inopia rei n. (erat).

III) *res frumentaria* 6,13,6. 15,8,2. 16,1,36, 17 cf. p. 487.

d) i. q. *vorthail, nutzen* III,8,4 *coloniam* . . auferre Vitellio *in rem* famamque videbatur i. q. zweckdienlich. 4,33,9 haec conquiri tradique in rem fuerit.

e) i. q. *rechts-, prozesssache* D 39,14 unus inter haec dicenti aut alter ad assistit, et res velut in solitudine *agitur*. 4,31,11 convictus pecuniam ob rem *iudicandam* cepisse. 12,60,2 audita (est) vox principis, parem vim rerum habendam a procuratoribus suis iudicatarum ac si ipse statuisset. 2,35,1 et 11 res *proferre, differre* cf. A. b. β in f. 6,8,5 sed utcumque *casura* res est, fatebor. . . fuisse me Seiano amicum.

f) i. q. *staat* 1) *res α*) *in univ.* D 40,7 non de *otiosa* et *quieta* re loquimur et quae probitate et modestia *gaudeat*, sed est magna illa . . eloquentia alumna licentiae, . . i. q. zustand im staat; Böttich., Wolf interpret. i. q. beschäftigung, thätigkeit.

β) *αα*) 1,31,21 sua in manu *sitam* rem *R.*, suis victoriis augeri *rem publicam*. II,69,15 contra . . instituta maiorum, apud quos virtute quam pecunia res *R.* melius *stetit*. IV,76,6 Tutor cunctatione *crecere* rem *R.* adfirmabat, coeuntibus undique exercitibus. 57,6 obstante Vocula non adeo *turbatam* civilibus armis rem *R.*, ut Treveris etiam *despectui* sit. 12,11,10 cf. infra. 4,33,8 converso statu neque alia re *R.* quam si unus imperitet. — III,46,3 *so-cordia* ducum, seditione legionum . . prope *ad-flicta* (est) *Romana* res. IV,14,19 numquam magis *ad-flicta* (fuisse) rem *R.* 57,6 cf. supra. 2,49,6 (C. Duilius) primus rem *R.* prospere mari *gessit*. 4,24,1 disperso rumore rem *R.* aliis quoque ab nationibus *lacerari* eoque paulatim Africa decedere (sc. Romanos). IV,25,15 adfluentibus auxiliis Gallorum, qui primo rem *R.* *enixe iuvabant*: mox . . adversum *nos* arma *sumpsere* spe libertatis. 12,11,10 rem *R.* huc satietate gloriae *provectam* (esse), ut externis quoque gentibus quietem *velit*. 13,49,7 de vectigalibus et legibus, quibusque aliis res [Lips. add.] *R.* *contineretur* cf. com. crit. — 6,51,10 vacuos principis penates duodecim annis, mox rei *R.* *arbitrium* tribus ferme et viginti obtinuit (Tiberius). — 4,57,17 dubitaverat Augustus Germanicum . . rei *R.* imponere. 3,56,10 Tiberius Drusum summae rei admovit. — 4,1,14 deum ira *in* rem *R.*, *cuius* pari *exitio* viguit ceciditque (Seianus).

ββ) 6,31,17 neminem gentis Arsacidarum summae rei imponere poterant i. q. thron. 42,13 Tiridates rem Seleucensem populo permittit i. q. die regierung.

2) *res publica*. I) i. q. *gemein-, staatswesen, staat* AA) a) *in univ.* 14,27,11 non . . universae legiones deducebantur . . ut consensu et caritate rem p. *efficerent*, sed ignoti inter se . . i. q. ein gemeinwesen bilden.

b) 4,43,21 Vulcatius exul in *Massilienses* receptus bona sua rei p. *corum* ut patriae reliquerat i. q. *gemeinwesen, stadtgemeinde*.

c) de *Germanis* G13,6 ante hoc *domus pars* videntur (iuvenes), mox rei p.

BB) de re p. *Romana* 1) a) c. *oppos. et sim.* I,15,29. IV,52,1,10,3,24,4,1 *oppon. domus* cf. II, A. a. α p. 314^b. — I,53,7 *Caecina.. privata vulnera* rei p. *malis operire* statuit. *15,36,14 cf. p. 1192^a. — II,84,11 *propriis opibus* Mucianus bellum iuvit, largus *privatim*, *quo avidius de re p. *sumeret*. — II,1,2 quod. *laetum* rei p. aut atrox, ipsis *principibus* prosperum vel exitio fuit. IV,4,5 id vero erga rem p. *superbum*, erga principem *contumeliosum*, quod. 3,6,12 *principes* (männer vom höchsten rang) *mortales*, rem p. *aeternam esse*. — III,37,4 quod *consul* rem p., *dux imperatorem*, tantis opibus. *cumulatae amicis* prodidisset (*Caecina*). 6,8,28 *insidiae* in rem p., *consilia caedis* adversum imperatorem *puniantur*. — II,69,11 *exitabile id* rei p., *ingratum militi* (erat). 1,36,9 seu nihil *militi* sive omnia *concederentur*, in *incipiti* (erat) *res p.* — III,77,20 quod *salutare non modo partibus Vespasiani*, sed rei p. fuit. — I,5,15 *accessit Galbae vox* pro re p. *honestas, ipsi* *anceps*, legi a se *militem*, non emi. II,76,4 *aestimare debent*, an quod *inchoaturi* (sunt) rei p. *utile*, ipsis *gloriosum* (sit), an. I,11,15 *consules inchoavere annum sibi ultimum*, rei p. *prope supremum*. II,31,6 *Vitellius ventre et gula sibi inhonestus*, *Otho luxu saevitia*. rei p. *exitiosior* *ducebatur*. IV,3,19 ut *princeps loquebatur* (*Vespasianus*), *civilia* (*herablassend*) *de se*, de re p. [*Muret; M et RP.; Gronov et rei p.*] *egregia*. 1,47,2 cf. *infra*. II,76,9 *te, Vespasiane*, ad *imperium* *voco*, quam *salutare* rei p., quam *tibi magnificum*, in tua manu *positum* est. 3,70,8 *sane lentus in suo dolore* *esset*; rei p. *iniurias* ne largiretur (*Tiberius*). 6,24,2 *exitabilem in suos*, *infensum* rei p. *animum obiecit*. — I,89,9 (sub *Augusto*) *procul et in unius sollicitudinem* aut *decus populus R. bellaverat*; sub *Tiberio* et *Gaio tantum pacis adversa* ad rem p. *pertinere* [*Nipp., Her. rem p. perculere* cf. *com. crit.*]. 2,38,4 *singuli numquam exsatiabuntur*, *res p. deficient*. — 1,31,22 *sua* (i. e. *militum*) in manu *sitam rem R.*, *suis victoriis angeri* rei p. 47,2 *fixum Tiberio* fuit non *omittere caput rerum* (i. e. *Romam*) neque se *remque p.* in *casum dare*.

b) III,72,2 *res p. populi Romani* cf. e. γ.

c) α) 1,84,22 *hostes* rei p. cf. e. α.

β) I,12,10 *paucis iudicium* aut rei p. *amor* (erat). II,7,9 *arma in occasionem distulere*., *optimus quisque amore* rei p., *multos*. 101,3 *scriptores*.. *curam pacis et amorem* rei p. tradidere. 15,49,10 *Lateranum*.. *nulla iniuria*, sed *amor* rei p. *sociavit* (*cum coniuratis*). 4,8,13 *se* (*Tiberium*).. *fortiora solacia e complectu* rei p. *petivisse*. 1,12,11 *unum esse* rei p. *corpus* atque *unius animo regendum*. I,26,7 *non rei p. cura*, quam *foedare principis sui sanguine*.. *parabant* (*milites*). 88,15 *sapientibus quietis* et rei p. *cura* (erat). IV,13,14 *eadem Hordeonius*.. *monnerat, inclinato in*

Vespasianum animo et rei p. *cura*, cui *excidium adventabat*, si *redintegratum* (esset) *bellum*. 1,10,26 *ne Tiberium quidem caritate* aut rei p. *cura successorem adscitum* (esse ab *Augusto*). 3,44,4 *optimus quisque* rei p. *cura maerebat*. *Aliter* I,13 et 50 cf. II, I,77,4 *Otho*.. *munia imperii obibat*, *quaedam ex dignitate* rei p., *pleraque contra decus* ex *praesenti* *usu properando*. 29,12 *Caesar adscitus sum* (*Piso*), quo *domus nostrae* aut *rei p. fato*, in *vestra manu positum* est. IV,42,20 *ex funere* rei p. *raptis consularibus spoliis*. 13,28,1 *manebat*.. *quaedam imago* rei p. i. q. *staatsleben, öffentl. leben*. 14,59,18 *sibi incolumitatem* rei p. *magna cura haberi*. 3,70,8 rei p. *iniuriae* i. q. *gegen den st. cf. a.* I,1,7 *veritas pluribus modis infracta* (est), *primum inscitia* rei p. *ut alienae*, *mox*.. 53,7 rei p. *mala* cf. a. 6,26,8 *quanto propius mala* rei p. *viseret*. 13,45,2 *insignis*.. *impudicitia* *magnum* rei p. *malorum initium fecit*. 1,9,10 *pietate* erga *parentem et necessitudine* rei p., in qua *nullus tunc legibus locus*, ad *arma civilia actum* (esse *Augustum*). I,76,19 (*liberti imperatorum*) *malis temporibus partem* se rei p. *faciunt* i. q. *ein glied des staatswesens, eine rolle im staate spielen*. G13 cf. AA. c. *Aliter* I,50,1,12 bis. 4,6 cf. II,3,50,12 (*Clutorius*) *neque servatus in periculum* rei p. *neque interfectus in exemplum* *ibit*. III,80,5 *deliguntur legati ad exercitus*, ut *praetexto* rei p. *concordiam*.. *suaderent* i. q. *öffentl. wohl*. A41,5 *ea insecuta* *sunt* rei p. *tempora*, quae *sileri Agricola* non *sinerent*. 1,10,2 *pietatem erga parentem et tempora* rei p. *obtentui sumpta* (esse ab *Augusto*). 3,34,16 *placuisse quondam Oppias leges*, *sic temporibus* rei p. *postulantibus*. 11,15,3 *saepae adversis* rei p. *temporibus accitos* (esse *haruspices*). *A42,22 in *nullum* rei p. *usum*.. *inclaruerunt*. IV,7,9 *pertinere ad utilitatem* rei p., *pertinere ad Vespasiani honorem*, *occurrere illi*, quos..

d) 3,6,12 *rem p. aeternam esse*. I,1,7 *inscitia* rei p. *ut alienae* cf. c. β. D36,6 *oratores ea consecuti sunt*, quae *composita et quieta* et *beata* re p. *tribui fas erat*. 4,1,2 *nonus Tiberio annus erat compositae* rei p., *florentis domus*. 3,27,16 *corruptissima* re p. *plurimae leges* (erant). 1,78,5 *imparem oneri* (esse) *rem p.* D36,6. 11,7,13 *quieta* re p. III,55,14 *quae neque dari neque accipi salva* re p. *poterant*. 2,33,10 *cuncta ad rem p. referri*, qua *tenui angustas civium domos*, *postquam eo magnificentiae venerit*, *gliscere singulos*. III,69 *omnis* *res p.* cf. e. α.

e) α) I,30,12 *si res p. et senatus et populus vacua nomina sunt*,.. 4,19,11 *multa adseveratione*, quasi.. *Varro consul* aut *illud res p.* *esset*, *coguntur patres*. 1,36,9 *in incipiti* (erat) *res p.* 4,30,11 *inritas leges*, *rem p. in praecipiti* (esse). 19,8 *cuius* (*consulis*) *vigiliis niteretur*, *ne quod res p. detrimentum caperet*. III,69,3 *tamquam omnis res p. in Vespasiani sinum cecidisset* [*al., Her. cessisset*]. 3,4,5 *concidisse* *rem p.*, *nihil spei reliquum clamitabant*. I,84,21 *sic fit ut hinc res p.*, *inde hostes* rei p. *constiterint*. 2,38,4 *res p. deficient* i. q. *bankrott machen*. 13,49,5 *si rem p. egere libertate*

senatoria crederent. 14,43,9 si quando res p. consiliis eguisset. 21,13 cum eo sumptu res p. fungatur. 47,5 (respondit) habere subsidium rem p. 3,73,9 quamquam . . . ingentibus bellis labaret res p. D40,25 nec *tanti rei p. Gracchorum eloquentia fuit, ut pateretur et leges. A 6,20 effecit (Agricola), ne cuius alterius sacrilegium res p. quam Neronis sensisset. 2,33,10 eo magnificentiae venit cf. d. 1,7,23 dabat (Tiberius) et famae, ut vocatus electusque potius a re p. videretur quam per uxorium ambitum et senili adoptione inrepsisse i. q. a senatu populoque.

β) III,86,10 rei p. haud dubie intererat Vitellium vinci.

γ) III,72,2 id facinus . . . luctuosissimum foedisimumque rei p. populi R. accidit. 13,3,4 nihil regente eo triste rei p. ab externis accidisse. A34,14 adprobate rei p., numquam exercitui imputari potuisse . . . moras belli. 1,13,14 quousque patieris, Caesar, non adesce caput rei p. IV,13,14 excidium adventabat cf. c. β. 12,25,4 stimulabat Claudium, consuleret rei p. II,47,13 tantum Romanae pubis, tot egregios exercitus sterni rursus et rei p. eripi patiar? 15,18,13 se annum sexcentiens sestertium rei p. largiri. 3,56,12 consilia sua rei p. prosperarent (dei). 1,40,6 illos (filium et coniugem) . . . avo et rei p. redderet. II,48,14 poscente proelium exercitu remisisse rei p. novissimum casum. III,53,13 maiore damno, plurium urbium excidiis veteres civium discordias rei p. stetisse. D37,29 non quia tanti fuerit rei p. [Heumann; codd. rem p.] malos ferre cives, ut uberem ad dicendum materiam oratores haberent. 40,25 cf. α. — II,1,2 quod . . . laetum rei p. aut atrox fuit cf. a. 2,35,5 ut absente principe senatum . . . posse sua munia sustinere decorum rei p. foret. II,69,11 exitiabile id rei p. (erat) cf. a. 31,6 Otho rei p. exitiosior ducebatur cf. a. 4,70,16 quod hominem infensum rei p. punivissent. 6,24,2 infensum rei p. animum obiecit cf. a. II,76,9. III,77,20 quod salutare rei p. fuit cf. a. II,76,4 utile cf. a. I,11,15 annus rei p. prope supremus cf. a.

δ) 15,59,14 quanto laudabilius periturum, dum amplectitur rem p. i. q. sich des staates annehmen. IV,52,12 Vespasianus (Titum) . . . bello et armis rem p. attollere (iubet). I,79,28 tamquam . . . suis exercitibus rem p. auxisset (Otho). 1,31,22 cf. a. I,90,1 commendata patribus re p. 6,48,14 qui (Macro) . . . per scelera rem p. conflictavisset. 1,9,17 non regno . . . neque dictatura, sed principis nomine constitutam (esse ab Augusto) rem p. D36,15 quae singula . . . distrahebant rem p. 1,4,18 cf. infra premo. 47,2 in casum dare cf. a. 15,51,17 poenas eversae rei p. daret. 2,27,4 tum primum reperta sunt quae per tot annos rem p. exedere. A44,19 Domitianus . . . continuo et velut uno ictu rem p. echausit. I,26,7 foedare cf. c. β cura. D17,15 felicitis huius principatus stationem, *qua Vespasianus rem p. fovet. 2,39,2 mancipii unius audacia . . . disculisset. II,76,16 torpere ultra et polluentem perdendamque rem p. relinquere (preisgeben) . . . ignavia videretur. 2,79,14 rem p.

armis peti. 3,13,14 petitam armis rem p. 1,4,18 serviendum . . . adolescentibus, qui rem p. interim premant, quandoque distrahant. III,37,4 prodere cf. a. D17,11 statue sex et quinquaginta annos, quibus . . . Augustus rem p. revit. 13,50,6 dissolutionem imperii docendo, si fructus, quibus res p. sustineretur, deminuerentur. 3,54,24 haec (cura) omisa funditus rem p. trahet. 4,29,4 turbandae rei p. accerserentur.

ε) 1,42,1 non mihi (Germanico) uxor aut filius patre (Tiberio) et re p. cariores sunt.

f) A13,7 mox bella civilia et in rem p. versa principum arma. 1,8,29 provisus . . . heredum in rem p. opibus i. q. gegen den staat, zur unterjochung desselben: Nipp. 3,52,13 num coercitio (cupidinum) plus damni in rem p. ferret. 11,19,12 adversa in *rem p. casura (esse). 2,86,5 quod offerendo filias de officio in rem p. certant. 11,3,4 percursus Asiatici in rem p. officii. 6,8,28 insidiae in rem p. cf. a. 11,25,19 nova in rem p. merita non usitatis vocabulis honoranda (esse). 1,10,22 Livia gravis in rem p. mater. 3,24,4 valida divo Augusto in rem p. fortuna. fuit. 11,25,10 laeta haec in rem p. munia multo gaudio censoris inibantur. 12,22,9 addidit perniciosa in rem p. consilia. — IV,4,5 id vero erga rem p. superbum. — 1,10,10 arma quae in Antonium acceperit contra rem p. versa (esse ab Augusto). — I,57,8 scires illum (exercitum) priore biduo non penes rem p. fuisse. — I,89,9 adversa *ad rem p. pertinent cf. a. 1,8,17 neque in iis quae ad rem p. pertinerent consilio nisi suo usurum. 4,8,26 ita nati estis, ut bona malaque vestra ad rem p. pertineant. 2,33,10 cuncta ad rem p. referri cf. d. — 2,83,8 mortem ob rem p. obisse (Germanicum). 3,6,2 multos inlustrium Romanorum ob rem p. obisse. 6,15,12 flexit (Tiberius) ad . . . offensiones ob rem p. coeptas. — III,68,10 cedere (imperio) se pacis et rei p. causa. — I,15,13 Augustus in domo (sc. Caesarum) successorem quaesivit, ego (Galba) in re p. III,75,2 triginta stipendia in re p. fecerat, domi militiaeque clarus i. q. seinem vaterlande dienen, im staatsdienste stehen. 1,9,10 nullus legibus locus cf. c. β. 2,32,10 vetus id in re p. malum (esse). 13,17,16 sibi amisso fratris auxilio reliquas spes in re p. sitas (esse). 14,52,12 nihil in re p. clarum fore, quod non ab illo (Seneca) reperiri credatur. 15,36,4 edicto testificatus (Nero) non longam sui absentiam et cuncta in re p. perinde immota ac prospera fore. *36,14 cf. a. — D41,16 quid (opus est) multis apud populum contionibus, cum de re p. non imperiti et multi deliberent, sed sapientissimus et unus? i. q. staatswohl. IV,3,19 egregia loqui cf. a. II,84,11 sumere cf. a. — I,5,15 vox pro re p. honesta cf. a. 3,54,32 quas (offensiones) cum graves et plerumque iniquas pro re p. suscipiam, inanes . . . deprecor. 15,52,8 in publico patraturos quod pro re p. suscepissent. 16,16,1 obitas pro re p. mortes. — I,41,11 ferirent, si ita e [M om.] re p. videretur. 4,31,13 e re p. id esse. 2,*33,6 erat adhuc frequens senatoribus, si quid e re p. crederent, loco sententiae promere. 3,53,2

dicere quid e [M om.] re p. censeam. IV, 38, 7 cui (vulgo) una ex re p. annonae cura. 4, 53, 7 Caesar non ignarus, quantum ex re p. peteretur cf. p. 1115^b γ. — 16, 7, 8 removendos a re p. utrosque disseruit cf. Nipp. Alii ad II trahunt. — 13, 14, 7 pares rationes cum re p. haberet cf. Nipp.

2) i. q. *republik, freie verfassung* I, 16, 2 si immensum imperii corpus stare ac librari sine rectore posset, dignus eram (Galba) a quo res p. inciperet. 50, 16 mansisse Gaio Iulio, mansisse Augusto victore imperium; *mansuram* fuisse sub Pompeio Brutoque rem p. 1, 3, 30 iuniores post Actiacam victoriam, etiam senes plerique inter bella civium nati: quotus quisque reliquus, qui rem p. *vidisset*?

II) i. q. *staatsverwaltung, -regierung a) c. oppos.* 13, 4, 11 nihil in penatibus suis (principis) venale aut ambitioni pervium (fore); discretam domum (suam) et rem p.

b) I, 13, 11 credo et rei p. curam subisse (animum Galbae), frustra a Nerone translatae, si apud Othonem relinqueretur. 50, 8 non senatus modo et eques, quis aliqua pars et cura rei p., sed vulgus quoque maerere. 1, 12, 2 cf. d. β. 12, 5 interrogo. . . Caesar, quam partem rei p. mandari tibi velis. 4, 6, 1 congruens crediderim recensere ceteras quoque rei p. partes, quibus modis ad eam diem habitae sint. 1, 11, 7 proinde in civitate tot inlustribus viris subnixi non ad unum omnia deferrent: plures facilius munia rei p. sociatis laboribus exsecuturos. 4, 40, 28 quosdam . . nullis rei p. negotiis permixtos. 33, 2 delecta ex iis et consociata rei p. forma laudari facilius quam evenire . . potest.

c) 1, 7, 9 Tiberius cuncta per consules incipiebat, tamquam *vetere* re p. 11, 23, 8 suffecisse olim indigenas consanguineis populis, nec paenitere veteris rei p. 16, 22, 24 ista secta Tiberones et Favonios, veteri quoque rei p. ingrata nomina, genuit. 1, 12, 2 *toti* rei p. par cf. d. β.

d) α) 11, 23, 8 *paenitet* veteris rei p. cf. c.

β) 1, 12, 2 dixit. . . Tiberius se ut non *toti* rei p. *parem*, ita quaecumque pars sibi mandaretur, eius tutelam suscepturum.

γ) IV, 5, 8 quo firmior adversus fortuita rem p. *capesseret*. 39, 14 ferebatur Antonius Scribonianum . . ad capessendam rem p. hortatus (esse). 11, 24, 5 maiores mei (i. e. Claudii) . . hortantur uti paribus consiliis in re p. capessenda. [al., Nipp. uti p. c. rem p. capessam cf. com. crit.] 12, 41, 2 virilis toga Neroni maturata (est), quo capessendae rei p. habilis videretur. 16, 26, 19 secum expenderet, quod tali in tempore capessendae rei p. iter ingrederetur. 13, 19, 17 destinavisse eam (Agrippinam) . . coniugio eius (Plauti) et iam imperio rem p. rursus *invadere*. 21, 21 si Plautus aut quis alius rem p. iudicaturus *obtinerit*. 6, 10, 2 quia *occupandae* rei p. argui non poterant (feminae), ob lacrimas incusabantur. 4, 9, 4 ad . . totiens inrisa revolutus (Tiberius), de *reddenda* re p. utque consules seu quis alius regimen susciperent. II, 1, 20 sin Vespasianus rem p. *susciperet*. 6, 46, 2 dubitavit (Tiberius) de tra-

denda re p., primum inter nepotes, . . I, 13, 11 *transferre, relinquere* cf. b. 15, 52, 16 ne ad libertatem oreretur vel delecto imperatore alio *sui muneris* rem p. *faceret* (Piso).

e) 6, 8, 16 tuum, Caesar, generum, tui consulatus socium, tua officia in re p. capessentem colebamus. 16, 33, 8 Montanus patri concessus est, praedicto ne in re p. haberetur i. q. keine thätigkeit in der verwaltung übe: Roth; dass er ihn nicht am staatsleben sich beteiligen lasse: Nipp. — [Loc. mutil. D 36, 1. Non necessario Ruperti, Prammer 11, 10, 20 rerum, Acidalius 15, 45, 5 prospera re. 12, 68, 3 cf. com. crit.]

rescribo. non nisi i. q. *zurückschreiben* a) antwortend α) 6, 39, 6 haec Tiberius . . accipiebat . . urbem iuxta, eodem ut die vel noctis interiectu *litteris* consulum rescriberet.

β) c. *acc.* III, 52, 15 Mucianus . . ad . . Varum media scriptitabat . . Grippum . . ceterosque sibi fidos apertius monuit, hique omnes de festinatione . . Vari *sinistre* et Muciano *volentia* rescripsere. 15, 14, 2 ad ea Vologeses *nihil* pro causa, sed opperendos sibi fratres . . rescripsit cf. 13, 12 litteras ad Vologesen . . composuit.

γ) seq. *acc. c. inf.* III, 81, 11 obviae fuere . . virgines Vestales cum epistulis Vitellii ad Antonium scriptis: . . *Vitellio* rescriptum (est) . . incendio Capitolii dirempta (esse) belli mercia. 2, 65, 16 scripsit ad Tiberium . . *molliter* rescriptum (est), si fraus abesset, posse eum innocentiae fidere; . . 4, 40, 6 se non illic decurrere, quod promptum (esset) rescriptum, posse . . Liviam statnere . . cf. 39, 3 componit ad Caesarem codicillos. 14, 49, 7 consules . . de consensu scripsere Caesari. ille . . postremo rescripsit . . Antistium . . contumelias dixisse; . . 15, 14, 2 cf. β. part. perf. *subst.* 6, 9, 10 *immiti* r. (principis) cf. resolvo I.

b) entgegenend, *dagegenschreiben* 4, 34, 22 *scripta oratione* cf. respondeo I. b. β. — [III, 9, 22 Freinsheim, Nipp., Meiser; M praesumpsero. 14, 18, 12 Haase, Halm; M scripsit.]

resero. a) *propr.* III, 38, 13 *cubiculum* imperatoris reserat.

b) *transl.* III, 2, 27 iam **reseratam *Italiam*, impulsas Vitellii res audietis. — [III, 64 cf. reservo A. β.]

reservo. A) i. q. *aufbewahren, aufsparen c. dat. α) qm* G 29, 8 (*Batavi*) exempti oneribus . . et tantum in usum proeliorum sepositi, velut tela atque arma, *bellis* reservantur. II, 33, 13 (Otho) Brixellum concederet ac dubiis proeliorum exemptus **summae* rerum et imperii se ipsum reservaret. III, 66, 13 *Valentem*, captivum et **casibus* dubiis reservatum. A 31, 13 neque enim arva nobis aut metalla aut portus sunt, *quibus exercendis* reservemur.

β) *qd* III, 64, 12 id Sabino convenire, ut *imperium fratri* reservaret [Iacob, Nipp. reseraret, sed cf. Meiser]. A 40, 5 Suriam provinciam Agricola destinari, vacuum tum morte Atilii consularis et *maioribus* reservatam i. q. vorbehalten. IV, 9, 5 eam *curam* consul. . . ob magnitudinem oneris . . *principi* reservabat: Helvidius arbitrio senatus agendum censuit. III, 72, 14 *gloria* operis (Capitolii) *libertati* reservata (est).

B) i. q. *bewahren, erhalten* a) qm IV, 42, 26 *retinete*, p. c., et *reservate hominem* tam expediti consilii, ut omnis aetas instructa sit. — IV, 61, 14 Luperus . . interfectus (est). *pauci centurionum* . . reservantur pignus societati i. q. am leben erhalten.

β) qd 14, 15, 13 vix artibus honestis pudor *retinetur*, nedum inter certamina vitiorum *pudicitia* aut *modestia* aut *quicquam probi moris* reservaretur.

resideo. *propr.* 4, 55, 19 Tyrrenum Lydumque . . divisisse gentem; Lydum patriis in terris *resedisse*, Tyrrenum datum novas ut conderet sedes. — [13, 57, 19 cf. *resisto* I. b. 2.]

resido. a) *propr.* 16, 4, 9 (Nero) cunctis citharae legibus obtemperans, ne fessus *resideret*, ne . .

b) *transl.* i. q. *ruhig werden, sich beruhigen* 12, 32, 9 Brigantes . . , paucis qui arma coeptabant interfectis, in reliquos data venia, *resedere*.

residuus. plur. masc. *subst.* 11, 23, 12 quem ultra honorem *residuis* nobilium (fore) . . ?

resina. G 45, 29 cf. *lentesco*.

resipisco. IV, 67, 12 *resipiscere* paulatim civitates fasque et foedera *respicere*. V, 25, 16 ventum (esse) ad extrema, ni *resipiscere* incipiant.

resisto. I) i. q. *stehen bleiben* a) i. q. *zurück-, verbleiben* 13, 16, 11 *trepidatur* a circum-sedentibus, *diffugiunt* imprudentes: at quibus altior intellectus, *resistant* defixi et Neronem intuentes.

b) i. q. *still stehen, halt machen* 1) *de hom.* II, 87, 3 Vitellius . . *ad* omnis municipiorum villarumque amoenitates *resistens*, gravi urbem agmine petebat. — A 34, 10 quos quod tandem *invenistis*, non *resisterunt*, sed *deprehensi* sunt i. q. zum *widerstand* halt machen. III, 17, 7 (Antonius) *occurrere* paventibus, *retinere* cedentes . . ; . . raptum vexillum in hostem vertit. quo pudore . . centum equites *resistere* [M *resistere*] i. q. *machten* wieder front.

2) *de rebus* 13, 57, 19 *agrestes* quidam *eminus saxa* iacere (ad *flammas* *restinguendas*), dein *resistentibus* [*al. residentibus*] *flammis* propius *suggesti* ictu *fustium* . . ut *feras* absterrebat.

II) i. q. *sich entgegenstellen, sich widersetzen, widerstand leisten* A) 1) *de hom.* a) non nisi *absol.* III, 12, 10 trierarchi . . Vitellii *imagines* *invadunt*; et paucis *resistentium* **obtruncatis* . . IV, 1, 10 *initium* id *perfringendarum* domuum, vel si *resisteretur*, *causa caedis* (erat). 13, 54, 26 *captis* caesisve qui *pervacius* *resisterant*.

b) *in re milit.* a) *absol.* III, 18, 13 *propinqua Cremonensium* moenia quanto plus *spei* ad *effugium*, *minorem* ad *resistendum* *animum* dabant. 77, 8 pauci *gladiatorum* *resistentes* neque *inulti* *cedere*. 2, 64, 14 *Rhescuporis* . . *vertere* in se *Coty* data et *resistenti* vim *facere*. 4, 51, 5 *quidam* . . *scalas* . . *inferre* *propugnaculis* *aeque* *prensare*, *detrudere* et *adversum* *resistentis* *comminus* *niti*. II, 23, 15 *ceteris Cremonam fugientibus* caesi (sunt) qui *resisterant* [M *resisterant*]. 12, 31, 6 *citae cohortes* *rapit* et *caesis* qui *resisterant* [M *resisterant*], *disiectos* *consectatus* . . III, 29, 11 *is* in *vallum* *egressus*, *deturbatis* qui *resisterant* [M

resisterant], . . *capta castra* *conclamavit*. 1, 61, 10 *medio campi* *albentia ossa* (erant), ut *fugerant*, ut *resisterant*, *disiecta* vel *aggerata*. 2, 25, 10 *Caesar* . . *excindit* non *ausum* *congradi* *hostem* aut, *sicuti* *resisterat*, *statim* *pulum*. 11, 9, 4 *nec* *resistere* *Armenii* *fuso* . . *praefecto*.

β) *c. dat.* D 17, 20 *eum*, qui *armatus* *Caesari* *restitit*, . . 12, 35, 15 (Britanni) si *auxiliaribus* *resisterent* et *gladiis* . . *legionarium*, si *huc* *verterent*, *spathis* . . *auxiliarium* *sternebantur*. 13, 40, 10 (*equites*) *instantibus* *comminus* *resisterent*, *refugos* non *sequerentur*.

γ) *seq. quominus* IV, 66, 5 *quo minus* (Civilis) *ultra* *pergeret*, *Labeo* *Baetasiorum* . . *manu* *restitit*, *fretus* *loco*.

2) *de rebus* 2, 16, 3 *is* (campus) *medius* inter *Visurgim* et *colles*, ut *ripae* (nom.) *fluminis* *cedunt* aut *prominentia montium* *resistant*, *inaequaliter* *sinuatur*. *Sensus* est: aut *promont.* *impediunt*, *quo minus* *campus* *aequalis* *existat*. *Aliter* *Knocke*, *Andr.*

B) a) *absol.* II, 60, 14 *creditum* *fama* *obiectum* *que* *mox* in *senatu* *Simplici*, *quod* *eum* *honorem* *pecunia* *mercari*, *nec* *sine* *exitio* *Celsi*, *voluisset*: *restitit* *Vitellius* *deditque* *postea* *consulatum* *Simplici* *innoxium* et *inemptum* i. q. *se* ab *illo* *pecunia* *corrumpi* *passus* non *est*: *Meiser*, *item* *iam* *Roth* *blieb* *standhaft*; *alii* *explic.* *trat* *den* *verdächtigungen* *des* *Simplex* *entgegen*. IV, 69, 16 *scribuntur* ad *Treveros* *epistulae* . . , ut *abstinerent* *armis* . . : *restitit* . . *Valentinus* *obstruxitque* *civitatis* *suae* *aures*. 4, 66, 10 *restitit* *tamen* *senatus* et *operiendum* *imperatorem* *censuit*. 1, 75, 7 *auxilium* *patrum* *invocabat*. *resistentibus* *aerarii* *praetoribus* *subvenit* *Caesar*. 4, 17, 16 *esse* *qui* *se* *partium* *Agrippinae* *vocent*, *ac* *ni* *resistatur*, *fore* *pluris*.

β) *c. dat.* I, 80, 14 *resistentem* **seditioni* *tribunum* . . *obtruncant*. III, 75, 13 *Vitellius* *consulis* *supplicium* *poscenti* *populo* *restitit*. IV, 49, 4 *temptaveritne* *Pisonem* *ad* *res* *novas* *ad* *temptanti* *resisterit*, *incertum*. 1, 47, 9 *resistentis* *Germanico* *ab* *Druso* (milites) *posse* *a* *se* (Tiberio) *mitigari* vel *infringi*. — [I, 35, 9 *Faërnus*.]

resolvo. I) i. q. *wieder auflösen*, *sim.* a) *propr.* i. q. *wieder öffnen* 6, 9, 10 *cum* . . *ferrum* *temptavisset*, *obligat* *venas*; *precatusque* (*principem*) *per* *codicillos*, *immiti* *rescripto* *venas* *resolvit*.

b) *transl.* 4, 67, 17 *Tiberius* . . *quanto* *intentus* *olim* *publicas* *ad* *curas*, *tanto* **occultior* *in* *luxus* et *malum* *otium* *resolutus* cf. *Wölfl.*, *Philol.* 27, 147.

II) i. q. *auflösen*, *sim.* a) *propr.* i. q. *öffnen* 6, 48, 16 *haec* . . *dictitans* *venas* *resolvit*.

b) *transl.* a) i. q. *lockern, schwächen* I, 51, 7 *quam* (*disciplinam* *militum*) . . *discordiae* *civium* *resolvunt*. 1, 6, 20 *neve* *Tiberius* *vim* *principatus* *resolveret* *cuncta* *ad* *senatum* *vocando*.

β) i. q. *ausheben, abschaffen* IV, 65, 13 *vectigal* et *onera* *mercatorum* *resolvimus*.

resono. *intra*. I, 39, 2 *exterioris* *Piso* *fremitu* *crebrescentis* *seditionis* et *vocibus* *in* *urbem* *usque* *resonantibus*.

resorbeo. A 10, 25 *nec* *litore* *tenuis* *adcre-scere* aut *resorberi* (mare).

respecto. i. q. *zurückschauen, sich umschauen* 12,69,5 dubitavisse quosdam ferunt, respectantes rogantesque ubi Britannicus esset. 15,38,17 saepe, dum *in* tergum respectant, lateribus aut fronte circumveniebantur (igni). — c. acc. A 37,23 in fugam versi, non agminibus . . . nec alius alium respectantes, (sed) rari et vitabundi in vicem . . . avia petiere.

respectus. *transl.* D 16,27 cf. refero I. A. b. γ p. 1366^b. II,30,17 crebris epistulis sine respectu *veniae* probra Othoni obiectantes. III, 59,20 Vitellius respectu *suarum necessitudinum nihili in Domitianum atrox parabat.

respergo. a) *propr.* α) 15,64,16 stagnum calidae aquae introiit, respergens *proximos* servorum addita voce, libare se liquorem illum lovi liberatori.

β) 16,10,13 cruentam cervicem eius amplexa servabat sanguinem et *vestes* respersas. 2,14,2 *sanguine* sacri respersā *praetextā*. IV, 81, 8 precabatur principem, ut *genas* et *oculorum orbis* dignaretur respergere oris *excremento*.

b) *transl.* I,48,15 (Vinius) servili . . . *probro* respersus est, tamquam scyphum aureum . . . furatus.

respicio. A) *propr.* a) i. q. *sich umsehen nach, anblicken* 14,7,12 Seneca hactenus promptius (sc. egit), *ut respiceret *Burrum* ac sciscitaretur, an . . .

b) i. q. *beim umsehen erblicken, hinter sich erblicken* 14,8,17 abeunte dehinc ancilla 'tu quoque me deseris' prolocuta (Agrippina) respicit *Anicetum*. IV, 82,3 respexit *pone* tergum . . . *Basiliden*.

B) *transl.* α) i. q. *hinblicken auf* α) V,25,8 respicerent (Batavi) *Ractos Noricosque* et ceterorum *onera* sociorum.

β) G 12,5 *diversitas* supplicii *illuc* respicit, tamquam scelera ostendi oporteat, dum puniuntur, flagitia abscondi i. q. *hinweisen, hindeuten auf*. 39,9 *eo* omnis *superstitio* respicit, tamquam inde initia gentis (sint), ibi . . .

b) i. q. *rücksicht nehmen auf* 1) i. q. *denken an, berücksichtigen* I,46,8 urbi Sabinum praeferere (milites) . . . plerisque *Vespasianum fratrem* in eo (masc.) respicientibus. 1,31,20 non unus haec (dixit) . . . nec apud trepidas militum aures, alios validiores *exercitus* respicientium i. q. *denken mussten an, zu fürchten hatten*. 13,15,24 quod, dum *rumorem* respiciunt, . . . securitatem (suam, Neronis) morarentur. — i. q. *in betracht ziehen, bedenken* I,51,28 plurima ad fingendum credendumque materis in ipsis castris (erat), odio metu et, ubi *vires* suas respexerant, securitate. 3,54,18 quantum istud est, de quo aediles admonent! quam, si *cetera* respicias, in levi habendum.

2) i. q. *bedacht sein auf, sich kümmern um* IV,4,11 mox *deos* respexere, restitui Capitolium placuit. 67,12 respiscere paulatim civitates *fasque* et *foedera* respicere.

respondeo. non nisi *propr.* 1) in *univ.* a) *absol.* α) III,73,20 fuere qui excepto Vitelliano-
rum signo (parole) . . . ultro rogantes (sc. signum) respondentesse (sc. signum rogitantibus) audaciam pro latebra haberent. 14,49,5 Vitellius, optimum quemque iurgio lacessens et

respondenti reticens. — 2,57,11 sermo coeptus (est) a Caesare, qualem ira . . . gignit, responsum (est) a Pisone *precibus contumacibus* i. q. mit bitten, die auf trotz schliessen liessen. 3,35,8 respondit Blaesus specie recusantis, sed neque eadem adseveratione, et . . .

β) 14,45,2 sententiae Cassii ut nemo unus contra ire ausus est, ita dissonae *voces* respondebant numerum aut aetatem . . . miserantium.

b) additur *dat.* α) *personae* 2,38,2 *Hortalo* se respondisse ait. 4,37,4 Caesar . . . respondendum ratus *is*, quorum rumore arguebatur . . . huicse modi orationem coepit. Cetera exempla cf. d. β et e. β et f. β.

β) *rei* D 1,7 cui *percontationi* tuae respondere . . . vix . . . auderem. 4,34,22 Ciceronis libro, quo Catonem caelo aequavit, quid aliud dicitator Caesar quam *rescripta oratione*, velut apud iudices, respondit.

c) c. *praep. ad* 2,58,8 ab . . . Artabano legati venere (58,1) . . . ad ea Germanicus *de societate* . . . magnifice, *de adventu regis* et cultu sui cum decore ac modestia respondit. 14,55,1 Seneca . . . ita incipit (53,1) . . . ad quae Nero sic ferme respondit: seq. *orat. dir.*

d) *quid* α) D 10,35 sentio *quid* responderi possit: hinc ingentis existere adsensus, haec . . . ferri. I,18,13 nec ullum orationi . . . addit . . . pretium. tribuni tamen centurionesque et proximi militum *grata auditu* respondent: per ceteros maestitia ac silentium (erat). III, 70,22 trepidus ad haec Vitellius *pauca* purgandi sui causa respondit. 3,16,13 Caesar . . . crebris interrogationibus exquirat, qualem Piso diem supremum . . . exegisset. atque illo *pleraque* sapienter, *quaedam* inconsultius respondente, recitat codicillos . . . 11,34,7 instabat Narcissus . . . veri copiam faceret: sed non ideo pervicit, quin *suspensa* et quo ducerentur *inclinatura* responderet. 12,46,13 Casperius . . . ad Pharasmanem pervadit, utque Hiberi . . . decedant expostulat. ille *propalam incerta* et saepius *molliora* respondens, secretis nuntiis monet Radamistum . . . 14,8,6 questibus, votis, clamore diversa rogantium aut *incerta* respondentium omnis ora compleri.

β) *add. dat.* 13,56,5 *haec* in publicum *Ampsivariis* respondit (sc. per Boiocalum cf. Nipp.), ipsi Boiocalo . . . daturum agros (se esse).

e) seq. *acc. c. inf.* α) II,13,8 (femina) cum . . . milites . . . per cruciatus *interrogarent*, ubi filium occuleret, utrum ostendens latere respondit. 53,11 interrogatus Othonis libertus causam digressus habere se *suprema* eius mandata respondit; ipsum viventem . . . relictum (esse). IV,50,8 servum, quisnam et ubi esset Piso, interrogavere. servus *egregio mendacio* se Pisonem esse respondit ac statim obruncatur. 1,8,17 interrogatus a Tiberio, num se mandante eam sententiam prompsisset, sponte dixisse respondit, neque . . . consilio nisi suo usurum (esse). 15,25,4 interrogatus centurio . . . quo in statu Armenia esset, omnes inde Romanos excessisse respondit. 1,12,6 percussus inprovisa *interrogatione* paulum reticuit: dein collecto animo respondit nequaquam decorum (esse) . . . 2,9,3 *quaesito* an Caesar venisset, postquam adesse responsum est, . . . 11,2,14

ut . . . Scipionem *percontaretur*, cur sine uxore discubisset, atque ille functam (esse) fato responderet. 12,5,9 *percontatus* Caesarem an . . . cederet, ubi ille unum se civium et consensui imparem (esse) respondit, . . . 14,7,15 (Seneca Burrum *sciscitabatur*), an militi imperanda caedes esset. ille praetorianos . . . nihil . . . atrox ausuros (esse) respondit: perpetraret Anicetus promissa. — D 10,35 cf. *d. a.* 32,1 nec quisquam respondeat *sufficere, ut . . . doceamur i. q. entgegenn, einwenden. IV,40,23 consulendum tali super re principem respondit (Domitianus) cf. 40,20 petit a Caesare Mauricus, ut . . . 1,26,1 litteras patris (apud milites) recitat, in quis perscriptum erat, . . . responsum est *a contione*, mandata (esse) Clementi . . . quae perferret. 34,10 adistentem contionem, quia permixta videbatur, discedere in manipulos iubet (Germanicus): sic melius audituros (esse) responsum (est). 77,10 valuit intercessio, quia divus Augustus immunes verberum histriones (esse) quondam responderat. 2,46,21 misit legatos ad Tiberium oraturos auxilia. responsum est non iure eum . . . arma R. invocare, qui . . . 63,6 (Maroboduus) scripsit Tiberio. . . responsum (est) a Caesare tutam ei . . . sedem in Italia fore, . . . 79,5 Marsus nuntiavit Pisoni Roman. . . veniret. ille eludens respondit adfuturum (esse se), ubi . . . 88,4 reperio apud scriptores . . . Adgandestrii . . . lectas in senatu litteras, quibus mortem Arminii promittebat, si . . . ; responsumque esse non fraude . . . populum R. hostes suos ulcisci. 3,34,4 paucorum haec adsensu audita: plures obturbabant. . . mox Messalinus . . . respondit multa . . . in melius . . . mutata (esse); . . . 6,4,10 Haterius consules anni prioris invasit, cur . . . Regulus manere tempus ultionis . . . ; Trio aemulationem inter collegas . . . melius oblitterari respondit. 11,34,16 Vibidiam depellere nequivit (Narcissus), quin . . . flagitaret, ne indefensa coniunx exitio daretur. igitur auditorum (esse) principem (eam) et fore diluendi criminis facultatem respondit: iret interim virgo et sacra caepseret. 13,38,12 rectius de iis . . . totis exercitiis coram dissertaturos (esse) respondit. 56,5 cf. *d. β.* 15,5,16 Corbulo . . . misit ad Vologesen, qui expostularent vim provinciae inlatam: . . . Casperius . . . adiit regem et mandata ferociter edidit. . . . missurum ad imperatorem R. legatos super . . . firmanda pace respondet. 17,3 ducum inter se brevis sermo secutus est, hoc conquereute iam inritum laborem . . . : ille integra utrique cuncta (esse) respondit: converterent aquilas et . . . 60,13 Natalis . . . prompsit, missum se ad . . . Senecam, ut . . . conquereretur, cur Pisonem aditu arceret . . . ; et respondisse Senecam . . . crebra colloquia neutri conducere. 61,3 tribunus . . . mandata imperatoris edidit. Seneca missum (esse) ad se Natalem conquestumque . . . respondit. — 1,72,16 Tiberius, consultantem . . . praetore, an iudicia maiestatis redderentur, exercendas leges esse respondit. 14,47,5 Regulus . . . clarus, adeo ut Nero aeger valetudine, et adulantibus circum, qui finem imperio adesse dicebant, si quid fato pateretur, responderit habere subsidium rem p.

β) add. *dat.* 3,8,7 Drusus Pisoni . . . praecipuum

in dolore suum locum (esse) respondit: sed malle. II,9117 *mitigantibus amicis*. nihil novi accidisse respondit, quod . . . 'Mitig. amic.' potest esse abl. absol. ut 6,48,11,31 cf. Nipp. 13,49 infra. III,85,6 *tribuno insultanti* se tamen imperatorem eius fuisse respondit. IV,85,7 *exprobranti cuidam patriam eius captam* accipere se solacium mortis respondit. 1,6,15 *nuntianti centurioni*. . . factum esse quod imperasset, . . . rationem facti reddendam (esse) . . . respondit. 3,24,18 Tiberius *gratis agenti Silano* patribus coram respondit se quoque laetari, quod . . . 6,48,4 *moras suadentibus amicis* non eadem omnibus decora (esse) respondit: sibi satis aetatis, . . . 13,49,16 Thræsea contra *rationem poscentibus amicis* non praesentium ignarum respondebat eius modi consulta corrigere (se), sed . . . 14,60,10 *instanti Tigellino* castiora esse muliebria Octaviae respondit quam os eius. 15,68,3 constantiae exemplum . . . centurio praebuit, *percontanti Neroni*, cur . . . , breviter respondens non aliter . . . subveniri potuisse. 11,31,15 ferunt Valentem . . . *interrogantibus* quid aspiceret, respondisse tempestatem ab Ostia atrocem.

f) seq. *orat. directa α*) IV,65,3 Agrippinenses sumpto consultandi spatio . . . in hunc modum respondent (sc. legatis Treverorum): 'quae prima . . . facultas data est. . . sumpsimus, . . . 14,55,1 cf. c.

β) add. *dat.* 2,40,14 *percontanti Tiberio*, quo modo Agrippa factus esset, respondisse fertur 'quo modo tu Caesar'. 14,51,8 Burrum . . . *sciscitanti (principi)* hactenus respondisse: 'ego me bene habeo'.

g) seq. *enunt. interrog.* 1,22,9 responde Blaese, ubi cadaver abieceris.

h) seq. ut 2,31,1 extremas preces Quirinio . . . ad principem mandavit. responsum est ut senatum rogaret. — Cf. *e. α* 11,34,16. 14,7,15. 15,17,3.

II) *spec. A α*) *quid* II,4,7 de se per ambages interrogat caesis . . . hostiis. Sostratus (sacerdos) . . . ubi laeta . . . exta . . . videt, *pauca* in praesens et *solita* respondens, petito secreto futura aperit.

β) add. *dat.* et seq. *acc. c. inf.* 14,9,11 *consulenti* super Nerone (*Agrippinae*) responderunt Chaldaei fore ut imperaret matremque occideret; atque illa 'occidat' inquit, 'dum imperet'.

B) in *re iudic.* 1) a) de reo i. q. *sich verantworten, zur vertheidigung erwidern α*) absol. D36,31 cum in . . . crimen vocati sua voce respondendum habent.

β) add. *dat.* 3,67,6 cum . . . *facundissimis* totius Asiae eoque ad accusandum delectis responderet solus et orandi nescius.

γ) *quid* 15,56,3 diversi interrogantur . . . tum exorta suspicio, quia *non congruentia* responderant.

δ) seq. *acc. c. inf.* 13,23,8 (Pallas) nominatis (ab accusatore) libertis eius, quos conscios haberet, respondit nihil umquam se domi nisi . . . manu significasse vel . . . scripto usum (esse). 15,55,9 acciri reum iussit. is raptus per milites . . . ferrum, cuius argueretur, . . . fraude liberti subreptum (esse) respondit.

ε) seq. *tamquam* 4,22,3 tractus ad Caesarem . . . turbata mente respondit, tamquam ipse somno

gravis atque eo ignarus (fuisset), et uxor sponte mortem sumpsisset.

b) 3,17,16 cum accusatores ac testes certatim perorarent respondente nullo, miseratio . . . augebatur i. q. nullo ream defendente.

2) de *iudice* 14,18,10 Cyrenenses reum agebant (apud senatum) Strabonem . . . ; senatus ignota sibi esse mandata Claudii et consulendum principem respondit i. q. gab den bescheid. — [14,54,14 M respondere; Halm reoscere.] — **responsum.** I) in *univ.* IV,21,6 Civilis . . . mittit legatos ad . . . legiones . . . , ut idem sacramentum acciperent. *redditur* responsum: neque proditoris neque hostium se consiliis uti; . . . 72,15 nulla inter coeuntes exercitus consulationio (erat); neque solantibus hortantibusve responsa *dabant.* 4,47,2 Sabinus, donec exercitus in unum conduceret, datis mitibus responsis . . . 15,60,16 an dicta Natalis suaque responsa *noseceret* percontari Senecam iubetur (tribunus). 1,58,20 verba eius (Segestis) in hunc modum fuere (58,1): . . . Caesar *clementi* responso . . . incolumitatem . . . pollicetur. 4,47,2 *mitia* r. cf. supra. 53,9 Agrippina . . . preces orditur: subveniret (Caesar) solitudini, daret maritum; . . . sed Caesar . . . sine responso quamquam instantem reliquit.

II) *spec.* A) I,10,16 occulta fati et ostentis ac responsis (sc. vatium) destinatum Vespasiano . . . imperium post fortunam credidimus. IV,65,21 delectus e propinquis (Velaedae) consulta (fragen) responsaque ut internuntius numinis *portabat.* G8,8 nec aut consilia *earum (feminarum)* asperrantur aut responsa *neglegunt* (Germani). D12,16 *quorum (deorum) proferre* (verkünden) responsa . . . ferebantur (poetae et Yates). II,78,2 ceteri . . . hortari (Vespasianum), responsa *vatium* et siderum motus *referre.* 13,24,5 urbem princeps lustravit *ex responso *haruspicum.* IV,82,10 *vim* responsi ex nomine Basilidis interpretatus est i. q. orakelspruch. 2,54,14 (sacerdos Clarii Apollinis) *edit* responsa versibus compositis super rebus, quas quis mente concepit. II,1,11 augebat famam ipsius Titi ingenium . . . prosperae Vespasiani res, *praesaga* r. i. q. prophetische stimmen von orakeln und wahrsagern: Her.

B) 3,71,9 *dilatatum* nuper responsum *adversus* . . . flammam Dialem **prompsit* Caesar recitavitque decretum pontificum i. q. bescheid. 14,11,7 ne inrumperet (Agrippina) curiam, ne gentibus externis responsa *daret.*

respublica. cf. res p. 1392^b.

respuo. *transl.* D9,6 licet haec ipsa . . . aures tuae . . . respuant. 34,12 cf. asperror a.

restauo. i. q. *wiederherstellen* 3,72,9 Pompei *theatrum* igne . . . haustum Caesar extracturum pollicitus est, eo quod nemo e familia restaurando sufficeret. 4,43,16 Segestani *aedem* Veneris . . . vetustate dilapsam restaurari postulaverunt.

restinguo. a) *propr.* 15,38,24 nec quisquam defendere audebat, crebris multorum minis restringere prohibentium. Ut 'defend.' *absol.* vel subaudiendum 'ignem, incendium'. IV,29,6 *restituto igne* misceri cuncta tenebris et armis iubet (Civilis).

b) *transl.* 3,54,7 corruptus simul et corruptor, aeger et flagrans *animus* haud levioribus remediis restinguendus est, quam libidinibus *ardescit.* I,66,2 ne legati quidem ac duces partium restingui posse *iracundiam* exercitus (arbitrabantur). IV,80,2 mansuram (esse) discordiam . . . , ni *semina* belli restinxisset i. q. unwirksam machen, den krieg schon im keime ersticken.

restituo. i. q. *wiederherstellen* IV,4,12 restitui *Capitolium* placuit i. q. wieder aufbauen. 9,9 censuerat Helvidius, ut Capitolium publice restitueretur, adiuvaret Vespasianus. 53,1 curam restituendi Capitolii in Vestinum confert. 2,7,9 (Chatti) tumulum . . . Varianis legionibus structum et veterem aram Druso sitam disicerant. restituit (Germanicus) *aram* . . . ; tumulum *iterare* haud visum. — G8,2 *acies* inclinatas iam et labantes a feminis restitutas (esse) constantia precum et obiectu pectorum et monstrata cominus captivitate. III,25,7 laxati *ordines* abrumpuntur, nec restitui quivere impediuntur vehiculis tormentisque. — IV,40,4 referente Caesare de restituendis Galbae *honoribus* . . . A16,8 nisi Paulinus . . . subvenisset, amissa *Britannia* foret; *quam* unius proelii fortuna *veteri patientiae* (unterwürfigkeit) restituit. 'Fortuna' nom. vel ablat. esse potest. III,17,10 ea *necessitas* seu *fortuna* lapsas iam *partes* restituit. firmati inter se . . . excipiunt Vitellianos. IV,78,15 Cerialis ut incuria prope *rem* adfixit, ita constantiam restituit.

resto. I) i. q. *widerstand leisten, resistere* 3,46,12 paulum morae attulere ferrati, restantibus *lamminis adversum* pila et gladios.

II) i. q. *zurückbleiben* 14,32,14 neque . . . valium praeduxerunt, neque motis senibus et feminis *iuventus* sola restitit.

restringo. a) *propr.* i. q. *festbinden* 14,64,7 restringitur vinclis (*Octavia*) venaeque eius . . . exsoluntur. 15,57,9 *vinclo* fasciae . . . in modum laquei *ad* arcum sellae restricto indidit cervicem.

b) *transl.* 16,16,6 nunc patientia servilis tantumque sanguinis domi perditum fatigant *animus* et maestitia restringunt i. q. beklemmen. — **restrictus.** vi *adi.* i. q. *straff, streng* 15,48,13 (plures) in tanta vitiorum dulcedine summum imperium non restrictum nec *perseverum* volunt.

resulto. de sono 1,65,2 resultantis saltus i. q. wiederhallend.

resumo. i. q. *wieder nehmen* A) *propr.* 15,29,7 placuit Tiridaten ponere apud effigiem Caesaris *insigne regium* nec nisi manu Neronis resumere. II,44,15 sive finis bello venisset seu resumere *arma* mallent i. q. bellum renovare. III,24,3 Antonius . . . cur resumpsissent [Lips.; M currari sumpsissent; Ferretius cur rursus sumpsissent] *arma*, Pannonicas legiones interrogabat. IV,76,22 neque Treveros . . . benevolentia contineri: resumpturos *arma*, ubi metus abscesserit.

B) *transl.* a) i. q. *wieder annehmen, wieder gebraucht von etw. machen* II,67,4 resumpta *militia* robur . . . partium fuere i. q. wieder in dienst treten. IV,37,10 *primani* . . . Voculam

sequuntur, *apud* quem resumpto Vespasiani *sacramento* . . i. q. von dem sie für V. wieder vereidigt. III, 4, 9 Flavianum . . rerum novarum cupido legati *nomen* resumere . . impulerat. IV, 64, 20 *instituta cultumque* patrium resumite, abruptis voluptatibus, quibus Romani plus . . quam armis valent. 3, 6, 15 *repetere* sollemnia et . . *voluptates* resumerent.

b) i. q. *wieder aufnehmen, erneuern* II, 41, 12 (legio) strictis mucronibus redire pulsos et *pugnam* resumere coegit. 12, 15, 9 Zorsines . . rex *hostilia* resumpserat. — 13, 51, 3 *omissas petitiones* (forderungen) non ultra annum resumerent i. q. wieder geltend machen, sie sollten nach einem jahre verjähren.

c) i. q. *wieder gewinnen* V, 8, 13 (reges Iudaeorum) expulsi, resumpta per arma *dominatione* fugas civium . . ausi. . 3, 40, 12 egregium resumendae *libertati* tempus (esse). 14, 31, 12 nondum servitio fracti resumere libertatem . . *pepigerant*. — [Heinsius, Halm 13, 34, 11 bellum acriter resumitur; M, Nipp. sumitur.]

resurgo. A) *propr.* I, 79, 18 (tegimen) provolutis inhabile ad resurgendum. 3, 46, 16 iacentes nullo ad resurgendum nisu quasi exanimis linquebantur. II, 78, 7 *arbor* . . repente procciderat ac postera die *eodem vestigio* resurgens procera et latior virebat.

B) *transl.* 1) a) III, 2, 16 quod . . legiones deceptae magis quam victae resurgere in ultionem properent.

b) 1, 39, 23 fatalem increpans *rabiem*, neque militum, sed deum ira resurgere i. q. wieder ausbrechen, renovari. 3, 74, 18 relictis per quos resurgeret *bellum*.

c) 2, 43, 11 (Piso) civili bello resurgentes in Africa *partes* . . iuivit i. q. wieder emporkommen, wieder aufleben.

2) *meton.* 15, 41, 9 in tanta resurgentis *urbis* pulchritudine i. q. sich aus der asche wieder erheben, wieder aufgebaut werden.

retego. *transl.* 15, 74, 4 (decernitur) honos Soli . . , qui *occulta* coniurationis numine *rete-*xisset.

retento. II, 35, 8 desilire in vada . . Germani, retentare *puppes*, scandere foros. IV, 13, 12 tumultus Germanici specie retentare *legiones* iubebatur. 60, 10 pactus praedam castrorum dat custodes, qui *pecuniam calones sarcinas* retentarent. V, 21, 7 Civilis dum *fugientes* retentat, adgnitus . .

reticeo. A) *intrans.* c) *absol.* 1, 12, 6 percussus inprovisa interrogatione *paulum* reticuit: dein collecto animo *respondit* . . 2, 38, 22 cum *paulum* reticisset, Hortalo se *respondisse ait*. 50, 9 interrogatus . . reticuit; dein proximo senatus die . . *oravit*, ne . . 12, 57, 10 Agrippina . . Narcissum *incusat* . . praedarum. nec ille reticet, impotentiam muliebrem . . arguens. — 1, 67, 9 quae in castris honesta, *memorat*; reticuit *de* adversis. 12, 22, 8 Claudius . . multa de claritudine eius apud senatum *praefatus* . . , Memmio quondam Regulo nuptam (nam de Gai Caesaris nuptiis consulto reticebat), . .

β) *c. dat.* 14, 49, 5 Vitellius, optimum quemque iurgio *laccessens* et respondenti reticens.

B) *trans.* 4, 40, 36 id tantum aperiam, nihil

esse tam excelsum, quod non virtutes istae . . mereantur, datoque tempore vel in senatu vel in contione non reticebo (sc. id). 69, 11 eadem ille et diutius (sc. exponit), quanto *maesta*, ubi semel prorupere, difficilius reticentur. 6, 4, 7 Haterius consules anni prioris invasit, cur mutua accusatione intenta nunc *silerent* . . ; at non patribus reticenda (esse) *quae* audivissent. 12, 65, 12 si *inpudicitiam* . . coniugis reticuisset. 15, 51, 20 *nomina* coniuratorum reticuit. 11, 27, 3 in civitate omnium gnara et *nihil* reticente. — [4, 69, 14 civitas, reticens adversum proximos Weissenborn, Halm; Lips. tegens.]

retineo. I) i. q. *zurückhalten* A) *propr.* I) a) *alqm α*) *c. oppos.* I, 74, 10 *legati* apud Vitellium *remansere*, promptius quam ut retenti viderentur; praetoriani . . *remissi* (sunt). III, 15, 12 Bedriacum venit. *legionibus* ad muniendum retentis, . . cohortes in Cremonensem agrum *missae* (sunt). IV, 33, 1 Civilis *parte copiarum* retenta . . cohortes . . adversus Voculam . . mittit. 5, 7, 2 *singulos*, ut cuique assistere, adloqui animus erat, retinens aut *dimittens* partem diei absumpsit. 4, 23, 14 Caesar . . *reportari* . . *legionem* (ex Africa) iusserat, nec pro consule eius anni Dolabella retinere ausus erat.

β) 6, 1, 14 si **retinerent* (sc. eos) propinquus aut parens, vim . . exercebant. 15, 36, 15 populum R. vim plurimam habere parendumque retinenti (sc. populo se, Neronem, Romae). I, 74 *legatos* cf. α. II, 45, 8 *legati* paulisper retenti (sunt). IV, 18, 26 *Labeo* . . , ne interfectus invidiam apud populares vel, si retineretur, semina discordiae praerberet, in Frisios avehitur. 1, 23, 14 uno retento (in castris) Clemente (centurione), qui perferendis militum mandatis habebatur idoneus. — 1, 66, 7 Caecina . . , cum . . neque *auctoritate* neque *precibus*, ne *manu* quidem obsistere aut retinere *militem* quiret, . . III, 17, 2 nullum in illa trepidatione Antonius constantis ducis aut fortis militis officium omisit. occursare paventibus, retinere *cedentes*, . . 1, 18, 9 properantibus Blaesus advenit, increpabatque ac retinebat *singulos* (sc. milites sediciosos). 5, 7, 2 cf. α. II, 18, 6 indomitus miles . . correptis signis . . ruere et retinenti duci tela intentare. 1, 20, 4 manipuli . . direptis . . vicis . . retinentis centuriones inrisu et contumeliis, postremo verberibus insectantur.

γ) *c. praep. αα*) II, 14, 6 (copias) misit, e quibus pars in *colonia* Foroiliensi retenta (est), ne . . 13, 22, 4 Suria Antonio destinata (est), set . . in urbe retentus est.

ββ) 1, 36, 12 missionem dari (gänzliche entlassung) vicena stipendia meritis, exauctorari (in reserve stellen) qui sena dena fecissent ac retineri *sub vexillo*. 13, 35, 11 retentus (est) omnis exercitus *sub pellibus*, quamvis hieme saeva adeo, ut . .

γγ) A 37, 5 Agricola quattuor equitum alas, ad subita belli (i. q. proelii) retentatas, venientibus (opposuit). V, 16, 3 legiones locatae (sunt), dux *sibi* delectos retinuerat ad inprovisa. III, 15, 12 legiones ad muniendum cf. α.

b) *alqd α*) 15, 15, 9 circumstetera (Armenii) vias (castrorum R.), captiva olim . . iumenta adgnoscentes *abstrahentesque: raptae* (sunt) eti-

am vestes, retenta arma, pavido milite (R.) et concedente.

β) II, 98, 10 Alpes praesidiis insessae nuntios retinebant i. q. liessen nicht durch. IV, 38, 7 quia naves saevitia hiemis prohibebantur, vulgus alimenta in dies mercari solitum. clausum litus, retineri *commatus*. credebatur. V, 6, 13 nec *Jordanes* pelago accipitur, sed unum atque alterum lacum integer perfuit, tertio retinetur.

γ) 16, 11, 8 *largitur* in servos quantum aderat pecuniae; et si qua asportari possent, sibi quemque *deducere*, tris modo *lectulos ad* suprema retineri iubet.

2) i. q. *bei sich behalten* a) α) IV, 12, 14 eques . . . *arma equosque* retinens . . . Rhenum perumpere. 18, 21 legionarius miles, quamquam rebus trepidis, *arma ordinesque* retinebat. 21, 8 arma cf. B. 2. β. — II, 65, 13 Cluvius comitatu principis (Vitellii) adiectus (est), non adempta Hispania, quam rexit absens exemplo L. Arrunti. *hunc* Tiberius Caesar ob metum, Vitellius *Cluvium* nulla formidine retinebat sc. apud se, in comitatu. Potest etiam ad 1 trahi sc. ab Hispania. IV, 42, 25 retinete, p. c., et *reservate hominem* tam expediti consilii, ut omnis aetas instructa sit. II, 32, 12 non frumentum usquam exercitui (esse), nec *exercitum* sine copiis retineri posse i. q. man könne das heer nicht behalten; es wird sich also zerstreuen: Pramm. IV, 46, 6 immensa pecunia tanta *vis hominum* retinenda erat i. q. nur mit u. g. konnte man . . . im dienste behalten sc. als praetorianer. 6, 30, 19 quo (foedere) princeps ceterarum rerum *poteretur*, ipse *provinciam* retineret. — c. dat. I, 11, 5 visum (est) expedire, *provinciam* (Aegyptum) aditu difficilem, annonae fecundam . . . *domui* (Caesarum) retinere i. q. als kaiserliches haugut zu behalten. [Ricklefs domui; M. Nipp, Meiser domi.]

β) A 24, 13 Agricola expulsus. *unum ex regulis* gentis exceperat ac specie amicitiae in occasionem retinebat.

b) i. q. *behaupten* α) 15, 1, 21 *sua* retinere privatae domus, de alienis certare regiam laudem esse.

β) in *re milit.* IV, 34, 23 quidam recentis victoriae memores retinere *locum*, ferire hostem. — III, 84, 2 plurimum molis in obpugnatione *castrorum* fuit, *quae* acerrimus quisque ut novissimam spem retinebant. 15, 10, 2 prodita (est) infrequentia (exercitus), *qua* tamen retineri *castra* (poterant). 14, 37, 2 legio gradu innotata et *angustias* loci *pro* munimento retinens. . . 15, 12, 2 (Corbulo) parte copiarum apud Suriam relicta, ut *munimenta* Euphrati inposita retinerentur, . . . 11, 9, 14 potior Vardanes visus (est) retinendo *regno*. 15, 6, 8 an melius hi-bernasse in extrema Cappadocia, raptim erectis tuguriis, quam in sede regni modo retenti? I, 70, 20 reputans plus gloriae retenta *Italia* (fore). 13, 8, 6 Corbulonem retinendae *Armeniae* praeposuerat. 15, 14, 9 Paetus Lucillos . . . et si qua *Caesares optinendae* donandaeve *Armeniae* egerant, Vasaces imaginem retinendi largiendive (*Armeniam*) penes nos, vim penes Parthos memorat. 14, 29, 3 in qua (Britannia) neque

Didius legatus . . . nisi *parta* retinuerat, et . . . 15, 2, 10 *aequitate* quam *sanguine*, *causa* quam *armis* retinere *parta* maioribus malueram.

B) *transl.* 1) a) α) III, 2, 25 nisi quis retinet (sc. me), idem suator auctorque consilii ero i. q. impedit.

β) IV, 44, 13 ambo . . . *damnati* pulsique, quamvis concessio aliis reditu, *in eadem* poena retenti sunt.

b) i. q. *in schranken halten*, *zügeln* I, 9, 4 ne quieto quidem milite regimen (erat Hordeonio); adeo furentes infirmitate retinentis ultro accendebantur. 56, 2 spectator flagitii Hordeonius . . . legatus aderat, non comperere ruentes, non retinere *dubios*, non cohortari bonos ausus. IV, 60, 16 retinere *saevientes* (militis nequivit). 68, 17 (Mucianus) moras nectens, quis *flagrantem* (Domitianum) retineret, ne ferocia aetatis . . . paci belloque male consulere. 13, 2, 7 (Burrus et Seneca) iuvantes in vicem, quo facilius *lubricam* principis aetatem, si virtutem aspernaretur, *voluptatibus concessis* retinerent. 15, 50, 25 hic occasio solitudinis, ibi ipsa frequentia . . . *animum* (Subrii) *exstimulaverant*, nisi impunitatis cupido retinisset, magnis semper conatibus adversa.

2) i. q. *bewahren*, *behalten*, *beibehalten*, *behalten* α) c. *oppos.* et *sim.* I, 22, 9 (mathematici), *genus hominum* . . . fallax, *quod* in civitate nostra et *vetabitur* semper et retinebitur. 87, 12 summa expeditionis. Pacensi, cui *ademptum* a Galba tribunatum reddiderat, *permissa* (est). *curam navium* Moschus libertus retinebat. 1, 44, 21 si tribuni, si legio . . . *innocentiam* (centurionis) adprobaverant, retinebat *ordinem*: ubi avaritiam . . . obiectavissent, *olvebatur* militia. 75, 9 (Tiberius) erogandae per honesta pecuniae cupiens, quam *virtutem* diu retinuit, cum ceteras *exueret*. 2, 72, 10 (Germanicus) venerabilis, cum *magnitudinem* et *gravitatem* summae fortunae retineret, *invidiam* et *adrogantiam effugerat*. 4, 16, 6 *omissa* confarrendi *adsuetudine* aut inter paucos retenta. 7, 2 *quae cuncta* non quidem comi via, sed horridus ac plerumque formidatus, retinebat tamen, donec morte Drusi *verterentur*: nam dum superfuit, *mansere*. 61, 4 Haterius . . . eloquentiae, quoad vixit, *celebratae*: *monimenta ingenii* eius hand perinde retinentur i. q. behaupten sich nicht in gleicher weise. I, 15, 23 *fidem*, *libertatem*, *amicitiam* . . . tu quidem eadem *constantia* retinebis, sed alii per obsequium *imminent*. — I, 83, 6 reputans non posse *principatum* scelere *quacsitum* subita *modestia* et *prisca gravitate* retineri. 13, 20, 10 scriptos esse ad Tuscum codicillos, *mandata* ei praetorianum cohortium cura, sed *ope* Senecae *dignationem* Burro retentam (esse) cf. I, 87 supra. 13, 26, 15 nec grave manu missis (esse) *per* idem obsequium retinendi *libertatem*, per quod *adsecuti* sint. 3, 52, 14 pensitato . . . quam indecorum (sibi esset) adtractare quod non *obtinere* (durchsetzen) vel retentum . . . infamiam virorum *inlustrium* posceret i. q. si obtinisset et tum retineret. 14, 15, 12 vix *artibus honestis pudor* retinetur, nedum inter certamina vitiorum . . . quicquam *probi moris reservaretur*.

β) D1,4 ex me requiris, cur . . . nostra . . . aetas . . . vix nomen ipsum oratoris retineat. III,68,11 retinerent (militēs) . . . memoriam sui. 5,6,10 vos obtestor, ne memoriam nostri per maerorem quam laeti retineatis. 4,35,9 an illi . . . peremti, quo modo imaginibus suis noscuntur, quas ne victor quidem abolevit, sic partem memoriae apud scriptores retinet? 12,26,9 retinuit famam sine experimento. IV,8,23 vicit pars, quae sortiri legatos malebat, etiam mediis patrum adnitentibus retinere morem. 4,16,6 adsuetudinem cf. α. 13,10,7 quamquam censuissent patres, ut principium anni inciperet mense Decembri, quo ortus erat Nero, veterem religionem calendarum Ianuariarum inchoando anno retinuit. 6,32,2 (Tiberius) destinata retinens, . . . astu res externas moliri, arma procul habere i. q. seinem grundsatz getreu. 11,15,6 primores Etruriae sponte aut patrum R. impulsu retinuisse scientiam et in familias propagasse. 15,12 viderent pontifices quae retinenda firmandaque haruspicum (essent). 1,54,2 Titus Tattius retinendis Sabinorum sacris sodales Titios instituerat. III,9,23 facta tribunis centurionibusque retinendi quae Vitellius indulgisset spe. IV,68,7 Varus praetorianis praepositus vim atque arma retinebat i. q. hatte noch in händen. 14,2,1 ardore retinendae Agrippinam potentiae eo usque provectam, ut . . . 15,50,7 Senecio, e praecipua familiaritate Neronis, speciem amicitiae etiam tum retinens eo pluribus periculis conflictabatur. 16,34,12 Thræsea . . . Arriam temptantem mariti suprema . . . sequi monet retinere vitam. 13,31,9 sestertium quadringentens aerario inlatum est ad retinendam populi fidem (kredit). I,15,23 fidem (treue) cf. α. IV,21,8 esse sibi Vitellium principem, pro quo fidem et arma usque ad extremum spiritum retenturos. 1,18,11 aut incolumis fidem legionum retinebo, aut ingulatus paenitentiam adcelerabo. 15,11,14 se fidem . . . donec vita subpeditet, retenturos (esse). 6,37,24 obsequium in regem, reverentiam in nos, decus quisque suum et fidem retinerent. 14,24,17 nec quicquam urbi detractum (est), quo promptius obsequium integri retinerent. II,86,2 (legiones), dolorem iramque Bedriacensis pugnae retinentes, . . . 1,45,6 nec poena commilitonum exterriti nec paenitentia conversi (militēs seditiosi) iras retinebant. 12,17 tamquam . . . Asinii patris ferociam retineret. 13,24,4 plebes daret experimentum, an amotis custodibus modestiam retineret (in teatro). 14,15,12 pudorem cf. α. III,47,11 donati civitate R. signa armaque in nostrum modum (sc. habebant), desideriam licentiamque Graecorum retinebant. 4,52,22 aetas extrema multum . . . eloquentiae dempsit (Afro), dum fessa mente retinet silentii impatientiam i. q. nicht schweigen konnte. — c. acc. praedic. 12,34,8 quorum (maiorum) virtute . . . intemerata coniugum et liberorum corpora retinerent. — c. dat. III,8,18 eadem Mucianus . . . monebat, incruentam . . . victoriam . . . praetexendo, sed gloriae avidus atque omne belli decus sibi retinens i. q. sibi vindicans, solus auferre cupiens. 13,20,10 dignationem Burro cf. α. — II,10,10 id senatus

consultum . . . retinebatur *adhuc *terrori (delatorum) cf. com. crit. i. q. beibehalten, war noch nicht aufgehoben.

γ) A4,19 retinuit (Agricola) . . . ex sapientia modum.

II) i. q. festhalten a) propr. II,59,17 (infantem filium) paludamento opertum sinu retinens Germanicum appellavit. — I,67,10 Helvetii . . . centurionem et quosdam militum in custodia retinebant. 15,51,23 (Epiccharis) in custodia retenta est.

b) transl. i. q. fesseln 4,33,13 situs gentium, varietates proeliorum, clari ducum exitus retinent ac redintegrant legentium animum cf. 33,17 obvia rerum similitudine et satietate. 14,4,20 periturae matris supremum aspectum quamvis ferum animum (Neronis) retinebat. — retinens vi adi. i. q. festhaltend an, bewahrend c. gen. 2,38,26 siluit Hortalus, pavore an avitae nobilitatis etiam inter angustias fortunae retinens. 5,11,4 ille, nisi lacesseretur, modestiae retinens. . . 16,5,2 qui remotis e municipiis severaque adhuc et antiqui moris *retinente Italia . . . advenerant. 6,42,3 Seleucenses . . . civitas . . . saepta muris neque in barbarum corrupta, sed conditoris Seleuci retinens i. q. an dessen einrichtungen.

retorqueo. propr. G38,9 (Suebi) horrentem capillum retorquent [Madvig; codd. retro sequuntur] ac saepe in ipso vertice *religant i. q. zurückdrehen, zurückstreichen. II,21,6 facces, glandes, missilem ignem i. q. zurückschleudern cf. ingero. Uterque locus varie temptatus cf. com. crit.

retracto. transl. D3,6 an ideo librum istum adprehendisti, ut diligentius retractares . . . ? i. q. überarbeiten. G22,14 detecta et nuda omnium mens postera die retractatur i. q. wird wieder verhandelt über. Passow, Halm, al. mens. postera d. r., vi impers. i. q. die verhandlung wird wieder aufgenommen. — [Acidal., Her. III,9,17.]

retraho. A) i. q. zurückziehen, -schleppen, mit gewalt zurückbringen a) propr. IV,77,10 Civilis . . . fugientes manu retrahens . . . 43,10 Marcellus velut excedens curia 'imns' inquit . . . sequebatur Crispus, ambo infensi . . . donec ad cursu amicorum retraherentur. 6,14,8 is repertus apud fretum Siciliae retractusque (Romam) per centurionem . . . 4,29,8 (accusator) vulgi rumore territus . . . cessit urbe. ac retractus Ravenna exsequi accusationem adigitur. 28,3 reus pater, accusator filius . . . in senatum inducti sunt. ab exilio retractus . . . pater . . . 6,3,11 Gallio . . . Italia exactus; et quia incusabatur facile toleraturus exilium . . . retrahitur in urbem. — latiore sensu 3,74,13 nec, ut mos fuerat, acta aestate retrahit copias aut in hibernaculis . . . provinciae componit, sed . . . Tacfarinatem proturbabat, donec fratre eius capto regressus est. 12,32,6 iam ventum haud procul mari . . . cum ortae apud Brigantae discordiae retraxere duces.

b) transl. 13,26,16 nec grave manu missis per idem obsequium retinendi libertatem, per quod adsecuti sint: at criminum manifestos merito ad servitutum retrahi [M detrahi].

B) i. q. wieder-, von neuem ziehen, -schleppen

a) *propr.* 3,38,6 Caesar Antistium e primoribus Macedoniae, absolutum adulterii, increpitis iudicibus *ad* dicendam maiestatis causam retraxit (Romam ex provincia). 4,45,12 idem cum postero (die) ad quaestionem retraheretur, . . . 15,57,7 postero (die) cum ad eosdem cruciatus retraheretur *gestamine* sellae, . . .

b) *transl. a)* in *univ.* IV,56,18 (Labeo) pollicitus, si praesidium daretur, iturum ad Batos et potiorum *civitas* partem ad societatem R. retracturum, . . . 70,31 Valentinus ac Tutor in arma *Treveros* retrahit i. q. nötigten die T., die waffen wieder zu ergreifen.

β) i. q. *wieder hervorziehen, -ans licht ziehen* 13,23,12 tabulae exustae sunt, *quibus obliterata* aerarii **nomina* (forderungen) **retrahere* (accusator) i. q. von neuem in anspruch nehmen. 15,73,15 ne . . . *composita* aut *oblitterata* mansuetudine principis novam *ad saevitiam* retraheret. — [16,1,3 M cf. traho.]

retro. non nisi *propr.*; significat a) *motum* III,9,7 legiones . . . r. *actae* deserta Italia turpem fugam conscivissent i. q. repulsae. 59,9 patuit, quantum discriminis adeundum foret, ni Vitellium r. fortuna *vertisset*. 11,4,6 (viderat) Claudium spicae corona evinctum, spicis r. *conversis*. 14,32,2 delapsus . . . simulacrum Victoriae ac r. conversum (est), quasi cederet hostibus. IV,60,14 multi palantes occubere: ceteri r. in castra *perfugiunt*. 13,56,15 gens r. ad Usipos . . . *concessit*. 15,5,17 Monaesem omittere Tigranocertam iubet, ipse r. concedit. 7,8 turbatus equus . . . r. *evasit*. — *pleon.* II,15,10 Vitelliani r. Antipolim . . . Othoniani Albiganum . . . *revertere*. Aliter Wölfl., Philol. 25,126.

b) *quietem* G 43,1 r. Marsigni. Cotini . . . terga Marcomanorum . . . claudunt. II,26,15 ne Vitellianus miles . . . fessos adgrederetur et percussis nullum r. subsidium foret. — [G 38,9 cf. retorqueo.]

retundo. *transl.* 5,11,4 Trio . . . ut segnem Regulam ad opprimendos Seiani ministros oblique perstrinxerat: ille . . . rettudit *collegam* i. q. die angriffe scharf zurückweisen.

reus, rea. I) *reus.* A) *usu forensi a)* D 12,5 nec inter *sordes* ac *lacrimas* reorum componuntur (carmina). 37,15 his accedebat *splendor* reorum et *magnitudo* causarum. 3,12,20 neque reum prohibeo (Tiberius) quo minus cuncta proferat, quibus *innocentia* eius sublevari . . . possit. D 36,12 hinc *accusationes* potentium **reorum* cf. Halm, Andres.; aliter Peter, Wolff, aliter Walch, Hess.

β) D 36 *potentes* r. cf. *a.* II,10,9 id senatus consultum . . . prout *potens* vel *inops* reus inciderat, infirmum aut validum. IV,10,4 *vilis* et *nocens* reus protegi non poterat. 14,48,15 nocens r. IV,40,17 *manifestum* (sc. sceleris, offensus schuldig) reum ambitiosius quam honestius defendisset. 6,4,2 accusator ac **reus* iuxta *invisi*.

γ) 3,67,3 nec dubium habebatur *saevitiae captarumque pecuniarum teneri reum* (Silanum). 4,21,11 quod ut atrocius vero tramissum (est); *ceterorum*, quae multa cumulabantur, *receptus est reus*, neque *peractus* ob mortem opportunam i. q. wegen des übrigen . . . versetzte man ihn in

anklage, aber es kam nicht zum endurteil. — 6,8,2 ausus est . . . Terentius, *ob id reus*, amplecti (Seiani amicitiam). — 16,23,2 Soranum iam sibi Ostorius eques R. *poposcerat reum ex* proconsulatu Asiae cf. 13,52,1 *infra*. — 4,13,8 Carsidius, reus *tamquam* frumento hostem . . . iuisset, absolvitur. — 3,44,8 an Sacrovirum maiestatis *crimine* reum in senatu fore? A 45,5 Baebius [iam] tum reus erat. 15,71,26 uxor Scaevini et Caesennius Italia prohibentur, reos fuisse se tantum poena experti. 6,8,2 cf. supra. 40,8 ne Tigranes quidem, Armenia quondam potitus ac tunc reus, nomine regio supplicia civium effugit. 13,23,10 Burrus quamvis reus inter iudices sententiam dixit. 1,6,17 metuens ne reus *subderetur* (ipse). 58,9 raptorem filiae meae, violatorem foederis vestri, Arminium *apud* Varum, qui tum exercitui praesidebat, *reum feci* (Segestes). 3,13,14 ut reus *agi* posset, acie victum (esse). 14,18,4 Cyrenenses reum agebant Strabonem cf. 18,1 accusare. 15,20,1 Timarchus Cretensis reus agitur, ceteris *criminibus*, ut solent praevalidi provincialium. 6,7,19 perinde in foro, in convivio, quaqua de re locuti incusabantur, ut quis praevinire et reum *destinare* properat. 14,60,6 destinatur reus cognomento Eucerus. 11,4,2 pergit Sullius addere reos equites R. illustres. 16,26,8 relinqueret incertum, quid viso Thrasea reo decreturi patres fuerint. — II,10,9 prout reus *inciderat* cf. β. 2,30,11 manu Libonis nominibus Caesarum . . . additas . . . occultas notas accusator arguebat. *negante* reo . . . 3,10,7 petitum est a principe cognitionem exciperet. quod ne reus quidem *abnebat*. 13,4 recentia *purgat* cf. *infra*. 2,30,16 posterum diem reus *petivit*. 3,11,4 reo Arruntium, Vinicium . . . patronos petenti. 4,19,4 *precante* reo brevem moram, dum accusator consulatu abiret, adversatus est Caesar. 3,14,9 *offerebat* familiam reus et ministros in tormenta *flagitabat*. 13,52,6 magna vis accusatorum . . . posebat tempus evocandorum testium: reus illico defendi *postulabat* *valuitque* pecuniosa orbitate et senecta. 3,12,20 cuncta profert cf. *a.* 4,19, 12 silente reo, vel si defensionem coeptaret, non occultante, cuius ira premeretur. 28,10 reus nihil infracto animo obversus in filium . . . vocare ultores deos, ut . . . 11,2,5 Sullio . . . mollitiam corporis obiectante, ad quod victo silentio prorupit reus et *'inquit.'* ingressusque defensionem . . . 3,15,6 quod reus postquam sibi exitiabile intellegit, an adhuc experiretur dubitans . . . durat mentem senatumque rursus ingreditur; redintegratamque accusationem . . . perpeusus . . . 11,2,9 monet Vitellium, ne elabi reum sineret. 13,42,2 multorum odia meritis r. 14,48,15 Thrasea . . . non quidquid nocens reus pati mereretur, id . . . senatui statuendum disseruit. 4,22,10 reus frustra temptato ferro venas praebuit exsolvendae. 6,4,2 accusator ac **reus* iuxta *invisi* gratissimum spectaculum praebebant [M, Nipp. praebebantur]. — D 5,28 non . . . lorica et gladius *in acie* firmissimum munimentum (est) quam reo et periclitanti eloquentia, praesidium simul ac telum. II,10,13 apud alios nihil aequae reo proderat quam ni-

mia potentia accusatoris. 16,26,15 ne vana et reo non profutura, intercessori exitiosa inciperet. 3,13,4 quod neque convictum noxae reo (erat), si recentia purgaret, neque defensionem absolutioi erat, si teneretur maioribus flagitiis. 4,34,5 accusabant. . . Seiani clientes. id perniciabile reo (erat). 2,79,6 praetor . . reo atque accusatoribus diem prodicit cf. prodico. 3,38,9 aqua et igni interdictum (est) reo, adpositumque ut teneretur insula. 49,10 sententia Haterii . . indictum (est i. q. zuerkannt) reo ultimam supplicium. 1,74,13 cum . . foedissima quaeque deligeret accusator obiectaretque reo. 14,48,12 censuit. consul designatus adimendam reo praeturam necandumque more maiorum. 3,11,8 adrecta omni civitate, quanta fides amicis Germanici, quae fiducia reo. 16,10,8 quod ubi cognitum (est) reo, seque et libertum pari sorte componi. . . digreditur. — D7,6 *apud *patres [Michaelis add.] reum prospere defendere. IV,40,17 cf. β. 3,13,2 reus per triduum defenderetur. 13,52,6 cf. supra. IV,10,4 *protegere* cf. β. 42,8 Messalla non causam neque reum *tueri*, sed. . . 4,52,19 capessendis accusationibus aut reos *tutando* prosperiore eloquentiae quam morum fama fuit (Afer). 1,74,22 tulit (sententiam) *absolvi* reum criminibus maiestatis. 13,52,1 reos ex provincia Africa, qui proconsulare imperium illic habuerant, Camerinum et Silvanum absolvit Caesar. 4,15,12 ita reus cognito negotio *damnatur*. 13,42,2 variis casibus iactatus et multorum odia meritis reus. . . damnatur. 2,74,8 crimina et accusationem tamquam adversus *receptos* iam reos instruebant. 4,36,1 *postulandis* reis tam continuus annus fuit, ut . . 11,5,1 continuus inde et saevus *accusandis* reis Suillius (erat) cf. α D36. 14,41,4 reos, ne apud praefectum urbis *arguerentur*, ad praetorem *detulissent*. 6,23,5 Caesar . . non erubuit. . . incusare casus, qui reum *abstulissent*, antequam coram *convinceretur*. 3,13,4 reus tenetur maioribus flagitiis cf. supra. 4,28,2 reus pater, accusator filius . . in senatum inducti sunt. 13,4,9 non enim se (Neronem) negotiorum omnium iudicem fore, ut clausis unam intra domum accusatoribus et reis paucorum potentia grassaretur. 33,1 idem annus plures reos habuit. 15,20,7 de reo censuerat provincia Creta depellendum. — 2,30,3 accusatores . . certabant cui ius *perorandi* in reum daretur. 3,70,4 Ennium equitem R. maiestatis postulatum. *recipi* Caesar *inter* reos vetuit. 13,10,7 neque recepti sunt *inter* reos Carrinas. . . servo accusante aut *Densus*, cui favor in Britannicum crimini dabatur. 16,14,20 vulgato eius indicio *inter* damnatos magis quam *inter* reos Anteiis Ostoriusque *habebantur* (angesehen als . . .). 4,42,12 Caesar obiectam sibi *adversus* reos *indeclementiam* eo pervicacius amplexus. . .

B) *latiore sensu* a) i. q. *der angeschuldigte, zur verantwortung gezogen* α) I,8,16 (Verginium) non remitti (ad se) atque etiam reum esse tamquam suum crimen accipiebant (legiones Germanicae). 1,44,9 stabant pro conitione legiones dstrictis gladiis; reus in suggestu per tribunum ostendebatur: si *nocentem*

adclamaverant, praiceps datus trucidabatur. 2,28,13 statim corripit reum (accusator), adit consules, cognitionem senatus poscit. 15,55,7 telum quoque in necem eius (Neronis) paratum ostendit (Milichus) accirique reum iussit. is raptus per milites et defensionem orsus, ferrum, cuius argueretur, fraude liberti subreptum respondit. Potest etiam ad b referri. β) D5,8 si poetica accusatur, non alium video reum *locupletiore* (quam Bassum). 19,3 quem reum *faciunt* cf. com. crit.

b) i. q. *der schuldige, schuldig* IV,6,6 si caderet Marcellus, *agmen* reorum sternebatur. 11,35,9 continuus dehinc cohortium clamor *nomina* reorum et *poenas* flagitantium. — 2,24,10 cum se tanti *exitii* reum (esse) clamitaret. 66,4 Rhescuporis. . . maluit patrati quam incepti *facinoris* reus esse. *pleonast.* I,48,11 in ipsis principibus (castrorum) stuprum ausa est: *criminis* huius reus Vinius arguebatur [Wurm agebatur]. — III,75,14 interrogantibus, quis Capitolium incendisset, se reum Atticus obtulerat. 1,39,6 ut mos vulgo quamvis falsis reum *subdere*, Plancum. . . auctorem senatus consulti *incusant* (milites). 15,44,10 abolendo rumori Nero subdidit reos. 2,28,5 aditum ad principem postulat, *demonstrato* crimine et reo per Flaccum.

II) *rea*. A) usu *forensi* 13,32,7 Pomponia . . Plautio . . nupta ac *superstitionis* externae *rea*, mariti iudicio permessa (est). 16,32,4 (filiam) nimiae tantum *pietatis* ream *separarent* i. q. causam filiae a sua. 3,22,5 *defendente* ream . . fratre. 12,22,5 Claudius *inavudita* *rea*. . .

B) 11,28,12 posse opprimi (Messalinam) *damnatam* ante quam ream i. q. zur verantwortung gezogen.

revalesco. *transl.* a) i. q. *sich wieder erholen, sich wieder emporhelfen* 14,27,3 *Laodicea* tremore terrae prolapsa, nullo *a nobis remedio, propriis opibus revaluit.

b) II,54,6 *diplomata* cf. *neglego* a. *reveho*. a) IV,83,27 irent *simulacrumque* patris reveherent (sc. navi), sororis *relinquerent* i. q. zurück-, heimwärtsbringen. — *revehit* vi *med.* V,22,19 multa luce revecti hostes captivis *navibus*. . . II,41,7 Caecina dimissis tribunis revectus (sc. equo) *in castra*. . . III,36,12 (Vitellius) multa cum exultatione *in urbem* revectus. . . i. q. zurückfahren: Bötticher, Roth, al. 11,33,6 dum *in urbem* revehitur [Orelli; M. refertur vehitur; Puteol., Nipp. vehitur] (sc. gestamine i. q. curru Claudius). 6,44,20 Tiridates cum paucis *in Suriam* revectus. . .

b) A23,4 *Clota* et *Bodotria* diversi maris aestibus *per* inmensum revectae (sc. in terram) . . i. q. weithin zurückgedrängt, tief ins land gebuchtet, eindringend.

revello. *propr.* III,71,10 *revulsas* undique *statuas* . . vice muri (obiecit) i. q. von ihren postamenten heruntergerissen. IV,62,12 *revulsae* imperatorum *imagines* (medaillonen) i. q. vom schafte der feldzeichen abgerissen.

revelo. *propr.* G31,5 super sanguinem et spolia *revelant* frontem.

revenio. *propr.* 12,59,5 postquam *reveren-* rant. 2,24,18 ut quis *ex* longinquo *revererat*,

miracula narrabant. 4,74,18 *revenere in urbem trepidi*.

reverentia. vi *praegn.* i. q. *ehrfurcht, ehrerbietung* c. *gen. obi.* D40,23 nulla (fuit) *superiorum reverentia*. III,41,10 *ducis* r. 14,13, 13 *matris* r. cf. *infra*. G29,10 protulit magnitudo populi R. ultra Rhenum ultraque veteres terminos *imperii reverentiam*. I,55,13 ne *reverentiam imperii* (R.) exuere viderentur (legiones superioris Germaniae),. 12,3 superioris Germaniae legiones rupta *sacramenti reverentia* imperatorem alium flagitare. 15,1,5 *foederis* r. cf. *infra*. — D35,8 in loco nihil *reverentiae* *est. 40,23 cf. *supra*. G39,6 est et alia luco *reverentia*: nemo nisi vinculo ligatus ingreditur,. II,78,14 nec simulacrum deo (Carmelo) aut templum (est). : ara tantum et *reverentia*. 1,47,7 per filios pariter adiri (exercitus) maiestate (principis) salva, cui *maior* e longinquo *reverentia* (esset). — III,41,10 nec integram fidem attulerant (milites); pudor tamen et praesentis ducis *reverentia morabatur*. 14,13,13 se in omnes libidines effudit (Nero), quas male coercitas *qualiscumque matris reverentia tardaverat*. — G29,10 *proferre reverentiam* cf. *supra*. 6,37,23 *retinere* cf. *infra*. 13,9,3 datis obsidibus *solitam* prioribus *reverentiam* in populum R. *continualet* (Vologeses). I,12,3 *rumpere*. 55,13 *exuere* cf. *supra*. — G9,10 deorum nominibus appellant secretum illud, quod sola *reverentia* vident. IV,69,4 Auspex e primoribus Remorum, vim R. pacisque bona dissertans.. sapientissimum quemque *reverentia* (sc. imperii R.) fideque, iuniores periculo ac metu *continuit*. Wolff explic. ehrgefühl. 15,1,5 Vologeses..magnitudine R. et continui foederis *reverentia* diversas ad curas trahebatur. — D8,21 (Marcellus et Crispus oratores) ab ipso principe *cum* quadam *reverentia* diliguntur. 12,10,11 subveniendum (esse) sociis..cedentibus *per reverentiam*. 23,1 Galliae Narbonensi *ob egregiam* in patres r. datum (est), ut.. — 6,37,23 obsequium in regem, *reverentiam in nos*, decus quisque sum et fidem retinerent (primores Parthorum). 12,23,1. 13,9,3 cf. *supra*. **revereor.** vi *praegn.* D36,22 *hos (oratores) ituri* in provincias magistratus *reverebantur*, *hos reversi colebant*. — [I,5,15 Pichena; M verebantur.] — **reverens.** a) *adi.* I,17,3 *sermo* erga patrem imperatoremque *reverens*, de se moderatus (erat). G34,12 sanctius ac *reverentius visum* (est) de actis deorum credere quam scire. b) *adv.* II,27,6 copiae..recipe-randi decoris cupidine *reverentius* et aequalius duci parebant.

revertor. *reversus sum* propter symmetriam 12,21,4. *revertit* III,56,10. *revertere* II,15,11. 2,24,13. 15,7,2. *revertisset* 3,24,19.

Non nisi *propr.* a) II,9,8 trierarchi..paratis omnium animis reversuros (se esse) firmaverunt. IV,44,15 Sosianus ac Sagitta viles (erant), etiam si *revertentur* (sc. ab exilio). 15,7,2 sub idem tempus legati Vologesis, quos ad principem missos memoravi, *revertere* inriti. 2,24,13 secundante vento claudae *naves* raro remigio.. et quaedam a validioribus tractae, *revertere*. — D36,22 *hos reversi* (magi-

stratus) *colebant* cf. *revereor*. 1,68,17 nocte demum *reversae legiones*.. 69,8 (Agrippinam) laudes et grates *reversis legionibus* habentem. 12,27,12 recens *reversos praedaeque per luxum usos* et somno graves circumvenere. 3,34,10 *revertentibus* post laborem quod honestius quam uxorium levamentum?

b) α) A9,1 *revertentem ab legatione legionis* (Agricolam).. Vespasianus inter patricios adscivit. I,77,14 recens ab exilio *reversos nobiles adulescentulos*..sacerdotiis..recoluit. II,92,15 quod *reversis ab exilio iura libertorum concessisset*. — 3,24,19 se..laetari, quod frater eius e peregrinatione longinqua *revertisset*. — I,31,20 eos (milites)..Alexandriam praemisissos atque *inde reversos* [Döderlein; M rursus] longa navigatione aegros..Galba *refovebat*.

β) III,56,10 taedio castrorum..Romam *revertit* (Vitellius). II,15,11 Vitelliani *retro Antipolim*.., Othoniani Albigaunum..revertere. — IV,77,12 *in castra reversus*.. — 12,21,4 non sum remissus *ad te*, sed *reversus*. 28,3 praeda famaque onusti ad montem Taunum *revertuntur*. — [II,38,18 Wurm cf. *redeo*. III,31,6 M cf. *verto*.]

revinco. *transl.* a) 15,73,6 coeptam *adul-tamque et revictam (esse) coniurationem* i. q. *unterdrücken*.

b) 6,5,9 quae [Nipp.; M neque, quod *retin.* Pfitzn. et Zöchbauer; Pichena eaque] cuncta a primoribus civitatis *revincebatur* (*Cotta*), iisque instantibus ad imperatorem provocavit i. q. *überführen*. Aliter explic. Zöchbauer, Wien 1893 p. 80 et 1894 p. 42, sed cf. Andresen, Jahresb. XIX p. 232 et XXI p. 191.

reviresco. *transl.* III,7,11 si..*partes* (Galbae) *revirescere* crederentur. 4,12,3 *domum Germanici revirescere*..laetabantur.

reviso. *propr.* 15,36,2 *urbem* revisit (Nero).

revivisco. *propr.* 13,58,4 donec (arbor) in novos fetus *revivisceret* [M, Halm *revivisceret*; Pichena *revivisceret*].

revoco. I) i. q. *wieder rufen* non nisi *spec.* in *re milit.* II,82,1 prima belli cura (erat) agere dilectus, *revocare veteranos* (sc. ad signa) i. q. *wieder einberufen*.

II) i. q. *zurückrufen* 1) *propr.* I,74,6 Otho, *revocatis* quos Galba miserat legatis,.. IV,35,20 duplex hinc *seditio* (militum erat), aliis *revocantibus* Voculam (sc. Geldubam *regredientem*), aliis.. 1,44,3 *revocaretur coniumx*, rediret legionum *alumnus*. 14,60,16 his Nero, tamquam *paenitentia flagitii*, coniugem *revocavit* Octaviam (in Campaniam pulsam) cf. *com. crit.* — A 9,20 (Agricola) minus *triennium* in ea legatione detentus ac statim *ad spem consulatus revocatus* est (Romam). — I,6,14 quos (numeros).. Nero..praemisissos ad claustra Caspiarum..*opprimendis Vindicis coeptis* *revocaverat*. — I,70,6 (Siliani) a Nerone..*ob bellum Vindicis revocati* ac tum in Italia manentes.. — I,90,3 reliquias *Neronianarum sectionum*.. *revocatis ab exilio* concessit.

2) *transl.* a) i. q. *wieder herstellen, erneuern* A 3,9 *ingenia studiaque opprimeris* *facilius* quam *revocaveris* i. q. *ins leben zurückrufen*. 1,20,11 Rufus..castris praefectus antiquam

duramque *militiam* revocabat. 12,12,4 (Cassius), quantum sine bello dabatur, revocare priscum *morem* (militiae), exercitare legiones. 14,48,7 tum primum revocata (est) ea *lex* (maiestatis).

b) i. q. *zurückrufen*, *-holen*, sim. D 19,27 (iudices oratorem) alio transgredientem revocant i. q. zur sache (zurück)rufen. 14,56,6 **si* qua in parte *lubricum* adulescentiae nostrae *declinat*, revocas. — 14,54,12 traditis quorum fulgore praestringor, *quod temporis* hortorum aut villarum curae seponitur, in animum revocabo i. q. wieder auf geistige beschäftigung verwenden. 15,62,7 *lacrimas* eorum (amicorum) modo sermone, modo intentior in modum coercentis ad firmitudinem revocat, rogatans ubi praecepta sapientiae, ubi. .? — A 18,17 Monam insulam, a [Bipontini add.; Kritz, Draeg., Peter om.] cuius possessione revocatum Paulinum *rebellione* totius Britanniae. . memoravi. .

c) i. q. *widerrufen* 13,36,2 adversus male meritos (libertos) revocandae *libertatis* ius patronis daretur.

revolvo. A) *propr.* V,14,9 cuius (molis) obiectu revolutus *amnisi* adjacentibus superfunderetur i. q. zurückgestaut. 6,33,14 (incessum) aestas (impediebat), quia flatibus etesiarum *implentur vada*: hibernus *auster* revolvit *fluctus pulsoque* introrsus *freto* breviam litorum nudantur.

B) *transl.* a) in *univ.* 1) α) III,26,8 sin Bedriacum redirent, . *victoria ad* iritum revolvebatur i. q. redigebatur.

β) 4,21,6 in *animo* revolvente *iras*, etiam si impetus offensionis languerat, memoria valebat i. q. immer von neuem in sich bewegte, *-anfachte*.

2) *revolvi vi med.* α) i. q. *wieder verfallen auf*, *zurückkommen auf verbis* 4,9,3 ad vana et totiens inrisa revolutus. . vero quoque. . fidem dempsit. 11,34,3 inter diversas principis voces, cum modo incesaret flagitia uxoris, aliquando ad memoriam coniugii et infantiam liberorum revolveretur i. q. wieder seiner ehe und seiner unmündigen kinder gedachte.

β) i. q. in *etw.* (schlechteres) *wieder hineingeraten* 16,18,9 revolutus ad vitia. .

b) *spec.* i. q. *wieder-*, *immer von neuem be-überdenken*, *sich vergegenwärtigen* A 46,10 omnia *facta dictaque* eius *secum* revolvant. 3,18,16 quanto *plura* recentium seu veterum *revolvo* cf. *obverso*.

rex. 1) i. q. *regent*, *könig*, *fürst* A) a) in *univ.* IV,83,19 Ptolemaeus, ut sunt *ingenia* regum, pronus ad formidinem. . 12,11,9 ferenda (esse) regum *ingenia*, neque usui crebras *mutationes*. 14,22,2 sidus cometes effulsit, de quo vulgi opinio est, tamquam *mutationem* regis portendat. igitur quasi iam depulso Nerone, quisnam deligeretur anquirebant. In *univ.* explic. i. q. *regentenwechsel*; non necessario Bentley regnis, Boetticher regni, Walter regentis. V,8,15 fugas civium, urbium eversiones, fratrum coniugum parentum nece aliaque solita regibus ausi (reges Iudaeorum). 2,42,16 regibus aequa, nedum infima insolita sunt. — 3,26,8 quidam statim, aut postquam regum pertaesum, leges maluerunt.

b) *nomen honorificum* 4,26,11 missus (est) e senatoribus (sc. ad Ptolemaeum, regem Maurorum), qui. . regem et socium atque amicum appellaret.

B) a) *de populo R.* III,72,10 voverat (Capitolium) *Tarquinius Priscus rex* bello Sabino. 12,8,4 ex *legibus Tulli regis*. 24,1 regum in eo (in pomerio augendo) *ambitio* vel *gloria* varie vulgata. I,84,28 (senatum) a regibus usque ad principes continuum. 1,1,1 urbem Romam a principio reges habuere; libertatem et consulatum L. Brutus instituit. 3,26,15 praecipuus Servius Tullius sanctorum legum fuit, quis etiam reges obtemperarent. 4,65,6 sedem eam acceperat a Tarquinio Prisco seu quis alius regum dedit. 6,11,1 **profectis* **domo* regibus ac mox magistratibus. 11,22,12 quae-stores regibus etiam tum *imperantibus* instituti sunt. III,72,15 *pulsis* regibus Horatius Pulvillus. . consul dedicavit (Capitolium). — 3,56,4 id (potestatem tribuniciam) summi fastigii vocabulum Augustus repperit, ne regis aut dictatoris *nomen* adsumeret.

b) 1) α) 2,58,7 *de adventu* regis (Artabani) et cultu sui cum decore. . respondit (Germanicus) 6,37,16 Ornospadis. . repetita *amicitia* regis multo apud eum honore cf. 2,66,8 Pomponium, veterem stipendiis et arta cum rege *amicitia* eoque accommodatiorem ad fallendum, . Moesiae praefecit. III,48,6 tutus sub regis *auxilio* cf. β. 4,55,7 memorabant de. . studio in populum R. per *bella* Persi et Aristonici aliorumque regum. 2,61,5 eductae pyramides *certamine* et *opibus* regum. 15,14,5 missi (sunt). . Paeto nuntii et regis *conloquium* petitum (est), qui Vasacem. . ire iussit. 16,6,6 corpus non igni abolitum, ut R. mos, sed regum externorum *consuetudine* differtum odoribus conditur. 2,68,9 Remmius evocatus, priori *custodiae* regis adpositus. 3,60,13 senatus. . sociorum pacta, regum etiam, qui ante vim R. valuerant, *decreta*. . introspexit. II,4,1 Titus spectata opulencia (templi) *donisque* regum. . 3,39,6 regis opportuna *eruptione*. 15,6,1 haec. . ut *formidine* regis et Corbulonis minis patrata. . extollebant. 2,68,6 audita regis *fuga*. 6,42,10 Tiridaten extollunt (Seleucenses) veterum regum *honoribus*. 2,64,11 ipsorum regum *ingenia*, illi mite. ., huic atrox. . erat. II,58,14 spreto procuratoris vocabulo Albinum *insigne* regis et Iubae nomen usurpare. 13,41,4 exploratores attulere longinquum regis *iter*. 4,43,12 idem regis Antigoni, idem imperatoris Mummii *iudicium*. 14,8 cum *iussu* regis Mithridatis apud cunctas Asiae. . urbes trucidarentur (cives R.). 1,11,2 Aegyptum copiasque. . iam inde a divo Augusto equites R. obtinent *loco* regum. 12,38,7 hostes *miseratione* tanti regis acrius ad ultionem exarsere. IV,84,1 *munera* *preces* *mandata* regis sui Scydrothemidi adlegant. 15,24,2 legati Parthorum *mandata* regis Vologesis *litterasque*. . attulere. 2,61,5 *opes* cf. supra. II,81,15 aemulantium inter se regum *paratus* (prunk). 15,10,13 *transitum* regis arcerent. 6,21 se tributa ac leges et pro *umbra* regis Romanum ius victis impositurum (esse). 11,8 *virtutem* regis, saevitiam et copias

gentium. . . extollentes. — IV, 51, 4 aderant *legati* regis Vologesi. V, 1, 13 *auxilia* regis Antiochi. 13, 38, 16 Corbulo. . . *auxilia* regum pro cornibus. . . constituit. 15, 26, 9 *auxilia* regum in unum conducta apud Melitenem. 6, 41, 4 Clitarum natio. . . sese contra imbelles regis *copias* tutabatur. 12, 10, 11 ideo regum *liberos* obsides [Draeg.; M, Pfütz., Andr. obs. lib.] dari, ut, si domestici imperii taedeat, sit regressus ad principem patresque, quorum moribus adsuetus rex melior adscisceretur.

β) α) III, 48, 6 adsequitur Anicetum. . . tutum sub *Sedochesorum* regis auxilio, quem pecunia donisque ad societatem perpulerat. 2, 57, 14 apud regem *Nabataeorum*. 68, 3 Vonones. . . effugere ad. . . consanguineum sibi regem *Scytharum* conatus est. 4, 23, 8 erat illi. . . socius populandi rex *Garamantum*. 12, 15, 6 r. *Dandaridarum*. 45, 4 proelianti sibi adversus regem *Albanorum*. . . 62, 4 bellavimus adversus regem *Macedonum*, cui ut degeneri Pseudophilippi vocabulum inpositum (est). 16, 1, 12 reges *Numidarum*. — III, 5, 8 Sido atque Italicus reges *Sueborum* cf. 2. 2, 3, 5 qui (Antonius) Artavasden, regem *Armeniorum*, specie amicitiae inlectam, dein catenis oneratum, postremo interfecerat. 42, 21 Antiocho *Commagenorum*, Philopatore *Cilicum* regibus defunctis turbabantur nationes. 12, 15, 9 Zorsines *Siracorum* rex hostilia resumpserat. 29, 5 Vibilius *Hermundurorum* r. cf. 2. 2, 58, 1 ab rege *Parthorum* Artabano legati venere. 15, 1, 1 rex *Parthorum* Vologeses. 12, 12, 9 inlustres *Parthi* rexque *Arabum* Acbarus advenerat. 14, 31, 1 rex *Icenorum* Prasutagus cf. 2. 12, 13, 3 *Adiabenos*, quorum rex Izates societatem Meherdatis palam induerat. — 4, 9, 9 cum origo Iulia gentis Aeneas omnesque *Albanorum* reges et conditor urbis Romulus. . . spectarentur (in funere). — 12, 19, 6 magnarum *nationum* reges cf. ζ.

ββ) 2, 64, 6 Rhescuporim, *Thraeciae* regem. 11, 9, 6 paululum cunctationis attulit rex *minoris Armeniae* Cotys. 12, 53, 7 (Pallas) regibus *Arcadiae* ortus. 55, 9 rex eius *orae* Antiochus.

γ) 11, 8, 4 is (Pharasmans) rex *Hiberis*. . .

δ) D 21, 26 Bruti pro *Deiotaro* rege (oratio). A 14, 5 *Cogidumnus* r. cf. 2. IV, 83, 2 *Ptolemaco* regi, qui *Macedonum* primus Aegypti opes firmavit, . . oblatum per quietem. . . iuvenem. 83, 23 legatio et dona *Scydrothemidi* regi (is tunc *Sinopensibus* imperitabat) expediri iubet. 2, 88, 7 venenum in *Pyrrum* r. vetuerant. 3, 63, 11 neque minus Milesios *Dareo* rege niti. 4, 5, 7 Mauros *Iuba* rex acceperat donum populi R. 55, 18 Tyrrhenum Lydumque *Atye* rege genitos 13, 9, 1 ad *Vologesem* r. nuntiis monebant. V, 1, 12 comitabantur. . . *Agrippa Sohaemusque* reges et auxilia regis Antiochi. — II, 3, 1 conditorem templi regem *Aerian* vetus memoria (perhibet). III, 45, 6 r. *Caratacus* cf. 2. IV, 51, 4 aderant legati regis *Vologesi*. 15, 24, 2 cf. α. V, 1, 13 r. *Antiochus* cf. supra. 8, 7 r. Antiochus demere (Iudaicis) superstitionem. . . adnisis. . . 13, 37, 8 regem Antiochum monet. . . praefecturas petere. V, 3, 2 orta per Aegyptum tabe. . . regem *Bocchorim*. . . purgare regnum. . . iussu (esse).

2, 26, 12 r. *Maroboduus* cf. 2. 42, 5 rex *Arche-laus* quinquagensimum annum Cappadocia potiebatur, invisus Tiberio, quod eum Rhodi agentem nullo officio coluisset. 14, 26, 7 *Tigranes*. . . regis Archelai nepos. 2, 60, 13 r. *Rhamsen* cf. ζ. 4, 14, 8 iussu r. *Mithridatis* cf. α. 24, 12 excito cum popularibus *rege *Ptolemaeo* quattuor agmina parat. 43, 12 r. *Antigoni* iudicium cf. α. 47, 3 rex *Rhoemetaces* cum auxiliis popularium (venit). 6, 31, 2 nobiles *Parthi* in urbem venere, ignaro rege *Artabano*. 31, 7 (*Armeniae*) defuncto rege *Artaxia* Arsacen. . . inposuit. 31, 18 *Phraaten* regis *Phraatis* filium Roma posebant. 14, 18, 5 quos (agros) regis *Apionis* quondam *avitos. . . invaserant. 12, 23, 4 *Ituraei* et *Iudaei* defunctis regibus *Sohaemo* atque *Agrippa* provinciae *Suriae* additi (sunt). — II, 95, 7 facem Augustales subdidere, quod sacerdotium, ut *Romulus* **Tatio* regi, ita *Caesar Tiberius Iuliae* genti sacravit. [Nipp., Ritter del. quod. . . sacravit; Her. Titios T. Tatio.]

ε) D 12, 17 nec ullis. . . augustior honor (erat quam poetis), primum apud deos. . . deinde apud illos *dis genitos sacrosque* reges, inter quos. . . *Orphea* et *Linum* ac. . . ipsum *Apollinem* accepimus. II, 76, 34 *fidissimi* reges. 4, 4, 14. 12, 45, 14. 13, 8, 12 *socii* r. 15, 5, 3 *socium amicumque* r., cohortes R. circumsideri. 2, 42, 5 *invisus*. 16, 1, 12 *infensi*. 2, 63, 5. 14, 31, 1 *clarus*. 12, 10, 13 r. *melior*. 38, 7 *tantus* r. 4, 56, 9 stante. . . *Punica* urbe et *validis* per *Asiam* regibus. 6, 36, 6 *versae* *Artabani* res, inciciente *Vitellio* deserent regem *saevum* in pace et adversis proeliorum *exitiosum*. 12, 20, 5 reges *feroces*, vagos *populos*, solum *frugum egenum* (esse). 2, 68, 3 *consanguineus* r. 15, 1, 2 r. *alienigena*. 12, 62, 4 *degener*. G 42, 6. 2, 1, 3. 4, 35, 17. 12, 50, 2 *externus* r. 16, 6, 6 regum *externorum* consuetudine. 2, 72, 7 *indolere* *externae* nationes regesque. 6, 37, 2. 43, 7 *novus* r. 42, 10. 13, 7, 4 *Nero*. . . iubet duos *veteres* r. *Agrippam* et *Antiochum* expedire *copias*. 11, 10, 15 qui (*Vardanes*) . . claritudine paucos inter *senum* regum. — 2, 56, 7 *Zenonem*, *Polemonis* regis *Pontici* filium. 57, 17 principis *Romani*, non *Parthi* r. filio eas epulas dari.

ζ) II, 38, 4 subacto orbe et aemulis urbibus regibusve excisis securas opes concupiscere vacuum fuit. 4, 20 *auxilia* utrique (*Vespasiano* ac *Muciano*) . . et classes regesque (erant) ac nomen dispari fama celebre. 76, 34 tibi (*Vespasiano*) *classium* *alarum* *cohortium* *robor* et *fidissimi* reges (sunt) et tua ante omnis experientia. 4, 4, 14 mihi. . . exsequendum reor, quae tunc R. copia in armis, qui *socii* reges, quanto sit angustius imperitatum. 2, 88, 12 qui (*Arminius*) non *primordia* populi R., sicut alii reges *ducesque*, sed *florentissimum* imperium *laccessierit*. — IV, 17, 21 *servirent* *Suria* *Asiaque* et *suetus* regibus *Oriens*. 39, 2 *kalendis* *lanuariis* in *senatu*. . . *legatis* *exercitibusque* ac regibus *laudes* *gratesque* *decretae* (sunt). V, 5, 22 *nulla* *simulacra* *urbibus* *suis*, *nedum* *templum* *sistunt* (*Iudaei*); non regibus haec *adulatio*, non *Caesaribus* honor (est). 12, 19, 6 *populi* R. *imperatoribus*, *magnarum* *nationum*

regibus primam ex similitudine fortunae amicitiam . . esse. 15,25,14 scribitur tetrarchis ac regibus praefectisque et procuratoribus. iussis Corbulonis obsequi. 2,67,3 circumdata (est) hinc regi specie honoris valida manus. 15,13,14 quod pro Armeniis semper R. ditionis aut *subiectis* *regi, quem imperator delegisset, hostilia faceret. A 12,2 olim regibus *parebant* (Britanni). 4,46,6 (Thraeces) ne regibus quidem parere nisi ex libidine soliti. — G 42 *manent, valent* cf. 2. 3,60,13 qui (reges) ante vim R. valuerant. II,81,3 Antiochus . . *insertum* regum ditissimus. 13,8,12 socii reges, prout bello conduceret, *parere* iussi: sed studia eorum in Corbulonem promptiora erant. IV, 83,23 Sinopensibus *imperitabat* cf. *δ*. 2,42,5 rex Archelaus quinquagesimum annum Cappadocia *potiebatur*. 60,13 regem Rhamsen Libya . . *potitum (esse)* quasque terras Suri . . colunt, . . *imperio tenuisse*. 12,50,2 quam (Armeniam) a maioribus suis possessam externus rex flagitio *optineret*. 4,5,7 Mauros Iuba rex acceperat donum populi R. IV,83,2 Aegypti opes firmavit cf. *δ*. 11,17,10 per laeta per adversa res Cheruscas adfligebat cf. 2. 2,65,2 nuntiaret (centurio) regibus ne armis disceptarent. 12,15,9 hostilia resumpserat. 13,3 societatem Meherdatis induerat cf. *β*. 47,5 nuper est regibus, quotiens in societatem coeant, implicare dextras . . cf. quotiens. V,9,15. 2,42,21. 6,31,7. 12,23,4 defunctis regibus. 2,2,1 post finem Phraatis et sequentium regum. — 16,1,12 ne . . reges Numidarum, et alias infensi, cupidine auri ad bellum *accenderentur*. 2,1,3 (Parthi) petitum Roma *acceptumque* r., quamvis gentis Arsacidarum, ut externum *aspernabantur*. 13,9,8. 15,5,7 Casperius centurio . . *adiit* regem et mandata ferociter edidit. 12,10,13 *adsciscere*. IV,84,11 vulgus *aversari* regem. A 13,15. III,45,6. 4,32,5 *capere*. 3,38,20 regem urbemque Philippopolim . . *circumsidunt*. 15,5,3. G 1,5 *cognoscere* cf. 2. 13,9,16 non prius *conversum* (esse) r. ad offerendos obsides. 14,26,11 plerique superbiam Parthorum perosi *datum* a Romanis r. malebant. 15,13,14 imperator *deligit* cf. supra. 6,36,6 *deserere*. II,38,4 *excidere* cf. supra. 4,24,12 *excire*. V,8,12 mobilitate vulgi *expulsi*. 12,15,6 regem Dandaridarum *exturbat* imperioque eius *potitur*. 4,32,5 *fundere*. 2,56,5 regem illa tempestate non *habebant*, amoto Vonone. 12,14,7 experientis cognitum est barbaros malle Roma petere reges quam habere. A 15,4 *imponere*. V,8,12 Iudaei . . sibi ipsi reges inposuere. 15,1,2 regem alienigenam Tigranem Armeniae impositum (esse). G 42 armis nostris, pecunia *iuvare*, externos *pate* cf. 2. III,72,15. 4,36,9. 11,17,10 *pellere*. 2,1,3 *petere* Roma cf. accipere supra. 2,6 subiti pudor degeneravisse Parthos: petitum alio ex orbe regem, hostium artibus infectum. 11,16,1 cf. 2. 12,11,3 se divo Augusto adaequabat (Clandius), petitum ab eo regem referens, omissa Tiberii memoria, quamquam is quoque *miserat*. 12,7 excitis quorum de sententia petitus rex (erat). 14,7 cf. habere supra. 4,5,11 accolis Hiberno Albanoque et aliis regibus, qui magnitudine nostra *protegentur* adversum

externa imperia. V,9,15 Claudius, defunctis r. aut ad modicum *reductis*, Iudaeam provinciam equitibus R. . . permisit. 11,17,10 Langobardorum opibus *refectus* cf. 2. 15,2,15 diademate caput Tiridatis evinxit, promptam equitum manum, quae regem ex more *sectatur*, Monaesi nobili viro tradidit. G 7,1 reges ex nobilitate *sumunt* cf. 2. 12,45,14 obtestante Casperio, ne socius r., ne Armenia donum populi R. scelere et pecunia *verterentur*. 38,4 Syphacem Scipio, Persen Paulus et si qui alii *vincitos* reges populo R. ostendere (in triumpho). — 2,56,12 ceteri (Zenonem) venerantes regem (als k.) Artaxiam consalutavere. 63,23 cf. 2. 64,1 nuntiato regem Artaxiam Armeniis a Germanico datum. — V,2,10 quos (Aethiops) rege Cepheo metus . . mutare sedes perpulerit i. q. 2,7 regnante. 3,62,11 delubrum rege [Freinsh. regi] Cyro dicatum. — 3,63,11 neque minus Milesios Dareo rege *miti*. 6,43,7 invidia in Abdagaesen, qui tum aula et novo rege *potiebatur*, ad Artabanum vertere. — 6,37,2 profugo Artabano et flexis ad novum r. popularium animis. 37,23 monet . . primores . . obsequium in regem, reverentiam in nos . . retineant. — III,48,7. 4,43,8. 6,34,5. 13,39,1. 15,15,14. 16,6. 17,14. 28,16. 30,2. 16,24,2.

2) α) de *Germanis* G 1,5 nuper *cognitis* quibusdam gentibus ac regibus, quos bellum *aperuit*. 7,1 reges ex nobilitate, duces ex virtute *sumunt*. nec regibus infinita **aut* libera potestas, et duces exemplo potius quam imperio . . praesunt. 10,14 et 11,12 compon. princeps cf. p. 1185^b. 12,8 pars multae regi vel civitati . . exsolvitur. 42,6 Marcomanis Quadisque usque ad nostram memoriam reges *manserunt* ex gente ipsorum. (iam et *externos patiuntur*), sed vis et potentia regibus ex auctoritate Romana. raro armis nostris, saepius pecunia *iuvantur*, nec minus *valent*. 44,5 harum gentium insigne . . breves gladii et erga reges obsequium. III,5,8 trahuntur in partes Sido atque Italicus reges *Sueborum*, quis vetus obsequium erga Romanos. 12,29,5 auctores fuere Vibilius *Hermundurorum* rex et Vangio ac Sido. 2,26,12 sic Suebos *regemque Maroboduum* pace obstrictum (esse). 44,9 Maroboduum regis *nomen* invisum apud populares, Arminium pro libertate bellantem favor habebat. 63,5 multis nationibus *clarissimum* quondam regem ad se *vocantibus* Romanam amicitiam praetulisse (se, Maroboduum). 11,16,1 Cheruscorum gens regem **Roma petivit*, amissis per interna bella nobilitas. 17,10 magno . . proelio *victor* rex, dein . . ad superbiam *prolapsus pulsusque*, ac rursus Langobardorum opibus *refectus*, . . res Cheruscas *adfligebat*. 2,63,23 dato rege (als k.) Vannio gentis *Quadorum*.

β) de *Britannis* A 12,2 olim regibus *parebant*, nunc per principes factionibus et studiis **distrahuntur*. 15,4 singulos sibi olim reges fuisse, nunc binos *imponi*, e quibus legatus in sanguinem, procurator in bona saeviret. 13,15 domitiae (sunt) gentes, capti reges. 14,5 quaedam civitates *Cogidumno regi* donatae (sunt) . . veteri . . populi R. consuetudine, ut haberet

instrumenta servitutis et reges [Rhenan; codd. regis]. III,45,6 capto per dolum *rege Carataco*. 14,31,1 rex *Icenorum* Prusutagus, longa opulencia clarus, Caesarem heredem . . scripserat. 31,8 propinqui regis inter mancipia habebantur.

II) i. q. *königlicher prinz* II,25,14 vulneratur *rex Epiphanes*, impigre pro Othone pugnam ciens. V,9,6 rex *Parthorum* Pacorus Iudaea potitus interfectusque (est).

rhetor. D 30,5 nec in auctoribus cognoscendis nec in evolvenda antiquitate . . satis operae insumitur. sed expetuntur quos rhetoras vocant; quorum *professio* quando primum in hanc urbem introducta sit quamque nullam apud maiores nostros auctoritatem habuerit, . . dicturus. . . 35,2 at nunc adulescentuli nostri deducuntur in *scholas istorum, qui rhetores vocantur, quos paulo ante Ciceronis tempora extitisse nec placuisse maioribus nostris ex eo manifestum est, quod a Crasso et Domitio censoribus cludere, ut ait Cicero, *ludum impudentiae* iussi sunt. 14,25 otium suum mavult (Aper) *novorum* rhetorum more quam veterum *oratorum* consumere. 19,18 ipsorum oratorum paucissimi *praecepta* rhetorum aut philosophorum placita cognoverant. 32,29 Cicero . . refert, quidquid in eloquentia effecerit, id se non rhetorum *officinis* [Haase suppl.], sed *Academiae* spatiis consecutum. 31,2 in rhetorum *scholis* declamare cf. totum locum. 23,10 rhetorum *nostrorum commentarios* (musterreden) fastidiunt. 35,13 duo genera materiarum apud rhetoras [b C rhetores] tractantur, suasoriae et controversiae. 42,7 rh. et scholastici cf. criminor b.

rideo. *trs.* D 39,2 parvum et *ridiculum* . . videatur quod dicturus sum, dicam tamen, vel ideo ut ridear [C F rideatur] i. q. auslachen. — G 19,9 nemo illic *vitia* ridet i. q. belachen.

ridiculus. D 39,1 cf. rideo.

rigidus. *transl.* 16,22,14 cf. sector B.

ri-go. *propr.* G 26,8 hortos cf. contendo c.

rigor. a) *propr.* G 16,12 rigorem *frigorum* eius modi locis *molliant* (Germani) i. q. die strenge. [Acidal., Halm loci.] 2,23,11 (anster) immenso nubium tractu validus et rigore vicini *septentrionis* horridior rapuit disiecitque naves.

b) *transl.* I,18,17 constat potuisse conciliari animos (militum) quantulacumque parci senis liberalitate: *nocuit antiquus rigor* et nimia *severitas*, cui iam pares non sumus. 83,20 ita se ducum auctoritas, sic rigor *disciplinae* habet, ut multa etiam centuriones tribunosque tantum iuberi expediat. 6,50,2 Tiberium . . iam vires, nondum dissimulatio deserebat: idem *animi rigor*.

rima. 4,69,6 tectum inter et laquearia tres senatores. . . sese abstrudunt, foraminibus et rimis aurem admovent.

rimor. a) *propr.* i. q. *durchstößern* II,29,6 spolia . . occultari clamitantes (milites seditiosi), *tabernacula* ducis ipsamque *humum* pilis et lanceis rimabantur.

b) *transl.* i. q. *zu erspähen suchen, ausspähen* IV,11,6 male dissimulata in eos (Antonium

Varumque) Muciani iracundia, quamvis vultu tegetetur. sed civitas rimandis *offensis* sagax verterat se. 2,69,16 missi a Pisone (ad Germanicum) incusabantur ut valetudinibus *adversa* rimantes. 6,3,15 Caesar Paconianum . . perculit. . . maleficum, omnium *secreta* rimantem. 14,57,5 Tigellinus . . *metus* eius (Neronis) rimatur.

ripa. A) de ripa a) *fluminis* α) G 3,11. 28,16 et 21. II,32,6. IV,22,9. 55,8. 59,14. 1,31,5. 2,83,7 ripa *Rheni*. III,46,8. 4,5,13 ripa *Danuvii*. III,5,14 ad occupandam r. *Aeni fluminis*. . . missus. II,11,15 ad occupandas *Padi* ripas praemissus i. q. Pothal, Polinie. 23,13 gladiatores in adversam *Padi* ripam . . effudit. III,82,9 pars (exercitus) iuxta ripam *Tiberis* incescit. 2,58,3. 6,31,20. 37,3. 12,11,13. 15, 3,7. 9,1. 16,12 ripa *Euphratis*. 12,51,9 ripa *Araxis*. 2,68,7 in ripa *fluminis* (Pyrami) . . vincitur. 16,3 ripae fluminis (Visurgis). 9,2 eius (fluminis Visurgis) in ripa . . Arminius adstitit. — IV,70,7 ne Tutor quidem maturavit superiorem *Germaniae* ripam (Rheni) et ardua Alpium praesidiis claudere.

β) G 28,13 eadem utriusque ripae (Danuvii) *bona malaque* erant. — II,57,5 *cura* ripae (sinistrae Rheni) Hordeonio permessa (est).

γ) II,23,13 *adversa* r. i. q. gegenüberliegend cf. α. IV,16,17 *hostilis* r. cf. δ. 3,9,8 die et ripa (Tiberis) *frequenti* . . vultu alacres incescere. A 28,15 in *nostram* usque r. mutatione ementium adductos i. q. sinistram Rheni r. 2,9,8 sagittarii nostra pro ripa (Visurgis) dispositi. G 29,11 ita sede finibusque in *sua* r. (Rheni), mente animoque nobiscum agunt (Mattiaci). IV,27,2 navem . . Germani in suam r. (Rheni) trahebant. V,16,17 ad Germanicum exercitum manus tendebat, ut suam r., sua castra (Vetera) sanguine hostium reciperarent. G 28,16 et 21 *ipsam* Rheni r. IV,26,4 dispositae per *omnem* r. (Rheni) stationes, quae Germanos vado arcerent. 59,14 Agrippinenses quantumque militum apud *superiorem* Rheni r. (erat) in eadem verba adigit. 70,7 cf. α. 1,57,11 cum praesidio *Galliam* in r. missus est i. q. sinistram Rheni r. 2,6,17 ad *Galliam* r. latior et placidior adfluens (Rhenus). G 37,3 *utraque* r. castra ac spatia (Cimbrorum sunt) i. q. in dextra et sinistra Rheni r. IV,22,9 *Civilis* . . utramque Rheni ripam . . Germanorum catervis complet. 64,17 liceat nobis vobisque utramque r. (Rheni) colere. G 28,13 *utraque* r. (Danuvii) cf. β. III,46,8 *utraque* Danuvii r. potiebantur.

δ) G 17,5 gerunt et ferarum pelles, proximi ripae negligenter, ultiores exquisitius. Intellig. r. Danuvii et praecipue Rheni: eadem ratione 23,2 proximi ripae et vinum mercantur cf. 5,13 p. 1219^a 2. 13,54,4 Frisii . . inbellem aetatem per lacus admove re ripae (Rheni). IV,16,17 puppes hostili ripae (Rheni) obicere. 55,8 Tutor ripae Rheni a Vitellio praefectus. 6,19,12 in Tiberim (trahebantur corpora), ubi fluitantia aut ripis adpulsa non cremare quisquam, non contingere. — 2,16,3 ut ripae fluminis (Visurgis) *cedunt* cf. resisto II. A. 2. 17,20 plerosque tranare Visurgim conantes. *incidentes* ripae *operuere*. — G 28,16

ipsam Rheni ripam haud dubie Germanorum populi *colunt*, Vangiones, Triboci, Nemetes. 29,2 Batavi non multum ex ripa (Rheni), sed insulam Rheni amnis *colunt*. IV,64,17 cf. *γ*. 1,59,12 *coleret Segestes victam* r. (Rheni). II, 11,15. III,5,14 *occupare* cf. *α*. V,16,17 *recipere* cf. *γ*. II,32,6 *deserere* Rheni ripam. 1,36,5 *augebat metum* . . . si *omitteretur* ripa (Rheni), *invasurus* hostis. IV,22,9 *catervis complere* cf. *γ*. 70,7 *praesidiis claudere* cf. *α*. 4,5,13 ripam Danuvii legionum duae in Pannonia, duae in Moesia *attinebant*. 15,9,1 Corbulo numquam *neglectam* Euphratis r. crebrioribus praesidiis *insedit*. 2,58,3 ripam Euphratis *accederet* (Artabanus). — II,17,10 miles non iam flumine (Pado) aut ripis arcebat. III,46,8 utraque Danuvii r. *potiebantur*. — G 37,3 utraque ripa i. q. in u. r. cf. *γ*. — G 3,11 Asciburgium, quod in ripa Rheni situm. . . 29,11 sede finibusque in sua r. agunt (Mattiaci) cf. *γ*. 41,4 (Hermunduris) solis Germanorum non in ripa (Danuvii) commercium (est). II,34,14 in ripa (Padi) turrim struxerat. 2,9,2. 68,7 cf. *α*. — IV,59,14 quantum militam *apud* superiorem Rheni r. (erat) cf. *γ*. 1,31,5 duo apud ripam Rheni exercitus erant. 2,83,7 arcus additi (sunt) Romae et apud ripam Rheni. 6,31,20 ut genus Arsacis ripam apud Euphratis *cerne-* retur. 15,16,12 Corbulo . . . apud ripam Euphratis *obvis* . . . — G 28,21 Ubii . . . *super* ipsam Rheni r. collocati. III,82,9 pars (exercitus) *iuxta* ripam Tiberis *in*cessit. IV,28,9 cohortes. *in-*curiosius agentes, quia *procul* ripa (Rheni) *aberant*. 24,4 quam maximis *per* ripam (Rheni) itineribus *celeraret*. 26,4 dispositae *per* omnem r. (Rheni) stationes. 2,9,8 sagittarii nostra *pro* r. dispositi. 12,29,10 auxilia *pro* ripa (Danuvii) componere. 15,3,7 legiones *pro* ripa Euphratis *locat*. — A 28,15 *in* ripam adductos cf. *γ*. II,23,13 *effundere* cf. *α*. IV,27,2 *trahere*. 1,57,11 *mittere* cf. *γ*. — 1,38,9 vexillum *ad* ripam (Rheni) *vertit*. 2,6,17 cf. *γ*. 6,37,3 robur legionum . . . ripam *ad* Euphratis *ducit*. 12,11,13 *deducere* iuvenem ripam *ad* Euphratis. 51,9 *vulneratam* (uxorem) ripam *ad* Araxis *trahit*, flumini *tradit*. — A 41,9 nec iam de limite imperii et ripa (Danuvii), sed de hibernis legionum et possessione *dubitatum* (est). — II,35,6 *stabili* gradu e ripa (insulae Padi) *vulnera* *derigebant*.

b) rivi III,17,9 *praecipitibus* r. cf. rivos.

B) 12,56,12 ripas (lacus Fucini) et colles montiumque edita in modum theatri multitudo innumera *complevit*.

risus. D 21,2 *fatebor* . . . me in quibusdam antiquorum vix risum, in quibusdam autem vix somnum *tenere*. 13,3,6 postquam ad . . . sapientiam *flexit*, nemo *risui* *temperare*.

rite. A) i. q. *dem feierlichen gebrauche gemäss* 15,26,10 *lustratum* r. exercitum *ad* continentem *vocat*.

B) a) i. q. *nach gesetztes brauch, rechtmässig* 1,10,21 *consulti* (sunt) *per* Indibrium *haruspices*, an *concepto* necdum edito partu r. *nuberet*.

b) i. q. *auf rechte weise, gehörig, wohl* 1,75,14 (Tiberius) *cupidine* *severitatis* in iis etiam

quae r. *faceret* acerbus. 15,2,7 *videbar* . . . familiae nostrae *penates* r. *composuisse*.

ritus. A) i. q. *religiöser gebrauch, ceremonie* G 27,10 nunc singularum *gentium* instituta (staatliche und kriegerische einrichtungen) ritusque, quatenus *differant*, . . . *expediam*. V, 5,27 (Iudaei) *Liberum* patrem coli . . . *arbitrati* sunt, nequaquam congruentibus institutis (religiöse sätze). quippe *Liber festos* *lactosque* ritus *posuit*, Iudaeorum mos absurdus sordidusque. 16,8,7 *diros* r. cf. *infra*. G 39,5 caeso publice homine *celebrant barbari* ritus horrenda *primordia*. IV,15,1 barbaro ritu et patriis execrationibus universos *adigit* (iure iurando Civilis). 2,85,16 ceteri (Aegyptiorum Iudaeorumque) *cederent* Italia, nisi certam ante diem *profanos* ritus *excussent*. II,2,11 haud fuerit longum *initia* religionis, *templi* ritum [Dureau de Lamalle; M situm], formam deae . . . *disserere*. 11,15,10 ne ritus *sacrorum* inter ambigua *culti* *per* prospera *oblitterarentur*. 16,8,7 *inducti* (sunt) . . . *vocabulo* *indicum*, qui in Lepidam . . . *incestum* cum fratris filio et *diros* *sacrorum* ritus *confingerent*.

B) i. q. *gebrauch, sitte, gewohnheit* G 45,7 Aestiorum gentes . . . quibus ritus habitusque *Sueborum*, lingua Britannicae propior (est). Hic posui exemplum, sed pertinet simul ad A. 14,44,14 postquam vero nationes in familiis habemus, quibus *diversi* ritus, externa sacra aut nulla sunt, . . . V,4,2 Moyses quo sibi in posterum gentem firmaret, *novos* ritus *contrariosque* ceteris mortalibus *indidit*. 5,1 hi ritus (Iudaeorum) quoquo modo *inducti* *antiquitate* *defenduntur*: cetera instituta, sinistra foeda, *pravitare* *valere*. 14,37,15 (praefectus castrorum) *abnuerat* contra ritum *militiae* *iussa* *ducis*.

rivus. a) i. q. *bach* III,17,8 *fracto* *interfluentis* rivi *ponte*, qui *incerto* alveo et *praecipitibus* ripis *fugam* *impediebat*. 15,3,10 rivos *congestu* *harenae* *abdedit*. 1,63,16 cetera *limosa* . . . aut rivi *incerta* erant. 79,8 amnis Nar. . . in rivos **diductus*.

b) 11,20,13 **effodere* rivos i. q. *stollen* zum abzug des wassers in den bergwerken.

rixa. non nisi *num. plur.* i. q. *streitigkeiten, händel, raufereien* G 22,6 crebrae, ut *inter* vinolentos, rixae raro *conviciis*, saepius *caede* et *vulneribus* *transiguntur*. 1,64,9 *iurgia* (wortwechsel) *primum* (sc. orta sunt), *mox* rixae [Güthling; M, Halm rixa] *inter* Batavos et *legionarios* . . . *prope* in *proelium* *excursere*. II, 27,16 *corrupta* (est) *iurgiis* aut *rixis* (militum) *disciplina*. 13,25,16 Nero . . . *milites* *sibi* . . . *circumdedit*, qui *rixarum* *initia* *modica* et quasi *privata* *sinerent*.

rixor. I,74,5 quasi *rixantes* *stupra* ac *flagitia* in *vicem* *obiectavere* i. q. *wie* im *zanke*. — D 26,22 (Cassius orator) non *pugnat*, sed *rixatur* i. q. *rauff*.

robur. I) *propr.* 4,51,2 *barbari* . . . in *vallum* *manualia* *saxa*, *praeustas* *sudes*, *decisa* *robora* *iacere* i. q. *truncos* *quercuum*, *sim*.

II) *meton.* A) non nisi *spec. de Tulliano* 4,29,7 *robur* *minitari* cf. *parricida*.

B) I) i. q. *stärke, kraft, festigkeit* a) i. q.

körperkraft, manneskraft, rüstigkeit D 10,23 si . . tibi *Nicostrati* robur ac vires di *dedissent*. G 20,8 *robora parentum liberi referunt*. 1,3,20 Agrippam . . rudem . . bonarum artium et robore *corporis stolidè ferocem*. 15,66,10 a . . milite, qui ob *insigne corporis* robur adstabat, corripitur. 16,15,5 Ostorius . . *ingenti corporis robore* [Beroaldus, Halm; cf. com. crit. et Andres., Progr. 1892 p. 15.] armorumque scientia metum Neroni fecerat. 6,46,4 Druso genitus . . nondum pubertatem ingressus (erat), Germanici filio robur *iuventae*. 14,52,13 finitam (esse) Neronis pueritiam et robur *iuventae adesse*. 12,65,15 amplecti Britannicum, robur *aetatis quam maturimum precari* cf. 65,17 adolesceret. 13,29,7 *deerat* robur aetatis eum primum magistratum capessentibus. 14,63,7 illis (Agrippinae et Iuliae) robur aetatis *adfuerat*. 15,18 equites R. cognomento Augustianorum, aetate ac robore conspicui. 13,6,13 imperatori quantum ad robur deesse, cum octavo decimo aetatis anno Pompeius, nono decimo Caesar Octavianus civilia bella sustinuerint? cf. 6,5 princeps vix septemdecim annos egressus. 14,54,12 *superest* tibi (Neroni) robur et tot per annos visum (est) *summi fastigii regimen: possumus *seniores* amici quietem reposcere. — de *militibus, exercitu* i. q. *stärke, feste kraft* II,30,8 expositos se tanto pauciores integris hostium viribus querebantur, simul in suam excusationem et *adventantium* robur per adulationem *attollentes*. I,70,8 robur *adventantium legionum* et famam Germanici exercitus attollabant. II,21,19 utrimque . . *diversae exhortationes* (ducum) hinc *legionum* et *Germanici exercitus* robur, inde urbanae militiae et praetoriarum cohortium decus attollentium; illi ut regnem et desiderem et circo ac theatris corruptum militem, hi peregrinum et externum increpabant. 75,1 *versabatur ante oculos* (Vespasiano) *Germanici exercitus* robur, *notum viro militari*. 12,39,2 nec ideo fugam sistebat, ni *legiones* proelium exceperant: *earum* robore aequata (est) pugna, dein nobis pro meliore fuit. II,42,8 incubuit hostium acies, integris ordinibus, robore et numero praestantior: Othoniani, quamquam dispersi, pauciores, *fessi*, proelium tamen acriter sumpserunt. 4,2,3 dispersas per urbem cohortes una in castra conducendo, ut . . numero et robore et visu inter se fiducia ipsis, in ceteros metus *oreretur. II,4,18 quantum illis roboris discrimina et labor, tantum his vigoris addiderat integra quies et inexperti belli *amor. III,2,18 si numerus militum potius quam legionum putetur, plus hinc roboris, nihil libidinum. 2,8 theatri et amoenitate urbis emollitos aut valetudinibus fessos: sed addito spatio *rediturum* (esse) et his robur meditatione belli.

b) a) *sing.* A 12,1 in *pedite* robur (est apud Britannos); quaedam nationes et curru proeliantur i. q. *peditatu plurimum valent*. G 30,12 omne robur in *pedite* (est apud Chattos). II, 14,16 Vitelliani, quibus minor *peditem* vis, in equite robur (erat), . . cohortes . . post equitem locant. G 6,13 plus penes *peditem* roboris (est apud Germanos quam penes equitem).

β) *plur.* III,54,9 exploratores circumductos, ut *robora victoris exercitus noscerent*, remittendo i. q. die ganze *stärke*. Pramm. ad 2. a trahit.

c) α) D 26,23 (Cassius orator) *virium* robore multum ceterae superat i. q. durch die *stärke* seiner geisteskräfte, durch seine *starke kraft*. — A 3,5 quamquam . . nec spem modo ac votum (sc. conceperit) *securitas publica*, sed ipsius *voti* fiduciam ac robur adsumpserit i. q. *festigkeit, festen bestand*. Draeg., Pramm. explic. 'fid. ac rob.' festes *vertrauen*.

β) 14,56,7 quin, si qua in parte lubricum *adulescentiae nostrae* declinat, revocas *ornatumque* robur subsidio (tuo) *inpensius regis* i. q. meine (jugendliche) *kraft*.

γ) i. q. *kräftige unterstützung, stütze* A 6,3 id *matrimonium* ad maiora nitenti (Agricolae) decus ac robur (sc. ad adipiscendos honores) fuit. I,38,6 *vestra virtus* expectatur, apud quos omne honestis consiliis robur (est) et sine quibus quamvis egregia *invalida* sunt. 15,50,13 sed *summum* robur in Faenio praefecto videbatur. 12,25,5 stimulabat (Pallas) Claudium, consuleret rei p., Britannici pueritiam robore circumdaret i. q. dem jungen B. eine *tüchtige kraft* zur seite stellen.

2) *concr.* a) de *militibus* i. q. *der kern, die kerntruppen, die stärksten leute* α) *sing.* I,61,8 triginta milia (*armatorum*) Caecina e superiore Germania ducebat, *quorum* robur legio unatvicensima fuit. 87,8 addidit classi urbanas cohortes et plerosque e praetorianis, *viris* *et robur *exercitus*. 'Vires' dic. de quantitate, 'robur' de qualitate, ut II,11 cf. infra. Ruperi, Wolff synonyma esse putant. III,1 cf. β. 13,16 *abesse unicum* Othoniani exercitus robur, primanos quartadecumanosque, quos . . 19,2 *universum* Flaviani exercitus robur *advenit*. 56,12 cum transgredi Appenninum *integro* exercitus sui robore et fessos hieme atque inopia hostes adgredi in aperto foret. IV,15,21 signa vexillaque . . congregantur . . nomen magis exercitus quam robur: quippe viribus cohortium abductis Vitellius . . segnem numerum armis oneraverat. 3,74,1 ille robore exercitus inpar, furandi melior. 12,15,2 Mithridates . . Didium ducem R. roburque exercitus *abisse* cognoverat, relictos . . Cotym . . et paucas cohortium cum Aquila equite R. IV,14,21 nec aliud in hibernis (esse) quam praedam et senes: . . inania legionum nomina ne pavescerent. at sibi (esse) robur *peditem equitumque*. 3,39,4 alarios equites ac levis cohortium mittit in eos, qui . . vagabantur, ipse robur *peditem* ad exsolvendum obsidium *ducit*. 15,10,14 alares Pannonios, robur *equitatus*, in parte campi locat. 6,37,3 Vitellius . . robur *legionum sociorumque* ripam ad Euphratis *ducit*. 12,31,14 ea munimenta dux R., quamquam sine robore *legionum* sociales copias ducebat, perrumpere adgreditur. IV,22,8 Civilis medium agmen cum robore *Bataavorum* obtinens . . II,67,4 resumpta militia (cohortes praetoriae) robur Flavianarum *partium* fuere. IV,76,4 Gallos quid aliud (esse) quam praedam victoribus? et tamen, quod roboris sit, Belgas secum . . stare.

V,16,11 fusos (esse) Germanos, quod roboris fuerit: superesse qui fugam animis, qui vulnera tergo ferant. II,11,9 quo plus virum et roboris [M roboris] (erat), e fiducia tarditas inerat. 4,5,5 sed *praecipuum* robur Rhenum iuxta, commune in Germanos Gallosque subsidium, octo legiones erant.

β) plur. II,76,34 tibi (sunt). *classium alarum cohortium* robora et fidissimi reges. III,1,8 Germanicarum legionum vim famamque extollebant, et *advenisse* mox cum Vitellio Britannici exercitus robora. 1,24,6 cohortes delecto milite. firmatae (sunt). *additur* magna pars praetoriani militis et robora *Germanorum*, qui tum custodes imperatori aderant. II,94,6 robora legionibus alisque *subtracta* (sunt). IV,33,22 caesorum in partibus nostris maior numerus (fuit), *set inbellior (minder kriegstüchtig), e Germanis ipsa robora.

b) de loco i. q. *stützpunkt* II,19,8 laudari providentia ducis, quod coloniam virium et opum validam robur ac sedem bello legisset. 'rob. ac sed.' *Er diè dvoiv*, zur festen basis: Her.

robustus. a) G24,10 victus (alea) voluntariam servitutem adit: quamvis iuvenior, quamvis robustior adligari se ac venire patitur. — G13,8 insignis nobilitas aut magna patrum merita principis dignationem etiam adulescentulis adsignant: *ceteris (iuvenibus) robustioribus ac iam pridem probatis adgregantur i. q. an iahren u. körperkraft reiferen.

b) de animo D35,16 suasoriae quidem, tamquam plane leviores. pueris delegantur, controversiae robustioribus adsignantur i. q. den ge-eiferteren.

rogatio. non nisi *t. t.* compon. *leges, scita* 12,60,10 cum *Sempronis* r. equester ordo in possessione iudiciorum locaretur. 15,20,10 oratorum licentia *Cinciam* r. (peperit) cf. lex p. 764^b b. 3,25,2 *Papia Poppaea*, quam senior Augustus post *Iulias* r. incitandis caelibum poenis. sanxerat. 27,13 statim *turbidis Lepidi* r. 6,16,9 rogatione *tribunica* ad semuncias redactum (est faennus).

rogito. a) *absol.* III,73,20 rogitantes (sc. signum) respondentesve cf. respondeo I. a. a.

b) *qd* 14,8,5 questibus, votis, clamore *diversa* rogitantium aut incerta respondentium omnis ora compleri. 15,30,1 addidit gloriae Corbulo comitatem epulasque; et rogitante rege *causas*, quotiens novum aliquid adverterat. . . cuncta in maius attollens admiratione. adfecit.

c) seq. *enunt. interrog.* III,56,7 Vitellius. . . ignarus militiae, improvidus consilii, quis ordo agminis, quae cura explorandi, quantus. . . bello modus, *alios* rogitans et. . . 15,1,15 accendebat dolorem eorum Monobazus. . . quod subsidium aut unde peteret rogitans. 6,3,3 Gallionem. . . violenter increpuit (litteris), velut coram rogitans, quid illi cum militibus, quos. . . 13,54,17 dum consessum caveae. . . ubi senatus percontantur (legati), advertere quosdam cultu externo in sedibus senatorum; et quinam forent rogitantes, postquam audiverant. . . exclamant. . . — 1,27,7 (Lentulum milites seditiosi) circumstant, rogitantes *quo* pergeret, ad imperato-

rem an ad patres. 35,3 ut seditionem attigit, *ubi* modestia militaris, *ubi*. disciplinae decus, *quoniam* tribunos, *quo* centuriones exegissent, rogitans, nudant. . . corpora. . . 12,69,5 dubitavisse quosdam ferunt, respectantes rogitantes *ubi* Britannicus esset. 15,62,8 lacrimas eorum. . . ad firmitudinem revocat, rogitans *ubi* praecepta sapientiae, *ubi*. . . ? cui enim ignaram fuisse saevitiam Neronis? neque aliud superesse. . . quam ut. . . 1,15 *unde* cf. supra. — III,20,15 conversus ad singulos, *num* secures dolabrasque. . . secum attulissent, rogabat. II,88,8 incuriosos milites. . . quidam spoliavere, absceis furtim balteis *an* accincti forent rogitantes. non tulit ludibrium (miles). 1,20,8 (praefectum) sarcinis gravant aguntque primo in agmine, *per ludibrium* rogitantes an tam immensa onera, tam longa itinera libenter ferret. 3,1,12 complentur. . . moenia ac tecta. . . maerentium turba et rogitantium *inter* se, silentione *an* voce aliqua egredientem exciperent.

rogo. A) i. q. *fragen a* in *univ.* seq. *enunt. interrog.* 14,47,6 (Nero respondit) habere subsidium rem p.; rogantibus dehinc, in quo potissimum, addiderat in Regulo.

b) *spec. t. t. a* IV,41,3 certam omnes magistratus, ceteri, ut *sententiam* rogabantur, deos testes advocabant. . . 3,17,17 primus *sententiam* rogatus Cotta consul (nam referente Caesare magistratus eo etiam munere fungebantur). . . censuit. 4,56,13 ita rogati *sententiam* patres Zmyrnaeos praetulere. 11,4,13 rogatus *sententiam*. . . inquit. . . 3,68,5 Tiberius. . . senatus consultum recitari iubet. tum Pisonem *sententiam* rogat. ille multum. . . praefatus. . . censuit.

β) 4,16,2 de flamine Diali in locum Maluginensis defuncti legendo, simul roganda nova *lege* disseruit Caesar. 12,26,2 rogata (est) lex, qua in familiam Claudiam. . . transiret (Domitius).

B) i. q. *bitten* non nisi in *univ.* a) *absol.* D13,27 statuar tumulo non maestus. . . et *pro* memoria mei nec consulat (senatum) quisquam nec roget (principem). IV,44,5 eos qui. . . actionem repeterent, monuit sermone molli et tamquam rogaret. 1,13,21 flexit paulatim (Tiberius), non ut fateretur suscipi a se imperium, sed ut negare et rogari desineret i. q. sich bitten zu lassen.

β) *qm* 2,31,1 reus. . . extremas preces Quirinio. . . ad principem mandavit. responsum est *senatum* rogaret i. q. bittend sich wenden an.

γ) *qd* D13,14 cum cotidie *aliquid rogentur, *vel ii quibus praestant (sc. id quod rogati sunt) indignantur cf. praesto B. a. 3,16,26 *per* quinque. . . annorum obsequium, *per* collegium consulatus. . . tibi amicus nec *quicquam* post haec rogaturus, *salutem* infelicis filii rogo cf. d p. 1095^b.

δ) D9,16 ut. . . rogare ultro et ambire cogatur (poeta), *ut* sint qui dignentur audire. — 15,63,3 complectitur uxorem et paulum. . . molitulus rogat *oratque* temperaret *dolori *neu aeternum susciperet.

rogus. G27,2 *struem* rogi cf. ignis b. §. 13,17,1 nox eadem necem *Britannici* et rogam coniunxit. II,49,17 quidam militum iuxta rogam (Othonis) interfecerat se. 14,9,8 *accenso*

rogo libertus eius . . se ipse ferro transegit. 1,8,20 conclamant patres corpus (Augusti) ad rogam umeris senatorum ferendum. 11,3,13 venas exsolvit, viso tamen ante rogo iussoque transferri partem in aliam, ne opacitas arborum vapore ignis (rogi) minueretur. 16,13,10 eodem rogo cremabantur.

rosa. II,70,7 (viam) lauru *rosaque constraverant.

rostratus. 4,5,2 r. naves cf. a p. 901^a.

rostrum. non nisi *num. plur.* i. q. *rednerbühne* I,39,5 cum alii . . Capitolium peteret, plerique rostra *occupanda* censerent. 15,59,3 fuere qui . . hortarentur Pisonem pergere in castra (praetorianorum) aut rostra *escendere* studiaque militum et populi temptare. III,85,3 rostra contueri. I,17,6 consultatum . . , *pro* rostris an in senatu aut in castris (praetorianorum) adoptio *nuncuparetur*. 3,5,6. 4,12,1. 5,1,16 *laudare* pro r. 16,6,8 *apud* r. cf. B p. 747^b. 3,76,7 neque prohibuit (Tiberius) quo minus *laudatione* pro r. ceterisque sollemnibus funus cohonestaretur. D36,11 hinc contiones magistratum paene pernoctantium in rostris. III,70,5 cur enim e rostris fratris domum . . quam Aventinum et penates uxoris petisset? 12,21,6 rostra *iuxta* custodibus circumdatus visui populo (praebebatur Mithridates).

rota. a) *propr.* i. q. *rolle, walze* IV,23,17 subiectis rotis propellere cf. *propello* A. I.

b) *transl.* D23,1 rota Fortunae cf. *ius*.

rotundus. G44,4 r. scuta.

ruber. 14,25,9 litora maris rubri. A12,21 in r. mari *oppon.* Britannia. 2,61,9 cf. *claustra a. β.* III,79,1 ad Saxa rubra.

rubigo. D22,24 nullum sit verbum velut rubigine infectum i. q. *verrostet*.

rubor. A) *propr.* A45,12 cum denotandis tot hominum palloribus sufficeret saevus ille vultus et rubor, quo se contra pudorem muniebat i. q. *röthe, rothe* gesichtsfarbe. — D 21,37 oratio, sicut corpus hominis, ea demum pulchra est, in qua . . bonus sanguis implet membra et exurgit toris ipsosque nervos rubor [BCF rubore] tegit et decor commendat.

B) *transl.* a) i. q. *scham, schamgefühl* 13, 15,7 ceteris (iussit) diversa nec ruborem allatura i. q. *schamroth* machen, *beschämen*. D 37,1 non minus rubore quam praemiis stimulantur (oratores), ne clientulorum loco potius quam patronorum numerarentur. IV,62,5 tempus per varias curas egere, ignavissimus quisque . . paventes, melior pars rubore et infamia. Recte explic. Wolff; sed Her., Pramm. *scham* über die *schmach*. 7,1 Marcelli studium proprius rubor excitabat, ne aliis electis posthabitus crederetur. 11,17,5 nec patrem rubori (esse sibi), quod (weil) *fidem* . . numquam omisisset i. q. auch seines vaters *brauche* er sich nicht zu *schämen*. 14,55,16 *pudef* referre libertinos, qui ditiores spectantur: unde etiam rubori mihi est, quod (dass) . . nondum omnes fortuna antecellis.

b) i. q. *schmach, schande* G13,9 nec rubor (est) inter comites aspicere. [Ernesti pudori.] I,30,9 haec (sc. stupra, commissationes) principatus praemia putat, *quorum* libido ac volu-

ptas penes ipsum sit, rubor ac dedecus penes omnes.

rudimentum. a) in *univ.* 14,53,15 *iuventae* tuae (Neronis) rudimentis adfuisse videor (Seneca) i. q. *erster* ingendunterricht.

b) in *re milit.* A5,1 *prima castrorum* rudimenta in Britannia Suetonio . . *adprobavit* i. q. seine ersten versuche im kriegsdienste.

rudis. A) *propr.* i. q. *roh, unbearbeitet* D 20,25 (templa) non rudi *caemento* et informibus tegulis extruuntur, sed marmore nitent. G45,18 (*sucinum*) rude legitur, informe perfertur. 12,35,10 facta testudine rudes et informes saxorum *compages* distractae (sunt). 16,1,7 quo (specu) magna vis auri (continebatur), non in formam pecuniae, sed rudi et antiquo *pondere*. — D22,15 velut in rudi *aedificio*, firmus sane paries . . , sed non satis expolitus i. q. *rohbau*.

B) *transl.* a) *absol.* c) de *rebus* D29,4 horum fabulis . . teneri statim et rudes *animi* imbuuntur i. q. im naturzustand befindlich, harmlos. 3,26,9 hae (leges) primo rudibus hominum animis simplices erant. 1,31,15 vernacula multitudo . . implere ceterorum (sc. militum) rudes animos i. q. noch unverdorben. 6,3,7 an potius . . *seditionem* a satellite Seiani quaesitam, qua rudes animos nomine honoris ad corrumpendum militiae morem propelleret? i. q. einfach, unerfahren. 15,38,14 lamenta paventium feminarum, fessa aetate aut rudis *pueritiae* [aetas] . . cuncta impediabant i. q. iung, unbehilfflich. [J. Gronov del. aetas; Lips. del. aetate; Haase fessa aut rudis aetas.] 4,8,14 miseratus (Tiberius) Augustae extremam senectam, rudem adhuc nepotum et vergentem *aetatem* suam i. q. iung, unerfahren. 13,16,19 Octavia, quamvis rudibus *annis*, . . omnis adfectus abscondere didicerat. I,86,7 prodigia . . terrebant . . . , et plura alia rudibus *saeculis* etiam in pace observata, quae *nunc* tantum in metu audiuntur i. q. in den zeiten frommer einfalt, unaufgeklärt. — A3,17 non pigebit vel incondita (kunstlos) ac rudi (ungewandt) *voce* memoriam prioris servitutis . . composuisse.

β) de *hom.* A21,2 ut *homines* dispersi ac rudes eoque in bella faciles quieti et otio per voluptates adnescerent i. q. im naturzustand lebend, roh. D19,9 facile perferebat prior ille *populus*, ut imperitus et rudis, impeditissimarum orationum spatia i. q. ungebildet. 11,14,7 fama est Cadmum . . rudibus adhuc Graecorum populis artis eius auctorem fuisse. c. *abl.* 12,15,3 relictos in novo regno *Cotyn* inventa rudem et paucas cohortium i. q. unerfahren. — D18,5 sunt enim horridi et impoliti et rudes et informes (*oratores antiqui*) i. q. steif, ungelenk.

b) c. *gen.* i. q. *unerfahren, ungeübt* α) de *rebus* D5,33 disertam quidem, sed inexercitatum et eius modi *certaminum* rudem Helvidii *sapientiam* elusit.

β) de *hom.* 1,3,19 Agrippam . . rudem . . *bonarum artium* et robore corporis stolidè ferocem. 29,1 Drusus . . rudis *dicendi*. 12,51,9 (Radamistus) *facinorum* non rudis.

rudis. i. q. *stockrapier* *D34 cf. *dimico*.

rudus. i. q. *schutt* 15,43,9 ruderi accipi-

endo Ostienses paludes destinabat. 43,11 naves. . onustae rudere.

ruina. A) a) *propr.* i. q. *sturz, fall* III, 29, 6 (ballista) ut . . obruit quos inciderat, ita pinnae ac summa valli ruina sua traxit. IV, 20, 16 nec caede tantum et vulneribus, sed ruina et suis plerique telis interiere i. q. interiere cadendo sc. in fossam, et plerique suis telis, in quae in fossam cadentes inciderunt cf. Wolff. Her., Pramm. explic. in sua tela ruendo (hendiadys). Rup. lapsi in fuga et ita suis telis confossi. — i. q. *einsturz* 2, 47, 6 visa (esse) in arduo quae plana fuerint, effulsisse inter ruinas ignes. i. q. *herabsturz* IV, 71, 25 deturbati (de colle) ruinae modo praecipitantur.

b) *transl.* i. q. *sturz, fall, untergang, verderben* a) *sing.* IV, 42, 23 cum . . innoxios pueros, illustres senes, conspicuas feminas eadem ruina prosterneret. — G 36, 7 *tracti ruina *Cheruscorum* et Fosi. . V, 25, 3 non prorogandam (esse) ultra ruinas. — IV, 6, 2 ruina *soceri* (Thraseae) in exilium pulsus (Helvidius) i. q. percusso socero.

β) *plur.* IV, 72, 8 ipsis sufficere ignes et rebellis *coloniae* ruinas, quibus tot castrorum excidia pensarentur. 15, 42, 1 Nero usus est patriae ruinis exstruxitque domum, in qua . .

B) *meton.* i. q. *trümmer, ruinen* III, 35, 1 adsidere sepulchrae *urbis* ruinis noxia tabo humus haud diu permisit.

rullus. Stangl D 21, 17 sordes autem rullae [F, Halm illae cf. *Jahrb. f. philol.* 1874, 573] verborum.

rumor. A) a) c. *oppos. et sim.* A 33, 13 finem Britanniae non fama nec rumore, sed castris et armis tenemus. Kritz, Tücking ex 'tenemus' suppl. 'cognovimus'. I, 34, 6 occisum in castris Othonem vagus primum et incertus rumor (erat): mox . . interfuisse se quidam . . *adfirmabant*, credula fama inter gaudentes et incuriosos. multi arbitrabantur compositum auctumque rumorem (34, 9) mixtis iam Othonianis qui . . laeta falso vulgaverint. 51, 27 cf. B. a. II, 96, 8 praetorianos . . insectatus, a quibus falsos rumores dispergi. adseverabat cf. 96, 10 (militis) sermones populi coercent. id praecipuum alimentum famae erat. IV, 11, 12 nomen insigne et decora ipsius iuventa rumore vulgi celebrabantur, erantque in civitate adhuc turbida et novis sermonibus laeta qui principatus inanem ei famam circumdarent. 38, 10 vulgus. . retineri comaeatus . . credebat, argentibus famam Vitellianis. . , ne victoribus quidem ingrato rumore. 4, 11, 15 quamvis fabulosa . . credebantur, atrociori semper fama erga dominantium exitus. . . mihi tradendi arguendique rumoris causa fuit, ut . . falsas *auditiones* depellerem. 14, 22, 7 (Plautus) quanto metu occultior, tanto plus famae adeptus. auxit *rumorem pari vanitate orta interpretatio fulguris. — compon. sermones II, 96. IV, 11 cf. supra. 2, 39, 13 crebescit vivere Agrippam, occultis primum sermonibus, ut vetita solent, mox vago rumore *apud*. . nova cupientes. — compon. nuntii I, 51 cf. B. a. 89, 11 Nero nuntii magis et rumoribus quam armis depulsus (est). 11, 32, 1 non rumor interea, sed undique

nuntii incedunt, qui gnara Claudio cuncta . . adferrent. — compon. *ingere* I, 51 cf. B. a. II, 8, 2 vario super exitu eius rumore eoque pluribus vivere eum fingentibus creditibusque. IV, 54, 6 vulgato rumore a Sarmatis. . hiberna circumsederi; paria de Britannia fingebantur. — 3, 69, 7 non quidem sibi (Tiberio) ignara (esse) quae de Silano vulgabatur, sed non ex rumore statuendum. — 4, 10, 3 in tradenda morte Drusi quae . . *maximae fidei auctoribus* memorata sunt rettuli: sed non omiserim eorundem temporum rumorem, validum adeo, ut nondum exolescat. corrupta . . Livia Seianum Lygdi. . animum stupro vinxisse. .

b) a) II, 93, 14 sinistram lenti *itineris* rumorem prospero proelio verterat. III, 45, 1 ea discordia et crebris *belli* civilis rumoribus Britannii sustulere animos. 14, 4, 4 placandum animum dicitans (Nero), quo rumore *reconciliationis* efficere acciperetque Agrippina. — 4, 10, 3 eorundem temporum r. cf. a.

β) I, 13, 9 rumoribus nihil silentio *transmittentium*. . gener ac socer destinabantur. 22, 13 Ptolemaeus. . coniectura iam et rumore senium Galbae et iuventam Othonis *computantium* persuaserat (Othoni) fore ut . . III, 58, 19 in metu consilia praeferentium et vulgi rumor iuxta audiuntur. IV, 11, 12 cf. a. 4, 29, 7 (accusator) scelere vacors, simul vulgi rumore territus. . 41, 2 Seianus . . tacita suspicionum, vulgi rumorem, ingruentem invidiam deprecatur. 15, 73, 3 crebro vulgi rumore lacerabatur (Nero). 14, 29, 10 Suetonius . . , scientia militiae et rumore *populi*, qui neminem sine aemulo sinit, Corbulonem concertator. 4, 37, 4 Caesar . . respondendum ratus iis, *quorum* rumore arguebatur in ambitionem flexisse. .

c) 4, 59, 2 forte illis diebus oblatum Caesari anceps periculum auxit *vana* rumoris.

d) A 43, 6 *constans* r. I, 34, 6 *vagus et incertus* r. III, 25, 1. 2, 39, 13 *vagus* r. II, 8, 2. 3, 14, 18. 19, 6. 11, 23, 5 *varius* r. 1, 4, 8 *varius* r. I, 12, 11 **ambitiosus* r. 54, 9 legatos . . nocte castris excedere iubet. inde *atrox* r. *adfirmantibus* plerisque interfectos. . 13, 6, 1 *turbidis* r. II, 52, 4 *falsum* r. 96, 8 *falsos* r. 26, 17. 14, 11, 14 *adverso* r. II, 93, 14 *sinistrum* r. 3, 29, 13 *secundo* r. 15, 48, 6 *claro* r. IV, 38, 10 *ingrato* r. 1, 15, 4 *inani* r. 2, 55, 29 *occultus* r. 4, 10, 3 r. *validum* adeo, ut . . 5, 10, 2 *acri* magis quam *diuturno* r. III, 45, 1 *crebris* r. 15, 73, 3 crebro r. 3, 76, 4. 11, 23, 5 *multus* r. 2, 77, 11 *primo* r.

e) A 43, 6 augebat miserationem constans rumor veneno interceptum (esse Agricola). III, 75, 6 sermonis nimius erat: id unum . . calumniatus est rumor. 15, 15, 4 addidit rumor sub iugum missas (esse) legiones et alia ex rebus infaustis. I, 34, 6 occisum . . Othonem (esse) *vagus* r. (sc. erat) cf. a. 54, 9 cf. d. III, 25, 1 *vagus* inde an consilio ducis subditus rumor, advenisse Mucianum. 4, 54, 11 inde rumor parari exitium (Agrippinae). 11, 23, 5 cf. infra. III, 69, 1 *praevenerat* (Vitellium) rumor eurrari ab eo imperium. 1, 5, 2 quippe rumor *incesserat*, . . Augustum . . Planasiam vectum (esse). 2, 55, 29 haud invito imperatore ea fieri occultas r. *incedebat*. 4, 46, 8 ac tum rumor *incesserat*

fore ut .6,23,12 quia rumor incedebat fore ut .15,15,15 quia rumor inceserat pontem cesurum (esse) oneri. 11,32,1 cf. a. 15,39,11 quia *perceperat* rumor [M rumori; Ernesti rumor in] ipso tempore flagrantis urbis inisse eum domesticam scaenam. II,42,3 rumor *surgit*. 2,77,6 *senescit* cf. infra. 4,10,3 *exolescit* cf. a. — I,85,8 militibus . . sparsis per domos . . maligna cura in omnes, quos nobilitas aut opes aut aliqua insignis claritudo rumoribus obiecerat i. q. zum gegenstand des geredes machen. 2,77,6 relinquendum etiam rumoribus tempus, quo senescant. — A28,7 nondum *vulgato* rumore ut miraculum praevehebantur. IV,54,6 *vulgato* rumore a Sarmatis . . hiberna circumsederi. I,29,2 Galba . . fatigabat . . deos, cum *adfertur* rumor rapi in castra incertum quem senatorem, mox Othonem esse qui raperetur. 4,24,1 Tacfarinas *disperso* rumore rem R. . . lacerari . . auget vires. II,42,3 is rumor ab exploratoribus Vitellii dispersus (sit), an in ipsa Othonis parte seu dolo seu forte surrexerit, parum compertum. 96,8 cf. a. I,34,9 *compositum auctumque* r. 14,22,7 augere cf. a. 16,2,3 Nero . . auget ultro rumorem. III,25,1. 6,36,3 *subdere*. 14,4,4 *efficere, accipere* (vernehmen) cf. b. a. 15,44,9 non . . decedebat infamia, quin iussum incendium crederetur. ergo *abolendo* rumori Nero subdidit reos. II,93,14 *vertere* cf. b. a. 52,4 illuc adverso de proelio adlatum (est): sed milites ut falsum r. *aspernantes* . . 3,10,8 reus . . studia populi et patrum (in Germanicum) metuens: contra Tiberium *spernendis* rumoribus validum . . esse. III,58,19 in metu vulgi rumor *auditur* (hören auf) cf. b. β. 13,15,24 quod, dum rumore *respicunt*, dum parant defensiones, securitatem morarentur. 4,41,2 *deprecari* cf. b. β. 10,3 *omittere*. 11,15 *tradere, arguere* cf. a. — A33,13 finem Britanniae non rumore tenemus cf. a. I,89,11 Nero rumoribus depulsus cf. a. 12,11 multi . . hunc vel illum ambitiosus [Agricola; M ambitionis] rumoribus destinabant (sc. successorem). 13,9. 22,13 persuadere cf. b. β. III,45,1 tollere animos cf. b. a. 43,9 quae . . paratu firma et aucta rumore . . increbruerunt. 61,9 quidam in castra refugi cuncta formidine implebant, augendo rumoribus virtutem copiasque hostium. IV,11,12 rumore vulgi celebrari. 4,37,4 argui. 15,73,3 lacerari cf. b. β. 1,4,8 imminentis dominos variis rumoribus differebant: truce[m] Agrippam . . tantae moli parem (non esse), Tiberium Neronem . . 15,46,3 iam Spartacum et vetera mala rumoribus ferente populo. 1,15,4 neque populus ademptum ius questus est nisi inani rumore. 3,9,4 ea res agitata (est) rumoribus, *ut* in . . itinere crebro se militibus ostentavisset i. q. gab viel zu reden. 19,6 is finis fuit in ulciscenda Germanici morte, non modo *apud* illos homines, qui tum agebant, etiam secutis temporibus vario rumore iactata. 29,13 utque haec secundo rumore, ita adversis animis acceptum (est), quod . . Non recte alii expl. beifallsrnf. 13,6,1 fine anni turbidis rumoribus . . rapi Armeniam adlatum est. 4,29,7 (accusator) vulgi rumore territus. 5,10,2 cf.

infra. 16,23,9 ut *ad* externa rumoribus intestinum scelus obscuraretur i. q. durch die richtung des stadtgesprächs auf das auswärtige. [Acidal., Andres. ut versis ad.] — 14,29,10 Suetonius . . rumore populi . . Corbulonis concertator i. q. nach dem gerede des v. — 2,77,11 an festinamus cum Germanici cineribus adpellere (Romam), ut te inauditum . . planctus Agrippinae ac vulgus imperitum primo rumore rapiant (ad supplicium)? i. q. bei dem ersten gerücht, gerede von deiner ankunft. — II,26,17 *apud* paucos ea ducis ratio probata (est), in vulgus adverso rumore fuit. 14,11,14 non iam Nero . . , sed Seneca adverso rumore erat, quod . . confessionem scripsisset. 15,48,6 (Piso) claro *apud* vulgum rumore erat per virtutem aut species virtutibus similes. 3,76,4 testamentum eius multo *apud* vulgum rumore fuit, quia . . i. q. gab dem v. viel zu reden. — 3,69,7 non ex rumore statuendum cf. a. 4,1,10 (Seianus) non sine rumore Apicio diviti . . stuprum veno dedisse i. q. nicht frei von dem gerede. 14,57,19 Sulla . . ante metum et rumorem interficitur . . Plauto parari necem non perinde occultum fuit. — A43,6 cf. supra. 5,10,2 per idem tempus Asia atque Achaia exterritae sunt acri magis quam diuturno rumore, Drusum . . in continenti visum (esse). Cetera acc. c. inf. exempla ex phrasi pendentia v. supra. — 6,36,3 ni contractis legionibus Vitellius et subdito rumore, *tamquam* Mesopotamiam invasurus, metum R. belli fecisset. 15,73,3 crebro vulgi rumore lacerabatur (Nero), *tamquam* viros . . insontes . . extinxisset. — seq. *enunt. interrog.* 3,14,18 a tribuno . . deductus est (domum), vario rumore, custos saluti an mortis exactor sequeretur. — II,8,2 vario *super* exitu eius rumore. 11,23,5 multus ea super re variusque rumor (erat). — 16,23,9 *ad* externa rumores cf. supra.

B) vi *praegn.* a) *in malam partem* I,4,16 deterrimi servorum . . maesti et rumorum avidi i. q. klatsch. 51,27 undique atroces *nuntii*, sinistra ex urbe *fama*; infensa. colonia et pertinaci pro Nerone fide fecunda rumoribus (de Galba); sed plurima *ad fingendum* credendumque materies in ipsis castris i. q. schlimme, gehässige gerüchte.

b) *in bonam partem* II,91,8 (Vitellius) *omnem* infimae plebis rumorem in theatro ut spectator, in circo ut fautor *adfectavit* i. q. gute meinung, beifall.

rumpo. A) *propr.* 1) a) 2,68,6 ad annem . . contendit, cuius *pontes* accolae ruperant i. q. abbrechen. 1,63,20 ruptos vetustate pontes reponeret i. q. durch alter zerstört, eingefallen.

b) *in re milit.* i. q. *durchbrechen a)* absol. 2,17,13 incubuerat (Arminius) sagittariis, *illa* rupturus, ni . . cohortes signa obiecessent.

β) III,18,11 ita mixtus pedes equesque ruperet legionum *agmen*.

2) i. q. *herausbrechen lassen* 6,20,4 immanem animum subdola modestia tegens, non damnatione matris, non exitio fratrum rupta *voce* i. q. einen laut von sich gab.

B) *transl.* a) i. q. *brechen, verletzen, vernichten* 1,57,8 (Segimundus) sacerdos *apud*

aram Ubiorum creatus ruperat *vittas*, profugus ad rebelles. 11,30,9 redderet uxorem rumpe-retque *tabulas nuptiales* i. q. den ehevertrag vernichten. II,63,7 rupta *custodia* ducem se victis partibus ostentasset. III,19,13 (milites) rupturi *imperium*, ni ducantur i. q. den gehorsam aufkündigen. 13,36,7 (Paccius) maiores copias opperiri iubetur. sed rupto imperio . . congressus cum hoste funditur i. q. den befehl übertreten. I,12,3 Germaniae legiones rupta sacramenti *reverentia* imperatorem alium flagitare. 1,42,12 hostium *ius et sacra* legationis et *fas gentium* rupistis.

b) i. q. unterbrechen, endigen 1,74,16 exarsit adeo, ut rupta *taciturnitate* proclamaret. . . 14,49,1 libertas (freimut) Thraseae *servitium* (knechtssinn) aliorum rupit. — [IV,20,10 M cf. prorumpo A. a. β. V, 20,14 Gronov cf. interrumpo a.]

ruo. non nisi *intra*. A) in *univ.* a) *propr.* a) de *animantibus* i. q. stürzen, drauflosstürzen, drauflos-, heranstürmen ca) A 34,7 quo modo silvas . . penetrantibus fortissimum quodque animal *contra* ruere [Andres. ruebat], pavida. . ipso agminis sono *pellebantur*, sic . . 37, 13 iam hostium . . catervae armatorum paucioribus *terga praestare*, quidam inermes ultro ruere (sc. in Romanos) ac se morti offerre. [Non necessario Halm contra ruere.] 35, 3 statim (post orationem Agricolae) ad arma discursum (est). instinctos ruentesque (sc. ad signa) ita disposuit, ut . . II,18,6 certum erat Spurrinae . . coercere intra munimenta militem nec tris praetorias cohortes . . veterano exercitui obicere: sed indomitus miles et belli ignarus correptis signis vexillisque ruere et retinenti duci tela intentare. 34,4 quieti intentique Caecina ac Valens, quando hostis imprudentiā rueret, . . alienam stultitiam opperiebantur. Potest etiam ad *b. a* referri. III,82,20 pro Flavianis fortuna. . . Vitelliani desperatione sola ruebant, et quamquam pulsus, rursus in urbe congregabantur. IV,78,9 cuncta pro hostibus erant, donec legio . . sustinuit ruentes, mox inpulit. 6,35,6 cum . . Sarmatae omissis areu . . contis gladiisque ruerent. — III,77,12 reliquae (Liburnicae) in litore captae (sunt), aut nimio ruentium (sc. in eas) onere pressas mare hausit i. q. impetu fugientium. 2,17,20 plerosque tranare Visurgim conantes . . moles ruentium (sc. ad ripam) et incidentes ripae operuere.

β) I,35,3 non populus tantum et inperita plebs in planis et inmodica studia (sc. erumpere, effundi), sed equitum plerique ac senatorum . . refractis Palatii foribus ruere *intus* ac se Galbae ostentare. Her., Gantrelle etiam ad prius membrum trahunt 'ruere' i. q. sich gehen lassen, sich blindlings überlassen coll. 1,46. 13,14. — I,45,1 alium crederes senatum, alium populum: ruere cuncti *in castra*, anteire proximos, certare cum praecurrentibus. IV, 49,20 vulgus credulum ruere in fornem, praesentiam Pisonis exposcere. 2,17,10 duo hostium agmina *diversa fuga*, qui silvam tenuerant, in aperta, qui campis adstiterant, in silvam ruebant. 4,25,17 ille . . ruendo in tela captivitatem haud inulta morte effugit. 16,32,6

in amplexus occurrentis filiae ruebat. — II, 68,18 ruebat *ad convivium* miles, mortem Verginii exposcens. 3,1,7 multi . . ruere ad oppidum Brundisium. III,77,9 ceteri ad naves ruebant i. q. impetu fugiebant. 1,66,3 tanta inde consternatio . . , ut cuncti ruerent ad portas (castrorum). III,79,6 Ceriali equestre proelium adversum fuerat; namque incautum et tamquam ad victos ruentem Vitelliani . . excepere i. q. losstürzen gegen, auf. — III,34,5 condita erat (Cremona) Sempronio et Cornelio consulibus, *ingruente* in Italiam Annibale, propugnaculum adversus Gallos trans Padum agentes et si qua alia vis *per Alpes* rueret (sc. in Italiam). [al. irrueret.] V,22,11 Romani . . quae-runt arma, ruunt *per vias* (castrorum), pauci ornatu militari, plerique circum brachia torta veste et strictis mucronibus. — 4,23,11 erat illi . . socius populandi rex Garamantum . . , missis levibus copiis . . ; ipsaque e provincia, ut quis fortunae inops, moribus turbidus, promptius ruebant i. q. eilten herzu.

β) de *flumine* V,19,8 Rhenum prono alveo *in Galliam* ruentem.

b) *transl.* a) IV,54,3 Civilis omissa dissimulatione *in populum R.* ruere i. q. fuhr los gegen. — I,84,7 (ut) hinc confusi pedites equitesque *in exitum* ruamus. III,66,22 nihil atrocius eventurum (esse), quam in quod sponte ruant [Nipp. ruat]. 1,7,1 Romae ruere in servitium consules, patres, eques. — I,46,20 (milites) egestate ac licentia corrupti, *ad seditiones* et discordias et ad extremum bella civilia ruebant. [Heinsius in bella.] 13,14,8 praeceps posthac Agrippina ruere ad terrorem et minas i. q. griff mit blinder hast nach dem mittel des schr. u. der dr.

β) I,56,2 spectator flagitii . . legatus aderat, non *compscere* ruentes, non retinere dubios, non cohortari bonos ausus i. q. furentes, tumultuantes. 82,4 militum impetus ne foribus quidem Palatii coercitus (est), quo minus convivium inrumperent, ostendi sibi Othonem expostulantes, vulnerato . . tribuno et . . praefecto legionis, dum ruentibus obsistunt.

B) *vi praegn.* a) *propr.* i. q. *niederstürzen*, *einstürzen* 1,30,8 nec frustra adversus impios hebescere sidera, ruere *tempestates* i. q. stürmten die unwetter herab u. einher. — 14,5,7 dato signo ruere *tectum* loci multo plumbo grave. 4,62,12 (*moles amphitheatri* convulsa) dum ruit *intus* aut in exteriora effunditur.

b) *transl.* II,63,15 Sabinus . . , ne adlevasse (*Dolabellam*) videretur, inpulit ruentem i. q. den schon stürzenden. III,41,6 aderant (Valenti) vis et pecunia et ruentis *fortunae* novissima libido. *ruentia*, *subst.* i. q. *res adversae* III,64,10 Vitellium ne *prosperis* quidem parem, adeo ruentibus debilitatum (esse).

rupes. III,71,13 qua *Tarpeia* rupes centum gradibus aditur. V,3,13 grex asinorum agrestium e pastu in rupem nemore *opacam* concessit. 11,16 *extrema* rupis abrupta (erant). 4,46,14 castella rupibus indita. 6,21,7 Thrasullus isdem rupibus inductus cf. 21,3 per avia ac derupta.

ruptor. *transl.* IV,57,10 eadem fata rupto-

res foederum expectarent. 2,13,7 perfidos et ruptores pacis ultioni et gloriae mactandos.

rursum, -sus. *Forma.* rursum D 18. 33. 42. A 20. 29. 37. G 6. 18. 37. I. 1. 21 [M rursus; 2 m corr. rursus]. [31 M; Döderlein reversos.] 46. 51 [M rursus, 1 m corr. rursus, quod rec. Meiser; cet. editt. rursum]. 74. II, 22. 25. 32. 43. 47. 53. 94. 97. III, 14. 22. 26. 30. 32. 52. 72. 82. 83. IV, 13. 14. 30. 34. 57. 70. 76. 78. 1, 23. 11, 17. 28. 12, 6. 31. 50. 13, 14. 19. 14, 4. 17. 15, 10 bis. 23. 38. rursum D 16. IV, 35. V, 4. 1, 10. 12. 25. 29. 68. 80. 2, 15. 39. 46. 69. 82. 3, 15. 21. 32. 63. 4, 41. 70. 73. 6, 1. 16. 29. 44. 12, 2. 13. 57 [M cf. Andresen, Progr. 1892 p. 3; omnes editt. rursus]. 60. 13, 6. 13. 25. 29. 15, 1. 25. 40. 44. 16, 19. Cf. Wölfl., Philol. 25, 103.

Significatio. non nisi *transl.* A) i. q. *wieder, noch einmal, von neuem* D 16, 30 si . . is est magnus . . annus, quo eadem positio caeli siderumque, quae cum maxime est, rursum existet, . . 33, 14 deinde cum . . idem aduissent, Messalla quasi r. *incipiens*: quoniam . . 42, 5 si qua tibi obscura in hoc meo sermone visa sunt, de iis r. *conferemus*. A 37, 22 ubi compositos firmis ordinibus *sequi* r. videre, in fugam versi . . G 6, 19 cedere loco, dummodo r. *instes*, consilii quam formidinis arbitrantur. 37, 24 expugnatis legionum hibernis etiam Gallias adfectavere (Germani). ac r. (sc. ut a Caesare cf. 37, 20) inde *pulsi* proximis temporibus triumphati magis quam victi sunt. I, 21, 6 praegravem se (Othonem) Neroni fuisse, nec Lusitaniam *r. et alterius exilii honorem *expectandum*. IV, 57, 10 sic olim . . Aeduos, nuper . . Gallias singulis proeliis concidisse. eadem r. numina, eadem fata ruptores foederum expectarent. I, 46, 18 (miles) inops pro locuplete et iners pro strenuo in manipulum redibat, ac. r. alius atque alius, eadem egestate ac licentia corrupti, ad seditiones et . . bella civilia *ruebant*. 51, 12 legiones . . *quaerere* *r. arma novasque discordias. II, 22, 15 Caecina . . *traiecit* r. Pado Cremonam petere intendit. 25, 12 silva adhaerebat, unde r. *ausi* promptissimos . . interfecere. IV, 76, 17 ausuros r. venturosque in manus . . II, 32, 26 paucis diebus . . legionem . . adfore: tum r. *deliberaturum* et, si proelium placuisset, auctis viribus certaturos. 53, 7 et rediere omnes Bononiam, r. *consiliaturi*. 47, 13 an ego . . tot egregios exercitus *sterni* r. et rei p. *cripi* patiar? 2, 82, 21 et populus quasi rursum ereptum (Germanicum) acrius doluit. II, 97, 10 cohortes delectae a Macro, mox a Galba dimissae, r. iussu Vitellii militiam *cepere*. III, 14, 7 Hostilium r., inde Cremonam *pergunt*. 26, 4 Othoniano bello . . castris vallum circumiecerat eaque munimenta r. *auxerat*. 30, 1 ac r. nova laborum facies (*erat*). 32, 11 auxit invidiam editum illic . . spectaculum eademque r. belli sedes. 72, 17 isdem r. vestigiis *situm est* (Capitolium). 82, 21 quamquam *pulsi*, r. in urbe *congregabantur*. IV, 78, 11 (cohortes) primo impetu disiectae summis r. iugis *congregabantur*. 12, 31, 6 disiectos connectatus, ne r. *conglobarentur* . . , detrahare arma suspectis . . parat. IV, 13, 4 a Galba absolutus sub Vitellio r. *discrimen adiit*. 30, 10 Civilis omnia expugnandi spe

r. per otium *adsidebat*. 13, 25, 22 milesque theatro rursum *adsideret*. IV, 34, 30 Vocula . . turris castrorum augebat, tamquam r. obsidium *immineret*. 35, 5 qui ubi rursum *missos* Novaesium frumentatores . . accepit. 1, 29, 5 orantibus rursum idem Blaesus et Aponius . . ad Tiberium mittuntur. IV, 70, 29 qui ubi adventabat furens cunctaque r. in turbas et exitium *conversurus*, . . 1, 10, 30 Augustus . . , cum Tiberio tribuniciam potestatem a patribus rursum *postularet*, . . 6, 29, 13 dein Scaurus rursum *postulatur*. 1, 23, 13 fracta vite in tergo militis alteram clara voce ac r. aliam *posecebat*. 68, 3 Arminio sinerent egredi egressosque rursum per umida . . *circumvenirent* suadente. 2, 15, 6 quorum (Romanorum) pars . . fractos artus infensis rursum hostibus, adversis dis *obiciant*. 46, 17 *sperabaturque* rursum pugna, ni . . 69, 9 opperiens aegritudinem, quae rursum Germanico *acciderat*. 3, 15, 8 durat mentem senatumque rursum *ingreditur*. 32, 2 *notam* rursum Africam incurso Tacfarinatis docuit. 4, 70, 9 et quidam *regrediebantur ostentabantque* se rursum. 73, 11 tum tres leves cohortes ac rursum duae, dein tempore interiecto alarius eques *inmissus* (est). 6, 16, 12 obviam itum (est) fraudibus, quae totiens repressae miras per artes rursum *oriebantur*. 15, 23, 12 rursusque *exortae* (sunt) adulationes consentium honorem divae. 6, 44, 12 proditores nuper hostesque eius, quem rursum *foveant*. 12, 2, 5 (Paetinum) improbatam (esse) longo discidio, ac si rursum *adsumeretur*, eo ipso superbam (fore). 6, 2 postquam haec . . praemisit . . , *capto* r. initio . . cf. D 33 supra. 50, 9 vacuumque r. Armeniam Radamistus *invasit*. 13, 19, 17 destinavisse eam (Agrippinam) . . rem p. r. *invadere*. 12, 57, 4 *contrahendae* rursum multitudini . . spectaculum editur. 13, 6, 1 *prorupisse* rursum Parthos et rapi Armeniam adlatum est. 15, 44, 14 repressaque in praesens exitiabilis superstitio rursum *erumpebat*. 13, 29, 5 tunc Claudius quaestores rursum *imposuit*. 15, 10, 12 vana r. fiducia tria milia delecti *peditis* . . iugo imposuit. 10, 5 verum ubi a viris militaribus adversus urgentes casus firmatus erat, r., ne alienae sententiae indigens videretur, in diversa ac deteriora *transibat*. 25, 9 Corbulo . . gerendae rei praeficitur, ne cuius alterius inscitia rursum *peccaretur*. 38, 10 impetu pervagatum incendium plana primum, deinde in edita adsurgens et r. inferiora *populando*, anteit remedia. 40, 4 rursum *grassatus* ignis. 16, 19, 4 (Petronius) incisas venas, ut libitum, obligatas *aperire* rursum et adloqui amicos. — G 18, 14 accipere se (mulierem) quae liberis inviolata ac digna reddat, quae nurus accipiant *rursusque ad nepotes *referantur* (abliefern) i. q. *wiederum, ihererseits* cf. Kritz. I, 74, 7 Otho, revocatis quos Galba miserat legatis, r. ad . . copias . . *misit* (legatos). II, 43, 7 primani stratis unaet vicinorum principis aquilam abstulere; quo dolore accensa legio (unaetvic.) et *inpulit* r. primanos . . et plurima signa . . *rapuit*. — Non *pleonastice* dicitur G 18, 14 cf. supra. 3, 63, 4 rem integram rursum ad senatum *referrent* (consules). 14, 17, 10 et r. re ad patres *relata* . .

Huc locus 15,40,4, quem Müller, Innsbruck II p. 32 hic affert, omnino non pertinet, etiam si verba cum Halmio et non cum Madvigio, Andres. constituas. De 3,21,13 et 12,60,11 cf. B. — *Pleonastice* 6,1,6 (Tiberius) saepe in propinqua degressus, aditis iuxta Tiberim hortis, saxa rursus et solitudinem maris *repetiit*. Aliter Müller. Dräg. 11,17,11 (Italicus rex) pulsus ac r. Langobardorum opibus *refectus*. Aliter Müller.

B) i. q. *dagegen, hinwiederum, andererseits* D 18,25 Calvum. Ciceroni visum (esse) exsanguem. . . rursusque Ciceronem a Calvo . . . male audisse tamquam solutum. A 20,8 (Agricola) ubi satis terruerat, parcendo r. invitamenta pacis ostentare. 29,3 quem casum neque . . . ambitiose, neque per lamenta r. ac maerorem muliebriter tulit. I,1,8 veritas pluribus modis infracta (est), primum inscitia rei p. ut alienae, mox libidine adsentandi aut r. odio adversus dominantes. II,94,4 quamvis indignus . . . urbanae militiae adscribebatur; r. bonis remanere inter legionarios . . . permissum (est). III,52,9 media scriptitabat, instandum coeptis aut r. cunctandi utilitates edisserens. IV,14,6 (dilectum) onerabant ministri avaritia ac luxu, senes aut invalidos conquirendo, quos pretio dimitterent: r. impubes et forma conspicui. . . ad stuprum trahebantur. V,4,3 profana illic omnia quae apud nos sacra, rursus concessa apud illos quae nobis incesta (sunt). 1,25,5 (milites seditiosi) quotiens oculos ad multitudinem rettulerant, vocibus truculentis strepere, rursus viso Caesare trepidare. 80,8 neque enim (Tiberius) eminentis virtutes sectabatur, et rursus vitia oderat. 2,39,14 crebrescit vivere Agrippam . . . vago rumore apud inperitissimi cuiusque promptas aures aut rursus apud turbidos eoque nova cupientes. 3,21,13 Tacfarinas . . . spargit bellum, ubi instaretur, cedens ac rursus in terga remeans. 11,28,10 subibat . . . metus reputantes hebetem Claudium . . . r. ipsa facilitas imperatoris fiduciam dabat. . . 12,13,13 rursus deus . . . demonstrat. 60,11 de quo (iure) totiens . . . certatum (est), cum Sempronii rogationibus equester ordo in possessione iudiciorum locaretur, aut rursus Serviliae leges senatui iudicia redderent. 13,13,14 (Agrippina) ut nimia nuper coercendo filio, ita rursus intemperanter demissa. 14,16 audiretur hinc Germa-

nici filia, inde debilis r. Burrus et exul Seneca. [Lips. inde debilis, quod rec. Nipp.; M indebilis; al. inde vilis, quod scr. Dräg., Pfitzn., al.: tum 'rursus' ad A pertinet. Acidal., Murret del.] 15,1,4 Vologeses . . . spretum Arsacidarum fastigium ire ultum volens, magnitudine rursus Romana et . . . foederis reverentia diversas ad curas trahebatur. — 1,12,8 tum Gallus 'interrogo' inquit, 'Caesar, . . .'. percussus (Tiberius) . . . paulum reticuit: dein . . . respondit . . . rursus Gallus . . . ait . . . Potest etiam ad A referri. 4,41,1 Seianus (c. 39) . . . componit ad Caesarem codicillos. . . Ad ea Tiberius (c. 40) . . . Rursus Seianus . . . ingruentem invidiam deprecatur. — III,22,12 proelium . . . his, r. illis exitiabile (erat) i. q. modo . . . modo. 83,2 populus . . . hos, r. illos . . . fovebat. 14,4,17 pluribus sermonibus, modo familiaritate juvenili Nero et r. adductus, quasi seria consociaret, tracto in longum convictu. — [Recte Döderlein, Halm, Gantrelle 'reversus' I,31,20, ubi ceteri editt. retin. lectionem Medicei 'inde rursus longa navigatione' i. q. von der langen rückfahrt. III,24,3 Ferretius.]

rus. i. q. *land, landgut* 2,34,4 oppon. *urbs* cf. infra. 4,58,12 in urbem non regressurum (esse Tiberium) haud forte dictum (est): ceterorum nescii egere, cum propinquo rure aut litore et saepe moenia urbis adsidens . . . senectam compleverit. 15,58,3 urbem . . . velut in custodiam dedit (Nero). volitabantque per fora, per domos, rura quoque et proxima municipiorum pedites equitesque. — III,68,6 nox et *ignotum* rus fugam Neronis absconderant. 2,34,4 Piso . . . abire se et cedere urbe, victurum in aliquo *abdito* et *longinquo* rure testabatur. 15,45,11 ferebatur Seneca . . . longinqui ruris *secessum* oravisse. 4,58,12 *propinquo* r. cf. supra. 15,60,19 quartum apud lapidem *suburbano* rure substiterat.

rutilo. a) *intra*. V,13,3 visae (sunt) per caelum concurrere acies, *rutilantia arma* i. q. rotfunkelnd.

b) *tra*. IV,61,2 Civilis . . . propexum *rutilatum* que *crinem* patrata demum caede legionum deposuit i. q. rot gefärbt.

rutilus. i. q. *rötlich, goldgelb* A 11,3 *rutilae* Caledoniam habitantium *comae*, magni artus Germanicam originem adseverant. G 4,6 (Germanis sunt) truces et caerulei oculi, r. *comae* magna corpora.

S

sacellum. III,74,5 *modicum* s. Iovi Conservatori aramque *posuit* cf. 74,7 templum ingens. IV,84,16 cf. sacro A. a. 12,24,8 *sacellum Larum*.

sacer. I) *adi*. non nisi *in univ.* i. q. *einer gottheit geweiht, heilig* a) D 12,6 secedit animus (poetarum) in loca pura atque innocentia fruiturque *sedibus* sacris cf. totum locum. IV,82,1 Vespasiano cupido (erat) adeundi *sacram* sedem (Serapidis). G 39,3 in *silvam* auguriis patrum et prisca formidine **sacram* . . . coeunt. 2,12,3 cf. b. IV,14,10 Civilis primores gentis..

specie epularum *sacrum* in *nemus* vocatos . . . 14,30,10 excisi (sunt) *luci* saevis superstitionibus sacri. 12,61,9 omni tributo vacui . . . Coi *sacram* et tantum dei ministram *insulam* colebant. G 10,14 (equos) pressos *sacro curru*. 14,22,20 videbatur (Nero) *potus* sacros et caerimoniam loci corpore loto polluisse. 15,33,7 (Nero) transgressus in Achaiam insignesque et antiquitus *sacras coronas* adeptus. 14,21,21 redditi quamquam scaenae pantomimi *certaminibus* sacris prohibebantur. 13,41,25 ne totum quidem annum supplicationibus sufficere (dis-